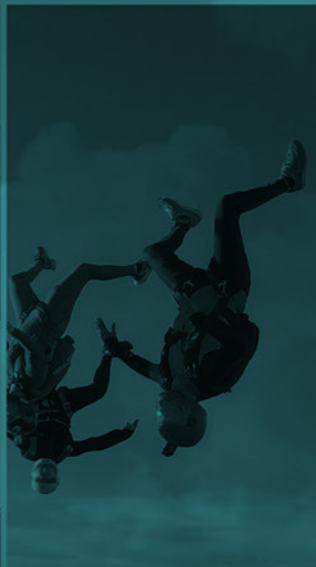

NORGES
LUFTSPORTFORBUND

ÅRSRAPPORT 2021/2022

Layout: KUDOS media, www.kudosmedia.no

Trykk: Rolf Ottesen AS

Omslag: KUDOS media

INNHOOLD

Presidentens innledning — 4

2021

Styrets årsberetning 2021 — 6
Økonomisk årsberetning 2021 — 24

	Ballongseksjonen — 38
	Fallskjermseksjonen — 40
	Hang-, para- og speedgliderseksjonen — 46
	Modellflyseksjonen — 52
	Motorflyseksjonen — 58
	Seilflyseksjonen — 64
	Sportsflyseksjonen — 72
	Norsk Luftsportstilsyn — 78

2022

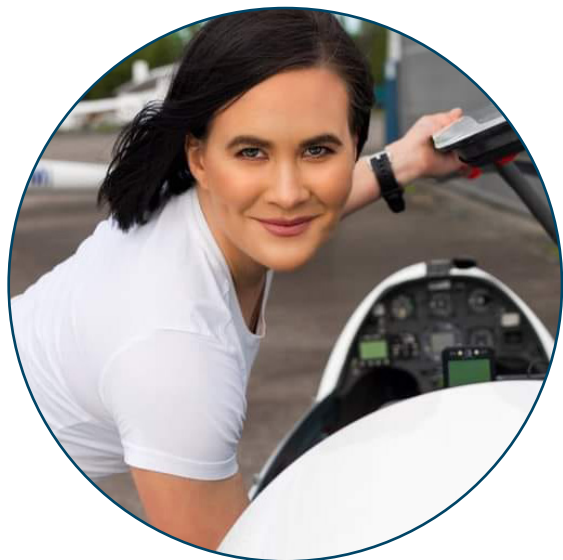
Styrets årsberetning 2022 — 82
Økonomisk årsberetning 2022 — 96

	Ballongseksjonen — 114
	Fallskjermseksjonen — 116
	Hang-, para- og speedgliderseksjonen — 122
	Modellflyseksjonen — 128
	Motorflyseksjonen — 134
	Seilflyseksjonen — 142
	Sportsflyseksjonen — 150
	Norsk Luftsportstilsyn — 156

Bilag

	Utvalg og komiteer — 160
	Delegater — 161
	Ansatte — 162
	Klubber med medlemstall — 163

PRESIDENTENS INNLEDNING

Rebecca Hansen
President
Norges Luftsportforbund

På vegne av Norges Luftsportforbund (NLF) og som president ser jeg tilbake på årene 2021 og 2022 med stor takknemlighet og stolthet. 2021 ble endelig det året vi igjen kunne møtes fysisk og avholde et vellykket luftsportsting, og komme mer og mer tilbake til «friheten» med å drive med det vi liker aller best: Utfolde oss i lufta og dyrke gode felleskap. Det er fascinerende å erfare at mye av det vi er så privilegerte å ha rundt oss i det daglige, er noe man fort kan ta lett på. Så godt det var å klemme

hverandre og bedrive luftsport igjen! Dette viser at felleskapene vi bygger er minst like viktige som aktivitetene. At alle våre medlemsklubber er miljøer hvor alle kan utvikle seg, kjenne på luftsportsglede og bygge vennskap for livet.

Det som var ekstra spesielt i 2021 var at vi som forbund feiret 50 år og kunne samle våre venner og premissgivere i idretten og luftfarten til en liten feiring og markering som luftsportsforbund og storfamilie. Feiringen ble en god påminnelse på hva vi har fått til som forbund, og ikke minst hva fordelene er med å stå sammen. Sammen kan vi lettere jobbe for de beste rammevilkårene for norsk luftsport, men også bidra til å gjøre resten av luftfarten og idrettsfellesskapet gode. Dette gjør vi ved å delta på ulike arenaer med innspill og dialogmøter for å påvirke og bygge relasjoner.

Kort tid etter jubileumsfeiringen ble det også tid for å relansere vårt El-flyprosjekt sammen med Avinor, SAS, Widerøe og miljøbevegelsen Zero på Oslo Lufthavn. Som luftfartens «grunnskole» og initiativtaker til prosjektet, var det fantastisk å fronte LN-ELB som en konkretisering av vår felles vilje om å få luftfarten inn i det grønne skiftet. Godt samarbeid og tillitt hos våre premissgivere skaper grobunn for synergier som kommer flere til gode. For eksempel får våre medlemmer bruke Avinors flyplasser utenom åpningstid (PFLY-ordningen), og NLF var også en aktiv bidragsyter da Norges idrettsforbund presenterte idrettens bærekraftsstrategi.

Vi er glade for at vi har lagt bak oss to kalenderår, 2021 og 2022, uten noen fatale ulykker i noen av våre aktiviteter. Dessverre er denne gode trenden nå brutt da vi i 2023 allerede har blitt rammet av to fatale ulykker. Vi jobber imidlertid hardt for at sikkerheten skal gis høyeste prioritet i all luftsport. TAKK for at du som utøver og/eller tillitsvalgt bidrar til trygg og sikker luftsportsutøvelse, samt bidrar til å bygge en proaktiv sikkerhetskultur i NLF. Dette handler om alt fra å være en god rollemodell i klubben, til å kultivere gode vaner og rutiner som utøver, være bevisst på egne begrensinger og skaffe seg marginer. Hvert valg du tar som bidrar til trygg og sikker

luftsportsutøvelse bygger vårt omdømme, beskytter uskyldig tredjepart og er med på å opprettholde den innflytelsen og tilliten vi har i samfunnet som igjen påvirker våre vilkår og attraksjonsverdi.

Rent sportslig har vi imponert på mange arenaer! De største gratulasjoner til spesielt fallskjermmiljøet for VM gull og sølv i 2021 og bronse i 2022. Samme til modellflygerne som tok VM-bronse i klasse F3j (modellseilfly) i 2022. I tillegg til å briljere som utøvere har vi en rekke vellykkede arrangementer bak oss. Først og fremst bør VM i modellflyging for skalamodeller som ble arrangert på Jarlsberg sommeren 2022, trekkes frem. I tillegg bør vellykkede arrangement i regi av Luftsportens Dag, Luftsportsuka og svært synlige innslag av luftsport under NM-veka i Sarpsborg i 2021 og i Skien i 2022. Stas var det å se at ballongseksjonen arrangerte sitt første NM i ballongflyging under NM-veka i Sarpsborg, og fulgte opp med et minst like vellykket mesterskap året etter med god deltakelse.

TAKK til alle klubber og ildsjeler for drift og utvikling av aktivitetene på grasrota. Vi har klart å holde stand i en tid hvor andre forbund har mistet medlemmer. En stor takk også til administrasjonen for nok en periode med helhjertet og hard jobbing for de beste rammevilkårene i en tid hvor det er en utfordring å beholde det vi har og å begrense ulempene. Det er mye verdi som tilføres og jobb som gjøres som ikke synes eller kommuniseres i sanntid som for eksempel alle gjennombrudd og praktiske løsninger i samarbeid med myndighetene på regelverk og luftrom. Det har også blitt jobbet iherdig på anleggssiden, noe som krever stamina og entusiasme. Det var svært godt å kunne konstatere at fallskjermanlegget på Voss nå vil bli sikret videre fremover. En iherdig innsats over lang tid, av lokale krefter, var avgjørende i saken. Det gjorde også stort inntrykk, høsten 2022, at over 2.200 mennesker slo ring om Kjeller flyplass sammen med oss.

Hang-, para- og speedgliderseksjonen har oppdatert utdanningssystemet og sikkerhetssystemet og fikk dessuten utgitt en ny lærebok i 2022. Luftrom er en knapp ressurs, og for flere av våre aktiviteter er kontrollert luftrom ensbetydende med flyforbud. Det er derfor en viktig seier for NLF at ny luftromsforskrift knesetter minste inngreps prinsipp og bestemmer at restriksjonsområder og kontrollert luftrom skal begrenses til det som er nødvendig. Den nye forskriften trådte i kraft 1. januar 2022 etter et omfattende arbeid som startet i 2016. NLF hadde en sentral plass i utarbeidelsen av forskriften.

Det ligger an til vesentlig bedre rammebetingelser for sportsflyging etter at Luftfartstilsynet sendte ny sportsflyforskrift på høring i desember 2022. I tråd med det NLF har jobbet iherdig for siden 2014, legger Luftfartstilsynet opp til at vektgrensen for landfly økes til 600 kilo.

Som president har jeg hatt gleden av å lede et luftsportstyre som jeg opplever tenker mer og mer helhetlig og som jobber hardt med en felles interesse for en samlet organisasjon som kan møte både utfordringer og muligheter som fremtiden bringer. Jeg ser bakover med takknemlighet og fremover med forventning og tro på at det beste fortsatt ligger foran oss!

Rebecca Hansen
President

STYRETS ÅRSBERETNING 2021

Styrets sammensetning

Styret ble valgt på Luftsportstinget i oktober 2021.

Presidentskap:

President
Rebecca Hansen

1. visepresident
Nic Nilsen

2. visepresident
Thomas K. Becke

Styremedlemmer:

Siri Christiansen	(ungdomsrepresentant)
Reidar Bratsberg	(ballong)
Espen Finne	(fallskjerm)
Jon Erik Staurset	(hang-, para- og speedgliding)
Espen Bakke	(modellfly)
Bjørn Egenberg	(motorfly)
Håvard Gangsås	(seilfly)
Sigurd Brattetveit	(mikrofly)

Varamedlemmer:

Jone Ravnås Mathisen (ungdom), Hans Rune Mikkelsen (ballong), Helene Bjørnø (fallskjerm), Berit Brudeseth (HPS), Anders Holt Jacobsen (modellfly) Linda Christine Lilleng (motorfly), Trude Liavåg (seilfly) og Stig Børrestuen (sportsfly).

Kontrollkomité:

Inger Grimstad (leder). Mette Lium og Pål Vindfallet (medlemmer). Vibeke Valle og Torolf Paulshus (varamedlemmer).

Valgkomité:

Tone Bergan (leder). Ola Lilloe-Olsen (nestleder). Medlemmer: Steffen Steffensen (ballong), Audun Wik (fallskjerm), Ane S. Pedersen (HPS), Rune Haugen (modellfly), Andreas Haaland (motorfly), Mariann Brattland (seilfly) og Geir Magne Andersen (sportsfly).

Revisor: Leo Revisjon

Antall medlemsklubber ved årsskiftet: 246

Særkrets: Det er ingen særkretser i norsk luftsport. Det samarbeides godt med idrettskretsene rundt om i landet. NLFs administrasjon er bevisst på at saker som naturlig faller innunder idrettskretsenes ansvarsområder blir henvist til kretsene. Det har blitt etablert gode møteplasser hvor organisasjonssjefene (daglige ledere) i idrettskretsene og særforbundenes generalsekretærer kommer sammen, og finner felles løsninger på mange av utfordringene i norsk idrett. Som følge av pandemien har ikke dette arbeidet blitt høyt prioritert i dette året.

Tilknytning til nasjonale og internasjonale organisasjoner

Norges Idrettsforbund (NIF)

NLF er medlem av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et fleridrettsforbund. Forbundet har vært representert på en rekke idrettspolitiske og administrative møter i NIFs regi, blant annet det digitale Idrettstinget som ble avholdt på våren. Daværende president Asle Sudbø var NLFs delegat mens John Eirik Laupsa fra administrasjonen deltok som observatører. På idrettstinget ble Erik Unaas som er kontaktperson for Norges Luftsportforbund, gjenvalgt som medlem i idrettsstyret. På NIFs ekstraordinære ting i oktober var tidligere luftsportspresident Arild Solbakken NLFs delegat. Dette som følge av at det ekstraordinære idrettstinget ble arrangert samtidig som Luftsportstinget 2021.

Når det gjelder sakene fra NIF-møtene viser vi til protokollene fra de respektive møtene.

Særforbundenes Fellesorganisasjon (SFF)

NLF har vært medlem av SFF siden stiftelsen i 2009. Tidligere visepresident Mariann Brattland har vært forbundets faste representant i SFF gjennom hele 2021. Generalsekretær John Eirik Laupsa har deltatt som observatør på samtlige av SFFs møter gjennom året, også SFFs møtevirksomhet har blitt gjennomført som digitale møter.

NHO Idrett

NLF er medlem av NHO Idrett. NLF har ved et par anledninger benyttet seg av muligheten til gratis juridisk rådgiving. Det har ikke blitt iverksatt noen juridiske prosesser i noen saker, men det er bra å kunne rette noen enkle spørsmål i saker hvor det er viktig at det blir handlet korrekt fra første stund. I så måte er en slik tjeneste som er inkludert i medlemsavgiften svært viktig, da det som regel skal en del mer til før forbundet iverksetter sak hos et advokatfirma. Gjennom medlemskapet har NLF gunstige betingelser på tjenestepensjonsforsikring hos Storebrand.

Folk og Forsvar

NLF er medlem av organisasjonen Folk og Forsvar. Vår utpekte representant i organisasjonen er vår tidligere president og generalsekretær Olav F. Aamoth.

Fédération Aéronautique Internationale (FAI)

NLF er medlem av det internasjonale luftsportsforbundet FAI. Rebecca Hansen deltok som delegat og John Eirik Laupsa som observatør på FAIs General Conference (GC) i november, konferansen ble gjennomført som videokonferanse. Opprinnelig skulle konferansen ha blitt avholdt i Wuhan, Kina, men få måneder før konferansen skulle avholdes måtte FAIs styre innse at COVID-pandemien gjorde det umulig å avholde en fysisk konferanse. Igjen var deltakelsen lav, kun 49 av organisasjonens medlemsland var til stede

med stemmerett i tillegg til fire land uten stemmerett. Dette er dog en økning på 19 medlemsland siden sist konferanse.

Hovedsak og fokus på konferansen var å få avstemt en prosess med å fornye Code of Ethics da det var et tydelig avvik mellom FAI Constitution og FAI Sporting Code med hensyn til disiplinære forhold og sanksjoner. Siden dette er en omfattende prosess som trenger tid med å få tilbakemeldinger fra NAC og FAI kommisjoner, så ble det vedtatt at det skal lages to dokumenter med mål om å bli vedtatt på FAI IGM i 2022 og med implementering i januar 2023. Et annet fokus var å vise medlemmene at FAI har evnet å gjøre betydelige nedskjæringer og kuttet kostnader. Generalsekretær Markus Haggenev påpekte at nå var det ikke mer å hente og at likviditeten i organisasjonen hviler på at medlemmene betaler medlemskapet, og i tide. Det har dessverre vært en del medlemsland som ikke har betalt kontingent. Det ble gjort en sterk oppfordring om dette. Stephen Szikora fra Canada fremhevet poenget med at det var kanskje på tide å se etter en ny modell.

Alle seksjonene er representert i sine respektive fagkommisjoner i FAI. Oversikt over delegater fremkommer i vedleggene til årsberetningen.

International Scientific and Technical Organisation for Soaring Flight (OSTIV)

NLF ved Seilflyseksjonen er tilsluttet OSTIV.

Europe Air Sports (EAS)

NLF er medlem av Europe Air Sports, som ivaretar luftsportsmiljøenes felles interesser i relasjon til EU og det europeiske flysikkerhetsbyrået EASA. Lars Øyno og Torkell Sætervadet deltok på organisasjonens årsmøte på Teams. Sætervadet er frivillig «technical officer»

for EAS og har deltatt på tre EAS-styremøter som observatør i forbindelse med behandling av regelverk for droneluftrom («U-space»), flyvedlikehold og EAS' klimastrategi.

Seilfly er tilsluttet European Gliding Union (EGU), fallskjerm; European Parachute Union (EPU, organisasjonen er for tiden ikke aktiv), sportsfly; European Microlight Federation (EMF), hang-, para- og speedgliding; European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU), motorfly; European Powered Flying Union (EPFU) og EAA Chapter 573 er tilsluttet European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA). NLF står som medlem i EFLEVA etter avtale med EAA Chapter 573. Samtlige av disse organisasjonene er igjen tilsluttet EAS.

Nordic Coordination Meeting (NCM)

Som følge av pandemien har det ikke blitt avholdt NCM de tre siste årene. Norge vil ta initiativ til at NCM-møtene igjen skal komme i gang, siden nordisk koordinering er veldig nyttig.

Andre konferanser og møter

Forbundet har deltatt på Luftfartskonferansen 2021 som ble gjennomført digitalt. NLF deltok dessuten på Flyoperativt Forum på Gardermoen, i tillegg til flere andre møter og arrangementer.

Styrets arbeid**Styremøter**

Det er avholdt åtte ordinære møter i Luftsportsstyret hvor det er behandlet 68 beslutningssaker og 28 orienteringssaker. Ledergruppen som består av presidentskapet og generalsekretæren, har avholdt syv møter og behandlet ni saker.

Seksuell trakassering og overgrep

Norsk idrett har egne retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep som er totalt uforenlig med idrettens verdier. Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering og funksjonshemming i norsk idrett. Alle i idretten bør jobbe for å etablere trygge miljøer og en trygg atmosfære for både barn, unge og voksne. Voksne må respektere utøvernes personlige rom og aldri overskride grensene for akseptabel oppførsel.

Forbundets seksjoner har tatt inn temaet i sine kurs for instruktører og annen lederopplæring. NLF støtter seg på og mottar veiledning fra NIF ved varsel for brudd på retningslinjene, med dialog og oppfølging av klubb i henhold til disse prosedyrene. NLF deltar aktivt i arbeidet med utvikling av en felles rapporteringsportal for uønskede handlinger i idretten, systemet som skal lanseres på vårparten i 2022 heter «Mitt varsel».

Antidoping

NLF ble første gang godkjent som Rent særforbund av Antidoping Norge (ADNO) i desember 2017. Forbundet har fulgt opp handlingsplanen for forebyggende antidopingarbeid, blant annet med gjennomføring av årlige særforbundsmøter sammen med ADNO. Første resertifiseringsprosess som rent særforbund ble gjennomført på høsten 2019, sertifiseringen ble da videreført ut året 2021. I desember 2021 var det ny prosess, og NLF har nå godkjenning som Rent særforbund gyldig til 31. desember 2023.

Sentrale oppgaver i styret

Komiteer og utvalg

I henhold til forbundets lov ble kontrollkomité og valgkomité valgt på Luftsportstinget i oktober.

Forbundsstyret har oppnevnt følgende komiteer; ungdomskomité, kvinnenettverk, sikkerhetskomité, lovkomité, luftromskomité og hederstegnkomité. Luftsportstyret har lagt vekt på enhetlig bruk av begrepene for organisasjonens arbeidsgrupper. Forbundet benytter konsekvent begrepet komité for grupper som er oppnevnt av og rapporterer til Luftsportstyret, samt de grupper som blir valgt direkte på luftsportsting. Utvalg brukes som begrep for grupper som oppnevnes av og rapporterer til seksjonenes styre. Det er noen få unntak, da begrepene ellers ville ha blitt meget spesielle. På høsten gjennomførte Luftsportsstyret et grundig arbeid over flere møter med utarbeidelse av forslag til utviklings- og handlingsplan for perioden 2022 til 2025. Forbundsstyrets forslag ble utarbeidet med en helt ny struktur enn planverket som har blitt benyttet tidligere. Dokumentet ble fremlagt for Luftsportstinget i oktober, og vedtatt med noen mindre justeringer.

Komiteene som tiltrådte fra årsskiftet 2019 / 2020 og opprinnelig skulle fungere ut 2021 ble av den nyvalgte Luftsportstyret bedt om å forlenge funksjonstiden til og med første kvartal i 2022.

Arbeidsoppgaver og resultater beskrives under andre kapitler i rapporten.

Administrasjonen

Forbundets virksomhet administreres fra sekretariatets lokaler i Møllergata 39 i Oslo, og fra seilflyrikssenteret på Starmoen i Elverum.

Forbundet ledes til daglig av generalsekretær John Eirik Laupsa. Ved årets utløp var totalt 18 personer tilknyttet forbundets administrasjon. Elleve personer

er heltidsansatt, en person i 50 prosent stilling mens de seks siste er tilknyttet NLF med mindre oppgaver.

Ressurser har også vært innleid på konsulentbasis i forbindelse med drift av motorflyseksjonen, landslagsledelse fallskjermhopping, anleggssaker og enkelte oppgaver for NLF CAO.

Arbeidsformen med fagoppgaver mindre styrt av seksjonsgrenser blitt utviklet ytterligere, og samarbeidet på tvers av seksjonsgrenser fungerer godt og bidrar til godt samarbeid og arbeidsmiljø. Det nye medlemssystemet har fortsatt rom for forbedringer, men blir stadig bedre med stor vekt på brukervennlighet.

Hovedprinsipp i forbundets tjenstepensjonsordning er en innskuddsbasert ordning (ITP). I en overgangsperiode hvor forbundets ansatte ble overført fra ytelsesbasert ordning (YTP) til ITP som hovedprinsipp fikk de eldste av forbundets ansatte beholde sin YTP-ordning. Det er nå ikke lenger noen ansatte med YTP-ordning da disse har gått i pensjon. Storebrand er forbundets leverandør av tjenstepensjon.

Det er tegnet helseforsikring for samtlige ansatte i NLF.

NLF har fra desember 2013 hatt kontorlokaler i femte etasje i Møllergata 39, Oslo. Det er OBOS som eier bygget og organisasjonen KNIF leier hele femte og sjette etasje. I 2018 ble avtalen forlenget, og NLF har nå en fremleieavtale med KNIF frem til 30. juni 2024.

Norges Luftsportforbund har fjernarkiv i en lagerbrakke på Starmoen ved Elverum. Her oppbevares regnskap, samt underlag for utøverlisenser i henhold til krav om lagringstid. Som følge av digitalisering blir behovet for fysisk lagerkapasitet stadig redusert.

Virksomheten drives i henhold til planer og målsetninger vedtatt på Luftsportstinget. Det er godt arbeidsmiljø og det er ikke rapportert noen skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurensar ikke det ytre miljø.

Oppfølging av handlingsplanen for tingperioden

Kvalitet og sikkerhet

NLFs mål for sikkerhet er ingen alvorlig skadde eller omkomne som følge av utøvelse av våre luftsportsaktiviteter.

Det var ingen fatale ulykker i noen av forbundets aktiviteter i 2021. Det har imidlertid vært alvorlige hendelser. Dette er en positiv utvikling fra foregående år. Det er fremdeles viktig med målrettet og kraftfullt sikkerhetsarbeid, både lokalt og sentralt.

Det sentrale sikkerhetsarbeidet i NLF har i 2021 vært særlig rettet mot sikkerhetskultur, utvikling og implementering av standardisert rapporteringssystem og tverrfaglig sikkerhetsarbeid.

Sikkerhetsprogrammet «TAKK» har bidratt positivt i arbeidet for proaktiv og god sikkerhetskultur i NLFs seksjoner.

Observasjonsregistreringssystemet OBSREG har blitt implementert og standardisert i seksjonene motorfly, seilfly og sportsfly. Rapporteringssystemet som opprinnelig ble utviklet for bruk i fallskjermvirksomheten hadde betegnelsen ORS som er en forkortelse for observasjonsregistreringssystem. Ny fellesbetegnelse for systemet som nå brukes i flere seksjoner er OBSREG, som også er en forkortelse for observasjonsregistreringssystem.

OBSREG har fungert som et viktig verktøy i det lokale og det sentrale sikkerhetsarbeidet.

En forenkling av rapporteringssystemet, med fokus på erfaringsdeling, har gitt resultater.

Gjennom 2021 har det vært en stor økning i antall rapporter, noe som er svært positivt.

Erfaringer gjort i løpet av året har vist et behov for økt oppmerksomhet på tverrfaglig

sikkerhetsarbeid, både seksjoner imellom og aktiviteter som går på tvers av seksjoner. I 2021 har det vært særlig fokus på flyoperasjoner i forbindelse med fallskjermhopping.

Videre ser man at reguleringen av luftsport går fra preskriptive regler til ytelsesbasert regelverk, det vil si regler som beskriver mål. Denne utviklingen krever sentral støtte og veiledning for å sikre ønskelig sikkerhetsmessig resultat.

NLF er en betydelig aktør i norsk luftfart. Deler av sikkerhetsarbeidet i 2021 har vært gjennomført blant annet gjennom god og jevnlig kontakt med både nasjonale- og europeiske luftfartsaktører og luftfartsmyndigheter.

I GA-flysikkerhetsforum, som legger føringer for det nasjonale flysikkerhetsarbeidet for allmennfly og luftsport, har NLF i 2021 hatt en sentral posisjon.

Kvalitetsarbeid

Fra januar i 2021 ble Tobias Veland engasjert i rollen som kvalitets- og sikkerhetskoordinator. Dette engasjementet innebærer en økt satsning på dette området.

Det ble i 2021 avholdt internrevisjon i Motorflyseksjonen og i Seilflyseksjonen. Begge revisjonene rettet fokus på seksjonenes nye skolevirksomhet, Declared Training Organisation (DTO).

Det er laget langsiktig plan for internrevisjoner. I november ble Ledelsens gjennomgang avholdt.

Arbeidet med kvalitetssikring i organisasjonen har identifisert behovet for en egen kvalitetsfunksjon i Norsk Luftsportstilsyn som faglig er en helt selvstendig enhet. Egen ressurs forventes å komme på plass i det kommende året.

Luftrom

Etter et arbeid som startet i 2016, fikk Norge endelig ny forskrift om luftromsorganisering i desember 2021. NLF har hatt en sentral rolle i utredningsarbeidet, og en rekke forslag fra NLF ble inntatt i den endelige forskriften. Slik vurderer NLF fordelene og ulempene med den nye forskriften:

Fordeler

- Minste inngreps prinsipp skal benyttes konsekvent når Luftfartstilsynet vedtar endringer i luftromsorganiseringen. Dette innebærer:
 - At det minst inngripende luftromsverktøyet i utgangspunktet skal velges, siden Luftfartstilsynet særlig skal legge vekt på om de hensyn som begrunner opprettelse av områder eller soner «kan ivaretas på en annen og mindre inngripende måte».
 - Restriksjonsområder, fareområder, kontrollert luftrom, radio- og transponderpåbudssoner med videre skal ikke ha større vertikal og lateral utstrekning – eller gjelde for lengre tid eller for flere luftromsaktiviteter – enn det som er nødvendig for å ivareta formålet.
 - Luftfartstilsynet kan gi pålegg om revidering av luftromsregulering dersom behovet for reguleringen er endret.
 - Luftfartstilsynet skal oppheve «forbudte områder, restriksjonsområder, fareområder eller andre områder og soner dersom grunnlaget for at de ble etablert, ikke lenger foreligger».
- Kontrollområder som går lavere enn 700 fot over bakken eller vannet kan ikke videreføres etter 1. desember 2023, med mindre lufttrafikkjenesten dokumenterer at det er nødvendig av hensyn til flygeprofiler og topografiske forhold.
- Forskriften hjemler dynamisk luftrom som innebærer at sektorer av kontrollert luftrom i prinsippet kan skrues av og på i tidsdomenet.
- Forskriften hjemler en adgang for lufttrafikkjenesten til å inngå avtaler om bruk av kontrollert luftrom. Dette kan være et viktig verktøy når luftsportsområder skal omdannes.
- Forskriften hjemler reservert luftrom til ikke-eksklusiv bruk som blant annet kan opprettes der det er mye luftsportsaktivitet, uten at det skyver andre brukere vekk.

- Forskriften hjemler mildere reguleringsformer enn tidligere. Blant annet kan det opprettes radiopåbudssoner uten at det samtidig stilles krav til AFIS-tjeneste, og det kan opprettes transponderpåbudssone uten at det samtidig kreves at luftrommet er kontrollert.
- Konseptet med «to-klasseluftrom» som ble forsøkt innført fra 2012 er forlatt: Luftromklasse D er tilgjengelig for kontrollsoner.
- Luftromsdefinisjonene er harmonisert med definisjonene i EØS-regelverket.
- Flyforbudsområder kan ikke vedtas av Luftfartstilsynet alene, men krever behandling på høyere nivå i forvaltningen.
- Ny hjemmel for flyplassoperatøren til å fastsette restriksjoner i nærheten av flyplass er for det første begrenset til flyplasstrafikk, for det andre er adgangen begrenset til å gjelde opp til alminnelige minstehøyder og for det tredje skal slike restriksjoner publiseres på en forsvarlig måte.
- Kravet om at luftromsorganisering og flyforbudsområder publiseres i AIP er absolutt.
- De rettsikkerhetsmessige garantiene for enkeltvedtak vil gjelde overfor den som søker om endring av luftromsorganiseringen.
- Selv om luftsportsområder skal endres til en annen type luftrom innen 1. desember 2023, kan Luftfartstilsynet forlenge luftsportsområder dersom det foreligger et særskilt og tungtveiende behov.

Ulemper

- Fortsatt er luftromklasse D utilgjengelig i terminalområder.
- Luftromklasse E gjeninnføres ikke.
- Kravet i ICAO Annex 11 om at det alltid skal være minst 700 fot mellom bakken / vannet og kontrollområder er ikke gjennomført som en absolutt regel.

Det årlige koordineringsmøtet med Forsvaret (FUA-RE) ble avholdt i januar 2021. Samarbeidet har funnet en god form, og møtet var konstruktivt og effektivt.

EU vedtok i 2021 et sett med forordninger som åpner for at medlemsstatene etablerer droneluftrom («U-space»). Det lyktes det europeiske luftsportsmiljøet, ført an av

Europe Air Sports, å sikre at bemannet luftfart blir integrert i droneluftrom som opprettes i ikke-kontrollert luftrom. Dersom U-space blir etablert i kontrollert luftrom, forutsetter imidlertid forordningene at bemannet luftfart segregeres. NLF ser med bekymring på dette og ønsker at integreringstanken utvides gjennom bruk av ny teknologi.

Initiativet til et testprosjekt for synlighets- og informasjonsteknologien ADS-B (automatic dependent surveillance broadcast) som NLF tok, har ikke gitt konkrete resultater i 2021. Luftfartstilsynet antyder at en test vil gjennomføres i 2022.

Miljø

NLFs aktiviteter skal i tråd med forbundets strategi være skånsomme mot omgivelsene og på best mulig måte sikre at miljøet ikke skades og at utslipp av lyd, klimagasser og andre biprodukter av drivstofforbrenning minimeres.

Samarbeidsprosjektet med Avinor knyttet til drift av elektrisk luftfartøy er videreført ved at nytt luftfartøy til erstatning for LN-ELA ble bestilt og levert i 2021 (Pipistrel Velis Electro, LN-ELB). Dette er Norges første sertifiserte elfly. Flyet vil for alvor tas i bruk i 2022.

NLF arbeider fortsatt med å sikre tilgang til blyfritt flydrivstoff og leverer avgas UL91 på Starmoen flyplass ved Elverum. Produktet er også tilgjengelig andre steder, men tiltak for å fremme drivstoffkvaliteten er nødvendig. Arbeidet må sees i lys av de internasjonale tiltakene for å framskaffe et høyoktans drivstoff uten bly, der PAFI-prosjektet i USA nå er erstattet av EAGE.²

Regelverk

Norske allmennflygere og andre luftsportsutøvere er avhengig av et godt og forholdsmessig regelverk. NLF har derfor prioritert regelverksarbeidet, og dette har gitt flere synlige resultater.

- Ny luftromsforskrift ble vedtatt 21. desember 2021 (se nærmere i avsnittet om luftrom ovenfor).
- Nye operative forskrifter for motorfly som ikke er EØS-rettslig regulert ble vedtatt og trådte i kraft i 2021. Forskrift om luftfartsoperasjoner med nasjonalt sertifiserte luftfartøy gjelder blant annet drift av veteranfly, sportsfly / mikrofly og selvbygde fly. Med den nye forskriften utvides virkeområdet for de enkleste driftsreglene som gjelder ordinære motorfly («del-NCO»), eksempelvis slik at reglene om kostnadsdeling og drivstoffreserver blir felles. For sportsfly / mikrofly gjelder særskilte tilpasninger publisert i Mikroflyhåndboken.
- Luftfartstilsynets arbeid med ny mikroflyforskrift som ventelig vil omfatte økning av vektgrensen til 600 kilo / 650 kilo kom endelig i gang høsten 2021. NLF har levert en rekke innspill til forskriften som blant annet bygger på fellesnordiske forslag. NLF venter at regelverket kommer på høring høsten 2022.
- Statsluftfartsforskriften trådte i kraft 1. januar 2021. For første gang har NLFs Flytjeneste formaliserte og forutsigbare rammer. Overgangen til nytt regelverk er likevel litt krevende, fordi endringene er ganske mange. Elektroniske oppfølgingssystemer vil være viktig for å understøtte god gjennomføring og drift.
- Luftfartstilsynet vedtok nye tekniske forskrifter for motorfly som ikke er EØS-rettslig regulert og som både gjelder første gangs godkjenning og vedlikehold. Vedlikeholdsreglene ble i hovedsak tilfredsstillende og svarer i grove trekk til de enkleste reglene som gjelder ordinære motorfly («del-ML»). NLF ser likevel med en viss bekymring på at usertifiserte luftfartøy i for stor grad håndteres som om de er sertifiserte. Reglene for første gangs godkjenning har på sin side relativt mange avvik fra NLFs innspill. Hvordan regelverket vil fungere i praksis, gjenstår å se.
- Det nye sertifikat- og skoleregelverket for seilflyging og flyging med friballonger ble gjennomført i 2021, etter en god prosess med Norsk Luftsportstilsyn.
- Luftfartstilsynets gebyrnivå er fortsatt høyt. Selv om økningene er mindre enn på midten av 2010-tallet, har enkelte gebyrer forblitt uforholdsmessige. Eksempelvis gjelder dette årsgebyret for motorfly og gebyrene for skolevirksomheten. Delegering av flere oppgaver til Norsk Luftsportstilsyn bør vurderes.

¹Kommisjonsforordninger (EU) 2021/664 til 2021/666.

²<https://www.aopa.org/news-and-media/all-news/2022/february/23/industry-rallies-to-make-ga-lead-free-by-2030>

Arbeidet med å revidere flyplassforskriften slik at grensen på tolv ukentlige avganger blir vurdert på nytt er ikke igangsatt fra myndighetenes side.

Anlegg

Tilgangen til de fleste Avinor-flyplasser utenom åpningstid ble videreført i 2020 – 2021, i det både sportsflygere / mikroflygere og motorflygere kan benytte «PFLY»-ordningen. Seilflyaktivitet krever lokale avtaler. En elektronisk løsning for inngåelse av PFLY-avtale har erstattet de gamle «PFLY-kortene» og gir raskere og enklere tilgang til ordningen – både for medlemmer og ikke-medlemmer. NLF jobber for at tilsvarende løsninger kommer på plass for flyplasser utenfor Avinor-konsernet.

Også i 2020 – 2021 har arbeidet med å bevare Kjeller flyplass foregått med full styrke. Politikerne i Lillestrøm kommune har bedt administrasjonen utrede muligheten for å kombinere byt utvikling på Kjeller med et luftfartøyvern senter med aktiv rullebane. Dette har underbygget at arbeidet fortsatt skal ha en flyhistorisk vinkling, med stiftelsen Kjeller flyhistoriske kulturpark (KFK) som spydspiss. NLF med tilsluttede klubber som har tilhold på Kjeller, samt organisasjonene EAA

og AOPA Norway, støtter denne strategien. For øvrig har NLF tatt til orde for at Kjeller flyplass bør være et arnested for elektrisk luftfart i Norge.

Samferdselsdepartementet ga Avinor AS i oppdrag å utrede en permanent løsning for småflytrafikken i Oslo-området. Departementets mandat var i utgangspunktet snevert, i det kun to alternativer skulle vurderes: En samlet løsning på Rygge – eller en kombinasjon av Jarlsberg, Rygge og Rakkestad («JRR»). NLF har tidligere avvist at «JRR» er svaret på problemet, blant annet på grunn av svært lang reiseavstand og meget dårlige kollektivtrafikkforbindelser til Oslo. NLF oppfordret departementet til å inkludere Kjeller, Krogstad / Sørumsund og Eggemoen i utredningen. NLF hadde dessuten en nær og tett dialog med Avinor i utredningsarbeidet. Endelig rapport er ventet å foreligge i 2022.

Voss fallskjermklubb har en avtale med grunneier som utløper våren 2023. Dette er problematisk både

på kort og lang sikt. Det kortsiktige problemet er at Norge har påtatt seg et World-Cup arrangement som har blitt utsatt to ganger som følge av pandemien. Mesterskapet er nå planlagt til høsten 2023, men ved utløp av året er ikke leieavtalen avklart. Om dette ikke kommer på plass tidlig på det nye året må vi vurdere å si fra oss arrangementet. Det langsiktige er å sikre at fallskjermvirksomheten på Voss har avtaler som sikrer en god drift over tid og gjør det mulig å gjøre investeringer som gjør stedet attraktivt for fallskjermhoppere fra inn- og utland.

Rikssenteret for fallskjerm på Østre Åra har vært utleid til Oslo fallskjermklubb i mange år. På høsten 2021 ble det undersøkt om andre klubber kunne være interessert i en slik avtale. Da ingen meldte seg ble det iverksatt forhandlinger mellom NLF og Oslo fallskjermklubb, og det tegnes ny avtale fra 1. januar 2022 til 31. desember 2026. Den nye avtalen er et godt grunnlag for å sikre anleggets utvikling med vedlikehold og fornyelser.

Utviklingen av Ole Reistad Senter på Starmoen fortsetter. Det har blitt gjennomført en god del vedlikeholdsarbeid gjennom året, og det forberedes et stort jordforbedringsprosjekt som skal iverksettes våren 2022. Det er også en stor pågang fra medlemmer som ønsker hangarplasser på Starmoen. Det blir et viktig arbeid for NLF å videreutvikle anlegget på en god og forutsigbar måte for forbund, klubber og enkeltmedlemmer.

Breddeidrett og toppidrett

Generelt om idrettssatsing

Det alt vesentlige av aktiviteten i NLFs klubber kan betraktes som breddeidrett.

Akroflyet LN-ACN på Kjeller. Foto: Thore Thoresen

Forbundsstyret har i konkurransereglementet delegert til seksjonene ansvaret for utvikling, drift og reguleringen av konkurransevirkosomheten. Det arrangeres norgesmesterskap og diverse andre nasjonale mesterskap og konkurranser innen alle NLFs idretter. Alle idrettene har med deltakere jevnlig i nordiske mesterskap, EM og VM.

Seksjonene bestemmer selv om det skal satses på toppidrett.

Norges Idrettsforbund, Norsk tipping og NRK gjennomførte i 2021 NM-Veka i Sarpsborg-området. Mange av NIFs særforbund avholdt norgesmesterskap under NM-Veka. Luftsport var deltakende med tre aktiviteter. Modellflyging arrangerte NM i klasse IMAC. Norgesmesterskap i sportsflyging ble avholdt på Rakkestad, og deler av konkurransen ble sendt direkte på tv, NRK 1. Tidens første norgesmesterskap i ballongflyging ble også gjennomført under NM-Veka.

Kongepokalene i luftsport ble satt opp i NM i seilflyging og NM i sportsflyging.

Klubbutvikling

Året 2021 ble også preget av pandemi, noe som bidro til redusert aktivitet for noen av forbundets virksomheter. Aktivitetskonsulenten gjennomførte kun elleve besøk til våre medlemsklubber. De fleste av klubbbesøkene inneholdt også førstehjelpskurs. Vi ser at grunnleggende førstehjelpskurs er en viktig bidragsyter til sikkerhetsarbeidet. Etter gjennomført kurs hvor man har satt seg grundig inn i hva som kan oppstå, er utøvermiljøene langt mer forberedt om uhellet skulle være ute. Flere av våre samarbeidspartnere har lagt merke til at Luftsportforbundet tilbyr slike kurs, og berømmer oss for dette praktiske

sikkerhetsarbeidet. Konsulenten har bistått seksjonene på ulike arrangement og samlinger gjennom året. Her kan nevnes arrangementet Treningssamling for sportsflygere, Fly In på Geiteryggen, ledermøter i seksjonene, Luftsportens dag i Bodø, samt flere flyshow og flydager. Aktivitetskonsulenten har jobbet tett med Norges Idrettsforbund, og mye av dette arbeidet har vært rettet mot klubbutvikling og kurs i klubbdrift. NLF har deltatt i dialogmøter med NIF tilknyttede aktiviteter finansiert med «Post 3-midler», herunder integrering. I 2021 deltok NLF for fjerde år på rad i NM-Veka. Et arrangement med NIF, Norsk tipping og NRK i spissen. Årets NM-Veka ble arrangert i Sarpsborg-området. Luftsport avholdt konkurranser i tre grener: Presisjonsflyging med sportsfly, modellflyging i klasse IMAC og NM i ballongflyging. NRK laget direktesending av navigasjonskonkurransen, noe som medførte nesten to timer direktesending på NRK 1. Aktivitetskonsulenten satt i studio og var kommentator. Gjennom arrangementet kom mange idretter på tv i beste sendetid som til vanlig ikke prioriteres i de ordinære sportssendingene som går på riksdekkende tv. NLF satset mye på arrangementet, og luftsportene fikk meget god eksponering.

Det har blitt jobbet jevnlig med klubbutvikling og oppfølging av klubber og lag gjennom året. Det følges opp på sosiale medier og en del saker blir løst per telefon.

Barn – ungdoms og rekrutteringsarbeid

Ungdomskomiteen hadde mange tanker og ideer, men av ulike årsaker ble det vanskelig å gjennomføre mange av de gode planene. Ungdomskomiteen arrangert flere konkurranser, samt at det på slutten av perioden ble

arrangert simulator konkurranser med stor deltagelse. Noen av ungdommene i komiteen var aktive med å rekruttere ute i miljøene.

Luftsportsuka 2021 (LSU21)

I 2021 feiret vi ti års jubileum for Luftsportsuka. Vi tok frem bilder og film fra de siste ti årene, og avslutningsdagen ble det markert med festmiddag og jubileumskake. Det var full aktivitet hele uken, med både spennende foredrag og besøkende fly. Aktivitetene ble filmet, og film er tilgjengelig på både våre sosiale nettverks sider og YouTube. Under arrangementet er det mange av luftsportsaktivitetene som utføres samtidig, dette lar seg gjøre på en sikker og god måte ved klare regler, gode briefinger og god koordinering.

Grunntanken med arrangementet er samling av og for luftsportsutøvere innen alle grener, og at man kan prøver hverandres aktiviteter og få nye opplevelser, kunnskap og inspirasjon. 200 deltakere var påmeldt til arrangementet, og i tillegg var det flere som kom uanmeldt. Reglene som fulgte med pandemien, bidro dessverre til enkelte begrensninger i forhold i deltakelsen.

Som følge av at luftsportsaktiviteter er væravhengig, er det krevende å lage et eksakt tidsprogram. Når været er bra vil de fleste prioritere luftsportsaktivitet, og selv den beste foredragsholder vil ha problemer med å holde folk innendørs. Programmet på årets arrangement var blant annet sikkerhetsprogrammet Fly Trygt, e-navigasjon, hjertestarterkurs og halehjulsflyging. Som vanlig var det sosialt og hyggelig på kveldene. Det ble også delt ut én NLF sølvmedalje og gullnål.

Integrering

Pandemisituasjonen har satt store dype spor, noe som

har bidratt sterkt til redusert aktivitet. Til tross for dette har vi vært med på NIFs fellesmøter, men da stort sett på Teams. Vi håper både aktivitet og rekruttering vil ta seg opp igjen nå etter pandemien.

Forbundets forretningsdrift

Norges Luftsportforbund har en liten aksjepost i Kjeller Aero Senter (KAS) og Rygge Aerosenter AS. Luftsportforbundet har et styremedlem i hvert av firmaene.

Det har lenge vært behov for nye lærebøker i de fleste luftsportsgrenene. «Den store motorflyboken» og «Den store seilflyboka» er skrevet av Kjersti Melling, men det er NLF som er eier av boken. «Den store sportsflyboka» er en tilpasning til sportsfly gjort av Roger Holm. Alle bøkene blir trykket på konseptet «print on demand», på denne måten unngår man at det blir trykket opp store opplag med risiko for at deler av innholdet kan bli utdatert. Bøkene er også tilgjengelige som e-bok. Salg av lærebøker hadde et lite økonomisk bidrag i 2021, men det forventes ikke at salg av lærebøker innen overskuelig fremtid dekker utviklingskostnadene for bøkene.

Kommunikasjon

Tilstedeværelse på nett

Forbundets sentrale informasjonsverktøy er hjemmesiden NLF.no, hvor samtlige ansatte har et selvstendig ansvar for å publisere og vedlikeholde informasjon. I tillegg kan medlemmer selv publisere aktiviteter i aktivitetskalenderen. Forbundet har også konti på sosiale medier. Disse benyttes i hovedsak til å spre nyheter og henviser til sakene som publiseres på hjemmesiden. Henvendelser besvares så godt det

lar seg gjøre, men primært henvises forespørsler til medlemsservice og / eller den aktuelle fagkontakt.

Utgivelse av medlemsblader

Seksjonene utgir fire forskjellige medlemsblader; Flynytt (motorfly og sportfly), FrittFall (fallskjerm), Fri Flukt (hang-, para- og speedgliding – ingen utgaver i 2021) og Modellflyinformasjon. Seilflyseksjonen utgir i samarbeid med de andre skandinaviske landene bladet Nordic Gliding. Medlemsbladene er omtalt i seksjonenes rapporter. NLF utgir også hver måned nyhetsbrev til sine medlemmer.

Eksterne relasjoner og samarbeid

NLF har nær og jevnlig kontakt med Samferdselsdepartementet (SD), Luftfartstilsynet (LT) og Avinor.

Heller ikke 2021 lot det seg gjøre å gjennomføre ledersamling med viktige premissgivere dette som følge av pandemisituasjonen. I de fleste foregående år har vellykkede samlinger over to dager blitt avholdt på Starmoen ved Elverum hvor forbundets politiske og administrative ledelse har møtt nøkkelpersoner fra Samferdselsdepartementet, Luftfartstilsynet og Avinor.

Representanter fra administrasjonen deltar fast i Avinor Flysikringsdivisjonens operative forum.

Morten S. Haave er styremedlem i Norsk Luftfartsmuseum i Bodø, han er oppnevnt av Norges Luftsportforbund.

Service til klubbene

Medlems- og lisensregister

NLF fører per 2021 sentralt medlemsregister og

innkasserer kontingenter for samtlige tilsluttede klubber. Vi konstaterer at resten av norsk idrett kommer etter og krever at betaling av medlemskap skal verifiseres for alle medlemmer. Kontingent og utøverlisenser kan betales online og er aktive med det samme betalingen er utført.

NLF har lagt mye ressurser i å tilgjengeliggjøre data fra medlemssystemet for datasystemer som benyttes av klubbene. Hendelsesrapportering, opplæringssystemer og bookingsystemer bruker i dag data fra løsningen. Det jobbes for å forbedre denne funksjonaliteten ytterligere.

NLF CAMO

Forbundets flytekniske virksomhet NLF CAMO (Continuing Airworthiness Management Organisation) med Einar Bjørnebekk som daglig leder har også i 2021 blitt drevet i stor grad som i de tidligere år. En endring i regelverket har medført at også forbundets flytekniske organisasjon har blitt endret fra CAMO til CAO (Combined Airworthiness Organisation). Hovedmodellen er fortsatt at motorfly er i ukontrollert miljø, mens seilfly er i kontrollert miljø.

Aktivitet i forbundsseksjonene

Seksjonsstyrene utarbeider årsberetninger om aktivitet i seksjonene som inngår som vedlegg til forbundsstyrets årsberetning:

Ballongseksjonen	– vedlegg 1
Fallskjermseksjonen	– vedlegg 2
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	– vedlegg 3
Modellflyseksjonen	– vedlegg 4
Motorflyseksjonen	– vedlegg 5
Seilflyseksjonen	– vedlegg 6
Sportflyseksjonen	– vedlegg 7
Norsk Luftsportstilsyn	– vedlegg 8

Over Voss. Foto: Sander Lien

Resultater og hedersbemerkelser

Konkurransaktivitet

Det vært avholdt norgesmesterskap (NM) innen samtlige seksjoner.

Norgesmestere 2021

Ballong

Jostein Tangen ble norgesmester i ballongflyging.

Fallskjerm - Innendørs kroppsflyging

FS 4 (int)	De fire musketer / Voss kroppsfykarlag
Dynamic 2 way	Wild Bunch, Nimbus fsk
FS 2 (int)	Gutta / Voss kroppsfykarlag
Freefly (Int)	Team Maki / Oslo fallskjermklubb
Solo freestyle (int)	Silvana Disch Dornberger / Voss fallskjermklubb

Fallskjerm - Ordinært NM

FS 4 åpen	FS2022 Agera / Tønsberg fallskjermklubb
FS 4 (int)	Viken Warriors / Nimbus fallskjermklubb
FS 8	Illegal Aliens / Tønsberg fallskjermklubb
FF 4 åpen	Zion / Tønsberg fallskjermklubb
FF (int)	Unicornasarus Rex / Voss fallskjermklubb
Wingsuit performance	Voss fallskjermklubb
VFS 2-ways	Osloblues / Oslo fallskjermklubb
VFS - Åpen	Blue Pelican / Oslo fallskjermklubb
FS 2-way	Team Weatherhold / Oslo fallskjermklubb

Hang-, para- og speedgliding

Paragliding - distanse menn	Rolf Dale, Bergen hang- og paragliderklubb
Paragliding - distanse kvinne	Mari-Anne Aanes, Bergen hang- og paragliderklubb
Paragliding - sport	Gunnar Sæbu, Oslo paragliderklubb

Hanggliding - distanse	Olav Opsanger, Jetta luftsportsklubb
Hanggliding - sport	Lars Inge Forus, Jæren hang- og paragliderklubb

Modellflyging

F3A	RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F	Seilfly hang	Bjørn Tore Hagen, Bodø modellflyklubb
F3J	Seilfly termikk	Stig Magne Olsen Lillehammer modellflyklubb
F3K	R/C kasteglider	Terje Post, Agder modellflyklubb
F5J	RC elektro termikk	Henri Pedersen, Cirrus RC klubb
F1A	Friflukt høystart	Atle Klungrehaug, Skedsmo modellflyklubb
F1B	Friflukt strikk	Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
F4H	RC semiskala	Pål Lindèn Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
F4C	RC skala	Kristen Thorrud, Drammen modellflyklubb
F3C	Helikopter presisjon	Jon Roger Thomassen, Forus RC klubb
F2B	Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

Motorflyging

Akroflyging	Ulrik Hasle, Aerobatic club of Norway
Presisjonsflyging	Kurt Erlend Norevik, Bergen aeroklubb

Seilflyging

Åpenklasse	Per Morten Løvsland, Sandefjord seilflyklubb
Sportsklasse	Ingar Pedersen, Drammen flyklubb

Sportsflyging

Sportsfly	Knut Norevik og Ola Tau Hatlestad, Bergen aeroklubb
-----------	---

Veteranflyet Cessna Bird Dog. Foto: Thore Thoresen

H.M. Kongens pokal

NLF har årlig to kongepokaler til disposisjon. Pokalen går på omgang mellom seksjonene i henhold til fastsatt plan. I 2021 var pokalen satt opp i Seilflyseksjonen og Sportflyseksjonen. Vinneren av pokalen i Seilflyseksjonen ble Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb. Knut Norevik sammen med Ola Tau Hatlestad, Bergen aeroklubb ble vinnerne av pokalen i Sportsflyseksjonen.

Internasjonale resultater

I august ble det arrangert VM i fallskjermhopping. I disiplinen Freefly deltok laget Zion bestående av Anna Moxnes, Kristian Moxnes og Andreas Mosling på video, og disse ble verdensmestere. I WS acro deltok Amber Forte, Espen Fadnes og Andreas Håland Hemli på video, og de tok en sølvmedalje. I desember deltok laget Agera bestående av Nadia Jørgenrud, Kristoffer Thorstensen, Julian Fayne, Kjetil Viste Levik og Kristoffer Øverli Anderseen i Dubai International Parachuting Championship og tok en tredjeplass i disiplinen FS-4.

Hedersbevisninger

NLFs sølvmedalje er tildelt Olaf Olsen. NLFs gullnål er tildelt Bjørn Fossum, Dag Edvard Larsen, Oddmar Stenhaug, Espen Torp, Fred Eilers og Mariann Brattland.

Seksjonshederstegn er tildelt Arne Lyngstad og Erik Jensen (modellfly).

Bergen. Foto: Martin Alexander Skaatun

ØKONOMISK ÅRSBERETNING 2021

Flyoppvisning Kjeller.
Foto: Thore Thoresen

Innledning

Norges Luftsportsforbund (NLF) er et fleridrettsforbund tilsluttet Norges Idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et særforbund. NLF organiserer følgende idretter under fellesbetegnelsen luftsport; ballongflyging, fallskjermhopping, hanggliding, paragliding og speedgliding, modellflyging, motorflyging, seilflyging og sportsflyging. De enkelte idrettene er organisert i seksjoner. Virksomhetene drives av tilsluttede klubber over hele landet. Forbundet har sitt sekretariat i Oslo, og eier og driver tre rikssentre for henholdsvis fallskjerm på Rena, for hang-, para- og speedgliding i Vågå og for seilflyging i Elverum.

Antall medlemmer ved årsskiftet

Forbundet har ved årsskiftet 246 klubber med medlemmer. Dette er ni flere enn ved forrige årsskifte.

208 av de 246 klubbene organiserer kun én av forbundets aktiviteter. 37 klubber er organisert med grupper for to eller flere aktiviteter. I tabellen under kan man se hvordan gruppene i de 37 klubbene fordeler seg på de forskjellige aktivitetene slik at det dannes 295 enheter.

	Ant. klubber	Fordeling av gruppene	Totalt ant. enheter
Klubber med grupper	38		
Motorflyklubber/grupper	33	31	64
Seilflyklubber/grupper	11	14	25
Modellflyklubber/grupper	81	14	95
Sportsflyklubber/grupper	22	26	47
HG/PG/SPG klubber/grupper	40	3	43
Fallskjermklubber	20		20
Ballongklubb	1		1
Sum	246		295

Klubbene hadde ved siste årsskiftet totalt 22.473 medlemskap. Dette er en oppgang med 4.161 medlemskap, eller 22,7 prosent i forhold til 2020.

3.999 kvinner er medlemmer i klubbene ved årsskiftet. Kvinner utgjør 17,8 prosent av den totale medlemsmassen. Fallskjermklubbene har her den største kvinneandelen med 37,7 prosent, mens modellfly har den laveste kvinneandelen med kun 0,9 prosent.

Nipa Bergen. Foto: Juraj Palenik

Antall medlemskap i klubbene per 31.12.21 fordelt på forbundets aktiviteter.

	2021	2020
Ballongmedlemmer	26	23
Fallskjermmedlemmer	8.567	5.486
HG/PG/SPG medlemmer	3.625	3.391
Modellflymedlemmer	4.015	3.507
Motorflymedlemmer	3.709	3.411
Seilflymedlemmer	1.010	949
Sportsflymedlemmer	1.592	1.545
Total	22.544	18.312

Medlemskap i klubbene per 31.12.2021 fordelt på kjønn og aldersgrupper:

	0 – 19	20 - 25	26 +	Sum	%
Kvinner	440	1.539	2.020	3.999	17,8 %
Menn	605	2.352	15.517	18.474	82,2 %
Total	1.045	3.891	17.537	22.473	
% av total	4,7 %	17,3 %	78,0 %		

Miljø

Det er et godt arbeidsmiljø i forbundets sekretariat og det er ikke rapportert om skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurenses ikke det ytre miljø.

Sykefravær

For de ansatte var det et sykefravær på 4,55 prosent. Dette er et betydelig høyere tall enn tidligere år. Grunnen er at én heltidsansatt medarbeider har vært langtidssykemeldt. Dette utgjør mer enn 2/3 av det totale sykefraværet.

Likestilling

Av de 12 som var heltidsansatt ved årets utløp er det tre kvinner. Det er full likestilling mellom kjønnene, noe det blir lagt vekt på ved nyansettelser.

Årsregnskap

Årsregnskapet for NLF samlet viser et overskudd på 4.284.170 kroner mot fjorårets overskudd på 1.980.349 kroner.

NLFs samlede budsjett for 2021 ble på luftsportstinget på Gardermoen i oktober 2021 godkjent med et underskudd på 1.971.000 kroner.

Luftsportforbundet har kommet svært gunstig ut økonomisk av koronapandemien. Det later til at reiserestriksjonene har ført til at nordmenn i langt større grad en tidligere har søkt til luftsport. Dette er hovedårsaken til det ekstraordinært store overskuddet. Noe av overskuddet må også tilskrives avlyste internasjonale konkurranser og mindre reisevirksomhet.

Fra spillemidlene fikk NLF tildelt fra NIF et ordinært rammetilskudd inkludert regiontilskudd og integreringstilskudd på 4.764.663 kroner (post 2 midler). Dette er en nedgang på 165.647 kroner fra året før (3,4 prosent). Av disse midlene fikk seksjonene stilt til disposisjon følgende andeler til drift av sine idrettsaktiviteter: Ballongseksjonen 5.000 kroner, Fallskjermseksjonen 722.167 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 502.834 kroner, Modellflyseksjonen 502.490 kroner, Motorflyseksjonen 464.567 kroner, Seilflyseksjonen 272.075 kroner og Sportsflyseksjonen 295.541 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

NLF fikk videre tildelt 462.044 kroner til utviklingsorientert ungdomsidrett. Dette er en nedgang på 66.003 kroner fra året før (12,5 prosent). Midlene ble fordelt til prosjekter i Fallskjermseksjonen med 108.764 kroner, Modellflyseksjonen 88.819 kroner, Motorflyseksjonen 107.422 kroner og Seilflyseksjonen 157.039 kroner.

Av post 3 midlene (barn, ungdom og bredde) fikk NLF tildelt 1.496.849 kroner. Dette er en økning på 82.562 kroner fra året før (5,8 prosent).

Etter søknad for regnskapsåret 2020 fikk NLF tildelt 1.705.173 kroner i momskompensasjon via NIF. Dette er en økning på 147.831 kroner fra foregående år. Tildelingen er fordelt i henhold til søknadsgrunnlaget slik; NLF sentralt 748.640 kroner, NLF CAMO 103.247 kroner, Ballongseksjonen 272 kroner,

Fallskjermseksjonen 171.678 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 249.509 kroner, Modellflyseksjonen 77.661 kroner, Motorflyseksjonen 105.639 kroner, Seilflyseksjonen 127.715 kroner, Sportsflyseksjonen 103.419 kroner og Norsk Luftsportstilsyn 17.051 kroner.

Over Justisdepartementets budsjett mottok NLF 1.227.125 kroner i driftsstøtte til den frivillige søk- og redningstjenesten i regi av NLFs Flytjeneste. Det vises her til årsrapport fra Motorflyseksjonen.

Det vises for øvrig til de enkelte seksjoners resultater i regnskapet. Driften av forbundets

riksanlegg fremkommer som egne resultatsentra under Fallskjermseksjonens, Hang-, para- og speedgliderseksjonens og Seilflyseksjonens resultater.

Styret foreslår at årsresultatet på 4.284.170 kroner tilføres egenkapitalen. Etter denne disponeringen utgjør forbundets egenkapital 32.822.009 kroner. Av dette er 28.960.150 kroner fri egenkapital mens 3.861.859 kroner egenkapital med selvpålagte restriksjoner.

Lov

Norges Luftsportforbund har en lov som er i tråd med lov for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF), men noen lovendringer

på NIFs ordinære ting som ble avholdt digitalt i mai og ytterligere endringer som ble vedtatt på ekstraordinært idrettsting i oktober, gjør at Norges Luftsportforbunds lov må oppdateres på enkelte punkter. Denne revisjonen vil gjøres i 2022. Den økonomiske årsberetningen er avgitt i tråd med regnskapsloven.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av forbundets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Av den grunn mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift, og regnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Oslo 23. mai 2022

Rebecca Hansen
President

Ingard Nicolai Nilsen
1. Vicepresident

Thomas Kolbjørn Becke
2. Vicepresident

Siri Christiansen
Styremedlem

Reidar Langeland Bratsberg
Styremedlem

Espen Finne
Styremedlem

Jon Erik Staurset
Styremedlem

Espen Gjørdar Bakke
Styremedlem

Bjørn Egerberg
Styremedlem

Håvard Gangsås
Styremedlem

Sigurd Brattetveit
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

Montering av kamera til første live sending av presisjonsflyging på NRK. Foto: Espen Grønstad

Foto: Jørgen Robertsen

RESULTATREGNSKAP 2021 FORDELT PÅ FORBUNDETS AVDELINGER

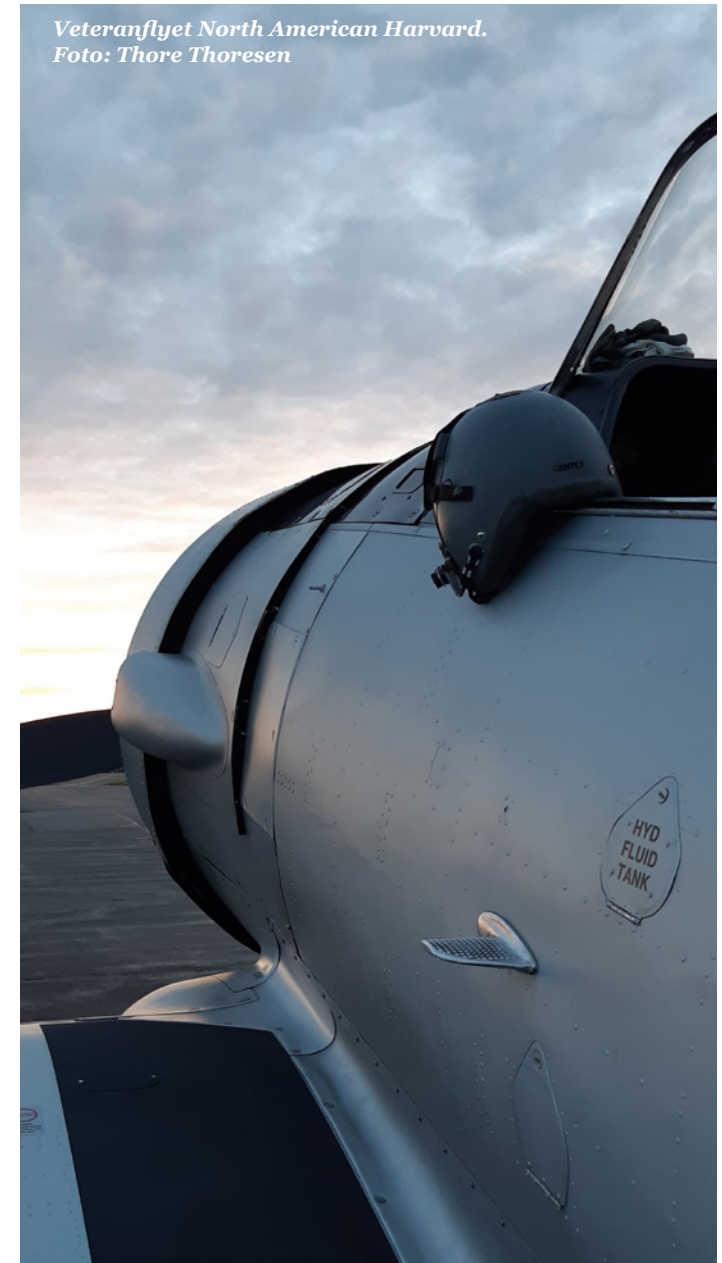
TABELLEN VISER RESULTATREGNSKAP 2020 - 2022 OG BUDSJETT 2021 - 2022

Avdeling	Resultat 2020	Budsjett 2021	Resultat 2021	Budsjett 2022	Resultat 2022
Administrasjon NLF	-363 950	-1 315 000	1 260 595	-720 000	-805 618
Luftforsvarets Gavefond	50 748		51 042	50 000	45 810
NLF CAO, flyteknisk organisasjon	-15 883	-50 000	-211 773	-100 000	-52 881
Norsk Luftsportstilsyn	70 758	-180 000	-138 801	-100 000	-257 382
Ballongseksjonen	6 844	-43 000	-581	-5 000	-2 174
Fallskjermseksjonen	136 712	-228 000	1 995 920	5 000	1 361 537
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	448 596	-198 000	42 923	-465 500	-360 056
Modellflyseksjonen	358 990	-5 000	742 768	-55 000	-581 123
Motorflyseksjonen	720 648	-200 000	163 855	-90 000	652 700
Seilflyseksjonen	510 347	275 000	542 497	35 000	-46 866
Sportsflyseksjonen	56 539	-385 000	-164 275	-354 000	-467 299

RESULTATREGNSKAP 2021

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2021	2020
Driftsinntekter			
Sponsor- og salgsinntekter		5 389 514	4 602 824
Tilskudd	1	8 158 802	8 238 978
Andre inntekter	2	29 271 098	22 910 924
Sum driftsinntekter		42 819 414	35 752 726
Driftskostnader			
Varekostnad		575 798	927 797
Lønnskostnad	3	12 503 786	12 368 069
Avskrivning på varige driftsmidler		997 173	538 921
Tilskudd		826 841	650 515
Annen driftskostnad	4	23 694 603	19 437 504
Sum driftskostnader		38 598 200	33 922 805
DRIFTSRESULTAT		4 221 214	1 829 921
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		135 492	182 466
Andre finansinntekter		40 804	10 553
Sum finansinntekter		176 296	193 019
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		105	2 916
Annen finanskostnad		17 341	39 675
Sum finanskostnader		17 446	42 591
NETTO FINANSPOSTER		158 850	150 428
Skattekostnad på skattepliktig virksomhet		95 894	0
ÅRSRESULTAT		4 284 170	1 980 349
OVERF. OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	5	4 284 170	1 980 349
Sum overf. og disponeringer		4 284 170	1 980 349

Veteranflyet North American Harvard.
Foto: Thore Thoresen

BALANSE PER 31. DESEMBER 2021

EIENDELER	NOTE	31.12.2021	31.12.2020
ANLEGGSMIDLER			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6	6 010 113	6 142 416
Maskiner og anlegg	6	985 101	789 555
Fly	6	3 689 148	1 145 007
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontorm.	6	0	20 124
Sum varige driftsmidler		7 100 147	6 217 671
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer	7	88 561	88 561
Andre lån	8	3 684 740	3 555 240
Sum finansielle anleggsmidler		3 773 301	3 643 801
SUM ANLEGGSMIDLER		14 457 662	11 740 902
OMLØPSMIDLER			
Varer		234 029	205 429
Fordringer			
Kundefordringer	9	2 715 047	795 285
Andre kortsiktige fordringer	10	3 449 683	3 921 026
Sum fordringer		6 164 731	4 716 312
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	16 882 361	23 641 669
Konsernkonto	12	7 036 890	0
SUM OMLØPSMIDLER		30 318 010	28 563 409
SUM EIENDELER		44 775 673	40 304 311

Foto: Jørgen Robertsen

BALANSE PER 31. DESEMBER 2021

EIENDELER	NOTE	31.12.2021	31.12.2020
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	5	3 861 859	3 808 462
Annen egenkapital	5	28 960 150	24 729 377
Sum opptjent egenkapital		32 822 009	28 537 840
SUM EGENKAPITAL		32 822 009	28 537 840
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		1 610 216	1 931 204
Betalbar skatt		42 862	0
Skyldig offentlige avgifter		1 143 984	950 914
Annen kortsiktig gjeld	13	9 156 602	8 884 354
SUM KORTSIKTIG GJELD		11 953 664	11 766 472
SUM GJELD		11 953 664	11 766 472
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		44 775 673	40 304 312

Oslo, 23. mai 2022

Rebecca Hansen
President

Ingrid Nicolai Nilsen
1. Visepresident

Thorar Kolbjørn Becke
2. Visepresident

Siri Christiansen
Styremedlem

Reidar Langeland Bratsberg
Styremedlem

Espen Finne
Styremedlem

Jon Erik Staurset
Styremedlem

Espen Gjørdar Bakke
Styremedlem

Bjørn Egeberg
Styremedlem

Håvard Gangsås
Styremedlem

Sigurd Brattetveit
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

NOTER TIL REGNSKAPET 2021

Note o Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi (Laveste verdis prinsipp).

Inntektsføring

Driftsinntekter og offentlige tilskudd inntektsføres når de er opptjent. Sponsorinntekter inntektsføres over avtaleperioden. Barteravtaler inntektsføres på grunnlag av de mottatte verdier i den perioden verdien mottas. Motsvarende kostnader blir kostnadsført i samme periode.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap. Andre fordringer er også gjenstand for en tilsvarende vurdering.

Skatt

Norges Luftsportforbund driver delvis skattepliktig virksomhet o er skattepliktig på driftsenteret på Starmoen.

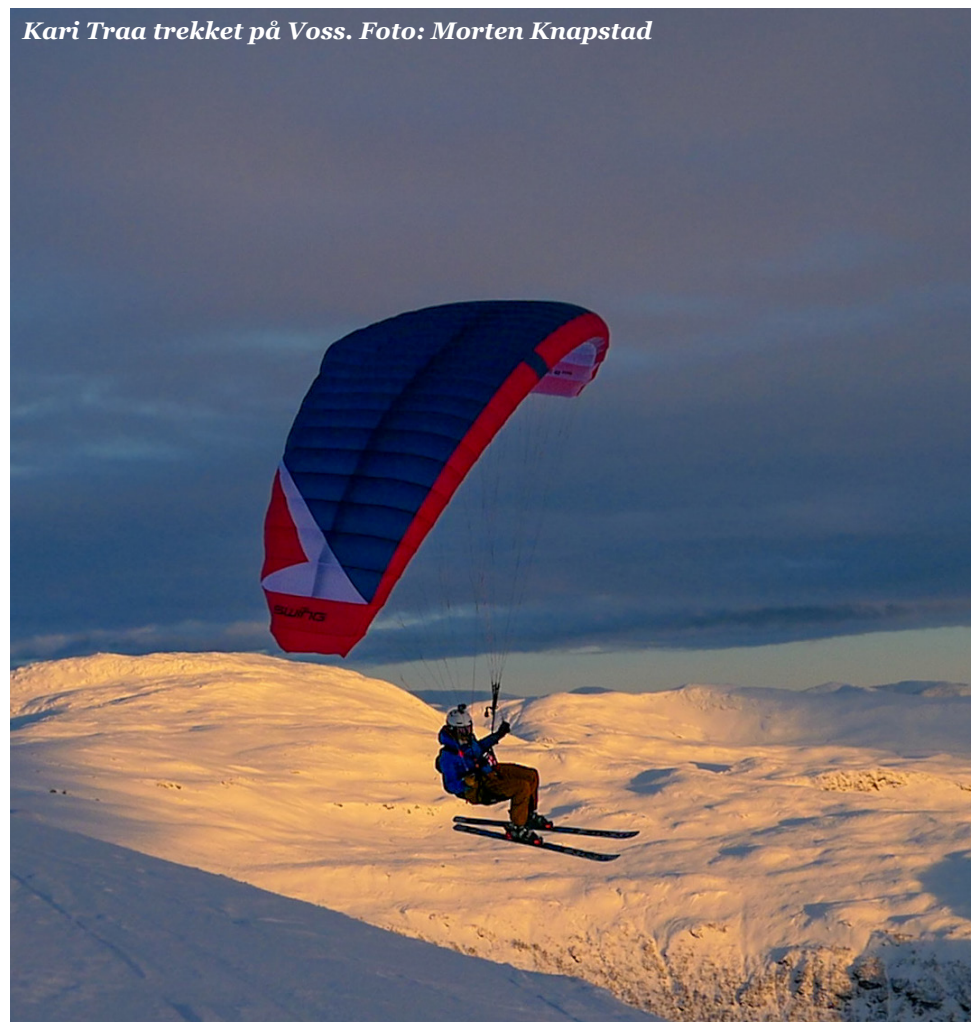
Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelser finansiert over driften er beregnet og ført opp i balansen som en gjeldspost under avsetning for forpliktelser. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien som pensjonskostnad og føres opp sammen med lønnskostnader.

Periodiseringsregler

Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.under avsetning for forpliktelser. For prosjekter som har øremerkede midler der aktiviteten ikke er fullført ved periodens utløp, foretas det inntektsavsetninger.

Kari Traa trekket på Voss. Foto: Morten Knapstad

NOTER TIL REGNSKAPET 2021

Note 1 Tilskudd

Regnskapsposten består av:	2021	2020
Rammetilskudd inkl. regiontilskudd fra NIF	4 764 664	4 930 311
Barne- og ungdomsmidler fra NIF	2 051 195	1 414 287
Utviklingsorientert ungdomsidrett fra NIF	462 044	512 698
VO midler	18 200	38 632
Justis- og beredskapsdep.	827 125	1 325 625
Andre tilskudd	35 574	17 424
Sum	8 158 802	8 238 978

Note 2 Annen driftsinntekt

Regnskapsposten består av:	2021	2020
Medlemsinntekter, lisenser og flygetillatelser	8 323 744	5 175 918
Medlemsinntekter, kurs, egenandeler og påmeldinger	1 530 358	925 878
Medlemskontingenter forbundet sentralt	7 709 395	6 511 555
Medlemskontingenter seksjonene	6 165 925	4 789 870
Abonnement medlemsblader	1 859 755	1 730 149
Leieinntekter internat/fly	80 133	67 884
Momskompensasjon	1 705 173	1 557 342
Andre inntekter	1 896 616	2 152 328
Sum	29 271 098	22 910 924

Note 3 Lønnskostnad

Selskapet har hatt 12 årsverk i regnskapsåret.

Spesifikasjon av lønnskostnader	2021	2020
Lønning	9 924 997	9 661 827
Arbeidsgiveravgift	1 547 504	1 465 624
Pensjonkostnader	1 045 326	1 107 366
Andre lønnsrelaterte ytelser	-14 041	133 252
Totalt	12 503 786	12 368 069

Revisjonshonorar, som består av:	Lønn
Lovpålagt revisjon	116 375
Attestasjonsoppgaver/bistand	15 031
Samlet honorar til revisor	131 406

Det er ikke utbetalt pensjonsytelser eller andre ytelser enn lønn til daglig leder og styremedlemmer. Det er ikke utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til president eller andre styremedlemmer.

Samlede lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, aksjeeiere, styremedlemmer og medlemmer av bedriftsforsamlingen utgjør kr o.

Spesifikasjon av lønn og andre godtgjørelser på person for ledende ansatte og medlemmer av styret:

Navn og stilling/funksjon:	Lønn	Annen godtgjørelse
Daglig leder	1 357 025	10 633
Styrets leder		
Styremedlemmer		

Note 4 Annen driftskostnad

Regnskapsposten består av:	2021	2020
Kontorkostnader	5 675 721	5 349 711
IT-kostnader	1 635 953	1 262 334
Idrettsutstyr	250 266	525 727
Idrettsfaglig bistand og andre fremmedtjenester	4 826 244	3 844 895
Reise- og oppholdskostnader	2 660 693	1 854 779
Kontingenter og påmeldingsavgifter	689 456	554 355
Forsikringer (videreformidlet + egne)	6 159 170	4 491 546
Innleie fly for øvelser mm	303 447	507 922
Andre kostnader	1 493 653	1 046 235
Sum	23 694 603	19 437 504

Drift medlemsblader utgjør i 2020 kr 2 507 142.
 Drift rikssentre utgjør i 2020 kr 1 454 870.

Drift medlemsblader utgjør i 2021 kr 1 861 820.
 Drift rikssentre utgjør i 2021 kr 1 385 642.

Foto: Thore Thoresen

Note 5 Egenkapital

	EK med selvpålagt restriksjon	Annen EK	SUM EK
Egenkapital pr. 01.01.21	3 808 462	24 729 377	28 537 840
Årets endring i egenkapital:	0	0	0
Årets resultat til annen egenkapital	0	4 230 773	4 230 773
Disponert til Luftforsvarets gavefond	51 042	0	51 042
Disponert til Motorflyseksjonens hangarfond	2 355	0	2 355
Egenkapital pr. 31.12.21	3 861 859	28 960 150	32 822 009

Fordeling annen egenkapital:

	EK pr. 01.01.21	Endring	EK 31.12.21
Motorflyseksjonen	725 970	34 474	760 444
Motorfly - Flytjenesten	693 402	129 381	822 783
Sportsflyseksjonen	1 646 168	-164 275	1 481 893
Ballongseksjonen	87 306	-581	86 725
Modellflyseksjonen	1 273 842	742 768	2 016 610
Seilflyseksjonen	2 611 051	542 497	3 153 548
Fallskjemseksjonen	4 406 151	1 995 920	6 402 071
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	4 377 647	42 923	4 420 570
Flyteknisk organisasjon (CAMO)	-1 725 110	-211 773	-1 936 883
Norsk Luftsportstilsyn	-465 458	-138 801	-604 259
Fri egenkapital	11 098 409	1 258 240	12 356 649
Totalt annen egenkapital	24 729 377	4 230 773	28 960 150

Note 6 Varige driftsmidler

	Ole Reistad senter Starmoen	Rehab. internat ORS	Anlegg Vågå	Rehab. sanitær ORS	Skolesystem
Anskaffelseskost 01.01.	3 469 992	2 219 413	602 114	347 703	1 184 333
Årets tilgang		800 000			491 168
Årets avgang					
Anskaffelseskost 31.12.	3 469 992	2 219 413	602 114	347 703	1 675 501
Akk. avskrivninger 31.12.	489 102	53 677	68 946	17 385	690 399
Bokført verdi pr. 31.12.	2 980 890	2 165 736	533 168	330 318	985 101
Årets avskrivning	66 000	53 677	5 672	6 954	295 622
Økonomisk levetid	50 år	50 år	100 år	50 år	5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

	Flynytt arkiv	Skoleseilfly LN-GRA	El-fly LN-ELB	Skoleseilfly LN-GOR	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	284 971	900 000	570 327	124 680	9 703 533
Årets tilgang			1 978 290	1 564 975	4 034 433
Årets avgang		900 000	0		900 000
Anskaffelseskost 31.12.	284 971	0	2 548 617	1 689 655	12 837 966
Akk. avskrivninger 31.12.	284 971	0	510 000	39 124	2 153 604
Bokført verdi pr. 31.12.	0	0	2 038 617	1 650 531	10 684 361
Årets avskrivning	20 124	0	510 000	39 124	997 173
Økonomisk levetid	5 år	20 år	5 år	20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	

Bygninger og innbo på rikssenteret på Starmoen er fullverdiforsikret for kr 26 273 531.
 Bygninger og innbo på rikssenteret på Østre Æra er fullverdiforsikret for kr 30 320 500.
 Bygninger og innbo på rikssenteret på Vågå er fullverdiforsikret for kr 15 649 760.

Note 7 Andre finansielle instrumenter

Navn	Forretnings- kontor	Anskaffelses tidspunkt	Antall	Stemme og eierandel	Kostpris	Bokført verdi
Kjeller Aero Senter AS	Kjeller	2003	66	16,40 %	68 117	68 117
Nordic Gliding APS	Herning	2013	160	20 %	16 094	16 094
Rygge Aerosenter AS	Rygge	2016	145	15 %	4 350	4 350
Totalt						88 561

Note 8 Andre fordringer

Regnskapsposten består av:	2021	2020
Lån i Luftforsvarets gavefond	2 195 500	2 497 500
Lån i Motorlyseksjonens hangarfond	403 000	446 500
Lån i Seilflymateriellfondet	1 012 000	587 000
Lån Rygge Aerosenter AS	74 240	24 240
Sum	3 684 740	3 555 240

Note 9 Kundefordringer

Debitormassen er oppført til pålydende, redusert med avsetning for tap på krav med kr 219 228. Tilsvarende avsetning ifjor var kr 110 844.

Note 10 Andre kortsiktige fordringer

Balanseposten består av:	2021	2020
Forskuddsbetalte kostnader	243 169	588 446
Påløpte inntekter	3 206 514	3 332 580
Sum	3 449 683	3 921 026

Note 11 Bankinnskudd, kontanter o.l.

Av andre likvide midler er kr 521 993 er bundne skattetrekkmidler.
Av midlene er kr 1 563 870 bundne klientmidler og kr 396 925 bundne til depositum.
Kr 1 500 er kontant kassebeholdning.

Klientmidler

Klientmidler bank er kr 1 563 870.
Klientansvar er kr 294 724.

Tilstrekkelig klientmidler bank til dekning av klientansvar. Klientmidler bank og klientansvaret er nettoført i forbindelse med årsregnskap.

Note 12 Konsernkonto

Norges Luftsportforbund er deltager i en konsernkontoordning i Sparebank1 Østlandet administrert av NIF. Deltagerne i ordningen er overfor banken solidarisk ansvarlig for riktig oppfyllelse av samtlige forpliktelser som følge av, eller måtte oppstå i anledning av ordningen. Banken har rett til å motregne i konti utenfor konsernkontoordningen som deltageren til enhver tid har i banken, og ethvert krav banken måtte ha mot deltageren og de øvrige partene i kontosysemet. Netto fordring på konsernkonto klassifiseres som andre kortsiktige fordringer. Netto gjeld på konsernkonto klassifiseres under annen kortsiktig gjeld. Midlene på konsernkonto har tilsvarende likviditet som en ordinær bankkonto ved at Norges Luftsportforbund til enhver tid har tilgang på midler på konsernkonto. Pr 31.12.2021 utgjør forbundets netto fordring på konsernkonto på kr 7 036 890.

Note 13 Annen kortsiktig gjeld

Balanseposten består av:	2021	2020
Påløpte feriepenger	1 115 639	1 034 681
Mottatte ikke opptjente inntekter	6 932 795	6 340 733
Annen kortsiktig gjeld	75 242	75 242
Påløpte kostnader	1 032 927	1 433 699
Sum	9 156 602	8 884 354

Fridtjof Rusten og Tore Frihagen over Nesøya.
Foto: Fridtjof Rusten

Kontrollkomiteens beretning for 2021

I henhold til NIFs lov § 2-12 avgir herved kontrollkomiteen i Norges Luftsportsforbund sin beretning.

Kontrollkomiteen skal kontrollere at styret utfører de oppgaver styret er tillagt etter Norges Luftsportsforbund lov.

Vi har utført følgende handlinger:

Vi har gjennomgått protokoll for Luftsportstinget, styrets protokoller, samt andre dokumenter komiteen har funnet det nødvendig å gjennomgå. Vi har fått alle opplysninger som vi har bedt om fra Norges Luftsportsforbunds styre og administrasjon. Vi har gjennomgått styrets årsberetning for 2021 og det styrebehandlede årsregnskapet for 2021.

Regnskapet viser et overskudd på kr 4.284.170, og ved årsavslutning 2021 økte den frie egenkapitalen med kr 4.230.773.

Kontrollkomiteen har følgende merknader til forvaltningen av Norges Luftsportsforbund:

Basert på det materialet vi har fått oss forelagt, er det ikke grunnlag for ytterligere merknader ut over det som fremgår av denne beretningen.

Konklusjon

Det er kontrollkomiteens konklusjon at styret har utført de oppgaver som det er tillagt etter loven, og kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og Norges Luftsportsforbund årsregnskap for 2021 godkjennes av Luftsportstinget.

Oslo, 29. juni 2022

Inger Grimstad
Leder

Mette Lium

Til Tinget i Norges Luftsportsforbund

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert Norges Luftsportsforbund sitt årsregnskap som viser et overskudd på kr 4.284.170. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2021 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under "Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet". Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon består av årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Leo Revisjon DA

Nils Hansens vei 8, 0667 Oslo – Org.nr: 983 846 459 - Telefon: 22 07 40 00 - www.leorevisjon.no

Avd. Østfold: Fladebyveien 1, 1746 Skjeberg - Telefon: 69 12 34 00

Direkte: Even Kroken 22 07 00 41 - Olav Heggard 22 07 00 42 - Lorentz Grimsøen 22 07 00 43

revisjonforeningen

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

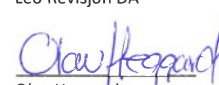
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 23. mai 2022

Leo Revisjon DA

Olav Heggard

Statsautorisert revisor

BALLONGSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Reidar Bratsberg
 Nestleder: Hans Rune Mikkelsen
 Styremedlemmer: Mikael Klingberg
 Arild Solbakken
 Eirik Bruset
 Silvia Klokk

Valgkomité: Sofia Orvarsson Darmo (leder)
 Steffen Steffensen
 Trond Nordby

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat. Ballongseksjonen disponerer en ressurs på deltid i administrasjonen etter behov.

Medlemmer

	2021	2020	2019
Antall medlemmer	26	23	24

Ballonglisenser

	Utstedt 2021	Gyldige 31.12.21	Utstedt 2020	Gyldige 31.12.20	Utstedt 2019	Gyldige 31.12.19
Lisenser	0	9	0	9	0	11

I tillegg er det to ballongflygere som flyr på utenlandsk sertifikat i Norge.

Ballonger

	2021	2020	2019
Antall registrerte ballonger	18*)	18*)	21*)

*) En av ballongene for 2021 er registrert i utlandet, i 2020 var det en utenlandsk registrert. Det var ved utgangen av 2021 åtte luftdyktige ballonger i Norge.

Det trenes forankret i lavt skydekke på ÅS. Foto: Tora Tangen

Aktivitet

Det føres ikke sentral statistikk over antall ferder og/eller fløyne timer med ballong i Norge.

Det ble ikke utstedt nye elevbevis for skoling på ballong i 2021.

Ulykker og hendelser

Det er ikke rapportert om noen ulykker eller alvorlige hendelser.

Seksjonsstyrets arbeid

Ballongklubben Frisk Bris, som ble stiftet i begynnelsen av 2002, er eneste klubb tilsluttet Ballongseksjonen.

Seksjonsstyremøter

Det har vært avholdt to møter i seksjonsstyret hvor aktuelle saker ble behandlet.

Seksjonens sentrale oppgaver

NLF har blitt utnevnt som kompetent myndighet for utdanning og sertifisering av ballongførere. Dette medfører at det nå er mulig å få utstedt ballongførerbevis i henhold til felleseuropeiske regler i Norge. Ballongseksjonen har jobbet for konvertering av eksisterende sertifikater, og jobber med muligheten for å kunne gjøre opplæring av ballongførere i Norge under de nye reglene.

Internasjonal representasjon

Arild Solbakken er norsk representant til FAIs ballongkommisjon (CIA), men har ikke deltatt i møter i kommisjonen i løpet av året.

Konkurranser og øvrig aktivitet

Som for annen aktivitet har pandemien lagt begrensninger på aktiviteter også i 2021. Aktiviteten i Norge har i hovedsak vært konsentrert til Oslo, Drammen, Skien og Trondheim.

Fire ballonger møtte til Luftsportsuka på Elverum i august, og det ble fløyet flere

turer morgen og kveld med Starmoen flyplass som både avgangs- og landingssted. For første gang siden nittitallet avholdt ballongseksjonen norgesmesterskap under NM-uka i Sarpsborg, 23. til 27. juni. Det ga en formidabel oppslutning med seks deltakende ballonger i tillegg til dommerballong. Jostein Tangen ble norgesmester i ballongflyging.

Økonomi

Ved fordeling av rammetilskuddet fra NIF har seksjonen årlig mottatt 5.000 kroner.

Ballongseksjonen vil kunne disponere en ressurs på deltid i administrasjonen, hvis det blir behov for det i forbindelse med utvikling av nytt regelverk og utdanningsopplegg for å møte de nye felleseuropeiske bestemmelsene fra EASA. Det er gjort vedtak i forbundsstyret om dekning av arbeid tilsvarende en stilling på inntil ti prosent i en tre års periode, finansiert fra forbundets kapital innenfor en ramme på 225.000 kroner. Da denne prosessen er forsinket, har seksjonen heller ikke blitt belastet personalkostnad i 2021.

Ved inngangen til 2022 hadde seksjonen til gode i fellesskapet 86.725 kroner. Driften av seksjonen i 2021 gikk i balanse.

Sluttbemerkninger

Seksjonen er NLFs minste, og har en positiv utvikling i aktivitet og medlemstall.

Reidar Bratsberg (s)
leder Ballongseksjonen

FALLSKJERMSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Seksjonsmøtet

På grunn av COVID-19/korona ble seksjonsmøtet ikke avholdt som planlagt våren 2021. Det ble i stedet avholdt på Quality Airport Hotel, Gardermoen lørdag 16. oktober.

Seksjonsstyrets sammensetning:

Leder: Espen Finne, Oslo fallskjermklubb
 Nestleder: Helene Bjørnø, Voss fallskjermklubb
 Styremedlemmer: Anders Emil Hustoft, NTNU fallskjermklubb
 Janne Strømmen, Fønix fallskjermklubb
 Ellen Aasgaard, Tønsberg, fallskjermklubb
 Marius Wormnes, Grenland fallskjermklubb
 Siri Aasen Christiansen – Tromsø fallskjermklubb
 (ungdomsrepresentant)

Varamedlemmer: Ingen

Valgkomité: Vibeke Valle (leder)
 Hans Christian Heer Amlie
 Kari Helene Berg

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Knut Lien er ansatt som fagsjef og avdelingssjef, og lønnes over seksjonens budsjett. I tillegg er Marius Sotberg innleid som konsulent for å være landslagsansvarlig på 18 prosent stillingsandel.

Aktivitet

	2021	2020	2019	2018
Antall hopp totalt	87.637	65.657	67.559	67.388
Antall skarpe tandem	4.939	2.327	3.539	3.742

Lisenser

Klasse	Utstedt 2021	Utstedt 2020	Utstedt 2019	Utstedt 2018
Elevbevis line	213	165	240	195
Elevbevis AFF (accelerated free fall)	451	383	336	282
Lisens A	334	269	174	165
Lisens B	143	88	66	65
Lisens C	38	30	27	22
Lisens D	10	19	17	7

* Det tas et forbehold om antallet for 2019 grunnet utfordringer i forbindelse med Min idrett ift MelWin.

AFF. Foto: Alex Baker

Ulykker og hendelser

	2021	2020	2019	2018
Antall ORSer	382	292	260	257
Antall omkomne	0	0	1	1
Antall alvorlige skader	0	3	2	3
Total antall skader	43	27	64	61
AAD fyringer	4	5	4	2
AAD redninger	0	0	1	1
Wingsuit (WS)	2	5	14	16

Det ble gjort 87.257 hopp på norske hoppfelt i 2021. Dette er all-time-high med god margin, og kan nok mest sannsynlig tilskrives pandemien. Selv om pandemien gjorde at enkelte hoppfelt måtte utsette oppstarten noe. Aktivitetsnivået i 2021 gjenspeiler at det ikke var mulig å foreta større reiser utenlands, og at folk dermed fant å bruke sine fridager og avsatte midler på fritidsaktiviteter innenlands.

I 2021 ble det totalt registrert 382 observasjoner. Per 17. januar 2022 var status at 329 av disse var ferdigbehandlet i alle ledd og lukket. 12 av observasjonene lå til behandling hos HI (hovedinstruktør), og 17 hos sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU). Det ble ilagt totalt tre FU'er (farlig ukontrollerte hopp). Rapporteringssystemet som tidligere ble benevnt som ORS har fra 2021 blitt benevnt som OBSREG som nå er et entydig begrep på tvers av grenene i NLF.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks seksjonsstyremøter, samt seksjonsmøtet på Gardermoen i oktober.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Hovedoppgaven for styret har vært planlegging og gjennomføring av seksjonsmøtet, oppfølging av den vedtatte langtidsplanen med tilleggs føringene i protokollen fra

seksjonsmøtet i 2019, samt generell budsjettoppfølging.

Styret jobbet med å finne erstatning for Derek Nordlund Broughton som ga seg som landslagsansvarlig etter seks og et halvt år, og engasjerte Marius Sotberg som ny landslagsansvarlig.

Headdown over Jarlsberg. Foto: Lars Erik Sivertsen

En viktig sak i 2021 har vært utfordringer med at rammebetingelsene for Voss FSK er i fare i forbindelse med at festeavtalen på Bømoen utløper i juni 2023, og det er i skrivende stund ikke på plass en løsning som sikrer drift etter dette. Det jobbes videre i 2022 med å finne en tilfredsstillende løsning på det.

Internasjonal representasjon

Delegat til FAIs fallskjermkommisjon (ISC) er Trude Sviggum med Kristian Moxnes som alternativ delegat.

Sikkerhets og utdanningskomiteen (SU), har bestått av Espen Høst (leder), Anders Opsal Mæland (materiellsjef), Jan Stenmoe (AFF-ansvarlig), Harald Kvande (tandem- og statistikkansvarlig) og Jan Einar Soltvedt (skjermflygingsansvarlig). SU har gjennomført tre formelle møter og noen telefonkonferanser.

Alle sentrale kurs ble gjennomført med tilfredsstillende deltagelse. SU ser derimot med bekymring på en negativ trend innen instruktørrekruttering, spesielt på tandem.

Prosjekt «Håndbok» ble startet i 2021 med mål om å modernisere og effektivisere håndboka og regelverk. Det er valgt ny plattform for presentasjon av håndboka på nett. Arbeidet med å se på oppbygging og innhold vil fortsette i 2022.

Konkurransekomiteen har bestått av Carl-Erik Tuv (leder), Anna Fasting (styrets representant) og Kari Helene Berg. NM i innendørs kroppsflyging ble gjennomført i regi av Voss kroppsflykarlag (VKFL) i desember 2021. Ordinært NM ble gjennomført i på Bjorli i et samarbeid mellom Lesja og Tønsberg fallskjermklubb for grenene FS, FF, VFS og WS. Det ble ikke arrangert NM i CP som følge av den pågående pandemien.

Aktivitet

Norgesmestre - Ordinært NM

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 - åpen	FS2022 Agera / Tønsberg FSK	16,9	Kristoffer Thorstensen, Nadia Jørgenrud, Julian Frayne, Kjetil Viste Levik, Kristoffer Øverli Andersen (v)
FS 4 (int)	Viken Warriors, Nimbus FSK	12,4	Bodil Leira Stene, Tonje Culbertson, Pål Kolbenstvedt, Camilla Marnor, Anders Krabbenhøft (v)
FS 8	Illegal Aliens, Tønsberg FSK	7	Kjetil Nordin, Derek Nordlund Broughton, Sondre Armand Tømmervold, Kristoffer Thorstensen, Nadia Jørgenrud, Julian Frayne, Kjetil Viste Levik, Pål Kolbenstvedt, Ole Petter Hjelle, Kristoffer Øverli Andersen (v)
FF åpen	ZION Tønsberg FSK	38,6 (totalt)	Kristian Moxnes, Anna Moxnes, Andreas Mosling (v)
FF (int)	Unicornasaurus Rex Voss FSK	32,9 (totalt)	Ole-Petter Nyland, Aina Breistein, Sverre Aleksandersen
WS performance	Voss FSK	299,0 (totalt)	Espen Fadnes
VFS 2-way	Osloblues, Oslo FSK	9,2	Derek Nordlund Broughton, Rolf Nicolaj Kvinge
VFS åpen	Blue Pelican, Oslo FSK	18,3	Derek Nordlund Broughton, Sondre Armand Tømmervold, Øyvind Nyberg, Kristian Osther, André Bach
FS 2-way (int)	Team Weatherhold, Oslo FSK	20,9	Erik Rivalsrud, Amalie Jæger, Kristian Osther (v)

Innendørs NM i kroppsflugging

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 (int)	Dei fire musketer Voss KFL	15	Silvana Disch, Sanna Bergsland, Victor Solbakk, Eivind Rokne Lid
Dynamic 2 way	Wild Bunch, NIMBUS FSK	1	Marius Abelsen, Martin Justnes Engum
Freefly (Int)	Team Maki - Oslo FSK	1	Amalie Endeve, Christopher Støle
Solo Freestyle åpen	Voss KFL	53 (totalt)	Kat Pudenz
Solo Freestyle (int)	Voss KFL	1	Silvana Disch Dornberger
FS 2-way (int)	Gutta, Voss KFL	26,8 (totalt)	Victor Solbakk, Eivind Rokne Lid

I skjerm over Tønsberg. Foto: Silje Søaas

Internasjonale konkurranser

VM i Tanay Russland

I august ble det arrangert VM i fallskjermhopping i Tanay i Russland. Fra Norge stilte det totalt syv utøvere. I disiplinen Freefly deltok laget ZION bestående av Anna Moxnes, Kristian Moxnes og Andreas Mosling på video, disse ble verdensmestre. I WS acro deltok Amber Forte, Espen Fadnes og Andreas Håland Hemli på video, de tok en sølvmedalje. I disiplinen Wingsuit Performance kom Remi Damgaard på en 18. plass.

Dubai

I desember deltok laget Agera bestående av Nadia Jørgenrud, Kristoffer Thorstensen, Julian Frayne, Kjetil Viste Levik og Kristoffer Øverli Andersen (video – deltok ikke på grunn av sykdom) i DIPIC (Dubai International Parachuting Championship) 2021 og tok en tredjeplass i disiplinen FS-4. De tok også en 4. plass i DITC (Dubai International Tunnel Championship).

Dommerutvalget

Dommerutvalget har i 2019 bestått av Anna Maria Lund, Kristian Moxnes og Anna Fasting. InTime dommersystem ble benyttet både i NM i innendørs kroppsflugging og i ordinært NM. Det ble innhentet ekstern dommerstøtte både under NM utendørs og innendørs.

Rikssenter for fallskjermidrett

Rikssenterkomiteen har bestått av Anders Emil Hustoft, Andreas Hemli, Espen Finne og fagsjef Knut Lien. Rikssenterkomiteen anbefalte at leieavtalen for rikssenteret ble reforhandlet når den utløp 31. desember 2021. Høsten 2021 ble alle klubbene invitert til å melde sin interesse dersom det var andre enn Oslo FSK som ønsket å leie rikssenteret de neste årene. Det var ingen

Stjerneformasjon. Foto: Alex Baker

17. mai 2021 Finse. Foto: Alex Baker

som meldte seg, og arbeidet med reforhandling av avtale med Oslo FSK har pågått gjennom høsten 2021. Dette arbeidet er noe forsinket, men skal være ferdig i god tid før sesongstart 2022.

Økonomi

Seksjonens økonomi er meget god. Inntektene kommer i hovedsak fra medlemskap, lisenser og overføringer av NIF-tilskudd via NLF. I tillegg er det andre inntekter som i hovedsak utgjøres av leieinntekter for Rikssenteret, momskompensasjon og internrente. Momskompensasjon kommer ikke inn før i januar året etter, hvilket er utfordrende for økonomistyringen. I 2021 fikk seksjonen redusert momskompensasjonen med 25 prosent sammenlignet med 2020.

Fallskjermseksjonen gikk med solid overskudd i forhold til et budsjettert underskudd på 228.000 kroner. Dette skyldes i hovedsak økte inntekter i forbindelse med medlemskap, og lisensinntekter på snaut 1.700 tandem mer enn budsjettert. I tillegg ble det spart mye penger på blant annet reisekostnader da mesteparten av møtene har vært gjennomført digitalt.

Økonomistyringen har også i 2021 vært utfordrende ettersom bokføringen både av inntekter og utgifter har hengt langt etter i tid. For detaljert regnskap vises det til NLFs styrets årsberetning.

Sluttbemerkning

Av de totalt seks styremedlemmene var det tre som tok gjenvalg ved seksjonsmøtet i 2021. En spesielt stor takk rettes til styremedlemmene som ga seg ved

seksjonsmøtet, dere har gjort en kjempejobb og det har vært et privilegium å jobbe med dere. Styret ble komplettert med ny ungdomsrepresentant og tre nye styremedlemmer, og består i perioden 2021 - 2023 av syv personer.

Det er et mål for styret å holde medlemmene i F/NLF oppdatert på styrets arbeid og hva som skjer i fallskjerm-Norge. Facebook, e-post og Frittfall.org er blitt brukt som kanaler i dette arbeidet.

Espen Finne (s)
leder Fallskjermseksjonen

HANG-, PARA- OG SPEEDGLIDERSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Ledermøtet

Ledermøte ble avholdt i oktober 2021 i forbindelse med Luftsportstinget.

Seksjonsstyret sammensetning

Leder: Jon Erik Staurset, Tromsø hang- og paragliderklubb
 Nestleder: Berit Brudeseth, Romsdalstindene paragliderklubb
 Styremedlemmer: Ragna Breines, Bergen hang- og paraglidingklubb
 Rebecca Sortland, Bygland luftsportklubb
 Olav Opsanger, Jetta luftsportsklubb
 Magnus Breen, Voss hang- og paragliderklubb / Bygland luftsportklubb

Varamedlem: Lehart Eriksen, Voss hang- og paraglidingklubb

Valgkomité: Ane Pedersen (leder)
 Kjell Harald Nesengmo
 Monica Kristin Engen

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Trond Nilsen er ansatt som fag- og avdelingssjef.

Medlemmer

Ved utgangen av 2021 hadde seksjonen 2.813 medlemmer som er 42 mer enn ved utgangen av 2020 (2.771).

Flygebevis

Oversikt i tabellform over utstedte flygebevis i løpet av året, sammenlignet med foregående år, samt antallet gyldige flygebevis ved årsskiftene.

Klasse	Utstedt 2021	Gyldige 31.12.21	Utstedt 2020	Gyldige 31.12.20
Hangglider -				
Elevbevis SP 2	8	25	6	25
Flygebevis SP 3	3	26	2	21
Flygebevis SP 4	1	35	3	31
Flygebevis SP 5	1	95	3	83
Sum SP flygebevis	13	181	14	160
Paraglider -				
Elevbevis PP 2	232	569	183	426
Pilotbevis PP 3	129	493	87	525
Pilotbevis PP 4	46	204	36	171
Pilotbevis PP 5	36	508	32	536
Sum PP flygebevis	434	1.774	424	1.658
Speedglider -				
Elevbevis SPG 2	6	62	25	85
SPG 3	0	173	38	202
SPG 4	0	88	22	94
SPG 5	0	51	1	52
Sum SPG flygebevis	6	374	86	433
Totalt flygebevis	462	2.329	524	2.251
Paramotor (PPG+PHG)	13	142	16	147
FAI sportslisenser	38	247	14	244

Aktivitet, antall turer logget

	2021	2020
Paraglider turer	43.369	37.235
Hangglider turer	1.860	1.586
Speedglider turer	10.820	13.789
PPG/PHG turer	1.852	1.441

Tabellen viser de turer som logges i loggboka (no.flightlog.org) på nettet. Pilotene er ikke pålagt å logge turer unntatt ved paramotor og tandemflyging, så derfor er det reelle tallet høyere enn tabellen viser.

Kursaktivitet

Liste over nybegynnerkurs de siste to årene (elever som har bestått):

	2021	2020
Antall HG kurs	3	2
Antall PG kurs	37	29
Antall SPG kurs	0	6
Antall kurs totalt	40	37
Antall HG elever	8	5
Antall PG elever	201	200
Antall SPG elever	0	44
Antall elever totalt	209	249

Ulykker og hendelser *)

	2021	2020
Næruhell PG	99	101
Uhell PG	36	29
Ulykker PG	31	23
Næruhell HG	0	2
Uhell HG	2	4
Ulykker HG	1	2
Næruhell SPG	5	7
Uhell SPG	3	2
Ulykker SPG	6	9
Næruhell PPG	2	0
Uhell PPG	2	3
Ulykker PPG	0	2
Næruhell HG	1	0
Fatale ulykker	0	3-SPG 1-PG

*) Seksjonens definisjoner avviker fra de øvrige seksjonenes definisjoner:

- **Næruhell** er hendelse uten skade på person eller utstyr.
- **Uhell** er hendelse med mindre skade på person eller utstyr.
- **Ulykke** er hendelse med skade på person eller utstyr, eksempelvis forstuing eller brudd. Ulykke med fatal utgang er angitt i egen rubrikk.

PG er paragliding, **HG** er hanggliding og **SPG** er speedgliding. **PPG** er paramotor og **PHG** motorisert hangglider.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks seksjonsstyremøter, hvor 36 saker er behandlet.

Faglig ledergruppemøter

Fagutvalget har avholdt seks møter.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

HPS seksjonen er fortsatt påvirket av Covid-19 pandemien som har medført restriksjoner for møtevirksomhet, klubbbesøk og kursing. Dette har medført at seksjonen i stor grad har avholdt digitale møter, og med gode opparbeidede rutine på dette har det bidratt til å opprettholde god fremdrift i styrets arbeid.

Arbeidet med å modernisere seksjonens læremateriell har preget året. Seksjonen besluttet i 2021 at man ønsket å kjøpe rettighetene til å oversette «Paragliding –

Kari Traa trekket på Voss. Foto: Morten Knapstad

The beginner's guide» en ny utkommet engelsk lærebok, i stedet for å friske opp den gamle. Boken ble oversatt av et oversettelsesbyrå, hvoretter oversettelsen ble kvalitetssikret av frivillige i seksjonen. Dette viste seg å bli en stor jobb. Jobben var ferdig helt på slutten av året. Det som gjensto ved årets slutt var å tilbakeføre endringer til redigeringsprogrammet, en siste kontroll-lesing samt å sende boken til trykking.

Det ble i oktober 2021 oppnevnt et konkurranseutvalg for Hike & Fly, hvor Brynhild Jorid Rotvold er leder. Utvalget er i gang med utarbeidelse av regelverk. Det ble avholdt én prøve-konkurranse tilbake i 2020 og to i 2021, og interessen er økende og det ble derfor opprettet et eget utvalg for dette.

Internasjonal representasjon

Seksjonens leder Jon Erik Staurset representerte NLF ved CIVL Plenary meeting (Commission Internationale de Vol Libre) som ble avholdt på ZOOM i februar.

Trond Nilsen representerte seksjonen på EHPU (European Hanggliding and Paragliding Union) møte i september i Luzern, Sveits.

NLF/HPS var ikke representert ved CIMA (Comité International de Micro Aviation) Plenary meeting som ble avholdt elektronisk i november.

Mari-Anne Aanes, leder for KUPGXC, representerte seksjonen på den nordiske paraglidingskomiteens møte i 2021, møtet var elektronisk.

Aktivitet i utvalg

Fagutvalget

SI 2021 har fagutvalget hatt ansvar for en omfattende revisjon av seksjonens sikkerhets-system og tilhørende utdanningsprogrammer. Disse ble godkjent av Luftfartstilsynet i desember 2021 og trer i kraft 1. februar 2022.

I tillegg har det vært jobbet med felles presentasjonsmaterieell til para- og speedgliderkurs og nytt teoriprøvematerieell.

Det har vært avholdt to instruktørkurs høsten 2021.

Seksjonen fagutvalg består av Tor-Erik Stranna (Oslo PGK), Nikolas van Etten (Bergen HPK), Eirik Bjerkebæk (Jæren HPK) og Eilif Rosnæs (Sogn FFL).

KUPGxc med leder Mari-Anne Aanes har organisert konkurransevirkosmheten innen paragliding distanse. Stillingen som leder står ved utgangen av året ubesatt, og det er liten aktivitet i utvalget.

KUPG Akro med leder Lars Gjelten organiserer konkurransevirkosmheten innen akroflyging med paraglider.

KUHF med leder Brynhild Jorid Rotvold organiserer konkurransevirkosmheten innen Hike & Fly med paraglider og / eller speedglider.

KUHG med leder Øyvind Ellefsen organiserer konkurransevirkosmheten innen hanggliding.

KUSPG med leder Øystein Bryn organiserer konkurransevirkosmheten innen speedgliding.

KUPPG. Det er også oppnevnt konkurransekomite for PPG (paramotor), men denne er ikke aktiv ennå. Leder er Milan Lindauer.

Konkurranser og resultater

Paragliding distanse: NM i paragliding ble avholdt i Pedro Bernardo, Spania 29. august til 4. september. Åpen klasse ble vunnet av Rolf Dale, Bergen hang- og paraglidingklubb. Sportsklassen ble vunnet av Gunnar Sæbu, Oslo paragliderklubb, og Mari-Anne Aanes, Bergen hang- og paraglidingklubb vant dameklassen.

Norgescupen i paragliding distanse fikk gjennomført

NC-uke i 2021, i Vågå, med fire gyldige omganger. Norgescupen åpen klasse ble vunnet av Geir Atle Tafjord, Voss hang- og paraglidingklubb. Sportsklassen ble vunnet av Ronny Helgesen, Oslo paragliderklubb, Lill-Elisabeth Jensen, Bygland luftsportklubb vant dameklassen og Kyrre Svanøy, Volda & Ørsta himmelseglarlag vant leisureklassen.

Hanggliding distanse: NM i hanggliding ble avholdt i Vågå 27. juni til 3. juli. Åpen klasse ble vunnet av Olav Opsanger, Jetta luftsportsklubb. Sportsklassen ble vunnet av Lars Inge Forus, Jæren hang- og paragliderklubb. Årets NC i hanggliding fikk ingen omganger på grunn av dårlig vær.

Hike & Fly (H&F): Det har vært arrangert to Hike & Fly konkurranser i 2021. 28. august gikk den første av stabelen fra Unneland ved Bergen. Her vant Gon Nido konkurranseklassen og Torstein Haugsvær turklassen. Her var det mulig å delta både med PG og SPG. Helgen 18. - 19. september ble det holdt H&F konkurranse i Oppdal. Vinner her ble Dagfinn Graneng.

Paragliding akro: Det har ikke vært avholdt konkurranse i paragliding akro i 2021.

Speedgliding: Det har ikke vært avholdt konkurranser i speedgliding i 2021.

Paramotor: Det har ikke vært avholdt konkurranser i paramotor i 2021.

Vågå 2021. Foto: Reidar Berntsen

Foto: Lars Gjelten

Fri Flukt

Fri Flukt er seksjonens medlemsblad. Det er ikke utgitt noe nummer i 2021 og på seksjonsmøtet i oktober 2021 ble det besluttet at det inntil videre ikke skal utgis et medlemsblad på papir. Avgjørelsen om hvilken form Fri Flukt eventuelt skal leve videre i er overlatt til seksjonsstyret å bestemme.

Hederstegn

Seksjonen har ikke delt ut seksjonshederstegn i 2021.

Økonomi

Seksjonen oppnådde et resultat i 2021 som var bedre enn budsjettert, til tross for at inntektene er noe lavere enn budsjettert. Det var budsjettert med et underskudd på 198.000 kroner.

Det er flere faktorer som har medført til dette, men det kan kort oppsummeres med at man har brukt mindre penger enn forventet på flere områder, hvorav mye skyldes lavere aktivitet grunnet pandemien.

Det er hyggelig å notere seg at driftsinntektene for rikssenteret har økt godt sammenlignet med 2020.

Sluttbemerkninger

Antall medlemskap i seksjonen har vært relativt stabilt også fra 2020 til 2021.

Antall elev- og flygebevis for HG og PG har hatt en liten økning fra 2020 til 2021. Antall elev- og flygebevis for SPG har naturlig nok hatt en nedgang i 2021 mot 2020 siden utdanningen av nye utøvere har vært suspendert hele året.

Det har blitt rapportert inn 188 hendelser i 2021 som er på samme nivå som i 2020, antall loggede flyturer har økt med cirka syv prosent fra 2020 til 2021.

Seksjonens fagutvalg har jobbet med revisjon av sikkerhetssystem og utdanningsprogrammer samt oppdatert læremateriell. Det er i 2021 lagt ned mange hundre

timers frivillig arbeide med å heve kvaliteten på regelverk og læremateriell, noe man håper vil slå positivt ut på fremtidige hendelsestall.

Seksjonen har i 2021 ikke hatt noen fatale ulykker.

Rikssenteret i Vågå har vært i drift i 2021. Det har vært god aktivitet på senteret, og senterets inntekter er mer enn doblet sammenlignet med foregående år. Det har i 2021 ikke vært vann inne på senteret.

Vi har i 2021 avholdt to instruktørkurs på Gardermoen, på grunn av pandemien har instruktørseminar blitt utsatt til 2022.

Styret ser frem til en god og sikker flysesong i 2022.

Jon Erik Staurset (s)

leder Hang-, para- og speedgliderseksjonen

MODELLFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Seksjonsmøtet 2021

På seksjonsmøtet på Gardermoen 16. oktober stilte 25 delegater fra klubbene. Den forestående økningen i forbundskontingenten ble heftig diskutert. Forbundsstyret foreslo for tinget at Modellflyseksjonens medlemmer skal få en forbundskontingent på nivå med de andre seksjonene i løpet av en åtteårsperiode. For å sikre pillen noe, foreslo seksjonsstyret at seksjonskontingenten skal reduseres tilsvarende. Dette ble vedtatt på seksjonsmøtet.

Seksjonsstyrets sammensetning

Etter seksjonsmøtet fikk styret følgende sammensetning:

Leder:	Espen G. Bakke, Cirrus RC klubb
Nestleder:	Anders Holt Jacobsen, Bærum modellflyklubb
Styremedlemmer:	Alexander Hicks, Ørsta modellflyklubb Jonny Rinde Johansen, Andøya modellflyklubb Ben-Erik Ness, Bergen modellflyklubb
Varamedlem:	Jon Arne Iversen, Toten droneklubb
Valgkomité:	Rune Haugen (leder) Kenneth Kåsereff Jone Birkelid

Kompetansebevis

Etter at Modellflyhåndboka fikk endelig godkjenning som sikkerhetssystem for modellflyging av Luftfartstilsynet, har seksjonen hatt fokus på å øke antallet piloter som har bestått oppflyging og fått sine kompetansebevis. Arbeidet går planmessig, og medførte at antallet kompetansebevis økte i klassene A, B-stormodell og B-turbin, til tross for at koronapandemien begrenset aktiviteten gjennom hele sesongen.

sikkerhetssystem for modellflyging i Norge.

NLFs kvalitetssjefs gjennomgang av Modellflyhåndboka i desember medførte kun ett avvik.

Oversikt kompetansebevis 2021

Klasse	Total 2021	Total 2020	Diff.
Flygebevis A	1.395	1.361	+34
Flygebevis B stormodell	316	266	+50
Flybebevis B turbin	195	160	+35
Display	152	130	+22
Instruktør 1	126	110	+16
Instruktør 2	141	120	+21
FAI Sportslisens	218	217	+1

Pandemien har heldigvis ikke påvirket kompetansenivået i særlig grad. Det er til dels betydelig økning i antall flygebevis og instruktører. Det ble holdt ett instruktørkurs i 2021.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyret har hatt syv møter i 2021. Alle ble gjennomført som digitale møter.

Pandemien forårsaket i første omgang en rekke utsettelse, og skapte generelt stor usikkerhet. Seksjonen fulgte utviklingen nøye, og hadde særlig fokus på det planlagte skala-VM som skulle vært avholdt på Jarlsberg i juli 2020. Det ble også i 2021 klart at mesterskapet ikke kunne finne sted, på grunn av at mange oversjøiske landslag ikke kunne få tillatelse til å reise. Gruppeleder skala og stevneleder for VM, Pål Anthonisen, fikk nok en gang utsatt mesterskapet med FAIs velsignelse. Vi håper nå at Skala-VM kan gå av stabelen som planlagt i juli 2022.

Styret har fortsatt arbeidet målrettet med å øke rapportering av hendelser, ved å gi informasjon i medlemsbladet og sende e-post til medlemmene. Antallet rapporter økte også i 2021, og rapportene er svært nyttige i fagutvalgets arbeid. Rapporteringene behandles i seksjonsstyret, og videre i NLFs sentrale luftromskomiteé og seksjonens fagutvalg. Dette er en viktig forutsetning for å videreutvikle Modellflyhåndboka som sikkerhetssystem og på den måten opprettholde Luftfartstilsynets godkjenning.

Fortsatt jobbes det mye med å forberede overgang til nytt EU- regelverk, herunder arbeid

med Luftfartstilsynet for å muliggjøre registrering av NLFs medlemmer i det sentrale droneregisteret. Det har så langt ikke kommet på plass.

Hederstegn

Erik Jensen fikk Modellflyseksjonens hederstegn for sin innsats i Vesterålens RC klubb. Arne Lyngstad fikk Modellflyseksjonens hederstegn for sin innsats i Harstad modellflyklubb. Espen Torp fikk NLFs gullnål under NM F3F. Espen har i en årrekke vært en av Norges mest aktive modellflygere og hevdet seg på høyt nivå internasjonalt.

Også Dag Edvard Larsen fikk NLFs gullnål. Han fikk den som takk for lang og iherdig innsats i Ørnen modellflyklubb og Tynset flyklubb.

Medlemsblad

Medlemsbladet Modellfly informasjon har hatt god tilgang på stoff fra faste spalteredaktører og fra medlemmene. Bladet er viktig medlemsfordel som settes pris på av mange. Høsten 2021 ble redaktøren sykmeldt. Dette har gitt noen utfordringer med hensyn til stoff og redaksjonelt oppdrag. Det ser ut til at det likevel har fungert tilfredsstillende for bladets lesere.

Utvalg og komiteer

Fagutvalget (tidligere sikkerhetsutvalget)

Leder: Magne Hegstad (Moss MFK)
Sekretær: Jon Gunnar Wold (NLF)

Seksjonsrepresentant i NLFs sentrale luftromskomiteé:

Jonny Rinde Johansen

Konkurransautvalget (gruppeledere)

Seksjonsstyret (fungerer)	F3J, F3K, F5J
Olav Kallhovd	F3F
Pål Lindén Anthonisen	F4C, F4H
Atle Klungrehaug	F1A, F1B, F1H
Tom Erik Holthe	F3A, F3P
Jan Thore Lygren	F3C, F3N
Clamer Meltzer	F2B
Rune Haugen	IMAC
Henrik Sandaker Palm	F9 Drone Sports

Internasjonale representanter

Seksjonen har også i 2021 vært representert i FAIs modellflykommisjon (CIAM) med Narve L. Jensen som delegat, og Tom Erik Sørensen som alternativ delegat. Narve L. Jensen innehar vervet som 2. visepresident i CIAM.

Seksjonens medlemmer i CIAMs subcommittees (SC):

Ola Fremming, medlem	F3 RC Aerobatics
Jo Grini, medlem	F3 RC Soaring
Jan Thore Lygren, medlem	F3 RC Helicopter
Henrik Sandaker Palm, medlem	F3 RC Helicopter
Pål Anthonisen, leder	F4 Scale

Internasjonale dommere:

Tom Erik Sørensen	F3A/F3P
Espen Kvien	F3A/F3P
Tom Erik Holthe	F3A/F3P
Pål Kvaløy	F3A/F3P
Jan Thore Lygren	F3C/F3N
Narve Jensen	F4C/F4H
Jan Even Liahagen	F4C/F4H
Sverre Norvald Moen	F4C/F4H
Lars Siggerud	F4C/F4H
Pål Anthonisen	F4C/F4H
Niels Jensen	F4C/F4H

Jannik Kokkvoll	FPV Racing
Henrik Sandaker Palm	FPV Racing

Tekniske eksperter CIAM:

Tor Bortne	F1
Ingolf Steffensen	F1
Jan Thore Lygren	RC Helicopters
Ola Fremming	RC Aerobatics
Espen Kvien	RC Aerobatics
Tom Erik Sørensen,	RC Aerobatics
Espen Torp	RC Soaring
Jo Grini	RC Soaring
Narve L. Jensen	Scale
Pål Anthonisen	Scale
Robin Karlsen	FPV Racing
Jannik Kokkvoll	FPV Racing
Henrik Sandaker Palm	FPV Racing

European Model Flying Union (EMFU):

Haagen Valanes, kasserer
Espen G. Bakke, styremedlem og delegat

Aktivitet

De aller fleste klassene fikk avholdt sine NM, men mange stevner og konkurranser ble avlyst som følge av reiserestriksjoner eller lokale smitteverntiltak. Heldigvis er modellflyging også en individuell idrett som kan utøves uten tett fysisk kontakt med andre, slik at de fleste av medlemmene kunne benytte sommeren til å fly individuelt. Noen valgte også å begrense antallet deltakere for å få gjennomført treff.

Seksjonen holdt sine møter digitalt slik som også forbundet og NLFs komiteer ble nødt til å gjøre.

Styreleder Espen Bakke (til høyre) i Modellflyseksjonen hadde gleden av å overrekke NLFs gullnål til Dag Edvard Larsen på en tilstelning lørdag 19. juni 2021. Foto: Kim J. iversen

Generalforsamlingen i den europeiske modellflyunionen EMFU, som først ble flyttet fra mai til oktober, ble til slutt også avholdt digitalt i november med en agenda redusert til det mest nødvendige. Espen G. Bakke sitter fortsatt som styremedlem i EMFU, og Haagen Valanes fra Tromsø modellflyklubb er kasserer.

Klubber

Seksjonen står med totalt 97 klubber og grupper, det vil si luftsportklubber med en egen modellflygruppe er også medregnet i totalen. Ingen nye klubber ble etablert i 2020, og ingen ble avviklet.

Norgesmesterskap modellflyging:

F3A	RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F	Seilfly hang	Bjørn Tore Hagen, modellflyklubb
F3J	Seilfly termikk	Stig Magne Olsen, Lillehammer modellflyklubb
F3K	R/C kasteglider	Terje Post, Agder modellflyklubb
F5J	RC elektro termikk	Henri Pedersen, Cirrus RC flyklubb
F1A	Friflukt høystart	Atle Klungrehaug, Skedsmo modellflyklubb
F1B	Friflukt strikk	Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
F4H	RC semiskala	Pål Lindén Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
F4C	RC skala	Kristen Thorrud, Drammen modellflyklubb
F3C	Helikopter presisjon	Jon Roger Thomassen, Forus RC klubb
F2B	Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

Vinnere norsk klassesesterskap:

F3A	Nordic	Jan Henning Thoresen, Tønsberg modellflyklubb
F3A	Sport	Thomas Nilsen, Os Aeroklubb
F3C	Helikopter sport	Runar Larsen, Bamble modellflyklubb
F3N	Helikopter 3D	Jon Roger Thomassen, Forus RC klubb
IMAC	Sportsman	Ole Petter Sæther, Askim modellflyklubb
IMAC	Intermediat	Vegard Nordlien, Vest-Telen modellflyklubb
IMAC	Advanced	Jon Sudbø, Vest-Telen modellflyklubb
IMAC	Unlimited	Magne Hegstad, Moss modellflyklubb
Weatherman	Speed	Mikal Hansen, Agder modellflyklubb

Internasjonale konkurranser

Også 2021 ble et nytt «annerledes år», og som følge av koronapandemien og reiserestriksjoner deltok ikke våre piloter i internasjonale konkurranser. FAI avlyste og utsatte dessuten alle EM og VM. Norge skulle arrangert VM i skala på Jarlsberg i juli, men dette ble utsatt, først til 2021, og deretter ble det besluttet å utsette til 2022.

Ulykker og hendelser

Det kom inn 35 rapporter i 2021, mot 40 i 2020 og 24 i 2019. Med andre ord noe redusert fra foregående år. Alle rapportene ble behandlet fortløpende i fagutvalget, og ingen av hendelsene var å betegne som alvorlige. Fagutvalget og styret har videre hatt fokus på å øke bevisstheten rundt kompetansebevisene.

Økonomi

Koronapandemien har slått vesentlig ut på to områder for seksjonens økonomi: Det første er at medlemsbladet har hatt svak annonsetilgang og lite løssalg, og det andre er at seksjonen har hatt lavere kostnader til internasjonal deltakelse. Totalt sett har seksjonen et positivt resultat også i 2021, og solid økonomi. Seksjonen ble tildelt 150.000 kroner i tilskudd fra Kulturdepartementet til skala-VM, etter søknad. Tilskuddet er inntektsført i 2020, men vil bli benyttet til mesterskapet i 2022.

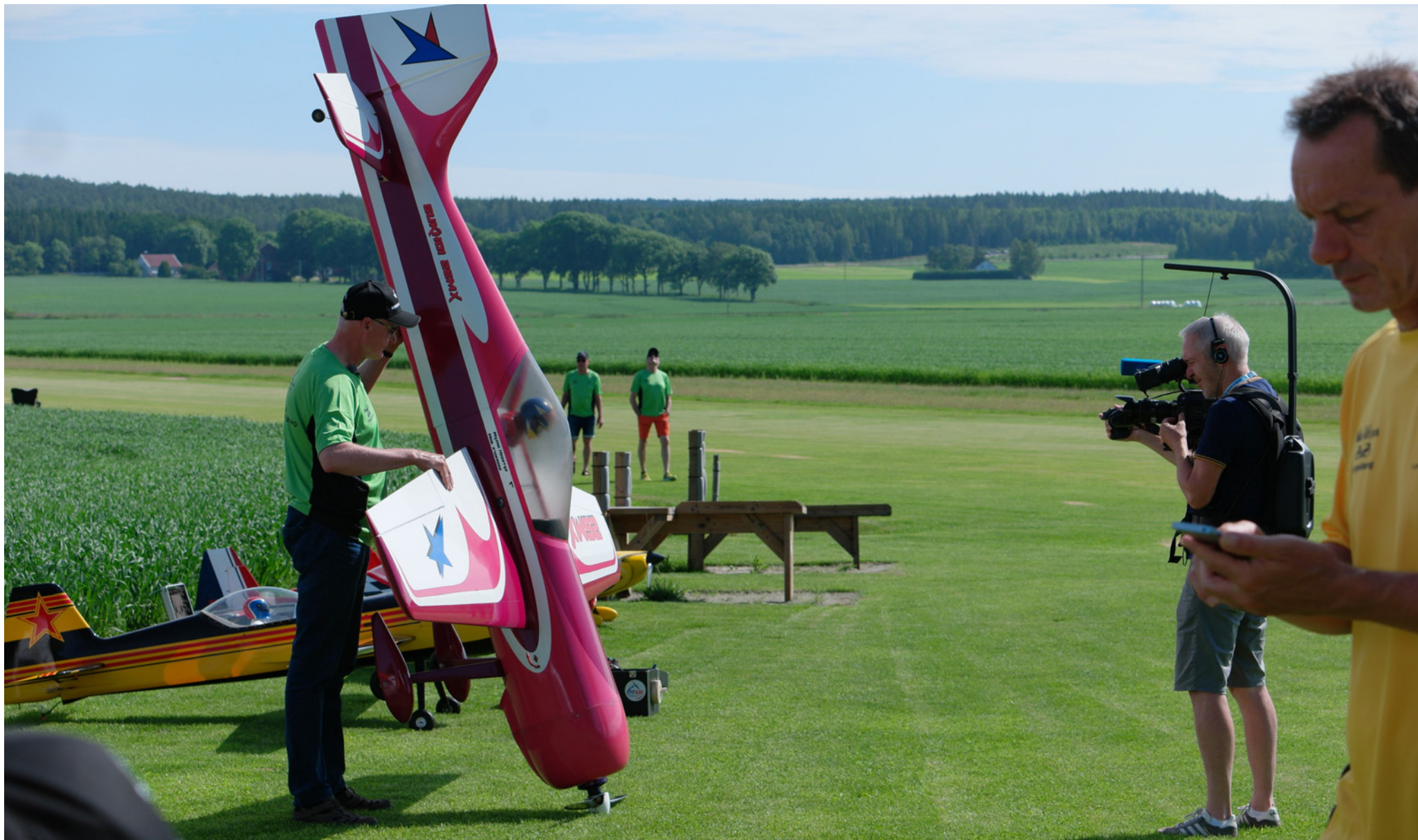
Medaljevinnerne fra NM Skala i Aurskog-Høland sammen med klubbleder i Aurskog-Høland modellflyklubb Rune Pavestad. Foto: Per Holmen

Den kjente norske modellflygeren Per Hoff gikk bort etter kort tids sykdom i 2021. Allerede i 1949 mottok Per NAKs sølvmedalje, og vi minnes ham som en ivrig bygger og flyger, med en aktiv modellflykarriere som strakk seg over hele 87 år. Foto: Siri Grønskar

Magne Hegstad fra Moss modellflyklubb viser fram IMAC-modellen sin for NRKs reporter under NM-veka i Sarpsborg. Klubbleder Dag Kristiansen sjekker at alt går riktig for seg. Foto: Jon Sudbø

Større fokus på regnskapsrapportering og bruk av nye maler har ført til bedre kontroll. Etter noen forsinkede føringer grunnet NIFs overgang til Onestopreporting (nytt regnskapssystem som erstatning for Visma) har tilgangen på oppdaterte tall gjennom året blitt akseptabel. Regnskapet for 2021 viser et betydelig overskudd som i stor grad skyldes forsiktig budsjettering etter flere år med underskudd. Videre har avlysning av nordisk møte og fortsatt økning i offentlige tilskudd vært positive bidrag.

Årets regnskap bærer preg av lavt aktivitetsnivå. Årsak er pandemien og virkning er overskudd på nesten 740.000 kroner mot et budsjettert overskudd på 15.000 kroner. Med dette overskuddet, foreslo seksjonens styre å redusere seksjonsavgiften for å redusere den effekten av den økte forbundsavgiften.

Sluttbemerkninger

Organisasjon

Seksjonsstyret har hatt syv møter i 2021. Pandemien har naturlig nok tatt mye av oppmerksomheten. Medlemsmassen har vist oppadgående tendens som ser ut til å holde seg. I løpet av året økte medlemsmassen til 3.479 medlemmer (cirka fem prosent), som vi synes er gledelig. Med skjerpede krav og reguleringer fra myndighetene er det sannsynlig at dette tallet vil fortsette å stige.

Internasjonalt samarbeid

Gjennom vårt medlemskap i European Model Flying Union (EMFU), det nordiske modellflysamarbeidet og våre mange verv i FAI er selv et lite land som Norge med på å påvirke utviklingen av modellflysporten, også utenfor landets grenser. Det oppfattes å være av stor betydning at Norge bidrar i EMFU for å sikre fortsatt mulighet for å fly modellfly som før. Gjennom gjensidig informasjons- og erfaringsutveksling gir medlemslandene hverandre god input og argumenter i møte med det enkelte lands myndigheter og tilpasning til et regelverk i stadig endring.

Modellflyhåndboka

Modellflyhåndboka er basis for NLF-medlemmenes flyaktivitet og en forutsetning for å fly innenfor et regelverk som passer vår aktivitet. Den er et levende dokument, som forutsetter at utøverne er med å påvirke, blant annet ved å rapportere uønskede hendelser. Rapporteringsmengden er stabilt høy. Det tyder på at boka etterlevs av

utøverne. Det er også en forutsetning for at Luftfartstilsynet skal godkjenne boka ved fremtidige revisjoner.

Sportslig

Som følge av pandemien har de internasjonale mesterskapene for 2021 blitt avlyst eller utsatt. Så også for skala-VM som Norge skulle arrangert i 2020. Det er utsatt, først til 2021 og deretter nok en gang til 2022. Nå har vi stor tro på at vi får gjennomført mesterskapet i juli.

Som det står å lese tidligere i rapporten har det vært gjennomført NM i de fleste klassene. Det er bra og for mange en viktig motivator for å trene og bli bedre i sporten. At det også ble delt ut kongepokal i modellfly (droneracing) er nok også en god motivasjonskilde.

Espen G. Bakke (s)
leder Modellflyseksjonen

MOTORFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Seksjonsmøte

På grunn av COVID-19 / korona ble seksjonsmøtet ikke avholdt som planlagt våren 2021. Det ble i stedet avholdt på Quality Airport Hotel, Gardermoen lørdag 16.oktober.

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Bjørn Egenberg, Bergen aero klubb
 Nestleder: Linda Christine Lilleng, Nedre Romerike flyklubb
 Styremedlemmer: Ingrid Elisabeth Sørensen, Sola flyklubb
 Bjørn Skogøy, Bodø flyklubb
 Ole André Holt Utheim, Tønsberg flyveklubb
 Stig Arve Haugen, Værnes flyklubb
 Heidar Pall Ragnarsson, Værnes flyklubb

Valgkomité: Andreas Haaland (leder), Bergen aero klubb
 Ola Liloe-Olsen, Sandane flyklubb
 Katrine Skogøy, Bodø flyklubb

Seksjonenes representant til følgende NLFs komiteer:

Anleggskomiteé: Lars Øyno og Steinar Storm Kristiansen
 Sikkerhetskomité: Rolf Liland og Lars Preben Sørsdahl
 Teknisk komité: Ulf Bjørtomt og Heidar Pall Ragnarsson
 Luftromskomiteé: Stig Arve Haugen
 Jentennettverk: Solrun Helene Krane
 Ungdomskomiteé: Martin Bjørndahl

Administrasjon

Stian Kultorp, som har vært engasjert som fagkontakt på deltid, sa opp sitt engasjement i løpet av første halvår, og seksjonen rekrutterte i løpet av høsten Knut Aldrin som ny fagsjef i 100 prosent stilling fra 1. februar 2022. Seksjonen ble på bakgrunn av dette driftet med redusert bemanning siste del av året. Stian Kultorp fulgte opp faglige henvendelser, mens øvrige administrative oppgaver ble fordelt mellom øvrige ansatte ved NLFs administrasjon.

NLFs kvalitets- og sikkerhetskoordinator Tobias Aleksander Veland har vært engasjert som OBSREG-koordinator ved seksjonen på timebasis, samt at NLFs rådgiver Torkell Sætervadet har vært tett involvert i store deler av seksjonens arbeid.

Sertifikater

Luftfartstilsynet utsteder, fornyer og fører register over sertifikater for motorflygere i Norge. Seksjonen er derfor avhengig av opplysninger fra Luftfartstilsynet for statistikk relatert til sertifikater, tallene er derfor hentet fra Luftfartstilsynets publiserte oversikt.

Sertifikater

	Utstedt 2021	Gyldig 31.12.21	Utstedt 2020	Gyldige 31.12.20
PPL (A)	60	1.121	69	1.125
LAPL (A)	11	81	21	163

Flytimene i tabellen gjelder innrapporterte timer fra 25 av 67 motorflyklubber.

Ulykker og hendelser

Rapportering av ulykker og hendelser med motorfly skjer til Luftfartstilsynet. Tallene i tabellen er hentet fra tilsynets analyseavdeling.

	2021	2020
Ulykker	6	6
Alvorlige hendelser	1	0
Hendelser	687	162

Statistikken omfatter alle klubb- og privatfly, ikke bare fly i klubber tilsluttet NLF.

Rapporteringssystemet OBSREG (OBServasjons REGistrerings system) har vært i bruk for all aktivitet i flyklubber siden siste halvdel av 2020, og det registreres en økende bruk av systemet og dertil rapporteringsvilje fra aktørene. Dette anses som svært positivt i forhold til å gi et datagrunnlag til trendanalyse for flysikkerhetsarbeidet ved seksjonen og organisasjonen som helhet.

OBSREG	2021	2020
Antall rapporter	131	38
Ulykker	0	0
Alvorlige hendelser	0	0
Hendelser	68	24

Seksjonsstyrets arbeid

2021 ble også et år hvor det i perioder var redusert aktivitet grunnet smitteverntiltak relatert til Covid-19, men store deler av sommersesongen ble avviklet med tilnærmet normal aktivitet og gjennomføring av nasjonale konkurranser og samlinger.

Seksjonsstyremøter

Det ble avholdt seks styremøter i seksjonen hvor 65 saker er behandlet. Fem av seks møter ble gjennomført digitalt.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Styret har hatt fokus på solid drift av seksjonen ved å stimulere til at det arbeides med utvikling og drift av støttesystemer for en sikker drift av medlemsklubbene og deres flyoperasjoner.

Drift av OBSREG og oppfølging av dokumentasjon og den digitale portalen TMS – Training Management System for flyskolene har vært to områder som har vært viet fokus.

Første halvår var i stor grad preget av restriksjoner grunnet Covid-19, med dertil redusert aktivitet i flyklubbene. I denne perioden arrangerte NLF og Luftfartstilsynet tre webinarer hvor relevante temaer ble belyst. Disse digitale arrangementene fikk navnet “Flysikkerhetskveld på nett” og hadde svært god deltagelse.

Tilgangen på flyplasser på Østlandet og spesielt Oslo-området er et tema seksjonen og organisasjonen følger tett og benytter betydelig personellressurser på. Avinor fikk i oppdrag av Samferdselsdepartementet å utrede en permanent løsning for småflyaktiviteten i Oslo-området. Denne utredningen har NLF fulgt svært nøye, og NLF deltar som part ved alle møter og befaringer i forbindelse med utredningen.

Sertifikatregelverket er blitt oppdatert med en ny instrumentrettighet BIR – Basic Instrument Rating – som er godt tilpasset allmennflygere. I den sammenheng ble det foretatt en utredning av en arbeidsgruppe i administrasjonen i forhold til om det vil være hensiktsmessig å etablere en løsning for drift av flyskole rettet mot instrumentrettigheter og instruktørbevis. På bakgrunn av forholdsvis store kostnader forbundet med en slik etablering sett opp mot usikkerheten i bransjen og miljøet på tidspunktet for presentasjon av resultatene, vedtok styret å sette en slik satsning på hold inntil videre.

Seksjonsstyret har fulgt utviklingen av Luftfartstilsynets godkjenning av NLF Flytjenestens nye sikkerhetssystem for operasjon i henhold til forskrift for sivil statsluftfart. Leder for tjenesten, John Eivind Skogøy, har i samarbeid med fagkontakt rapportert status til styret på styremøtene.

RV-8. Foto: Thore Thoresen

NLF var kjent med at det var mange instruktører som hadde behov for oppfriskningsseminar for instruktører (FI refresher), og etter dialog med OSM Aviation Academy ble det tilbudt seminar for NLFs medlemmer hvor svært mange deltok.

«Luftsportens dag» ble på initiativ fra Motorflyseksjonen gjennomført over hele landet 29. august. Hensikten var å skape blest om NLFs aktiviteter og trekke folk til flyplassene. Klubbene som deltok på arrangementet meldte om mange besøkende og stor interesse. Forhåpentligvis blir enda flere klubber med neste gang, det vil si 7. mai 2022.

Seksjonen arrangerte fagseminar for operative ledere, skolesjefer, instruktører og flytryggingsledere med deltakelse på Gardermoen 22. – 24. oktober. Det var åpenbart en forsamling som verdsatte det å møtes for en god dialog med fokus på flysikkerhetsarbeid supplert med forelesninger fra interne og eksterne aktører. NLF Flytjenesten gjennomførte samling samtidig på samme sted.

Sikkerhetsutvalget

Stig Arve Haugen ledet seksjonens sikkerhetsutvalg bestående av Lars Preben Sørsdahl, Øyvind Rein, Olav Bergersen og Øystein Belsvik. Utvalget har gjennomført møter og jobbet i dialog med Tobias A. Veland og benyttet trender fra OBSREG til blant annet å utarbeide sikkerhetsbulletenger.

Utdanningsutvalget

Bjørn Skogøy har ledet seksjonens utdanningsutvalg bestående av Dmytro Yakovenko, Ruben Stenevik, Tor Endre Sved og Geir Solheim ble rekruttert til å være en del av utvalget. Utvalget har hatt dialog med administrasjonen og andre utvalgsledere i saker relatert til utdanning, samt utvikling av treningsprogram.

Flyteknisk utvalg

Seksjonen viser til forbundets rapport om CAMO. Seksjonens flytekniske utvalg har vært ledet av Ole Andre Utheim med Eirik Brusset som bidragsyter og Heidar Pall Ragnarsson ble også rekruttert til å representere seksjonen i NLFs sentrale tekniske komité.

Motorflyseksjonen er representert med to personer i forbundets tekniske komité, hvorav en er komiteleder.

Akroutvalget

Utvalget ledes av Ivar Dyrdal, og består videre av Thore Thoresen, Bjørn Strøm, Knut Lande, Lars Ness, Rolf Meum, Magne Solberg og Per Strømmen.

Akroutvalget jobber i tett samarbeid med ACN – Aerobatic Club of Norway, og har gjennomført et utvalgsmøte i 2021 og hatt tett dialog med seksjonens fagkontakt. Hovedfokus er oppfølging, erfaring med gjeldende forskrifter og gjennomføring av årlig sikkerhetsseminar for flygeoppvisning i samarbeid med Luftfartstilsynet. Utvalget arrangerte NM i akroflyging ved Elverum, Starmoen flyplass i august.

Konkurranssutvalget - Presisjon, rally og ANR

Ola Tau Hatlestad har ledet utvalget som også består av Petter Strømme og Kenneth Jacobsen. Utvalget jobber med tilrettelegging for arrangering av nasjonale konkurranser og representasjon ved internasjonale konkurranser innenfor presisjon, rally og ANR. Det arbeider også aktivt med tilrettelegging for ungdomsaktiviteter innenfor nevnte grener.

NM og ungdomssamling ble avholdt på Geiteryggen flyplass, Skien i august.

Helikopterutvalget

Utvalget ledes av Linda Christine Lilleng, og består i tillegg av Trond Sandvold og Frank Due Halvorsen. Utvalget har hatt liten aktivitet i løpet av året, men det er et ønske om i større grad å etablere et nettverk for private helikopteroperasjoner og helikoptersport i Norge.

Ski- og sjøflyutvalget

Utvalget er for tiden ikke aktivt på grunn av liten interesse.

Flyplasser, luftrom og anlegg

Det jobbes kontinuerlig på sentralt nivå med å sikre tilgang til flyplasser, luftrom og øvrige anlegg, og i den sammenheng vises det til relevante avsnitt Luftsportstyrets rapport. Seksjonen har tett dialog med Avinor, og det er med glede å registrere at PFLY-ordningen har fungert godt gjennom året. Tilgang til lufthavner utenfor åpningstid er foreløpig ikke mulig, men Avinor har forsikret NLF om at det jobbes med å etablere en ny ordning for adgang for allmenflygere til deres lufthavner tilpasset PFLY-ordningen.

Klubb utvikling og rekruttering

På grunn av tidvis strenge restriksjoner relatert til Covid-19 har det vært gjennomført relativt få klubbbesøk. NLF har deltatt ved noen klubbarrangementer og jubileer, samt

at det ble gjennomført godt forberedte arrangementer i forbindelse med Luftsportens dag.

Internasjonal representasjon

Kurt Norevik er delegat til FAIs motorflykomité (GAC) med Petter Strømme som alternate.

Steinar Østby er norsk delegat i CIVA med Ulrik Hasle som alternate.

Thore Thoresen er delegat i IACs sekvenskomité.

Linda Christine Lilleng er delegat i FAIs helikopterkomité (CIG).

Bjørn Skogøy er seksjonens representant i European Powered Flying Union (EPFU). EPFUs årsmøte ble gjennomført digitalt.

Konkurranser

Akrobatikk

Det ble gjennomført én treningssamling i mai ved Leirin flyplass, Fagernes. Miljøet jobber kontinuerlig strategisk i samarbeid med NLFs administrasjon for tilgang til arenaer for trening og konkurranser. Reduserte treningsmuligheter og øvrige restriksjoner gjør det krevende å bygge opp et landslag for deltagelse i internasjonale mesterskap.

NM ble arrangert på Elverum i august. I klassen Advanced ble Ulrik Hasle norsk mester med Bendik Johansen på andreplass og Arne Strøm på tredjeplass. Håvard N. Iversen vant klassen Intermediate etterfulgt av Odd Normann Strande.

Kurt Norevik ble best i Sportsman etterfulgt av Odin Sætre og Magnus G. Jacobsen.

Klassen Primary ble vunnet av Jon Peder Engan etterfulgt av Bjørn Bakke og Kjetil Volent.

Foto: Niklas Orheim

Alle internasjonale konkurranser ble avlyst eller utsatt i 2021.

Presisjon, rally og ANR

NM i presisjonsflyging ble avholdt 1. august på Geiteryggen flyplass i samarbeid med Grenland flyklubb. I forkant av NM ble det arrangert ungdomssamling og flytryggings- og treningssamling på samme sted. NM måtte avbrytes etter start grunnet været, og nytt arrangement for å kåre en norgesmester ble gjennomført på Stafsberg flyplass, Hamar i september. Norgesmester i år ble Kurt Norevik, etterfulgt av Odin Sætre og Kenneth Jacobsen. Klasse 2 ble vunnet av Jip Verwer, etterfulgt av Magnus Torgersen og Stig A. Jacobsen.

Alle internasjonale konkurranser ble avlyst eller utsatt i 2021.

Informasjonsarbeid

Sentralt i seksjonens informasjonsarbeid står NLFs hjemmeside hvor medlemsinformasjon og relevante operative nyheter for medlemmene publiseres. Sosiale medier som NLF og seksjonens facebookside blir brukt for å dele aktuelle nyheter fra nettsiden.

Medlemsbladet Flynytt publiserer også artikler og oppslag digitalt på flynytt.no i tillegg til å benytte sosiale medier.

Ved behov sender seksjonen e-poster direkte til motorflyklubbene for videre distribusjon av viktig informasjon.

Seksjonen kommuniserer også med flyskoler i medlemsklubbene via e-post om utdanningsrelaterte saker, samt at det nå er mulig for administrasjonen å laste opp og gjøre dokumenter tilgjengelig for alle

brukere av utdannings- og treningsdatabasen Training Management System (TMS).

Seksjonen benytter også forbundets faste nyhetsbrev til å informere om aktuelle saker, pågående arbeid og informasjon om arrangementer.

Flynytt

Bladet kom ut med seks utgaver på papir i 2021.

Kjersti Melling var engasjert som redaktør i 50 prosent vikariat frem til Lise Grønskar kom tilbake i 100 prosent stilling etter barslpermisjon.

Det jobbes kontinuerlig med en tilpasning i forholdet mellom å formidle tidsaktuelle saker til medlemmene digitalt på nett, og samtidig belyse aktuelle saker og temaer i papirutgavene. Målsetningen er å engasjere medlemmer av NLF, men også lesere utenfor organisasjonen.

Det ble på slutten av året vedtatt å starte et kartleggingsarbeid som skal danne grunnlaget for videre strategiske valg med mål om å styrke Flynytts posisjon.

NLF Flytjenesten

NLF Flytjenesten fikk i løpet av året permanent godkjenning av sikkerhetssystemet for drift i henhold til forskrift om sivil statsluftfart. Under Luftfartstilsynets første inspeksjon av korps tilknyttet Flytjenesten i november, ble det gjort flere funn som NLF anser å være av organisatorisk karakter. På denne bakgrunn valgte NLF å informere tilsynet om at korps tilknyttet Flytjenesten ikke ville gjennomføre oppdrag før en revisjon av sikkerhetssystemet og opplæring var gjennomført. Resten av året ble benyttet til å revidere sikkerhetssystemet og utarbeide digitalt støttesystem for NLF Flytjenesten.

Det er i løpet av året blitt avklart at flyging i forbindelse med viltobservasjon kan gjennomføres etter forskrift om sivil statsluftfart. Det ble derfor igangsatt et arbeid med

å revidere Flytjenestens sikkerhetssystem i forhold til dette mot slutten av året.

Fra Justis- og beredskapsdepartementet mottok NLF Flytjenesten et tilskudd på 1.237.125 kroner til drift, øvelser og utstyr for redningstjenesten i 2021.

Det er også utført flyginger i forbindelse med skogbrannvakt i løpet av året.

Økonomi

Seksjonens økonomi er i hovedsak basert på inntekter fra medlemskontingenter og andel av spillemidler fra Norges Idrettsforbund (NIF).

Seksjonen kommer også i 2021 ut med et noe større overskudd enn budsjettet som i all hovedsak skylles et lavere aktivitetsnivå grunnet restriksjoner i forbindelse med Covid-19.

Sluttbemerkninger

Seksjonsmøtet i 2021 vedtok følgende satsingsområder for neste periode:

- Ta aktiv del i prosesser for rammevilkår for sertifikat og utdanning.
- Følge opp NLFs arbeid med å beholde anlegg for allmennflyging inkludert å sikre en allmennflyplass i Oslo-området.
- I lys av de siste års GA ulykker prioriteres arbeid for økt sikkerhet.
- Videreutvikle Flytjenesten med prioritet på SAR og skogbrannvakttjenesten.

Pandemien har preget seksjonens aktiviteter i 2021 på samme måte som resten av samfunnet. Bare årets første styremøte ble gjennomført med fysisk tilstedeværelse. Likevel har styret fungert godt og tilpasset arbeidsformen som nødvendig. Takket være at administrasjonen har jobbet tett og godt med Luftfartstilsynet og Avinor har det vært mulig å gjennomføre mye aktivitet i klubbene. Det er spesielt gledelig at PFLY-ordningen videreføres. «Luftsportens dag» ble arrangert for første gang og var en suksess. Den bidro til økt interesse for NLFs aktiviteter, og tilbakemeldingene har utelukkende vært positive. Ved neste korsvei må enda flere klubber, på tvers av seksjonene, være med på arrangementet.

Det internasjonale samarbeidet har lidd under pandemien, og det har heller ikke vært deltagelse i utenlandske mesterskap i 2021.

På bakgrunn av instruktørsituasjonen i klubbene, har Motorflyseksjonen de siste tre årene subsidiert klubbflygere som har ønsket å bli instruktører. Totalt 13 kandidater har fått tilbud om økonomisk støtte. Til nå er det få som har gjennomført utdanningsløpet, hovedsakelig på grunn av pandemien. Det forventes at dette programmet på relativt kort sikt vil bedre instruktørsituasjonen i mange klubber. Det kom på tampen av året signaler om at det fortsatt er klubber som vil mangle instruktører, og styret vil derfor ta kontakt med klubbene for å se om nye tiltak i denne sammenheng er påkrevet.

Det er svært gledelig at 2021 forløp uten alvorlige motorflyulykker med fly tilsluttet NLF. Likevel var det flere GA-ulykker som med små marginer kunne gått mye verre. Arbeidet med økt sikkerhet for småfly må derfor fortsette med full styrke. OBSREG-systemet fungerer etter hensikten og får gledelig mange rapporter innmeldt. Dette gir oss muligheter til å fange opp trender og sette inn tiltak.

Det jobbes kontinuerlig med å sikre fremtidig tilgang til hensiktsmessig(e) småflyplass(er) i Oslo-området, Motorflyseksjonen følger tett arbeidet som gjøres av arbeidsgruppen ledet av NLF. Likevel er det lenge til man finner en god, permanent løsning på problemet.

Nytt sikkerhetssystem for Flytjenesten ble implementert 1. januar. Basert på tjenestens egne erfaringer og Luftfartstilsynets inspeksjon i november vil sikkerhetssystemet bli oppdatert tidlig i 2022.

Det er en stadig større bevissthet om miljø og bærekraft i samfunnet, og det er nå klart

for de fleste at tiltak må settes inn for å bevare jordens klima. Arbeidet med å gjøre luftfarten mer miljøvennlig er i full gang, og det er avgjørende for luftsportens fremtid at vi følger med i utviklingen. Overgangen til miljøvennlig drivstoff (biofuel uten blytilsetning) og innfasing av el-fly må få større fokus, og dette vil om relativt kort tid treffe klubbene og den enkelte. Dette innebærer samtidig en mulighet til fornyelse av luftsporten som vi må gripe.

Også 2021 ble i stor grad påvirket av korona. Myndighetenes ulike reguleringer har begrenset hva som har vært mulig å få til. Styrets mål har vært at aktivitetene i klubbene i minst mulig grad skulle begrenses av pandemien. Mange, både sentralt og lokalt, har bidratt til at det har vært mulig å fly nesten som vanlig. Andre klubbaktiviteter har dessverre vært rammet i større grad. Jeg er fortsatt optimist, og håper og tror at vi i løpet av inneværende år kan gi full gass – også i luften!

Bjørn Egenberg (s)
leder Motorflyseksjonen

SEILFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Ledermøte

Seksjonsmøte ble avholdt 16. oktober på Quality Airport Hotel Gardermoen. Møte var planlagt gjennomført 19. mars, men ble utsatt som følge av pandemien.

Styrets sammensetning

Som følge av utsatt seksjonsmøte ble styre fra 2020 videreført frem til 16. oktober 2021. Det nye styret består av:

Leder:	Håvard Gangsås, Salangen seilflyklubb
Nestleder:	Trude Liavåg, NTNU flyklubb
Styremedlem:	Øystein Bjørklund, Sandefjord seilflyklubb Martin Bjørnebekk, Jeløy mikro- og seilflyklubb Tora Lindqvist Tangen (ungdom), Drammen flyklubb
Varamedlem:	Sondre Bjørø, Os aero klubb
Valgkomité:	Jarle Mathisen (leder) Marit Linstad Arne Wangsholm

Administrasjon

Seilflyseksjonen administreres i hovedsak fra rikssenteret for seilflyging, Ole Reistad Senter (ORS) på Elverum. Administrasjonen er en del av NLFs sekretariat og de ansatte er underlagt generalsekretæren. Kontakten med ledelsen i NLF og øvrige seksjoner opprettholdes ved kontordager i Oslo gjennom året. Gjennom store deler av 2021 har NLFs administrasjon jobbet fra hjemmekontor under restriksjoner i pandemien. Det har vært avholdt ukentlige Teams-møter i administrasjonen for koordinering og informasjon.

Steinar Øksenholt har vært ansatt i 100 prosent stilling som avdelingsleder, fagsjef og daglig leder av Ole Reistad Senter. Kine Beate Sagbråten Nygård ble fra 1. juni ansatt som vertskap ved Ole Reistad Senter i en 100 prosent stilling.

Lisenser

	Gyldig 31.12.21	Gyldig 31.12.20
SPL	183	56
LAPL(S)*	162	162
FI(S)	85	79
FE(S)	12	11
Elevbevis**	106	174
FAI sportslisenser	41	54

* Utstedte LAPL(S) vil være gyldige og byttes til SPL ved første nødvendige sertifikatbehandling fra NLT. Det utstedes ikke nye LAPL(S) fra 2021.

** Fra 2021 utstedes elevbevis ved konvertering til, eller ved oppstart av utdanning i DTO. Fra april 2021 er nasjonale seilflybevis ugyldig og aktive piloter må konvertere til SPL.

Blide herrer på Notodden. Foto: Nordic Gliding

Aktivitet og fly

	2021	2020
Timer fløyet	6.000	5.700
Antall starter	6.600	6.500
Antall km (strekflyging)	126.000	132.000
Antall seilfly/motorseilfly	134	145

Antall kilometer er hentet direkte fra Online Competition 2021 (OLC).

Ulykker og hendelser

	2021	2020
Hendelser	38	23
Ulykker	0	3

Fra 2021 er OBSREG rapporteringsportalen benyttet i seksjonen.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt syv seksjonsstyremøter hvor 46 saker er behandlet.

Styrets sentrale oppgaver

Styret har gjennom året jobbet videre med fire prioriterte hovedsaker definert i strategi og handlingsplanen. Disse utgjøres av: 1) Tilrettelegge for innføring av ny utdanningsorganisasjon og opplæring til SPL fra 2020, 2) PR/rekruttering og medlemspleie, 3) talentutvikling og 4) Anleggsutvikling på ORS ved rehabilitering av internat (sto ferdig april 2020).

I tillegg til dette har styret i enkeltsaker og oppfølging hatt fokus på gjennomføring og revisjon av løpende strategiplan, medlemsutvikling og nytt medlemssystem, personell og administrasjon, Nordic Gliding, sikkerhet og hendelser, nye EASA (European

Air Safety Agency) bestemmelser (DTO/SPL), teknisk oppfølging (CAMO/CAO), luftrom og rammebetingelser og nordisk samarbeid (Svedanor og Nordic Gliding Meet). I 2021 har styrets leder i samarbeid med flere bidragsytere gjennomført digitale workshops med TAKK-programmet. Alle seilflyvettreglene har nå fått sin gjennomgang. Dette i tillegg til andre seilflyfaglige og administrative saker.

Internasjonal representasjon

Lars Rune Bjørnevik representerer seksjonen i FAIs seilflykommisjon (IGC) og Steinar Øksenholt i European Gliding Union (EGU). Begge årsmøtene ble avholdt digitalt i 2021.

I 2021 ble det igjen mulig å gjennomføre Nordisk møte (NGM) på ordinær måte. Alle nasjoner unntatt Finland var samlet på Arnborg i Danmark første helg i september. Også Svedanormøte i København ble gjennomført ordinært i oktober.

Handlingsplanen for tingperioden

2021 er siste året i gjeldene planperiode. Seksjonens visjon i denne perioden har vært «Enklere, sikrere og artigere seilflyging». De fire hovedmålene er å 1) innføre nytt europeisk regelverk, 2) rekrutterings- og medlemspleie, 3) talentutvikling og 4) oppgradere internatet ved ORS. Handlingsplanens satsningsområder er definert med behov, mål for perioden, mål for 2021 og langsiktige mål for perioden 2019 - 2028.

Sikkerhet og utdanning

Sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU) ledes av Svein Larssen.

I 2021 har seksjonen aktivt tatt i bruk OBSREG som portal for rapportering av hendelser og avvik. OBSREG er en del av NLFs satsning innenfor området og portalen er felles for fallskjerm, motorfly, seilfly og sportsfly. Ved overgangen til OBSREG ser vi også at antallet rapporter øker fra trenden siste år, men 2021 ble også en sesong uten større havarier og ulykker. Svein Larssen er seksjonens oppnevnte OBSREG-kordinator.

Seilflyvettreglene ble etablert mot slutten av 2020 og konkretisert i ett TAKK-program for 2021. Gjennom året ble det arrangert digitale workshops med fokus på alle de ti reglene hver for seg. NLF har nå implementert TAKK-programmet i alle seksjoner etter mal fra seilflyseksjonen. For seilflyklubbene er det nå en digital verktøykasse tilgjengelig fra websidene med materialet fra programmet.

S/NLFs nye skolefly på Starmoen.
Foto: Steinar Øksenholt

Fra 8. april ble våre nasjonale flygebeviser ugyldige. De siste årene har vi fokusert på at våre medlemmer skulle kunne konvertere disse bevisene til nye EASA-sertifikat for seilflyging (SPL). Mange har benyttet seg av konverteringskursene i Fly Trygt 3, og avlagt konverteringseksamen i fag som manglet (radiotelefoni, menneskelige ytelser og begrensinger, nye sertifikatregler).

5. mars ble Norges Luftsportforbunds Seilflyskole deklarerert som DTO (treningsorganisasjon) og fra 8. april måtte all utdanning over til denne organiseringen. Seilflyskolen ledes fra Starmoen hvor Steinar Øksenholt både er DTO representant og skolesjef med i alt 14 klubber tilsluttet. I oppstartsåret har det vært mye å sette seg inn for hele seilfly-Norge. Skolesjefene har fått veiledning og oppfølging ved digitale «spørretimer» på Teams.

I september gjennomførte Norsk Luftsportstilsyn (NLT) verifikasjon av den innsendte DTO-deklarasjonen fra mars. Seilflyseksjonen ble også internrevidert fra NLF ved

Tobias Veland. Både verifikasjonen fra NLT og internrevisjonen fra NLF medførte behov for revisjon av Skolehåndboken. Fagsjef og leder av SU, Svein Larssen, fikk lukket alle avvik ved årsskifte. Skolehåndboken versjon 1.1 får dokumentdato 1. januar.2022 og publiseres i januar 2022.

Samtidig med oppstart av DTO'en ble den nye utdanning- og treningsdatabasen (TMS) tatt i bruk. Denne avløser det gule progresjonskortet og elevkartotekene som har fulgt oss i mange tiår. Som digital plattform åpner TMS også for nye muligheter og tilbudet vi ikke tidligere har hatt. TMS har fungert godt, men alle endringer og omlegginger har utfordringer i starten. Databasen vil være et dynamisk hjelpemiddel som kompletteres og utvikles etter erfaringer.

Vår nye teoribok, Den store seilflyboken, har fra 2021 vært i salg både som digital- og papirbok. Boken dekker pensum til SPL og vil være et godt læreverk for våre nye elever. Boken inngår i en triologi i NLFs nye læreverk hvor aktivitetene motorfly, seilfly og sportsfly dekkes.

Seksjonen har gjennomført to formelle virksomhetstilsyn regulert i Seilflyhåndboken i 2021. Hallingdal flyklubb og Valdres flyklubb fikk besøk dette året.

Seksjonen har avholdt Svedanorkurs i strekkflyging og akroflyging fra Starmoen og Ole Reistad Senter i 2021. Fjellflygingskurset på Vågå ble dessverre avlyst som følge av pandemien.

I 2021 hadde seksjonen igjen tilbud om instruktørutdanning. De to instruktørkandidatene fra Nome flyklubb og Drammen flyklubb ble de første til å gjennomføre den nye utdannelsen frem til FI(S). Det er ikke gjennomført FI(S) oppfriskningskurs for instruktører, men det planlegges for dette vinteren 2022. De første instruktørene som konverterte fra nasjonalt bevis i 2018 og 2019 er nå i behov av dette slik SFCL-en krever (hvert tredje år).

Det har vært tilbud om grunnskoling i sentral regi fra Ole Reistad Senter (ORS) også i 2021. Seksjonen har samarbeidet med Hangar X på Fornebu om å tilby tre simulatorelever praktisk kurs i sommer. Målsetningen var at simulatorene skulle styrke progresjon og ta elevene raskere frem til solo og sertifikat. Dessverre nådde ingen av disse frem til solo i 2021. På det sentrale grunnkurset i juli klarte en av elevene solo etter fem dager.

Luftrom

Jarle Mathisen er seksjonens representant i NLFs sentrale luftromskomiteé.

Komiteens arbeid er i hovedsak knyttet til å fremme tilgang til luftrom for alle luftsportsgrenene underlagt NLF. Seilflyseksjonens representant skal ivareta og fremme seilflyging inn i dette arbeidet.

Etter over fem år med arbeid kunngjorde Samferdselsdepartementet 15. desember den nye luftromsforskriften. NLF har deltatt i arbeidet med utarbeidelsen i en egen referansegruppe. Prosessen har vært lang, men god og NLF er godt fornøyd med resultatet.

I 2021 opplever vi også at høydeflygingsområdene for aktiviteter fra Frya, Vågå, Bjorli og Oppdal er foreslått endret. Endringen anses å være av ubetydelig karakter og vil tre i kraft i mars/april 2022.

Samarbeidet med andre luftromsbrukere oppleves bra, herunder forsvaret og øvrige luftsportsgrener. Lokale avtaler med lufttrafikkjentesten ser også ut til å fungere tilfredsstillende.

Miljø

Fra tid til annen har enkelte av våre flysteder miljøutfordringer og behov for assistanse. Ofte dukker det opp spørsmål i forbindelse med fornyelser av konsesjoner og myndighetsgodkjenninger. Gjennom fokus på støy og hensynsfull luftsportsaktivitet kan vi forebygge denne type problematikk og skape gode naboforhold. Det er ikke registrert nye utfordringer knyttet til miljø og støy for seilflyaktivitet og klubber i 2021.

Teknisk

Ståle Lien er seksjonens representant i forbundets

flytekniske komité, hvor også Øyvind Sørgaard stiller som assistent.

Fra 2021 opererer NLF CAO under regelverket EASA Part ML. Dermed ble organisasjonsform endret fra CAMO til CAO som betyr «Combined Airworthiness Organisation». Dette er fra 2021 eneste alternativet

for EASA sertifiserte lette fly som benyttes til ikke kommersiell virksomhet.

De fleste seilflyene i Norge er fortsatt underlagt NLF CAO. Prisnivået er differensiert og konkurransedyktig. Det aller fleste av våre seilflyteknikere konverterte i løpet av 2020 til Part-66L. Noen av disse har også startet opp mindre verksteder og NLF kunne i

*Slepeflyet LN-HAU, en gammel travert tilbake i tjeneste.
Foto: Nordic Gliding*

samarbeid med forsikringselskapet HDI tilbyr forsikring for disse.

Det er ikke utdannet nye seilflyteknikere i 2021 og veien frem til et slikt sertifikat er endret. I 2022 ønsker vi å ta frem en veileder for hvordan denne utdannelsen nå gjennomføres.

Samarbeidet på det tekniske område styrkes på tvers av seksjoner med felles samlinger.

Rikssenteret – Ole Reistad Senter (ORS)

Anleggsutvalget ved ORS ledes av daglig leder ved senteret. Håvard Gangsås inngår i NLFs anleggskomité.

Steinar Øksenholt er daglig leder ved ORS med ansvaret for koordinering av drift og vedlikehold. Som vertskap er Kine Beate Sagbråten Nygård ansatt i 100 prosent stilling fra 1. juni. Hun går inn i stillingen etter Marlies van Pieteron som sa opp sin stilling og avsluttet sitt arbeid ved ORS i juli 2020. Peder H. Kristensen har vært ansvarlig slepeflyger og ORS-assistent i høysesongen fra mai og ut august også i 2021.

Sesongen 2021 har også sterk vært preget av restriksjoner knyttet til Covid-19 og pandemien. I noe større grad enn for 2020 har det derimot denne sesongen vært mulig å gjennomføre aktiviteter, men fortsatt er flere arrangementer avlyst eller sterkt redusert i gjennomføringen. Dette er også hovedårsaken til at det gikk nesten ett år før vi ansatte nytt vertskap. Luftsportsuka kunne blant annet gjennomføres med inntil 200 deltakere, mens utleie til Landsskytterstevne ble kansellert som følge av avlyst stevne. Seilflymesterskapene i juni og NM akro for motorfly i august ble alle gjennomført. I løpet av 2021 har vi derfor søkt og fått innvilget økonomisk kompensasjon med totalt 231.000 kroner.

Seilflyaktiviteten på Starmoen gikk opp fra 1.334 slep i 2020 til 1.522 i 2021. Spesielt starten på sesongen minnet mye om året før da den tredje virusbølgen rullet over landet med nasjonale, regionale og lokale smittevernstiltak. Elverum flyklubb har også i 2021 hatt bra aktivitet på vinsjen, men antall starter gikk noe ned fra året før. Flyslep og vinsj av hangglidere har også over noen år nå festet seg som en ordinær aktivitet på Starmoen.

*Luftig før-krigs skolemateriell, type 2 G, Arnborg i Danmark.
Foto: Steinar Øksenholt*

Antall totale flybevegelser på Starmoen er ganske stabilt og ligger på om lag 12.000 bevegelser og med god kapasitet opp til begrensingen i konsesjonen på 20.000 bevegelser.

I 2020 har vi startet kartlegging av behovet for større oppgradering og vedlikehold av selve flyplassen med både gressbane og asfaltbane. Asfaltbanen ble gjenstand for sprekketting med bitumen på våren og vi håper at dette vil utsette behov for reasfaltering med noen år. Mot slutten av året er det besluttet at vi våren 2022 skal gjennomføre en jordforbedring på den sydlige halvdel av gressbanen ved påkjøring av cirka 600 tonn behandlet slam. Det jobbes også med et prosjekt for oppføring av mer hangarkapasitet med mulig oppstart i 2022 på grusplassen der seilflyhengerne i dag står.

Rekruttering og aktivitet

Seksjonsstyret har også i 2021 selv ledet aktiviteter knyttet til PR- og rekruttering. Sondre Bjørø er seksjonens representant i NLFs sentrale ungdomsutvalg.

Seksjonen la i 2021 mye arbeid i å fullføre samt gjennomføre TAKK-programmet som bygger på seilflyvettreglene. Det ble også gjennomført et par konverteringsseminarer

i serien Fly Trygt 3 selv om vi hadde informert om at den aktiviteten ble avsluttet i 2020. Vi så i dette også at flere medlemmer som hadde vært passive medlemmer over tid benyttet muligheten og aktiverte sine rettigheter før de søkte om konvertering til SPL.

Os kommune i Vestland innledet et samarbeid med Os aero klubb om et tilbud for ungdom over to uker i sommerferien. Cirka 20 ungdommer fikk en introduksjon til seilflyging gjennom fem starter med instruktør, litt teori og simulatorflyging. Cirka 25 prosent av de som deltok gikk videre og ble elever i klubben. Denne aktiviteten kom til gjennom støttetiltak under pandemien.

Sesongen 2021 ble også preget av at Norge var i en pandemi. Lokale og regionale tiltak styrte i større grad smitteverne-reglene dette året. Dette medførte noen ulikheter for våre klubber i hvilke aktiviteter som kunne gjennomføres eller ikke. Spesielt ved sesongstarten var dette en utfordring og under vanskelige vurderinger valgte flere å være forsiktige og ikke utfordre situasjonen. Så langt vi kjenner til har ikke våre klubbaktiviteter ført til stor smittespredning, hverken i 2020 eller 2021.

Seksjonen inviterte klubbene også i 2021 til å ta del i Nordiske seilflydager og arrangementet ble slått sammen med Luftsportens dag. Konseptet er fortsatt en åpen dag hvor klubbene viser seg frem og tilbyr introduksjonsflyging.

Åpen dag på Hokksund flyplass. Foto: Nordic Gliding

Norsk seilflyging kan nå tilby tilrettelagt luftsport med ikke mindre enn fem seilfly, tre stykk ASK-21 og to stykk DG1001. Flyene har sine baser på Starmoen, Klanten, Hokksund og Voss. Ytterligere ett fly er i bestilling hvor NTNU flyklubb har fått støtte fra DAM stiftelsen med i alt 1,4 millioner kroner til anskaffelsen. Flyet er bestilt i 2021, men leveres ikke før i 2023.

Også i 2021 valgte vi å slå sammen junioruka og juniorsamlingen til ett arrangement for seilflyngdom i aldersgruppen 13 - 25 år. Også denne gangen var deltakelsen god og cirka 35 ungdommer var innom på Starmoen denne uken. Været var noe ustabil og aktiviteten ble derfor betydelig mindre enn under samme uke i 2020. Ungdommene var allikevel godt fornøyd og fikk fløyet en hel del. Mange benyttet anledningen til å prøve seksjonens nye DG1001 Club Neo.

Nordic Gliding

Jens Trabolt (DK) er redaktør og Steinar Øksenholt inngår i styret for Nordic Gliding Aps.

Nordic Gliding utgis fra 2021 kun digitalt som det første av medlemsbladene i NLF. Fra en moderne plattform håper vi dette gjør bladet både mer tilgjengelig, mer dynamisk gjennom hele året, bedre arkiv og søkefunksjon på artikler i tillegg til at vi vi spare kostnader ved trykking og distribusjon.

Konkurrans- og breddeidrett

Lars Rune Bjørnevik er leder av uttak- og konkurransutvalget (UK).

Mange av de store internasjonale mesterskapene har blitt utsatt eller kansellert under pandemien de siste to sesongene. Norske piloter har ikke deltatt i EM, VM eller Nordisk mesterskap i 2021. Vår internasjonale representasjon i 2021 begrenser seg til deltakelse i Svensk mesterskap hvor Kato Kvitne, Voss flyklubb, ble svensk mester i klubbklassen.

Norgesmesterskapet i åpenklasse ble arrangert av seksjonen fra Starmoen i 2021. Totalt 19 påmeldte deltakere fikk fløyet tre gyldige dager under ledelse av Arild Solbakken, Steinar Øksenholt og Leif Jørgen Ulvatne i den sentrale staben. Kongepokalen var satt opp i dette mesterskapet slik at det var litt ekstra prestisje i år å vinne. Norgesmester ble Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb. Løvslund ble

derfor tildelt kongepokalen og han fikk også med seg Harald Høimyrs minnepokal for raskeste flygning over 300 kilometer.

Norgesmesterskap i sportsklassen ble arrangert av seksjonen fra Starmoen. Konkurransleder var Steinar Øksenholt og mesterskapet fikk fire gyldige dager. Norgesmester ble Ingar Pedersen, Drammen flyklubb. Seilflyseksjonen tok dette året initiativ til å leie inn en 2-seter og tilby nye konkurransepiloter å fly med en erfaren instruktør. Fire piloter deltok i dette og fikk god instruksjon av Kato Kvitne.

NM i akrobatikk med seilfly ble dessverre avlyst i 2021. Ved påmeldingsfristens utløp var det ikke nok påmeldte piloter til å gjennomføre mesterskapet som til slutt skulle vært gjennomført på Starmoen. Spontant ble det arrangert en konkurranse på Notodden samme helg med god deltakelse.

Total vinner av Norges Cup 2021 var Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb. Det ble åtte gyldige konkurranser inkludert norgesmesterskapene i denne sesongen.

OLC Norway samlet totalt 90 deltaker i 2021. Disse rapporterte 617 flygninger og 125.000 kilometere. OLC Norway for distanse og hastighet ble også i 2021 vunnet av Erlend Sørbye, Elverum flyklubb. Klubbkonkurransen ble vunnet av Os aero klubb.

Merker og rekorder

Ingar Pedersen leder merke- og rekordutvalget (MR).

Utvalget har ikke mottatt søknader for merker og rekorder i 2021. Arbeidet med å digitalisere gammel dokumentasjon har startet.

Økonomi

Budsjettmålet for 2021 var et overskudd på 275.000 kroner. Regnskapet for 2021 viser et overskudd på i overkant av 600.000 kroner. I dette resultatet bidrar salget av ASK-21 LN-GRA med 500.000 etter at restverdien på 450.000 kroner et trukket fra salgssummen.

Ole Reistad Senter bidrar også i 2021 med ett godt overskudd, men ikke så godt som budsjettet. Mot slutten av året kan det nevnes at «strømkrisen» gav oss økte strømkostnader med 70.000 kroner bare for november og desember sammenliknet

med 2020. S/NLF mottok i 2021 231.000 kroner som kompensasjon for kansellerte eller redusert aktivitet som følge av Covid-19 og pandemien.

Seksjonens slepefly, Piper Pawnee LN-EIC, har vært operativ gjennom hele sesongen og kan igjen vise til et driftsoverskudd bedre enn budsjett. I 2022 må seksjonen legge en plan for oppgradering eller utskifting av flyet på relativt kort horisont (to - fire år) som følge av teknisk status på duk og motor.

Seksjonens ASK-21 LN-GRA ble i mars solgt til Voss flyklubb for 950.000 kroner. Den nye DG1001 Club Neo LN-GOR ble levert fra fabrikken i juni og hadde sine første starter på Starmoen 21. juli. Flyet ble levert med ny Cobrahenger og kostet samlet 1.700.000 kroner. Flyet har ved årsskiftet fløyet 200 starter og 100 timer siden det var nytt.

Sluttbemerkning

2021 ble år to i pandemien, men til tross for dette, kom det lettelse som gjorde at vi kunne ha en tilnærmet normalt aktivitets år. Jeg vil spesielt trekke frem klubber som svarte på oppfordring om å skape aktivitetsuker for ungdom, som blant annet Os aero klubb gjorde. Prosjektet kan vi alle drar lærdom av, å se på som mulig rekrutteringsarena i fremtiden. Også Fornebu flyklubb sin satsing på simulator på Fornebu er en fin nykommer, som vi også i kommende år vil høste resultater av.

Ellers så ble de siste nasjonale flygebevis konvertert fra lisens til SPL, og vi startet opp egen DTO fra mars 2021. En milepæl for vår sport, hvor vi nå er som resten av Europa når det gjelder utdanning av våre piloter. I tillegg har vi gjennomført en solid TAKK-program, med god deltakelse, og som synes å gi resultater. Vi fikk et år uten ulykker, og rapportering av hendelser har økt, trolig som følge av bevisstgjøring.

Jeg vil takke alle som bruker av sin fritid på at vi andre skal få delta i vår sport. Vi har mange frivillige, men jeg takker dere alle, så er ingen glemt. Uten deres innsats ville vi ikke kunnet opprettholdt vårt aktivitetsnivå. Vi ser at behovet for instruktører er økende, og dette vil være et satsingsområde i årene som kommer. Den nye læreboka kom også i 2021, og den kan nå kjøpes både i papir og digital utgave.

Tinget i 2021 ble arrangert på høsten, og ikke i mars som vanlig, dermed ble sittende styre sittende lengre, og vi påtroppende får en noe kortere periode. Det lover godt

for fremtiden når snittalderen på nytt styre er 35 år! Takk til ungdommene som nå engasjerer seg i styre og stell.

Ole Reistad Senter har vært sterkt preget av restriksjonene, men aktivitetsnivå har vært større enn i 2020. Nå i skrivende stund er alle restriksjoner opphevet, og vi ser lysere på 2022. Antall slep på ORS økte med 12 prosent i 2021, fin fremgang fra året før. Vi har fremdeles mange flybevegelser å gå på, opp mot konsesjon.

Vi i styret vil også få takke alle utvalgsledere, deltakere på mesterskapene, og kongepokalvinner Per Morten Løvslund. Han blir trolig den siste som mottar kongepokal i vår sport, da reglene endres. Beklageligvis er det ikke sendt inn noen søknader til merke- og distansekomiteen, men vi håper dette tar seg opp i 2022.

Takk for et godt år!

Håvard Gangsås (s)
leder Seilflyseksjonen

SPORTFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2021

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Sigurd Brattetveit, Stord flyklubb
 Nestleder: Stig Børrestuen, Elverum flyklubb
 Styremedlemmer: Eva Therese Næss, Tromsø sportsflyklubb
 Kristina Indianna Sara, Namdal flyklubb
 Pål Vindfallet, Innlandet flyklubb
 Vegard Halden, Drammen flyklubb
 Jone R. Mathisen, Jæren sportsflyklubb

Valgkomité: Geir M. Andersen(leder)
 Petter A. Gustavsen
 Stein Erik Lundblad

Styret ble valgt 16. oktober 2021, da seksjonsmøter og NLFs Ting ble utsatt på grunn av koronapandemien.

Administrasjon

Tom Bjerke har i 2021 hatt en stillingsandel på 77 prosent som fag- og avdelingssjef. De resterende 23 prosentene av hans stilling er i tilknytning til NLF CAO og NLF sentralt.

I 2021 har Roger Holm vært engasjert som prosjektmedarbeider i en tilnærmet 30 prosent stillingsandel.

Aktivitet på totalt 230 innrapporterte sportsfly i 2021

	2021	2020
Antall timer	9.324	10.427
Antall starter	24.225	28.453

Gyldige sportsflyrettigheter ved årsskiftet

Klasse	Utstedt 31.12.21	Gyldige 31.12.20	Gyldige 31.12.19
Elevbevis Tre-akse	115	133	142
Flygebevis Tre-akse	501	519	525
Instruktører Tre-akse	119	112	118
Elevbevis Trike	1	2	2
Flygebevis Trike	33	35	33
Instruktører Trike	10	10	9
Elevbevis Gyro	0	1	2
Flygebevis Gyro	8	10	9
Instruktører Gyro	3	3	3
IK-1e Instruktør eksaminator	15	14	14
IK-1 Instruktør	42	41	47
IK-2 Instruktør	60	59	47
IK-3 Instruktør	24	23	35
Besiktningsmann Gyro	7	5	5
Besiktningsmann Tre-akse	29	33	31
Besiktningsmann Trike	9	9	9

Ulykker og hendelser

	2021	2020
Innrapporterte hendelser (via OBSREG i 2021)	37	22
Alvorlig personskade	0	0
Omkomne (to fatale ulykker i 2018)	0	2

Sportsflyregisteret

NLF fører register over alle norske sportsfly, med kjennetegn som starter på LN-Yxx

	2021	2020
Antall sportsfly med flygetillatelse ved årsskiftet	253	273
Antall sportsfly som har hatt flygetillatelse innenfor året	296	311
Antall nye sportsfly som er ført inn i registeret i løpet av året	3	4

Seksjonsstyrets arbeid

Det er avholdt seks møter i sportsflystyret i 2021, hvor 38 saker er behandlet.

Aktivitetsutvalget

Pål S. Vindfallet (leder), Stig Børrestuen, Espen Grønstad og Tormod Veiby. Det har blitt avholdt treningsamling på Starmoen og NM i sportsflyging på Rakkestad i 2021 i forbindelse med NM-veka.

Treningsamlingen ble arrangert av Sportsflyseksjonen og var også en test sammen med NRK inn mot NM på Rakkestad.

Filmvisning på Kjeller. Foto: Via NLF

Sportsflyklubben Øst sto som arrangør av NM på Rakkestad og dette var et tett samarbeid med NRK og Airsport som bistod med sitt nye tracking system i live sendingen som NRK 1 sendte. Det hele må sies å være en stor suksess. Sportsflyseksjonen takker Sportsflyklubben Øst for innsatsen og Airsport for samarbeidet.

Planlegging av neste års NM startet allerede høsten 2021. Det ble vedtatt å støtte Airsport sitt trackingsystem med 30.000 kroner for å forbedre systemet primært inn mot NM 2022. Det jobbes for at NM 2022 vil være et samarbeid mellom Sportsfly- og Motorflyseksjonen hvor det flys i en og samme klasse. NRK er med i dette allerede og så langt er lørdag kveld under NM-veka satt av på sendeplanen.

Utvalget har i 2021 sendt ut 17 informasjonsbulletiner til medlemmene i sportsflyklubbene med et gjennomsnittlig besøkstall på 80 prosent, noe som synes å være bra.

Live sending av presisjonsflyvning på NRK. Foto: Via Espen Grønstad

NEWS

24 JUL 2022

NAVIGATING TOWARDS THE FUTURE: THE NEW AIR SPORTS LIVE TRACKING APP

Two Norwegian air sport pilots have filled a gap in the market by developing an app which helps new pilots to create and practice their own **Air Navigation Race (ANR)** routes whilst also helping to bring their sport to a wider audience through helping event organisers and offering live streaming to broadcasters.

Flytrygging utvalget (FTU)

Stig Børrestuen (leder), Bjørn Pedersen, Stein Erik Lundblad og Bendik Mørstad Johansen.

1. Gjennomførte saker
 - a. Behandlet 37 hendelser i perioden, 20 av disse rapportene er lukket og publisert i OBSREG.
2. Pågående saker
 - a. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - b. Anbefalinger etter hendelsesrapporter.
 - c. Utvikling av materiell for flytrygging møter i klubbene.
3. Planlagte aktiviteter
 - a. Opprettholde fokus på flytrygging gjennom rapportbehandling og kontakt med miljøet.
 - b. Deltakelse på instruktørseminar 2022.
 - c. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - d. Deltagelse i NLFs sikkerhetskomité.
 - e. Innføring av OBSREG for Sportsfly i 2022.
4. Kurs og samlinger/arrangement
 - a. Ingen.
5. Tilrådninger fra Flytrygging utvalget
 - a. FTU har kommet med én tilrådning/tiltak i forbindelse med hendelsesrapporter i 2020.
 - b. FTU analyserer hendelser for 2021, og vil komme med tema for sikkerhetsmøter for klubbene i 2022.

Håndbokredaksjonen

Tom Bjerke (leder), Svein Olav Aasen, Ivar Moland, Bård Ivar Bru og Roger Holm (sekretær).

Håndbokredaksjonen har i 2021 arbeidet med en svært omfattende endring av seksjonens sikkerhetssystem, Sportsflyhåndboken utgave 8 (tidligere

Mikroflyhåndboken). Bakgrunnen for de største endringene er basert på to revisjoner gjennomført av Luftfartstilsynet november 2018 og 2020, der flere avvik på NLF å gjennomføre svært omfattende og tidkrevende tiltak for å lukke disse. I tillegg har egendefinerte endringsbehov ligget til grunn, men også Statens Havarikommisjon har bidratt til viktige forbedringer med sine tilrådninger, og ved å belyse uheldige forhold i sine rapporter. Sikkerhetssystemet fikk en oppgradering av de operative bestemmelsene fra 1. juli med innføringen av en ny forskrift BSL D 3-1, som inkluderer bestemmelsene fra part NCO der de passer sportsfly. 1. oktober ble resten av sikkerhetssystemet sendt til Luftfartstilsynet for godkjenning etter en måneds høring hos klubber og medlemmer. Utgave 8 med innhold og vedlegg beskrev hvordan alle resterende avvik fra to revisjoner var gjennomført eller var i den avsluttende fasen. Godkjenningen fra Luftfartstilsynet forelå på en av årets siste arbeidsdager, og det nye sikkerhetssystemet trådte i kraft fra 1. januar 2022.

Den forventede norske implementeringen av de vedtatte europeiske vektbestemmelsene for 600 kilo MTOM har blitt utsatt ytterligere ett år, og NLF har blitt forespeilet at dette kan realiseres tidligst høsten 2022. NLF ser dette som et meget viktig tiltak for å kunne etterleve de marginale vektbestemmelsene vi har hatt siden 1998, og som er vurdert av de fleste europeiske land som svært utdaterte.

Operasjons- og utdanningsutvalget

Roger Holm (leder), Tor Berg, Geir Magne Andersen, Espen Grønstad og Ivar Moland.

Koronapandemien satte sitt preg på dette årets planlagte aktiviteter i utvalget, med mange kanselleringer av planlagte fysiske møter, reiser og faglige samlinger. Det ble hasteinnkalt og gjennomført et instruktørkurs i juli måned etter at pandemien ble såpass mild i en kort periode at det kunne la seg gjøre. Det var fem deltagere som møtte opp på Tollboden hotell i Drammen til et vellykket kurs på fem dager, der en fikk kjørt hele kursprogrammet med teoripresentasjoner og rollespill i henhold til planen.

I august ble standardiseringsprogrammet for instruktører endelig startet under Luftsportsuka på Starmoen, etter fire års forberedelser på de foregående instruktørseminarene. Utvalget hadde produsert et ferdig standardiseringsprogram, og vi fikk kjørt gjennom en del av dette under denne samlingen med instruktører klasse 1e, som skal foreta oppdateringen til godkjent standard med skolesjefene.

Etter Luftfartstilsynets (LT) revisjon i slutten av foregående år har rapporten gitt oss

konkrete oppgaver å jobbe videre med. Vi skal lage læremateriell til nytt pensum, ferdigstille et elektronisk eksamenssystem, sikre prosedyrene for typeutsjekk og sikre at utdanningen av instruktører og vedlikeholdet av deres kompetanse holder høy standard. Vi kom i mål med det aller meste og kunne levere Luftfartstilsynet utkastet til et nytt sikkerhetssystem til godkjenning etter LTs spesifikasjoner til starten på fjerde kvartal. Noen mindre etterarbeider på læremateriellets siste kapitler gjensto. Læreboken med teoripensumet for sportsflygere med alle ni fag tilsvarende pensum for motorflygere ble bearbeidet og ferdigstilt ved utgangen av året som Den Store Sportsflyhåndboken. Det har vært et stort og tungt arbeid med de tilpasningene som skyldes forskjeller i materiell, regelverk og tillatte operasjoner. En ny teorikursmodul med eksamenssystem i Training Management System (TMS) ble også ferdig i slutten av året. Alle eksamener i de ni fagene skal tas ved dette systemet, og der vil det også ligge øvingsoppgaver av samme type som finnes til

eksamen. Det ble skaffet til veie en stor spørsmålsdatabase for motorfly, og den er bearbeidet slik at den er tilpasset pensumet til sportsflygerne.

Seksjonen hadde planlagt ti fysiske virksomhetstilsyn i klubbene for å kontrollere at ting er på stell, og at regelverket etterleves. En kombinasjon av pandemien og høyt arbeidspress på de som skulle utføre tilsynene ble det bare gjennomført ett virksomhetstilsyn på slutten av året, men en vil intensivere disse etter en plan i det påfølgende året for å ta igjen etterslepet fra den opprinnelige planen.

På grunn av pandemien ble det heller ikke gjennomført noe oppdateringsseminar for instruktører på høsten som planlagt, men dette vil foregå i løpet av første halvdel av det påfølgende året som et fysisk møte. Dersom pandemien trekker ut på tid vil dette også måtte kjøres som et webinar, et mindre effektivt alternativ.

På finale Oslo lufthavn Gardermoen. Foto: Frank Olaf Sem-Jacobsen

Teknisk utvalg

Kristian Fahlstrøm (leder), Stein Erik Lundblad, Tormod Veiby og Svein Olav Aasen.

Aktiviteten i 2021 har i hovedsak bestått i deltagelse ved utformingen av Sportsflyhåndboken utgave 8. Det er søkt om og gitt noen få materiellklareringer i løpet av året.

Videre så har utvalget svart på tekniske spørsmål fra flyeiere, instruktører og besiktningsmenn.

Det er utarbeidet tre tekniske meldinger i 2021.

Nyregistrering av sportsfly har i praksis stoppet opp. Det er nesten ingen som tør å ta ut nye fly fra fabrikkene. De fleste produsentene har tilpasset seg 600 kilo regelverket, og det er ingen som ønsker å anskaffe nye fly som ikke får fulle 600 kilo MTOM når det nye regelverket kommer.

Det er to fly som er importert uten utsikter til materiellklarering før det nye regelverket er på plass. Det omsettes noen brukte fly i Norge, men også her er det stille sammenlignet med tidligere år.

Det planlegges å avholde oppdateringsseminar for besiktningspersoner i mars 2022.

Økonomi

Det vises til regnskapsoppstillingen.

Sluttbemerkninger

2021 har vært et godt år. Dessverre ble de fleste arrangement avlyst på grunn av Covid-19, men en fikk gjennomført NM og seksjonsmøte i midten av oktober, hvor nytt seksjonsstyre ble valgt.

Heller ikke i 2021 har det vært mulig å gjennomføre fysiske møter, foruten i forbindelse med seksjonsmøtet i oktober. Det er givende å arbeide med et så engasjert og dyktig styre som vi har hatt siden 2019, et godt lag som har drar lasset sammen. Tre av styrets medlemmer valgte ikke å stille til gjenvalg og trakk seg etter

mange års innsats. En stor takk for deres arbeid. Vi har fire nye, godt kvalifiserte styremedlemmer.

Utvalgene er styrets faglige organ og vil til enhver tid gjenspeile seksjonens satsingsfelt og behov for fagkompetanse. Regelen har vært at utvalgslederen skal utpekes av styret, innen årsskiftet etter seksjonsmøtet, dette er denne gangen utsatt til sommeren 2022, på bakgrunn av at seksjonsmøtet ble utsatt fra april til oktober. Utvalgene skal gjenspeile seksjonens arbeid og sammensetningen vil gjenspeile dette. Utvalgene sender rapport til styre foran hvert styremøte.

På grunn av Covid-19 har en del av seksjonens planlagte aktiviteter blitt utsatt, men vi ser nå fram til at vi kommer skikkelig i gang fra 2022.

Informasjonsbulletinen kom ut med 17 utgaver i 2021, og det er der en finner mest informasjon over det fortløpende arbeidet i vår seksjon. Mest oppmerksomhet i media i 2021 fikk vi imidlertid med direkte sendt NM, på NRK 1. En stor takk til alle som bidro med å få dette arrangementet i havn på en så god måte.

Tilrettelegging av sikkerheten rundt virksomheten er og har vært vår viktigste oppgave. Da er det svært gledelig at vi ikke har hatt noen alvorlige hendelser i 2021.

De siste fire årene har jeg beklaget at det ikke går fort nok å få innført nye vektgrenser. Dessverre gikk det ikke i år heller, men Luftfartstilsynet har i hvert fall startet arbeidet med de nye forskriftene. Forhåpentligvis kan mine sluttbemerkninger for 2022 inneholde en gladnyhet.

Sigurd Brattetveit (s)
leder Mikroflyseksjonen

NORSK LUFTSPORTSTILSYNS (NLT) ÅRSBERETNING 2021

Sammendrag

Etter 8. april 2021 var det ikke lenger mulig å fly seilfly eller ballong med et norsk, nasjonalt sertifikat. Det ble derfor som ventet stor aktivitet frem mot denne datoen for å konvertere de resterende nasjonale sertifikatene til EASA-sertifikater i henhold til forskriftene del SFCL (SPL-sertifikat for seilflygere) og del BFCL (BPL-sertifikat for ballongflygere).

Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) ble formelt deklarerert 4. mars 2021 som en Declared Training Organisation (DTO) i henhold til forskriften del DTO. NLS kunne dermed starte opp virksomheten basert på innsendt «Erklæring om treningsorganisasjon (DTO)» med vedlagt Skolehåndbok.

Det har gjennom hele perioden vært behov for avklaringer knyttet til den praktiske anvendelsen av de aktuelle regelverkene.

I september 2021 ble det tatt skritt for å utvikle en elektronisk eksamensløsning for teorifagene til SPL- og BPL-sertifikatene. Dette skal gjøres etter tilsvarende modell som er benyttet for motorfly og sportsfly for å få det så enhetlig som mulig. Løsningen vil bli implementert inn i NLFs Training Management System (TMS).

Det ble mot slutten av året tatt skritt for å få gjennomført en intern revisjon av NLT.

Det har i perioden ikke vært noen formell kontakt med EASA og kun sporadisk kontakt med Luftfartstilsynet (LT) knyttet til faglige spørsmål. Det har heller ikke vært avholdt årlig møte med Samferdselsdepartementet (SD) i 2021. NLTs årsrapport for 2020 ble 20. mai 2021 oversendt SD.

Det ble ikke avholdt noe møte med NLF / kontrollkomiteen i 2021.

Hovedtyngden av NLTs arbeid har også i 2021 vært knyttet til seilflyging, og ved utgangen av året var denne virksomheten helt over i det nye EASA-regime.

For flyging med ballong er alle nasjonale sertifikater nå konvertert til BPL-sertifikater, og B/NLF har skissert et opplegg der opplæringen legges under den eksisterende DTO som foreløpig er begrenset til seilflyging.

Bortsett fra en periode fra midt i september til starten av desember, har alt arbeid foregått fra hjemmekontor.

Kontakt med EASA og andre myndigheter

Da alle de aktuelle EASA-forskriftene (del SFCL, del BFCL og del FCL) nå er blitt etablert i norsk rett og benyttes av NLT i all saksbehandling, var det ikke behov for noen direkte kontakt med EASA i 2021 for avklaring av faglige spørsmål.

NLT deltok 17. juni 2021 på et formøte i regi av LT før EASA komitemøte 23. – 24. juni. Av de tre formøtene som ble avholdt i 2021 var det kun dette som var relevant for NLT.

Videre ble det sendt en bekreftelse til irsk myndighet om at en norsk statsborger med irsk kommersielt sertifikat oppfylte kravene til et SPL-sertifikat.

NLT bisto finsk myndighet med kopi av en database med teorispørsmål til bruk for teorieksamener til SPL-sertifikat.

Kontakten med LT var i 2021 kun knyttet til enkelte faglige saker / spørsmål for å få en felles forståelse av de deler av regelverket som berører både LT og NLT. Videre var det viktig å gi omforent informasjon ut til brukerne.

Basert på den oppryddingen som LT gjennomførte i det nasjonale regelverket i 2021, ble det i mai mottatt forespørsel om tre operative forskrifter (BSL D 4-1, 4-5 og 4-6) kunne slettes. Dette ble besvart 7. juni 2021 med at disse måtte beholdes da det fortsatt ville bli utført konverteringer fra nasjonale sertifikater til SPL- og BPL-sertifikater samt at NLT muligens ville få behov for en såkalt modulær-LAPL løsning senere.

I forbindelse med behandlingen av en søknad om sertifikat fra en svensk statsborger, var det nødvendig å overføre søkerens medisinske data fra svensk myndighet til LT. Dette ble gjennomført på en meget god og profesjonell måte av LTs flymedisinske avdeling.

Kontakt med brukermiljøet

2021 ble et år med høy aktivitet knyttet til både konvertering av nasjonale sertifikater, førstegangs-utstedelse av nye sertifikater samt overgangen til Declared Training Organisation (DTO) for all skolevirksomhet knyttet til seilflyging. Dette nødvendiggjorde mye kontakt med og informasjon til brukerne, hovedsakelig ved telefon, e-post og NLTs hjemmeside. Møter og samlinger ble i stor grad avholdt på Teams. Spesielt viktig var det å gi oppdatert informasjon til skolesjefene i de forskjellige seilflyklubbene. Dette ble i hovedsak gjort på skolesjefsamlingen 22. og 24. februar i regi av S/NLF etter et forberedende møte 22. februar. I etterkant av disse møtene var det en rekke spørsmål knyttet til tolking og bruk av regelverket del SFCL. Disse ble besvart med juridisk bistand fra NLF.

Det nye observasjons- og registreringssystemet OBSREG for innregistrering av alle typer hendelser, ble gjennomgått på et eget kurs 1. og 2. mars. OBSREG skal nå benyttes av alle seksjoner i NLF, og NLT deltok på kurset da OBSREG vil gi verdifull informasjon om kvaliteten på utførelsen av aktiviteter både innen seilflyging og flyging med ballong.

I forkant av seilflysesongen 2021 etablerte S/NLF en rekke «spørretimer» til faste tidspunkt. Her kunne nøkkelpersonell få de nødvendige avklaringer med hensyn til nye regler og rutiner for gjennomføring av kurs i 2021, krav til utstedelse / konvertering av sertifikater et cetera. Dette var spesielt nyttig i lys av at etter 8. april 2021 var det ikke lenger tillatt å fly på nasjonale sertifikater, og instruktører og kontrollanter måtte nå forholde seg til nye rutiner og regler.

NLT hadde også et innlegg på S/NLFs seksjonsmøte som ble avholdt på Gardermoen 16. oktober 2021 i forbindelse med Luftsportstinget. Her ble det gitt en oppsummering av sesongen 2021 og delt erfaringer med overgangen fra det nasjonale systemet til det nye EASA-systemet.

NLTs hjemmeside har i blitt jevnlig oppdatert i hele perioden både med faglig informasjon og en rekke skjemaer som skal benyttes i forbindelse med både søknader og selve gjennomføringen av opplæringen i en DTO. Videre er postlistene lagt ut med jevne mellomrom. Firmaet LRB Rådgivning AS har blitt benyttet til det datatekniske og layout.

Saksbehandling knyttet til personlige sertifikater

EASA hadde tidligere fastsatt datoen 8. april 2021 som siste dag det var mulig å utøve seilflyging og flyging med ballong basert på et nasjonalt sertifikat. Dette medførte som forventet en stor pågang av søknader om konvertering til SPL- og BPL-sertifikat fra starten av året og helt frem til slutten av april. En del av søknadene var mangelfullt dokumentert, noe som resulterte i forsinket saksbehandling i påvente av nødvendig dokumentasjon og avklaring av spørsmål. Enkelte av disse søknadene ble ikke ferdigbehandlet før i mai / juni.

Etter 4. mars 2021 var all utdanning og skolevirksomhet underlagt EASA-regelverket i form av Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) som en Declared Training Organisation. Den første nyutstedelsen av et SPL-sertifikat i henhold til forskriften del SFCL og med opplæring i regi av NLS, fant sted 13. mai 2021. I forkant av dette hadde det vært nødvendig med en betydelig innsats for å få tilpasset rutiner, prosedyrer og nødvendige skjemaer til det nye regimet. Spesielt skjemaene som benyttes til søknader og ferdighetsprøver ble gjenstand for flere revisjoner basert på erfaringer under bruk. Også NLTs eget arkivsystem måtte utvides og tilpasses for å kunne håndtere nyutstedelser i tillegg til tidligere og pågående konverteringer. Det ble i løpet av sommeren foretatt flere ferdighetsprøver med påfølgende utstedelser av SPL-sertifikater, noe som ga verdifull tilbakemelding til selve gjennomføringen.

Ved årets utgang var det fortsatt 13 søknader om konvertering som ikke var ferdigbehandlet da søkeren ikke hadde kommet tilbake med nødvendige opplysninger eller med oppdatert dokumentasjon.

Teorikurs og eksamener

I 2021 ble det gjennomført et samlet teorikurs i de tre fagene luftfartsrett, menneskets yteevne og radiokommunikasjon for søkere som fortsatt ikke hadde konvertert fra nasjonalt sertifikat til SPL-sertifikat. Kurset ble avholdt 17. og 18. februar 2021 på Teams med totalt 28 elever. Eksamen ble avholdt enkeltvis også på Teams.

For å starte konverteringen til BPL-sertifikat for ballongflygere, ble det avholdt teorikurs i de samme tre fagene for åtte elever 9. februar 2021 og 11. februar 2021 med eksamen 17. februar 2021. Både selve undervisningen og eksamen ble gjennomført på Teams.

Alle teorieksamener i forbindelse med konverteringer ble også i 2021 gjennomført manuelt. Dette var i henhold til tidligere beslutning om først å utvikle en elektronisk løsning ved overgangen til teorieksamenene for nytstedelser av SPL- og BPL-sertifikater. Her er det snakk om totalt ni fag, og det ble gjort et omfattende arbeid fra S/NLF for å etablere en spørsmålsdatabase som dekket dette. På grunn av forsinket oppstart av det elektroniske eksamenssystemet, ble det nødvendig å gjennomføre manuelle teorieksamener i forbindelser med nytstedelser gjennom hele 2021.

23. juni 2021 ble eksisterende avtalen mellom NLF og Ravn Webveveriet AS om utvikling av et Training Management System (TMS), utvidet til å dekke utvikling av et eksamenssystem for NLT. På denne måten kunne NLT dra nytte av allerede utviklede moduler og avtaler om vedlikehold, videre utvikling et cetera. Samtidig var det viktig at NLTs moduler ble holdt helt adskilt fra resten av systemet for å sikre at myndighetsfunksjonen ble ivaretatt. Et innledende møte mellom NLT og Ravn Webveveriet AS ble avholdt 7. september 2021 for å diskutere en skisse til løsning. Basert på denne ble et nytt møte avholdt 11. november 2021 hvor en første versjon av systemet ble presentert. Da NLFs seksjon for Sportsfly også var i gang med utvikling av sitt eksamenssystem fra samme leverandør og hadde et mere presserende behov, ble det besluttet å vente til deres moduler var ferdig og testet før endelig versjon for NLT kunne ferdigstilles.

Declared Training Organisation (DTO)

Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) ble formelt erklært 4. mars 2021 som en Declared

Training Organisation (DTO). Dermed var også skolevirksomheten for seilfly lagt inn under EASA-regelverket. Som vedlegg til erklæringen var NLS sin Skolehåndbok som inneholdt alle treningsprogrammene til de forskjellige rettighetene som et SPL-sertifikat kan gi. I henhold til regelverket kunne NLS starte opplæringen etter det nye regelverket umiddelbart, mens NLT hadde seks måneder til å gjennomgå Skolehåndboken.

NLT startet gjennomgangen av Skolehåndboken 28. juni 2021. Anmerkninger og avvik ble diskutert med S/NLF på et møte 8. september 2021. Konklusjonen var at S/NLF hadde utført et meget solidt arbeid og utviklet et omfattende system for opplæring av seilflygere i regi av DTO. Parallelt med gjennomgangen utviklet NLT også de prosedyrene og skjemaene som vil være nødvendige i den videre oppfølgingen av NLS. Samtidig (9. september 2021) ble det også utført en

Avgang fra Åråsen. Foto: Ragnhild Lindquist

intern revisjon av S/NLF ved NLFs egen kvalitetsrevisor. Flere av avvikene funnet her sammenfalt med avvik funnet av NLT tidligere og inngikk dermed i revisjonen av Skolehåndboken.

NLS hadde tidligere gitt beskjed at de ville bruke tiden frem mot november til å revidere Skolehåndboken basert på innspillene fra NLT. Denne tidsplanen ble fulgt, og 10. november 2021 mottok NLT revidert Skolehåndbok. Etter en kort gjennomgang av denne og påfølgende tilbakemelding til NLS, var Skolehåndboken på det nærmeste klar 31. desember 2021. Kun et siste avklarende møte var planlagt til første uke i januar 2022.

Det hadde tidligere vært diskutert om opplæring av ballongflygere skulle ligge under samme DTO som seilflyging, eller om en annen organisasjon ville være mer hensiktsmessig. Mot slutten av året ble det fra B/NLF besluttet å legge opplæringen under eksisterende DTO og dermed utvide denne med et nytt treningsopplegg for ballongflygere.

Kvalitetsrevisjon av NLT

Annex VI (del ARA) i forskriften del FCL omfatter de krav og det ansvar som påligger myndigheten. Der settes det blant annet krav til gjennomføring av en intern kvalitetsrevisjon. Fra en forsiktig start i 2016 med lav aktivitet de første årene, har NLT nå nådd et nivå der en intern kvalitetssikring er nødvendig. Det ble derfor mot slutten av året diskutert mulige praktiske løsninger for å få dette gjennomført. Av habilitetshensyn ble det besluttet å ikke benytte NLFs egen kvalitetsrevisor, men istedenfor ta kontakt med mulige eksterne kandidater.

Adgangskontroll og tilsyn

Som nevnt over ble det i siste halvår gjennomført en fullstendig adgangskontroll av Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) som en DTO-organisasjon. Adgangskontrollen ble gjennomført som en ren dokumentgransking av NLSs Skolehåndbok med all underliggende dokumentasjon. Adgangskontrollen ble avsluttet ved årsskifte 2021/2022 og en revidert Skolehåndbok versjon 1.1 er nå blitt utgitt.

Økonomi

Det ble i 2021 utstedt 127 SPL-sertifikater hvorav 19 var nyutstedelser og de resterende konverteringer fra nasjonale sertifikater. Videre ble det utstedt åtte BPL-sertifikater i henhold til forskriften del BFCL. Alle disse var konverteringer fra nasjonale sertifikater. Totale gebyrinntekter beløp seg til 334.533 kroner og totale kostnader til 436.303 kroner hvorav 153.187 kroner var direkte knyttet til utviklingen av det elektroniske eksamenssystemet i TMS.

Det ble i 2021 utført totalt 1.165 timer av administrativ leder i NLT.

Andreas Mourud (S)
leder Norsk Luftsportstilsyn

STYRETS ÅRSBERETNING 2022

Styrets sammensetning

Luftsportstyret i 2022 er styret som ble valgt på Luftsportstinget i oktober 2021.

President: Rebecca Hansen
1.visepresident: Nic Nilsen
2.visepresident: Thomas K. Becke

Styremedlemmer: Siri Christiansen (ungdomsrepresentant)
Reidar Bratsberg (ballong)
Espen Finne (fallskjerm)
Jon Erik Staurset (hang-, para- og speedgliding)
Espen Bakke (modellfly)
Bjørn Egenberg (motorfly)
Håvard Gangsås (seilfly)
Sigurd Brattetveit (sportsfly)

Varamedlemmer: Jone Ravnås Mathisen (ungdom), Hans Rune Mikkelsen (ballong), Helene Bjørnø (fallskjerm), Berit Brudeseth (HPS), Anders Holt Jacobsen (modellfly) Linda Christine Lilleng (motorfly), Trude Liavåg (seilfly) og Stig Børrestuen (sportsfly).

Kontrollkomité: Inger Grimstad (leder), Mette Lium og Pål Vindfallet (medlemmer). Vibeke Valle og Torolf Paulshus (varamedlemmer).

Valgkomité: Tone Bergan (leder) og Ola Lilloe-Olsen (nestleder). Medlemmer: Steffen Steffensen (ballong), Audun Wik (fallskjerm), Ane S. Pedersen (HPS), Rune Haugen (modellfly), Andreas Haaland (motorfly), Mariann Brattland (seilfly) og Geir Magne Andersen (sportsfly).

Revisor: Leo Revisjon

Antall medlemsklubber ved årsskiftet: 248

Særkrets: Det er ingen særkretser i norsk luftsport. Det samarbeides godt med idrettskretsene rundt om i landet. NLFs administrasjon er bevisst på at saker som naturlig faller innunder idrettskretsenes ansvarsområder blir henvist til kretsene. Det er god kontakt med mange idrettskretser, og standardiseringen av arbeidet i kretsene gjør samarbeidet stadig bedre.

Tilknytning til nasjonale og internasjonale organisasjoner

Norges Idrettsforbund (NIF)

NLF er medlem av Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et fleridrettsforbund. Forbundet har vært representert på en rekke idrettspolitiske og administrative møter i NIFs regi. Luftsportspresident Rebecca Hansen og generalsekretær John Eirik Laupsa deltok både på NIFs ledermøte som ble arrangert i Tromsø i mai og på NIFs ledersamling som ble arrangert på Gardermoen i november. I tillegg deltok de samme på Anleggskonferansen i oktober hvor Viken idrettskrets var arrangør sammen med NIF. Anleggskonferansen ble avholdt på Gardermoen.

I tillegg til det gode samarbeidet NLF har med vår kontaktperson i idrettsstyret, Erik Unaas, har det også blitt jobbet en del sammen med idrettsstyremedlem Zaineb Al-Samarai. Hun har vært aktiv og godt engasjert i spørsmålet om vare- og tjenestemomskompensasjon. Dette er en komplisert sak, og dreier seg om muligheten for at medlemsklubber skal kunne velge mellom forenklet ordning eller dokumentert ordning. Saken følges opp videre inn i det nye året.

Særforbundenes Fellesorganisasjon (SFF)

NLF har vært medlem av SFF siden stiftelsen i 2009. Luftsportspresidenten er forbundets representant i organisasjonen. Generalsekretær John Eirik Laupsa deltar som observatør på SFFs møter. Største sak i SFF-regi er sammensetningen av Norges idrettsforbunds ting. For mer enn 70 år siden ble det bestemt at idrettskretser og særforbund skal ha like mange stemmer hver på idrettsting. Dette er en maktfordeling som særforbundene opplever som feil. NIF har nedsatt et utvalg som ledes av Alf Hildrum som jobber med forslag til en omfordeling. Saken er en lovsak som må vedtas på et idrettsting, og vil kreve 2/3 flertall for å kunne bli vedtatt. Det kommer til å bli svært krevende å komme frem til et godt resultat i denne saken.

NHO Idrett

NLF er medlem av NHO Idrett. NLF har benyttet seg av muligheten til gratis juridisk rådgiving. Det har ikke blitt iverksatt noen juridiske prosesser i noen saker. Abelia er tilknyttet NHO og yter rådgivningstjeneste og avholder kurs for medlemsbedriftene. NLFs generalsekretær har deltatt på Abelias kurs. Gjennom medlemskapet i NHO Idrett oppnår NLF gunstige betingelser på tjenestepensjons-forsikring hos Storebrand.

Folk og Forsvar

NLF er medlem av organisasjonen Folk og Forsvar. Vår utpekte representant i organisasjonen er vår tidligere president og generalsekretær Olav F. Aamoth.

Norges Kulturvernforbund

NLF er assosiert medlem i Norges Kulturvernforbund. Tidligere riksantikvar Jørn Holme er styreleder i organisasjonen. Morten Sletbak Haave er styremedlem.

Fédération Aéronautique Internationale (FAI)

NLF er medlem av det internasjonale luftsportsforbundet FAI. Rebecca Hansen deltok som delegat og John Eirik Laupsa som observatør på FAIs 116. General Conference (GC) 1. – 3. november, konferansen ble gjennomført som videokonferanse på Zoom. Stemmegivningen foregikk via et elektronisk system på siden av Zoom. Alle hadde fått tilsendt lenke med brukernavn og passord på forhånd. Dette fungerte bra også i år. Alle saksdokumenter ble sendt ut på mail via en lenke til skyløsning. Dette fungerte godt og FAI hadde en egen person som sto klar med teknisk support ved eventuelle utfordringer.

Totalt var 52 nasjoner representert, dette var en økning fra 2021 da kun 41 nasjoner deltok. Det er 94 land som er registrert som medlem i FAI, men kun 72 av landene har gjort opp alle sine forpliktelser og var på konferansetidspunktet i såkalt «good standing». I 2017 var det 87 av medlemsnasjonene som hadde status «good standing». Det er fortsatt en utfordring for FAI at enkelte land ikke betaler medlemskontingent og/eller ikke tar initiativ til å søke om et lavere nivå av medlemskap og derved lavere medlemskontingent. FAI-kontoret sier at de er veldig på tilbudssiden med hensyn til å inngå avtaler om nedbetalingsplan og annen fleksibilitet, men er selvsagt avhengig av at

det tas initiativ om ordninger fra det enkelte land. En utfordring er at mange av disse landene ikke har god kommunikasjon med sine utøvere. Disse utøverne kommer da i vanskelige situasjoner når de skal delta i konkurranser, da de heller ikke har noen gyldig FAI Sporting lisençe.

FAI administrasjonen redegjorde på en god måte hvordan de hadde jobbet hardt og målrettet med å kutte kostnader i administrasjonen. Antall ansatte er

reduisert fra ti til seks medarbeidere. Tiltakende har gitt resultater og det driftes per 2022 med et nullbudsjett. I tillegg til at FAIs administrative stab har blitt redusert har også organisasjonen solgt aksjeandeler i fond. FAIs administrasjon gjør hva den kan for å jobbe effektivt og smartere ved hjelp av bedre automatiserte IT-løsninger. Generalsekretæren beskrev situasjonen slik «its time to rebuild the FAI». FAI har i den siste perioden jobbet målrettet for å styrke økonomien og derigjennom skape tillit hos medlemslandene. Dette

*Solelev på grunnkurs.
Foto: Steinar Øksenholt*

ligger som en grunnforutsetning for videre satsninger og prioriteringer.

FAIs 117. General Conference planlegges som en fysisk konferanse, den første siden 2019. Det er byen Dayton i Ohio, USA som blir arrangør for konferansen som skal avholdes sent i oktober 2023.

Alle seksjonene er representert i sine respektive fagkommisjoner i FAI. Oversikt over delegater fremkommer i vedleggene til årsberetningen.

International Scientific and Technical Organisation for Soaring Flight (OSTIV)

NLF ved Seilflyseksjonen er tilsluttet OSTIV.

Europe Air Sports (EAS)

NLF er medlem av Europe Air Sports, som ivaretar luftsportsmiljøenes felles interesser i relasjon til EU og det europeiske flysikkerhetsbyrået EASA. Lars Øyno og Torkell Sætervadet deltok på organisasjonens årsmøte i Wien i oktober. Sætervadet er frivillig «technical officer» for EAS og deltar på EAS-styremøter som observatør.

De viktigste sakene som EAS arbeider med for tiden er droner og luftrom, og måter våre brukere kan sameksistere med droner. Videre er det fokus på å sikre drivstoff til våre luftfartøyer siden EU har besluttet å avslutte 100LL-produksjon. Det er mye fokus på miljø og klima i EASA, men EAS arbeider for, og har foreløpig klart å verne våre aktiviteter fra å få restriksjoner basert på dette.

European Gliding Union

NLF er medlem av European Gliding Union (EGU). I de foregående år har EGU blitt listet opp sammen med de øvrige europeiske grenorganisasjonene. Som følge av at

det fra 2022 er norsk lederskap i EGU er det skrevet et eget kapittel i NLFs årsberetning.

Norge deltok på «Annual EGU Congress 2022», som etter planen skulle vært arrangert av NLF i Oslo, men som igjen ble avholdt som virtuell kongress grunnet Covid-pandemien. Arild Solbakken ble valgt til ny president for perioden 2022 - 2025. Steinar Øksenholt deltok også på EGU sin tekniske kongress i oktober, der alle arbeidsområdene til EGU ble gjennomgått. Noen av de viktigste sakene EGU har arbeidet med er: Krav til fornyelse av sertifikater for teknisk vedlikehold, luftrom med vekt på reduksjon av kontrollert luftrom, utviklingen innen droneindustrien og krav til utstyr for sameksistens med droner, sikkerhet, medisinske krav og bærekraftig utvikling av seilflysporten.

Sportsfly er tilsluttet European Microlight Federation (EMF), hang-, para- og speedgliding; European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU), motorfly; European Powered Flying Union (EPFU) og EAA Chapter 573 er tilsluttet European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA). NLF står som medlem i EFLEVA etter avtale med EAA Chapter 573. Samtlige av disse organisasjonene er igjen tilsluttet EAS.

Nordic Coordination Meeting (NCM)

Det har ikke blitt avholdt NCM i 2022. Det er Island som står for tur til å være arrangør.

Andre konferanser og møter

Forbundet har deltatt på Luftfartskonferansen 2022 som ble avholdt i Bodø 9. – 11. mai. NLFs representanter var kvalitetskoordinator Tobias Fjelltorp Veland og generalsekretær John Eirik Laupsa. Generalsekretæren deltok dessuten på Flyoperativt Forum på Gardermoen i april. NLF var på Arendalsuka

i august og deltok på NIPA (Nasjonal idrettspolitisk arena) som ble arrangert på Ørland i september. Luftsportspresident Rebecca Hansen, EGU-president Arild Solbakken og NLFs generalsekretær deltok på NIFs lansering av bærekraftstrategi i desember. Luftsportspresidenten deltok i et diskusjonspanel sammen med fotballforbundet og skiforbundet.

Styrets arbeid

Styremøter

Det er avholdt fem møter i Luftsportsstyret hvor det er behandlet 53 beslutningssaker og 33 orienteringssaker. To av styrets møter har gått over to dager. Januarmøtet ble avholdt i forbundets lokaler i Oslo, mens møtet i november ble avholdt på Forsvarets flysamling på Gardermoen. Ledergruppen som består av presidentskapet og generalsekretæren, har avholdt fire møter og behandlet 16 saker.

Seksuell trakassering og overgrep

Norsk idrett har egne retningslinjer mot seksuell trakassering og overgrep som er totalt uforenlig med idrettens verdier. Det er nulltoleranse for diskriminering og trakassering uansett kjønn, etnisk bakgrunn, livssyn, seksuell orientering og funksjonshemming i norsk idrett.

Forbundets seksjoner har tatt inn temaet i sine kurs for instruktører og annen lederopplæring. NLF støtter seg på og mottar veiledning fra NIF ved varsel for brudd på retningslinjene. Fra mai 2022 ble alle særforbund og idrettskretser implementert i MittVarsel som er en digital portal der personer kan melde fra om kritikkverdige forhold på en trygg måte.

Antidoping

NLF ble første gang godkjent som Rent særforbund av Antidoping Norge (ADNO) i desember 2017. Forbundet har fulgt opp handlingsplanen for forebyggende antidopingarbeid, blant annet med gjennomføring av årlige særforbundsmøter sammen med ADNO. Etter at ADNO har endret re-sertifiseringen fra hvert annet år til hvert tredje år, har NLF nå godkjenning som Rent særforbund frem til 31. desember 2024.

Sentrale oppgaver i styret

Komiteer og utvalg

I henhold til forbundets lov ble kontrollkomité og valgkomité valgt på Luftsportstinget i oktober 2021. Forbundsstyret har oppnevnt følgende komiteer; ungdomskomite, kvinnenettverk, sikkerhetskomité, lovkomité, luftromskomite og hederstegnskomité. Luftsportstyret har lagt vekt på enhetlig bruk av begrepene for organisasjonens arbeidsgrupper. Forbundet benytter konsekvent begrepet komité for grupper som er oppnevnt av- og rapporterer til Luftsportstyret, samt de grupper som blir valgt direkte på luftsportsting. Utvalg brukes som begrep for grupper som oppnevnes av- og rapporterer til seksjonenes styrer. Det er noen få unntak, da begrepene ellers ville ha blitt meget spesielle.

Luftsportsstyret hadde opprinnelig planlagt et møte over to dager før jul i 2021, men som følge av begrensinger knyttet til pandemisituasjonen ble dette møte først gjennomført i januar 2022. I tillegg til å behandle ordinære styresaker ble det jobbet grundig med organisasjons- og rolleforståelse. Deler av dette arbeidet ble ledet av Rune Hauger som har mangeårig erfaring fra Kulturdepartementet, ishockeyforbundet og golfforbundet.

Et annet tema som ble grundig behandlet var norsk luftsports deltakelse i internasjonale møter. Det er viktig at alle deltar med et oppdrag fra sitt organisasjonsledd, det skal gjøres forberedelser og avgis rapporter etter møtene. All deltakelse i slike møter skal skje i henhold til Norges idrettsforbunds normer.

Administrasjonen

Forbundets virksomhet administreres fra sekretariatets lokaler i Møllergata 39 i Oslo, og fra luftsportssenteret på Starmoen i Elverum.

Forbundet ledes til daglig av generalsekretær John Eirik Laupsa. Ved årets utløp var totalt 16 personer tilknyttet forbundets administrasjon. Tolv personer er heltidsansatt, én person i 50 prosent og én person i 20 prosent stilling, mens de to siste er tilknyttet NLF med mindre oppgaver.

Ressurser har også vært innleid på konsulentbasis i forbindelse med drift av flytjenesten, landslagsledelse fallskjermhopping, anleggssaker og enkelte oppgaver for NLF CAO.

Arbeidsformen med fagoppgaver mindre styrt av seksjonsgrenser har blitt utviklet ytterligere, og samarbeidet på tvers av seksjonsgrenser fungerer godt og bidrar til godt samarbeid og arbeidsmiljø. Spesielt satses det nå på tett samarbeid og ressursutnyttelse innen motor- og sportsflyging. Det nye medlemssystemet har fortsatt rom for forbedringer, men blir stadig bedre med stor vekt på brukervennlighet.

Hovedprinsipp i forbundets tjenstepensjonsordning er en innskuddsbasert ordning (ITP). Storebrand er forbundets leverandør av tjenstepensjon. Samtlige ansatte i NLF har helseforsikring.

NLF har fra desember 2013 hatt kontorlokaler i femte etasje i Møllergata 39, Oslo. Det er OBOS som eier bygget og organisasjonen KNIF leier hele femte og sjette etasje. NLF har en fremleieavtale med KNIF frem til 30. juni 2024. I november ble NLF orientert om at KNIF er i ekspansjon og kommer ikke til å tilby forlengelse av leieavtalen når den utløper. Dersom NLF ønsker å avslutte leieforholdet før kontrakten utløper vil sannsynligvis KNIF kunne akseptere det. Arbeidet med å se etter fremtidige lokaler ble iverksatt før utløpet av 2022.

Norges Luftsportforbund har fjernarkiv i en lagerbrakke på Starmoen ved Elverum. Her oppbevares regnskap, samt underlag for utøvelisenser i henhold til krav om lagringstid. Som følge av digitalisering blir behovet for fysisk lagerkapasitet stadig redusert. Ved den kommende flyttingen vil mer av det papirbaserte arkivet i NLF bli overført til fjernlageret.

Ola Tau Hatlestad, ny fagsjef i Motorflyseksjonen, fløy idrettspresident Berit Kjøll med el-flyet LN-ELB under årets NM-Veka i Skien. Foto: NLF

Virksomheten drives i henhold til planer og målsetninger vedtatt på Luftsportstinget. Det er godt arbeidsmiljø og det er ikke rapportert noen skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurensar ikke det ytre miljø.

Oppfølging av handlingsplanen for tingperioden

Sikkerhet

NLFs mål for sikkerhet er:

«Ingen alvorlige skadde eller omkomne som følge av utøvelse av våre luftsportsaktiviteter.»

Nullvisjonen er videre komplettert med delmål som framgår av utviklings- og handlingsplanen.

I 2022 var det ingen som kom til alvorlige skade eller omkom som følge av utøvelse av luftsport.

Det er NLFs oppgave å legge til rette for at luftsport kan gjennomføres på en trygg og sikker måte. Det er imidlertid lokalt at mye av arbeidet gjøres for å ivareta sikkerheten, i klubb og hos den enkelte utøver.

I det sentrale sikkerhetsarbeidet har man i 2022 hatt søkelys på:

- Sikkerhetskultur
- Sikkerhetsprogrammet «TAKK»
- Iverksette nødvendige sikkerhetsmessige tiltak basert på erfaringer og data fra OBSREG og øvrige rapporteringssystemer i NLF
- Styrke faglig sikkerhetsrolle i klubb
- Erfaringsutveksling med øvrige aktører i norsk luftfart med henblikk på å fremme luftsportens rolle og interesser
- Iverksette tiltak basert på innspill og erfaringer fra EASA, Luftfartstilsynet, og Avinor
- Tiltak og kampanjer i samarbeid med GA-flysikkerhetsforum
- Tverrfaglig sikkerhetsarbeid, med fokus på tverrfaglige flyoperasjoner

Sikkerhetsprogrammet «TAKK» har vært en viktig del av arbeidet med å styrke

sikkerhetskulturen. «TAKK» har vært med på å skape engasjement og refleksjon rundt sikkerhet – både på individnivå, lokalt og sentralt.

Erfaringer gjort gjennom året har vist at det er flere områder innenfor sikkerhet hvor seksjonene er tjent med å jobbe tettere sammen.

Gjennom 2022 har det blitt fattet politiske vedtak, og det har blitt gjennomført administrative tiltak for å styrke samarbeidet om sikkerhet på tvers av seksjonene.

Reguleringen av luftsport går i stadig større grad fra preskriptivt (beskrivende) regelverk til telysesbasert regelverk, det vil si regler som beskriver mål og som ofte er risikostyrt. Denne utviklingen krever sentral støtte og veiledning for å sikre ønskelig sikkerhetsmessig resultat. NLF vil i 2023 utarbeide en felles metodikk for risikoanalyse som skal fungere som støtte for den enkelte utøver eller klubb.

NLF er en stor aktør i norsk luftfart. Gjennom 2022 har det vært et godt samarbeid med myndigheter og øvrige aktører i norsk luftfart. Dette samarbeidet er viktig for at de øvrige aktørene forstår luftsportens rolle og interesser.

I GA-flysikkerhetsforum, som legger føringer for det nasjonale flysikkerhetsarbeidet for allmennfly og luftsport, har NLF i 2022 hatt en sentral rolle.

Kvalitet

Det ble i 2022 avholdt internrevisjon i følgende seksjoner:

- HPS-seksjonen
- Fallskjermseksjonen
- Sportsflyseksjonen
- Modellflyseksjonen

I tillegg ble ledelsens gjennomgang gjennomført.

Tema for revisjonene hos seksjonene har vært seksjonenes sikkerhetssystem.

Det ble avdekket enkelte avvik og observasjoner med forbedringspotensial, men ingen kritiske funn.

Hovedtema for avvikene har vært manglende harmonisering av beskrevne prosedyrer mot gjeldende praksis, eller beskrevne prosedyrer som ikke samsvarer med prinsipper i NLF.

Revisjonene avdekket også behov for forskriftsmessige endringer som åpner

for gjennomføring av prosedyrer med stor sikkerhetsgevinst. NLF følger her opp med aktuell myndighet.

Gjennom 2022 har det vært jobbet jevnlig med å få på plass en egen kvalitetsfunksjon i Norsk Luftsportstilsyn (NLT). Gjennom prosessen har det blitt lagt vekt på å finne en kvalitetsrevisor med god kjennskap til luftsport, samtidig som man ivaretar habilitet og det nødvendige skillet mellom NLF som forbund og NLT som myndighet.

Luftrom

Norges Luftsportforbund har gjennom flere år hatt som målsettinger å beholde ikke-kontrollert luftrom, fornye tilgang til «tapt» luftrom og arbeide for økt fleksibilitet i bruk av luftrommet.

Et stykke på vei har NLF fått gjennomslag for disse prinsippene. Av Samferdselsdepartementets «Strategi for småflyverksemda» framkommer det eksempelvis at organiseringen av norsk luftrom skal balansere behovene til de ulike brukerne av luftrommet. Hobby- og fritidsflyging med småfly skal sikres tilgang til luftrom, men aktiviteten må likevel prioriteres lavere enn annen nyttetraffikk, ifølge departementets strategi. Ved oppretting av kontrollert luftrom skal imidlertid dette ikke ha større utstrekning enn nødvendig. En forutsetning om minste inngreps prinsipp ved etablering av kontrollert luftrom, restriksjonsområder, fareområder med videre er dessuten inntatt i den nye forskriften om luftromsorganisering.

I Norsk luftromsstrategi fastsatt av Samferdselsdepartementet og Forsvarsdepartementet i 2021 er prioriteringslisten for bruk av luftrom nærmere angitt. Ambulanseflyginger har første prioritet i luftrommet, mens NLFs aktiviteter har prioritet nummer tre (søk- og redning) nummer

seks (skoleflyging), nummer åtte (allmennflyging til fritidsbruk, herunder luftsport) og nummer ni (droneflyging til fritidsbruk).

Siden ikke alle NLFs aktiviteter har høy luftromsprioritet, har NLFs luftromskomite intensivert arbeidet med fleksibel bruk av luftrommet. En luftromsorganisering som baserer seg på segregering og eksklusiv bruk er verken bærekraftig eller gjennomførbar, i lys av ovennevnte føringer. Segregering gir også lav ressursutnyttelse. Luftromskomiteen har derfor anbefalt at NLFs overordnede strategi bør være at luftsport best mulig skal integreres med andre

brukere av luftrommet. Samtidig bruk av luftrom vil trolig kreve at luftsportsutøvere gjøres elektronisk sporbare for annen trafikk. Slik synliggjøring er en del av en felleseuropeisk tilnærming for å gjøre det mulig med kommersielle droneoperasjoner i luftrommet («U-space»). NLF finner det sannsynlig at rimelig synlighetsteknologi i løpet av få år blir tilgjengelig.

Med hensyn til målet om å få fornyet tilgang til «tapt» luftrom, har Avinor Flysikring framlagt skisser til reduksjon av Oslo og Farris terminalområder. Dette vil kunne heve «gulvet» i det kontrollerte luftrommet over sentrale deler av Østlandsområdet.

AFF Voss . Foto: Alex Baker

For øvrig jobber NLF med å få omdannet dagens luftsportsområder til fareområder eller såkalt dynamisk rekonfigurerbart luftrom. Fristen for omdannelse er 1. desember 2023. Luftsportsområder som ikke er omdannet innen denne fristen, vil i utgangspunktet opphøre fra samme dato.

Miljø

Bærekraft er essensielt for alle aktiviteter. En del av luftsportsaktivitetene har vært forbundet med utslipp av eksos til atmosfæren. NLF jobber aktivt med å finne alternativer som kan minimere eller fjerne slike utslipp. Dette arbeidet gjøres i nært samarbeid med internasjonale organisasjoner.

Sammen med Avinor, SAS, Widerøe og Zero har NLF anskaffet et toseters elektrisk skolefly (Pipistrel Velis Electro, LN-ELB). Elektriske fly er nybrottsarbeid og det har vært noen utfordringer knyttet til flyet. NLF håper imidlertid at erfaringene som gjøres med dette flyet bidrar til at klubbene i nær fremtid kan skaffe elektriske fly og begynne utslippsfri skoling.

Regelverk

[1] <https://www.regjeringen.no/contentassets/131c330f68b744d588152ac6c4702ee5/strategi-smafly.pdf>

[2] <https://www.regjeringen.no/contentassets/dbfcoa975c774e4186d6985ea35da66f/nor/pdfs/norsk-luftromstrategi.pdf>

Et godt regelverk som avbalanserer hensyn til sikkerhet, kontroll og tilgjengelighet er en forutsetning for alle luftsportsaktiviteter. NLF har derfor prioritert regelverksarbeidet, noe som har gitt synlige resultater:

- NLF har hatt tett dialog med europeiske kolleger på regelverksområdet, blant annet vedrørende det nye planlagte droneluftrommet («U-space»). Etter innspill fra NLF og andre luftsportsorganisasjoner, lanserte EASA de første samsvarskriteriene i desember. Disse åpner for at bemannet luftfart kan bruke enkel og rimelig teknologi (eksempelvis FLARM eller mobiltelefoni) for å være synlige for ubemannede luftfartøyoperatører.
- Ny luftromsforskrift trådte i kraft 1. januar 2022. Det forskriftsfestede «minste inngreps prinsipp» benyttes aktivt i arbeidet med å gjennomføre forskriften.
- I forbindelse med revisjonen av grunnforordningen for sivil luftfart som startet i 2014, har NLF jobbet målrettet med å øke vektgrensen for mikrofly/sportsfly til 600 kilo (landfly) / 650 kilo (sjøfly), både på nasjonalt og europeisk plan. I 2018 ble de europeiske rammene endret i tråd med dette formålet, og i desember 2022

kom ny norsk sportsflyforskrift endelig på offentlig høring. Forskriftsutkastet legger opp til gode løsninger, og NLF vil i 2023 sende inn et hørings svar hvor det meldes inn eventuelle behov for endringer/justeringer.

- NLF har fått en tolkningsuttalelse fra Luftfartstilsynet som åpner for at flyging i forbindelse med vilttelling med videre kan videreføres innenfor rammene av statsluftfartsforskriften.
- NLF har jobbet med tilpasning av modellflyaktiviteten til felleseuropeisk regelverk på droneområdet. Dessverre har Luftfartstilsynet avslått forespørselen fra NLF om å kunne registrere medlemmene direkte i droneoperatørregisteret. Etter at Samferdselsdepartementet som følge av NLFs klage opphevet Luftfartstilsynets avslag, vurderer Luftfartstilsynet nå dette spørsmålet på nytt.
- NLF har sendt inn søknad til Luftfartstilsynet om godkjenning av sikkerhetssystemet for modellflyging i tråd med droneoperatørforordningen artikkel 16. Ved årets utgang forelå det ikke svar på søknaden.
- Luftfartstilsynets gebyrnivå er fortsatt høyt. Selv om økningene er mindre enn på midten av 2010-tallet, har enkelte gebyrer forblitt uforholdsmessig høye. Eksempelvis gjelder dette årsgebyret for motorfly og gebyrene for skolevirksomheten. Delegering av flere oppgaver til Norsk Luftsportstilsyn bør vurderes.
- Arbeidet med å revidere flyplassforskriften slik at grensen på tolv ukentlige avganger blir vurdert på nytt er ikke igangsatt fra myndighetenes side.

Anlegg

Tilgangen til de fleste Avinor-flyplasser utenom åpningstid (PFLY) ble videreført for perioden 2022 – 2023. Både sportsflygere/mikroflygere og motorflygere kan benytte ordningen. Seilflyaktivitet krever lokale avtaler.

Arbeidet med å bevare Kjeller flyplass ble videreført med full styrke i 2022. Vinklingen er primært flyhistorisk, og stiftelsen Kjeller flyhistoriske kulturpark (KFK) har vært spydspiss. NLF med tilsluttede klubber som har tilhold på Kjeller, samt organisasjonene EAA og AOPA Norway, støtter denne strategien. NLF har løpende bistått KFK med tiltak og strategi.

1 <https://www.easa.europa.eu/en/document-library/acceptable-means-of-compliance-and-guidance-materials/amc-and-gm-implementing>

2 Forordning (EF) nr. 216/2008.

3 Forordning (EU) 2018/1139 artikkel 2 nr. 8.

På arrangementet «Slå ring om Kjeller flyplass» deltok flere tusen personer, og dette synliggjorde viktigheten av flyplassen.

NLF har i 2022 framhevet behovet for Kjeller flyplass for framtidens luftfart, ikke minst med hensyn til den kommende elektrifiseringen. Problemstillingen er drøftet med lokalpolitikere i Lillestrøm i forbindelse med planarbeidet. NLF har også løftet problemstillingen i dialog med Avinor AS i forbindelse med småflyplassutredningen, så vel som med Samferdselsdepartementet i forbindelse med den nye nasjonale luftfartsstrategien.

I slutten av juni var samferdselsminister Jon-Ivar Nygård invitert til Kjeller flyplass for å bli grundig orientert om den viktige saken om allemennflyplass i Oslo-området. Også Avinor og Zero deltok på Kjeller denne dagen, og demonstrerte det elektriske flyet LN-ELB. Planen var å fly Nygård rundt til de eksisterende alternativene i området, men været tillot ikke dette og turen ble begrenset til en lokal flyging rundt Kjeller.

Samferdselsdepartementet ga i 2021 Avinor AS i oppdrag å utrede en permanent løsning for småflytrafikken i Oslo-området. Endelig rapport ble avgitt i 2022. Konklusjonen er i korte trekk at det ikke finnes noen åpenbar løsning innenfor det mandatet departementet ga. For NLFs del, viser rapporten at Kjeller forblir den beste løsningen, og at det i realiteten ikke foreligger akseptable alternativer.

Etter lengre tids forhandling og møtevirksomhet mellom Voss herad, Bømoen AS og Voss fallskjermklubb om fremtiden på Bømoen kunne ordfører i Voss herad, Hans-Erik Ringkjøb i en pressemelding 2. november informere om at Bømoen AS og Voss Herad har blitt enige om en avtale som sikrer videre luftsportsaktivitet i Bømoen og at Voss fallskjermklubb får fortsette på det området de holder til på i dag.

Etter å ha utlyst leie av Luftsportssenteret Østre Æra til alle landets fallskjermklubber høsten 2021 ble nye leieavtale inngått våren 2022 med Oslo fallskjermklubb, som eneste interessent. Leieavtalen løper i fem år (2022 -2026).

Senteret nærmer seg nå snart 40 år, og det er identifisert et prekært behov for å utbedre blant annet vanntilførsel, rensesystem, sanitæranleggene og avløp for å kunne opprettholde driften på en forsvarlig måte. Forbundet har fått inn pristilbud på nødvendige tiltak for å opprettholde verdien i anlegget og sikre videre drift. Første steg vil være vanntilførsel med rensesystem.

Rikssenteret for hang-, para og speedgliding i Vågå har i 2022 vært driftet med delvis bemanning. Det er gjort en del vedlikeholds- og oppgraderingsarbeid for å gjøre senteret trivelig selv om man har valgt å ikke rehabilitere første etasje. Dette for å unngå lengre nedstengninger etter eventuelle nye flomsituasjoner som måtte oppstå. Til senteret hører en hytte som ligger ved startstedet på Vole. Denne har en tid hatt behov for vedlikehold som nå har blitt utført. Hytta har fått nytt tak, nye vinduer med nye lemmer og ny inngangsdør. Hytta på Vole er igjen klar til å kunne benyttes av medlemmene.

Ole Reistad Senter på Starmoen ved Elverum har i 2022 hatt et aktivt og bra driftsår. Vi har kunnet tilby aktiviteter og arrangementer til mange av NLFs seksjoner. Dette har befestet posisjonen som et allsidig luftsportsenter. Etter to år med pandemi, er vi tilbake i normal drift, og med tilskuddet av nye og store arrangementer både sommer og høst. Den største utfordringen i 2022 har vært prisutviklingen på strøm for driften av anlegget og drivstoff til fly. Strømkostnaden, selv med strømstøtte, gjør det utfordrende å drifte et slikt komplekst idrettsanlegg med overskudd. Det årlige strømforbruket er cirka 200.000 kWh.

På anleggssiden har vi startet på et nytt spillemiddelprosjekt som gjennomføres i to faser. Prosjektet er rehabilitering av gressbanen. Dette året ble det gjennomført jordforbedring på cirka 65 dekar i syd og prosjektet videreføres i 2023 med et areal på cirka 40 dekar i nord.

4 <https://www.nettavisen.no/nyheter/innenriks/flere-tusen-personer-slo-ring-om-kjeller-flyplass/s/12-95-3424318026>

Det jobbes også med prosjektering av nye hangarfasiliteter som også vil videreføres og konkretiseres nærmere i 2023.

Breddeidrett og toppidrett

Generelt om idrettssatsing

Det alt vesentlige av aktiviteten i NLFs klubber kan betraktes som breddeidrett.

Forbundsstyret har i konkurransereglementet delegert til seksjonene ansvaret for utvikling, drift og reguleringen av konkurransevirkomheten. Det arrangeres norgesmesterskap og diverse andre nasjonale mesterskap og konkurranser innen alle NLFs idretter. Alle idrettene har med deltakere jevnlig i nordiske mesterskap, EM og VM.

Seksjonene bestemmer selv om det skal satses på toppidrett.

Norges Idrettsforbund, Norsk Tipping og NRK gjennomførte i 2022 NM-Veka i Skien. Mange av NIFs særforbund avholdt norgesmesterskap under NM-Veka. Luftsport var deltakende for femte år på rad. Totalt ble det gjennomført NM i tre aktiviteter dette året. NM i ballongflyging ble gjennomført på en god måte, og synet av flere ballonger midt over Skien by en solfylt lørdag ettermiddag gjorde stort inntrykk på mange.

Som følge av et veldig godt samarbeid med Grenland Luftsportsenter og Grenland flyklubb ble det gjennomført flere vellykkede aktiviteter på Geiteryggen flyplass under NM-veka 2022. NM i akrobatikkflyging med motorfly og i NM i navigasjon (ANR) for motorfly og sportsfly ble gjennomført i dagene 21. – 26. juni. Året før hadde vi et prøveprosjekt med NRK om direktesending av navigasjonskonkurransen, dette prøveprosjektet ble meget vellykket. Med de gode erfaringene fra 2021 ble det lagt ytterligere ressurser i 2022 i TV produksjonen fra NRK. De benyttet enda bedre utstyr og ytterligere bemanning til opptak og produksjon. Planen var direktesending på NRK 1 i beste tv-tid lørdag ettermiddag, men dessverre skjedde det en alvorlig terroraksjon i Oslo, og alle TV-kanaler prioriterte dekningen av hendelsen i hovedstaden. Sendingene fra NM-Veka ble flyttet til NRK 2 og naturlig nok ble det en del færre som fikk med seg ANR-konkurransen. Produksjonen ble så bra at den er nominert til årets Gullrute for fagprisen. Gullrutens fagpris deles ikke ut på TV-sendingen, men i eget arrangement i forkant av den ordinære Gullruten. Hele arrangementet under NM-veka ble en stor suksess for både arrangører, deltagere og publikum. Luftsporten bemerket seg positivt på mange måter i Skien denne uken. Under åpningen av arrangementet var det store

blikkfanget en luftballong, og det elektriske flyet, LN-ELB hadde overflyging. I løpet av arrangementet fikk idrettspresident Berit Kjøll en tur i det elektriske flyet. Den ene av kongepokalene i luftsport dette året ble satt opp i NM i navigasjon (ANR) som var del av NM-veka. Vinnere av pokalen ble Kurt Norevik som pilot og Louise Norevik som navigatør.

Klubbutvikling

Etter å ha lagt bak oss to år med pandemi, var våre lag og klubber klare for både klubbkvelder, klubbutvikling og arrangement av ulike typer. NLF ved aktivitetskonsulenten har fulgt opp så mange som mulig dette året. Vi inngikk et samarbeid med Luftfartstilsynet om å arrangere GAP (Good Aviation Practice) tre forskjellige steder gjennom sesongen. GAP ble gjennomført på Stord, i Bodø og på Starmoen. Luftsportens dag som NLF vurderer å etablere som et fast årlig arrangement rundt om i landet, ble også gjennomført mange steder. Det ble primært satset på helgen 7. – 8. mai, mens det enkelte steder måtte arrangeres senere av hensyn til været. I tillegg til mange klubbkvelder med kurs og aktiviteter, har aktivitetskonsulenten i 2022 bistått mange av våre klubber på forskjellige måter. NLF deltok på flere arrangement, blant annet Top Gun (Kjeller), Telemark Airshow og Flydagen på Kjeller.

Det har blitt jobbet jevnlig med klubbutvikling og oppfølging av prosjekter som Norges idrettsforbund har prioritert. Flere av satsningsområdene har vi allerede implementert i NLFs systemer, men på enkelte områder har det blitt gjort revisjoner, slik oppdatering er viktig for oss. Aktivitetskonsulenten bruker også en del tid og ressurser på sosiale medier. Konsulenten har bistått jentenettverket med råd og kompetanse. Det har blitt laget en egen film om jenter i luftsport.

Barn – ungdoms og rekrutteringsarbeid

Ungdomskomiteen har fått inn flere nye representanter. Komiteen er energisk og har et stort engasjement. Aktivitetskonsulenten har støttet komiteen arbeid. Det er tydelig at kompetanseheving og kursing er viktige faktorer for at en slik komité skal kunne fungere optimalt. Det har både blitt jobbet opp mot NIF og interne ressurser i NLF har blitt benyttet innenfor temaene organisasjon og ledelse. Ungdom er en svært viktig ressurs, og det er viktig å benytte deres kompetanse og lytte til deres argumenter i alle ledd i organisasjonen.

Luftsportsuka 2022 (LSU22)

Også denne gangen ble Luftsportsuka arrangert på Starmoen flyplass. I 2022 ble arrangementet avholdt i august. Dessverre viste det seg at mange av våre yngre medlemmer ikke kunne prioritere å delta. Hovedårsaken var at arrangementet kolliderte med skole- og studiestart for mange. Likevel deltok nærmere 270 personer på arrangementet. Værgudene var på vår side, og denne gangen var det utelukkende utendørs aktiviteter. Av program kan nevnes GAP-aktiviteter, besøk av Tolletaten, ballong- og seilflyging, flyging med veteranfly, el-fly, motor- og sportsfly, konkurranseflyging og ikke minst modellflyging. Vi hadde også dette året modellflyskole, med 12 deltagere. Ni av disse fløy opp til A sertifikat og all ære til Elverum flyklubb modellflygruppe og deres innsats for instruksjon og gjennomføring. Ole Reistad Senter leverte på alle områder når det gjelder overnatting, mat og service. Det legges litt ekstra ressurser i å engasjere en profesjonell fotograf, som både tar bilder og lager film. Filmen fra arrangementet er et produkt vi kan bruke ellers i året og er en god markedsføring av luftsport. Det sosiale er en viktig faktor under luftsportsuka. Dette ivaretas med felles mat og aktiviteter på kveldstid.

Grunntanken med arrangementet er samling av og for luftsportsutøvere innen alle grener, og muligheten til å prøve hverandres aktiviteter. Deltakerne får større forståelse for de andre aktivitetene, noen blir utøvere i nye grener og alle får nye opplevelser, kunnskap og inspirasjon.

Integrering

Det har ikke blitt gjort noen nye tiltak i integreringsarbeidet i 2022. NLF har deltatt på de arenaer i norsk idrett hvor integrering har vært tema. Det er en god dialog med de parautøverne vi har i luftsporten, og det er tilrettelagte anlegg og spesialutstyr i flere grener. Eksempelvis er det en ny air stol til paragliding i nord, videreutvikling av eksisterende stol i sør, samt at seilflyene våre som er tilpasset funksjonshemmede er i aktiv drift.

Forbundets forretningsdrift

Norges Luftsportforbund har en liten aksjepost i Kjeller Aero Senter (KAS) og Rygge Aerosenter (RAS). Ulf Bjørtomt er NLFs representant i begge styrene, og valgt til styreleder i begge selskapene. NLF ved Seilflyseksjonen er aksjonær i Nordic Gliding. Dette engasjementet er nærmere omtalt i bilaget skrevet om Seilflyseksjonen.

Det har i noen år blitt arbeidet med utvikling av læremateriell til flere av NLFs aktiviteter. Sist ut er læreboken for paragliding. Dette er, med unntak av litt informasjon om NLF, en ren oversettelse av boken «Paragliding, The Beginner's Guide» som på norsk heter «Paragliding for nybegynnere». I motsetning til de tidligere bøkene vi har utgitt, selges paragliderboken kun på papir. Et av forholdene som ble tillagt stor vekt når man gikk inn for å oversette en eksisterende bok, er at vi har et antall medlemmer som ikke behersker norsk

språk. Disse kjøper den engelske utgaven av boken som vi også har for salg i NLFs sekretariat. «Den store motorflyboken», «Den store seilflyboken» og «Den store sportsflyboken» utgis både på papir og som e-bøker. Alle bøkene blir trykket på konseptet «print on demand». På denne måten unngår man at det blir trykket opp store opplag med risiko for at deler av innholdet kan bli utdatert.

Kommunikasjon

Tilstedeværelse på nett

Forbundets sentrale informasjonsverktøy er hjemmesiden NLF.no, hvor samtlige ansatte har et selvstendig ansvar for å publisere og vedlikeholde informasjon. I tillegg kan medlemmer selv publisere aktiviteter i aktivitetskalenderen. Forbundet har også konti på sosiale medier. Disse benyttes i hovedsak til å spre nyheter og henvise til sakene som publiseres på hjemmesiden. Henvendelser besvares så godt det lar seg gjøre, men primært henvises forespørsler til medlemservice og / eller den aktuelle fagkontakt.

Utgivelse av medlemsblader

Seksjonene utgir fire forskjellige medlemsblader; Flynytt (motorfly og sportfly), FrittFall (fallsjerm), Fri Flukt (hang-, para- og speedgliding – ikke utgitt i 2022) og Modellflyinformasjon. Seilflyseksjonen utgir i samarbeid med de andre skandinaviske landene bladet Nordic Gliding. Medlemsbladene er omtalt i seksjonenes rapporter. NLF utgir også hver måned nyhetsbrev til sine medlemmer.

Eksterne relasjoner og samarbeid

NLF har nær og jevnlig kontakt med

Leder i seilflyseksjonen, Håvard Gangsås i baksetet på LN-HAU. Foto: Via NLF

Samferdselsdepartementet (SD), Luftfartstilsynet (LT) og Avinor.

Representanter fra administrasjonen deltar fast i Avinor Flysikringsdivisjonens operative forum.

Morten S. Haave er styremedlem i Norsk Luftfartsmuseum i Bodø, han er oppnevnt av Norges Luftsportforbund.

Service til klubbene

Medlems- og lisensregister

NLF fører per 2022 sentralt medlemsregister og innkasserer kontingenter for samtlige tilsluttede klubber. Vi konstaterer at resten av norsk idrett kommer etter, og krever at betaling av medlemskap skal verifiseres for alle medlemmer. Kontingent og utøverlisenser kan betales online og er aktive i samme øyeblikk betalingen er utført.

NLF har lagt mye ressurser i å tilgjengeliggjøre data fra medlemssystemet for datasystemer som benyttes av klubbene. Hendelsesrapportering, opplæringsystemer og bookingsystemer bruker i dag data fra løsningen. Det jobbes for å forbedre denne funksjonaliteten ytterligere.

NLF CAMO

Forbundets flytekniske virksomhet som opprinnelig var NLF CAMO (Continuing Airworthiness Management Organisation) har med endret regelverk blitt NLF CAO (Combined Airworthiness Organisation).

Einar Bjørnebekk er virksomhetens daglige leder. Hovedmodellen er fortsatt at motorfly er i ukontrollert miljø, mens seilfly er i kontrollert miljø.

Aktivitet i forbundsseksjonene

Seksjonsstyrene utarbeider årsberetninger om aktivitet i seksjonene som inngår som vedlegg til forbundsstyrets årsberetning:

Ballongseksjonen	– vedlegg 1
Fallsjermseksjonen	– vedlegg 2
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	– vedlegg 3
Modellflyseksjonen	– vedlegg 4
Motorflyseksjonen	– vedlegg 5
Seilflyseksjonen	– vedlegg 6
Sportsflyseksjonen	– vedlegg 7
Norsk Luftsportstilsyn	– vedlegg 8

*Jan Henrik Eriksen over starten på Vole i Vågå.
Foto: Jan Henrik Eriksen*

Svalbard. Foto: Poa Ekeblad

Resultater og hedersbemerkelser

Konkurransaktivitet

Det vært avholdt norgesmesterskap (NM) innen samtlige seksjoner.

Norgesmestere 2022

Ballong

Eirik Bruset ble norgesmester i ballongflyging.

Fallskjerm - Innendørs kroppsflyging

FS 4 åpen	DeLand Norgyx, Tønsberg fallskjermklubb
FS 4 (int)	Viken Warriors, Nimbus fallskjermklubb
FS 8	Norgyx 8, Tønsberg fallskjermklubb
FF åpen	Wild Bunch, Nimbus fallskjermklubb
FF (int)	Team Maki, Oslo fallskjermklubb
VFS 2-way	Sondre & Derek & André, Oslo fallskjermklubb
VFS åpen	Blue Pelican, Oslo fallskjermklubb
FS 2-way (int)	G-Force, Tønsberg fallskjermklubb

Fallskjerm NM i innendørs kroppsflyging

FS 4 åpen	FS 2022 Agera, Tønsberg fallskjermklubb
FS 4 (int)	Viken Warriors, Nimbus fallskjermklubb
Dynamic 2 way	Wild Bunch, NIMBUS fallskjermklubb
Freefly (Int)	Formula Freefly, Tønsberg fallskjermklubb
Solo Freestyle åpen	Voss kroppsflykarlag
VFS 2-way open	Flybros, Tønsberg fallskjermklubb
FS 2-way (int)	Weatherhold, Oslo fallskjermklubb

Fallskjerm NM Canopy piloting

Distanse	Øivind Krageboen og Frank Dehli (delt)
Hastighet	Tommy Botten Jensen
Presisjon	Øivind Krageboen
Sammenlagt	Øivind Krageboen

Hang, para- og speedgliding

Paragliding - distanse menn	Per-Inge Norang, Volda & Ørsta himmelseglarlag
Hanggliding - distanse	Olav Opsanger, Jetta luftsportsklubb

Modellflyging

F3A RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F Seilfly hang	Bjørn Tore Hagen, Bodø modellflyklubb
F3J Seilfly termikk	Jo Grini, Valdres modellflyklubb
F3K R/C kasteglider	Per Morgen Løvslund, Sørlandets RC modellflyklubb
F5J RC elektro termikk	Stein Vidar Torø, Cirrus RC flyklubb
F1A Friflukt høystart	Dag Edvard Larsen, Ørnen modellflyklubb
F1B Friflukt strikk	Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
F4H RC semiskala	Pål Lindèn Anthonisen, Tønsberg modellflyklubb
F4C RC skala	Jan Lødner, Forus RC klubb
F3C Helikopter presisjon	Lars Aage Olsen, Bergen modellflyklubb
F2B Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

Motorflyging

Akroflyging	Bendik Mørstad Johansen, Aerobatic club of Norway
Presisjonsflyging	Kurt og Louise Norevik, Bergen aero klubb

Seilflyging

Åpenklasse	Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb
Sportsklasse	Ingar Pedersen, Drammen flyklubb

Sportsflyging

Sportsfly	Kurt Norevik og Louise Norevik, Bergen aero klubb (deltok med motorfly)
-----------	---

H.M. Kongens pokal

NLF har årlig to kongepokaler til disposisjon. Pokalen går på omgang mellom seksjonene i henhold til fastsatt plan. I 2022 var pokalen satt opp i Hang-, para- og speedgliderseksjonen og Motorflyseksjonen. Vinneren av pokalen i Hang-, para- og speedgliderseksjonen ble Per-Inge Norang, Volda & Ørsta himmelseglarlag. Kurt Norevik sammen med Louise Norevik, Bergen aero klubb ble vinnerne av pokalen i Motorflyseksjonen.

Internasjonale resultater

I oktober ble det arrangert VM i fallskjermhopping. I disiplinen VFS4 deltok laget Blue Pelican bestående av Derek Nordlund Broughton, Sondre Armand Tømmervold, Øyvind Nyberg, Iver Amundsgård og André Bach på video. De endte på en 3. plass og bronsemedalje. Jo Grini fra Valdres modellflyklubb tok bronsemedalje i VM i seilflyklassen F3J.

Hedersbevisninger

Norges Luftsportforbunds gullmedalje med diplom er tildelt Jens-Henrik Johnsen, post mortem. NLFs gullnål er tildelt Oddvar Strand, Rolf Kristiansen og John Eivind Skogøy. Seksjonshederstegn er tildelt Stian Kultorp (motorfly).

Norges Luftsportforbunds gullmedalje med diplom tildelt Jens-Henrik Johnsen, post mortem. Jens-Henriks familie mottok NLFs gullmedalje. Her flankert av NLFs generalsekretær og president. Fra venstre: Oddne, Lene, Sindre, Silje og Ann Mari. Foto: Lisbeth Laupsa

ØKONOMISK ÅRSBERETNING 2022

Innledning

Norges Luftsportsforbund (NLF) er et fleridrettsforbund tilsluttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF) som et særforbund. NLF organiserer følgende idretter under fellesbetegnelsen luftsport; ballongflyging, fallskjermhopping, hanggliding, paragliding og speedgliding, modellflyging, motorflyging, seilflyging og sportsflyging. De enkelte idrettene er organisert i seksjoner. Virksomhetene drives av tilsluttede klubber over hele landet. Forbundet har sitt sekretariat i Oslo, og eier og driver tre rikssentre for henholdsvis fallskjerm på Rena, for hang-, para- og speedgliding i Vågå og for seilflyging i Elverum.

Antall medlemmer ved årsskiftet

Forbundet har ved årsskiftet 247 klubber med medlemmer. Dette er to flere enn ved forrige årsskifte.

200 av de 247 klubbene organiserer kun én av forbundets aktiviteter. 47 klubber er organisert med grupper for to eller flere aktiviteter. I tabellen under kan man se hvordan gruppene i de 247 klubbene fordeler seg på de forskjellige aktivitetene slik at det dannes 299 enheter.

	Ant. klubber	Fordeling av gruppene	Totalt ant. enheter
Klubber med grupper	41		
Ballongklubb	1	0	1
Fallskjermklubber	21	0	21
HG/PG/SPG klubber/grupper	41	2	43
Modellflyklubber/grupper	80	15	95
Motorflyklubber/grupper	32	34	66
Seilflyklubber/grupper	10	14	24
Sportsflyklubber/grupper	21	28	49
	247		299

Klubbene hadde ved siste årsskiftet totalt 21.782 medlemskap. Dette er en nedgang med 691 medlemskap, eller tre prosent i forhold til 2021.

3.505 kvinner er medlemmer i klubbene ved årsskiftet. Kvinner utgjør 16,1 prosent av den totale medlemsmassen. Fallskjermklubbene har her den største kvinneandelen med 34,7 prosent, mens modellfly har den laveste kvinneandelen med kun 0,9 prosent.

Antall medlemskap i klubbene per 31.12.2022 fordelt på forbundets aktiviteter:

	2022	2021
Ballongmedlemmer	26	26
Fallskjermmedlemmer	7.779	8.567
HG/PG/SPG medlemmer	3.457	3.625
Modellflymedlemmer	4.101	4.015
Motorflymedlemmer	3.897	3.709
Seilflymedlemmer	999	1.010
Sportsflymedlemmer	1.600	1.592
Total	21.859	22.544

Medlemskap i klubbene per 31.12.2022 fordelt på kjønn og aldersgrupper:

	0 – 19	20 - 25	26 +	Sum	%
Kvinner	353	890	2.262	3.505	16,09 %
Menn	561	1.517	16.199	18.277	83,91 %
Total	914	2.407	14.987	18.461	
% av total	4,20 %	11,05 %	84,75 %		

Miljø

Det er et godt arbeidsmiljø i forbundets sekretariat og det er ikke rapportert om skader eller ulykker i forbindelse med arbeidet. Virksomheten forurensrer ikke det ytre miljø.

Sykefravær

For de ansatte var det et sykefravær på 3,4 prosent.

Likestilling

Av de 13 som var heltidsansatt ved årets utløp er det tre kvinner. Det er full likestilling mellom kjønnene, noe det blir lagt vekt på ved nyansettelser.

Årsregnskap

Årsregnskapet for NLF samlet viser et underskudd på 713.422 kroner mot fjorårets overskudd på 4.284.170 kroner.

NLFs samlede budsjett for 2022 ble på luftsportstinget på Gardermoen i oktober 2021 godkjent med et underskudd på 1.799.000 kroner.

Luftsportforbundet kom gunstig ut økonomisk av de første årene med koronapandemi. Det later til at reiserestriksjonene i 2020 og 2021 førte til at nordmenn i større grad en vanlig søkte til luftsport. Det er derfor ikke uventet at medlemstall og kontingentinntekter har hatt en liten nedgang i 2022 i forhold til foregående år etter at alle reiserestriksjoner var borte.

Fra spillemidlene fikk NLF tildelt fra NIF et ordinært rammetilskudd inkludert regiontilskudd og integreringstilskudd på 4.985.245 kroner (post 2 midler). Dette er en økning på 220.582 kroner fra året før (4,6 prosent). Av disse midlene fikk seksjonene stilt til disposisjon følgende andeler til drift av sine idrettsaktiviteter: Ballongseksjonen 5.000 kroner, Fallskjermseksjonen 755.345 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 533.091 kroner, Modellflyseksjonen 547.899 kroner, Motorflyseksjonen 547.899 kroner, Seilflyseksjonen 310.403 kroner og Sportsflyseksjonen 329.860 kroner. Det vises her til seksjonenes årsrapporter.

NLF fikk videre tildelt 438.530 kroner til utviklingsorientert ungdomsidrett. Dette er en nedgang på 23.514 kroner fra året før (5,1 prosent). Midlene ble fordelt til

prosjekter i Fallskjermseksjonen med 96.936 kroner, Modellflyseksjonen 74.972 kroner, Motorflyseksjonen 80.892 kroner og Seilflyseksjonen 185.730 kroner.

Av post 3 midlene (barn, ungdom og bredde) fikk NLF tildelt 1.354.906 kroner. Dette er en nedgang på 141.943 kroner fra året før (9,5 prosent).

Etter søknad for regnskapsåret 2020 fikk NLF tildelt 1.975.803 kroner i momskompensasjon via NIF. Dette er en økning på 270.630 kroner fra foregående år. Tildelingen er fordelt i henhold til søknadsgrunnlaget slik; NLF sentralt 1.171.066 kroner, NLF CAMO 124.100 kroner, Ballongseksjonen 595 kroner, Fallskjermseksjonen 165.892 kroner, Hang-, para- og speedgliderseksjonen 84.672 kroner, Modellflyseksjonen 63.212 kroner, Motorflyseksjonen 107.104 kroner, Seilflyseksjonen 116.188 kroner, Sportsflyseksjonen 113.241 kroner og Norsk Luftsportstilsyn 29.733 kroner.

Over Justisdepartementets budsjett mottok NLF 1.377.281 kroner i driftsstøtte til den frivillige søk- og redningstjenesten i regi av NLFs Flytjeneste. Det vises her til årsrapport fra Motorflyseksjonen.

Det vises for øvrig til de enkelte seksjoners resultater i regnskapet. Driften av forbundets riksanlegg fremkommer som egne resultatsentra under Fallskjermseksjonens, Hang-, para- og speedgliderseksjonens og Seilflyseksjonens resultater.

Styret foreslår at det negative årsresultatet på 713.422 kroner tas fra egenkapitalen. Etter denne disponeringen utgjør forbundets egenkapital 32.822.009 kroner. Av dette er 28.960.150 kroner fri egenkapital mens 3.861.859 kroner egenkapital med selvpålagte restriksjoner.

Lov

Norges Luftsportforbund har en lov som er i tråd med lov for Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF). Noen lovendringer har blitt gjort i NIFs lov. Dette er punkter som særforbundenes styre har kompetanse til å oppdatere i egen lov. Norges Luftsportforbunds styre har på sitt styremøte 27. februar 2023 vedtatt endringene slik at NLFs lov ved gjennomføringen av luftsportstingen er ajour med NIFs lov. Den økonomiske årsberetningen er avgitt i tråd med regnskapsloven.

Fortsatt drift

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av forbundets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Av den grunn mener styret at det er grunnlag for fortsatt drift, og regnskapet er avlagt under denne forutsetning.

Oslo 27. februar 2023

Rebecca Hansen
President

Ingard Nicolai Nilsen
1. Visepresident

Thomas Kolbjørn Becke
2. Visepresident

Siri Christiansen
Styremedlem

Reidar Langeland Bratsberg
Styremedlem

Espen Finne
Styremedlem

Jon Erik Staurset
Styremedlem

Espen Gardar Bakke
Styremedlem

Bjørn Egerberg
Styremedlem

Håvard Gangsås
Styremedlem

Sigurd Brattetveit
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

Exit fra LN-JMP. Foto: Silje Søaas

RESULTATREGNSKAP 2022 FORDELT PÅ FORBUNDETS AVDELINGER

TABELLEN VISER RESULTATREGNSKAP 2020 - 2022 OG BUDSJETT 2021 - 2022

Avdeling	Resultat 2020	Budsjett 2021	Resultat 2021	Budsjett 2022	Resultat 2022
Administrasjon NLF	-363 950	-1 315 000	1 260 595	-720 000	-805 618
Luftforsvarets Gavefond	50 748		51 042	50 000	45 810
NLF CAO, flyteknisk organisasjon	-15 883	-50 000	-211 773	-100 000	-52 881
Norsk Luftsportstilsyn	70 758	-180 000	-138 801	-100 000	-257 382
Ballongseksjonen	6 844	-43 000	-581	-5 000	-2 174
Fallskjermseksjonen	136 712	-228 000	1 995 920	5 000	1 361 537
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	448 596	-198 000	42 923	-465 500	-360 056
Modellflyseksjonen	358 990	-5 000	742 768	-55 000	-581 123
Motorflyseksjonen	720 648	-200 000	163 855	-90 000	652 700
Seilflyseksjonen	510 347	275 000	542 497	35 000	-46 866
Sportsflyseksjonen	56 539	-385 000	-164 275	-354 000	-467 299

RESULTATREGNSKAP 2022

DRIFTSINNTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	NOTE	2022	2021
Driftsinntekter			
Sponsor- og salgsinntekter		6 815 726	5 389 514
Tilskudd	1	8 609 797	8 158 802
Annen driftsinntekt	2	23 543 028	29 271 098
Sum driftsinntekter		38 968 550	42 819 414
Driftskostnader			
Varekostnad		901 619	575 798
Lønnskostnad	3	14 493 245	12 503 786
Avskrivning på varige driftsmidler		1 097 935	997 173
Tilskudd		971 340	826 841
Annen driftskostnad	4	22 201 987	23 694 603
Sum driftskostnader		39 666 126	38 598 200
DRIFTSRESULTAT		(697 576)	4 221 214
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter			
Annen renteinntekt		199 043	135 492
Annen finansinntekt		6 639	40 804
Sum finanskostnader		205 682	176 296
Finanskostnader			
Annen rentekostnad		0	105
Annen finanskostnad		17 501	17 341
Sum finanskostnader		17 501	17 446
NETTO FINANSPOSTER		188 181	158 850
Skattekostnad på skattepliktig virksomhet		3 957	95 894
ÅRSRESULTAT		1 980 349	906 707
OVERF. OG DISPONERINGER			
Overføringer annen egenkapital	5	(513 352)	4 284 170
Sum overf. og disponeringer		(513 352)	4 284 170

BALANSE PER 31. DESEMBER 2022

EIENDELER	NOTE	2022	2021
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	6	5 948 629	6 010 113
Maskiner og anlegg	6	953 029	985 101
Fly	6	3 211 493	3 689 148
Sum varige driftsmidler		10 113 151	10 684 361
Finansielle anleggsmidler			
Aksjer	7	84 211	88 561
Andre lån	8	3 245 240	3 684 740
Sum finansielle anleggsmidler		3 329 451	3 773 301
Sum anleggsmider		13 442 602	14 457 662
Omløpsmidler			
Varer		249 440	234 029
Fordringer			
Kundefordringer	9	4 885 997	2 715 047
Andre kortsiktige fordringer	10	4 174 663	3 449 683
Sum fordringer		9 060 660	6 164 731
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	19 282 501	16 882 361
Konsernkonto	12	4 115 936	7 036 890
Sum omløpsmidler		32 708 537	30 318 010
SUM EIENDELER		46 151 138	44 775 673

BALANSE PER 31. DESEMBER 2022

EIENDELER	NOTE	2022	2021
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Egenkapital med selvpålagte restriksjoner	5	3 914 524	3 861 859
Annen egenkapital	5	28 394 133	28 960 150
Sum opptjent egenkapital		32 308 657	32 822 009
SUM EGENKAPITAL		32 308 657	32 822 009
GJELD			
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		1 987 004	1 610 216
Betalbar skatt		3 957	42 862
Skyldig offentlige avgifter		941 534	1 143 984
Annen kortsiktig gjeld	13	10 909 986	9 156 602
SUM KORTSIKTIG GJELD		13 842 481	11 953 664
SUM GJELD		13 842 481	11 953 664
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		46 151 138	44 775 673

Oslo, 27. februar 2023

Rebecca Hansen
President

Ingard Nicolai Nilsen
1. Visepresident

Thomas Olbjørn Becke
2. Visepresident

Jon Erik Staurset
Styremedlem

Espen Gardar Bakke
Styremedlem

Bjørn Egenberg
Styremedlem

Siri Christiansen
Styremedlem

Reidar Langeland Bratsberg
Styremedlem

Espen Finne
Styremedlem

Håvard Gangsås
Styremedlem

Sigurd Brattetveit
Styremedlem

John Eirik Laupsa
Generalsekretær

NOTER TIL REGNSKAPET 2022

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk i Norge.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter siste dag i regnskapsåret, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi (Laveste verdis prinsipp).

Inntektsføring

Driftsinntekter og offentlige tilskudd inntektsføres når de er opptjent. Sponsorinntekter inntektsføres over avtaleperioden. Barteravtaler inntektsføres på grunnlag av de mottatte verdier i den perioden verdien mottas. Motsvarende kostnader blir kostnadsført i samme periode.

Fordringer

Kundefordringer føres opp i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap. Avsetning til påregnelig tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap. Andre fordringer er også gjenstand for en tilsvarende vurdering.

Skatt

Norges Luftsportforbund driver delvis skattepliktig virksomhet og er skattepliktig på driftsenteret på Starmoen.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsforpliktelser finansiert over driften er beregnet og ført opp i balansen som en gjeldspost under avsetning for forpliktelser. Pensjonsordninger finansiert via sikrede ordninger er ikke balanseført. Pensjonspremien som pensjonskostnad og føres opp sammen med lønnskostnader.

Periodiseringsregler

Utgifter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt, under avsetning for forpliktelser. For prosjekter som har øremerkede midler der aktiviteten ikke er fullført ved periodens utløp, foretas det inntektsavsetninger.

På vei mot målkrysset. Foto: Rebecca Hansen

Note 1 Tilskudd

Regnskapsposten består av:	2022	2021
Rammetilskudd inkl. regiontilskudd fra NIF	4 985 245	4 764 664
Barne- og ungdomsmidler fra NIF	1 354 906	2 051 195
Utviklingsorientert ungdomsidrett fra NIF	438 530	462 044
VO-midler	28 900	18 200
Justis- og beredskapsdepartementet	1 777 281	827 125
Andre tilskudd	24 935	35 574
Sum	8 609 797	8 158 802

Note 2 Annen driftsinntekt

Regnskapsposten består av:	2022	2021
Medlemsinntekter, lisenser og flygetillatelser	5 021 759	8 323 744
Medlemsinntekter, kurs, egenandeler og påmeldinger	1 227 313	1 530 358
Medlemskontingenter forbundet sentralt	7 310 445	7 709 395
Medlemskontingenter seksjonene	6 506 185	6 165 925
Abonnement medlemsblader	1 187 515	1 859 755
Leieinntekter internat/fly	27 500	80 133
Momskompensasjon	1 975 803	1 705 173
Andre inntekter	286 507	1 896 616
Sum	23 543 028	29 271 098

Note 3 Lønnskostnad

Selskapet har hatt 13 årsverk i regnskapsåret.

Spesifikasjon av lønnskostnader	2022	2021
Lønn	11 370 930	9 924 997
Arbeidsgiveravgift	1 782 176	1 547 504
Pensjonkostnader	1 159 955	1 045 326
Andre lønnsrelaterte ytelser	180 184	-14 041
Sum	14 493 245	12 503 786

Revisjonshonorar, som består av:

Lovpålagt revisjon	114 031
Andre tjenester	14 063
Samlet honorar til revisor	128 094

Det er ikke utbetalt pensjonsytelser eller andre ytelser enn lønn til daglig leder og styremedlemmer. Det er ikke utbetalt lønn eller annen godtgjørelse til president eller andre styremedlemmer.

Samlede lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, aksjeeiere, styremedlemmer og medlemmer av bedriftsforsamlingen utgjør kr o.

Spesifikasjon av lønn og andre godtgjørelser på person for ledende ansatte og medlemmer av styret:

Ytelser til ledende personer:	Lønn	Annen godtgjørelse
Daglig leder	1 565 887	12 032

Note 4 Andre driftskostnader

Regnskapsposten består av:	2022	2021
Kontorkostnader	6 332 067	5 675 721
IT-kostnader	1 823 744	1 635 953
Idrettsutstyr	683 565	250 266
Idrettsfaglig bistand og andre fremmedtjenester	3 237 032	4 826 244
Reise- og oppholdskostnader	2 891 201	2 660 693
Kontingenter og påmeldingsavgifter	989 629	689 456
Forsikringer (videreformidlet + egne)	4 303 261	6 159 170
Innleie fly for øvelser m.m.	677 129	303 447
Andre kostnader	1 264 360	1 493 653
Sum	22 201 987	23 694 603

Drift medlemsblader utgjør i 2021 kr 1 861 820.

Drift rikssentre utgjør i 2021 kr 1 385 642.

Drift medlemsblader utgjør i 2022 kr 1 831 593.

Drift rikssentre utgjør i 2022 kr 1 728 108.

*Truls Holmen i sprang i Loen.
Foto: Trond Nilsen*

Note 5 Egenkapital

	EK med selvpålagt restriksjon	Annen EK	SUM EK
Egenkapital pr. 01.01	3 861 859	28 960 150	32 822 009
Årets endring i egenkapital:	0	0	0
Årets resultat til annen egenkapital		-566 017	-566 017
Disponert til Luftforsvarets gavefond	45 810		45 810
Disponert til Motorflyseksjonens hangarfond	6 855		6 855
Egenkapital pr. 31.12	3 914 524	28 394 133	32 308 657

Fordeling annen egenkapital

	EK pr. 01.01	Endring	EK 31.12
Ballongseksjonen	86 725	-2 174	84 551
Fallskjemseksjonen	6 402 071	1 361 537	7 763 608
Hang-, para- og speedgliderseksjonen	4 420 570	-360 056	4 060 514
Modellflyseksjonen	2 016 610	-581 123	1 435 487
Motorflyseksjonen	760 444	-68 628	691 816
Motorfly Flytjenesten	822 783	714 474	1 537 257
Seilflyseksjonen	3 153 548	-46 866	3 106 682
Sportsflyseksjonen	1 481 893	-467 299	1 014 594
Flyteknisk organisasjon (CAMO)	-1 936 833	-52 881	-1 989 764
Norsk Luftsportstilsyn	-604 259	-257 382	-861 641
Fri egenkapital	12 356 649	-805 618	11 551 031
Totalt annen egenkapital	28 960 151	-566 017	28 394 134

Note 6 Varige driftsmidler

	Ole Reistad senter Starmoen	Rehab. internat ORS	Anlegg Vågå	Rehab. sanitær ORS	Skolesystem
Anskaffelseskost 01.01.	3 469 992	2 219 413	602 114	347 703	1 675 501
Årets tilgang	70 820				115 344
Årets avgang					
Anskaffelseskost 31.12.	3 540 812	2 219 413	602 114	347 703	1 790 845
Akk. avskrivninger 31.12.	555 102	107 354	74 618	24 339	1 048 569
Bokført verdi pr. 31.12.	2 985 710	2 112 059	527 496	323 364	742 276
Årets avskrivning	66 000	53 677	5 672	6 954	358 169
Økonomisk levetid	50 år	50 år	100 år	50 år	5 år
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær

	El-fly LN-ELB	Skoleseilfly LN-GOR	Ny gresstripe ORS	Totalt
Anskaffelseskost 01.01.	2 548 617	1 689 655		12 552 995
Årets tilgang	129 808		210 753	526 725
Årets avgang				
Anskaffelseskost 31.12.	2 678 425	1 689 655	210 753	13 079 720
Akk. avskrivninger 31.12.	1 032 980	123 607	0	2 966 569
Bokført verdi pr 31.12.	1 645 445	1 566 048	210 753	10 113 151
Årets avskrivning	522 950	84 483	0	1 097 935
Økonomisk levetid	5 år	20 år	20 år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	

Bygninger og innbo på rikssenteret på Starmoen er fullverdiforsikret for kr 34 398 348.
Bygninger og innbo på rikssenteret på Østre Æra er fullverdiforsikret for kr 26 571 178.
Bygninger og innbo på rikssenteret på Vågå er fullverdiforsikret for kr 16 812 896.

Note 7 Andre finansielle instrumenter

Navn	Forretnings- kontor	Anskaffelses tidspunkt	Antall	Stemme og eierandel	Kostpris	Bokført verdi
Kjeller Aero Senter AS	Kjeller	2003	66	16,40 %	68 117	68 117
Nordic Gliding APS	Herning	2013	160	20 %	16 094	16 094
Rygge Aerosenter AS	Rygge	2016	145	15 %	4 350	0
Totalt						84 211

Note 8 Andre fordringer

Regnskapsposten består av:	2022	2021
Lån i Luftforsvarets gavefond	1 740 000	2 195 500
Lån i Motorflyseksjonens hangarfond	382 000	403 000
Lån i Seilflymateriellfondet	1 049 000	1 012 000
Lån i Rygge Aerosenter	74 240	74 240
Sum	3 245 240	3 684 740

Note 9 Kundefordringer

Debitormassen er oppført til pålydende, redusert med avsetning for tap på krav med kr 319 990. Tilsvarende avsetning ifjor var kr 219 228.

Note 10 Andre kortsiktige fordringer

Balanseposten består av:	2022	2021
Forskuddsbetalte kostnader	333 241	243 169
Påløpte inntekter	3 841 422	3 206 514
Sum	4 174 663	3 449 683

Note 11 Bankinnskudd, kontanter o.l.

Av andre likvide midler er kr 537 494 er bundne skattetreksmidler.
Av midlene er kr 239 927 bundne klientmidler og kr 398 503 bundne til depositum.
Kr 1 500 er kontant kassebeholdning.

Klientmidler

Klientmidler bank er kr 239 927.
Klientansvar er kr 233 896.

Tilstrekkelig klientmidler bank til dekning av klientansvar.
Klientmidler bank og klientansvaret er nettoført i forbindelse med årsregnskap.

Note 12 Konsernkonto

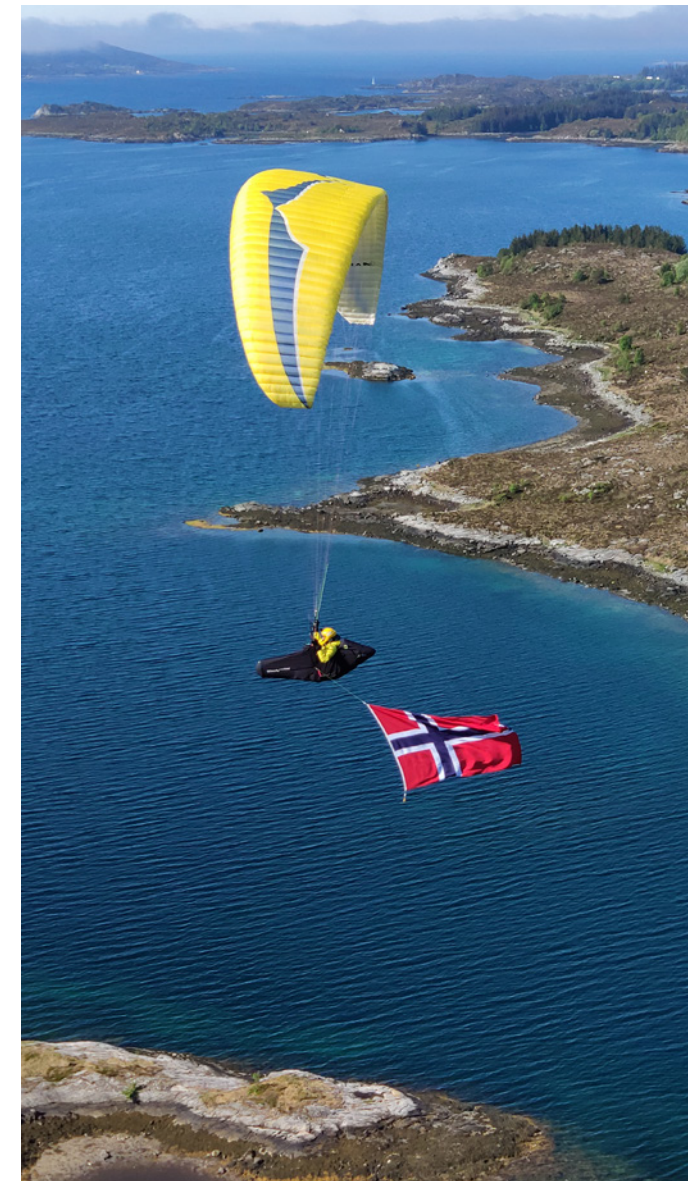
Norges Luftsportforbund er deltager i en konsernkontoordning i Sparebank1 Østlandet administrert av NIF. Deltagerne i ordningen er overfor banken solidarisk ansvarlig for riktig oppfyllelse av samtlige forpliktelser som følge av, eller måtte oppstå i anledning av ordningen. Banken har rett til å motregne i konti utenfor konsernkontoordningen som deltageren til enhver tid har i banken, og ethvert krav banken måtte ha mot deltageren og de øvrige partene i kontosystemet.
Netto fordring på konsernkonto klassifiseres som andre kortsiktige fordringer. Netto gjeld på konsernkonto klassifiseres under annen kortsiktig gjeld. Midlene på konsernkonto har tilsvarende likviditet som en ordinær bankkonto ved at Norges Luftsportforbund til enhver tid har tilgang på midler på konsernkonto.

Pr 31.12.2022 utgjør forbundets netto fordring på konsernkonto på kr 4 115 936.

Note 13 Annen kortsiktig gjeld

Regnskapsposten består av:	2022	2021
Påløpte feriepengar	1 276 262	1 115 639
Mottatte ikke opptjente inntekter	8 097 779	6 932 795
Annen kortsiktig gjeld	87 947	75 242
Påløpte kostnader	1 447 999	1 032 927
Sum	10 909 986	9 156 602

Luis Fonseca over Røyra 17. mai
(Røyrafjellet, Ulstein) Foto: Kyrre Svanøy

Kontrollkomiteens beretning for 2022

I henhold til NIFs lov § 2-12 avgir herved kontrollkomiteen i Norges Luftsportsforbund sin beretning.

Kontrollkomiteen skal kontrollere at styret utfører de oppgaver styret et tillagt etter særforbundets og overordnet organisasjonsledds regelverk og vedtak.

Vi har utført følgende handlinger:

Vi har gjennomgått protokoll for Luftsportstinget, styrets protokoller, samt andre dokumenter utvalget har funnet det nødvendig å gjennomgå. Vi har fått alle opplysninger som vi har bedt om fra administrasjonen. Vi har gjennomgått styrets årsberetning for 2022 og det styrebehandlede årsregnskapet for 2022.

Regnskapet viser et underskudd på kr 513.532, og ved årsavslutning 2022 reduserte den frie egenkapitalen med kr 566.017.

Kontrollkomiteen har følgende merknader til forvaltningen av Norges Luftsportsforbund:

Basert på det materialet vi har fått oss forelagt, er det ikke grunnlag for ytterligere merknader ut over det som kommer frem av denne beretningen.

Konklusjon

Det er kontrollkomiteens konklusjon at styret har utført de oppgaver som det er tillagt etter loven, og kontrollkomiteen anbefaler at styrets beretning og årsregnskap for 2022 godkjennes av Luftsportstinget

Oslo, 28. februar 2023

Inger Grimstad

Leder

Mette Lium

Pål Vindfallet

Til Tinget i Norges Luftsportsforbund

Uavhengig revisors beretning

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Luftsportsforbund som viser et underskudd på kr 513.352. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

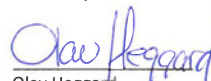
Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Oslo, 1. mars 2023

Leo Revisjon DA

Olav Heggard

Statsautorisert revisor

BALLONGSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder:	Reidar Bratsberg
Nestleder:	Hans Rune Mikkelsen
Styremedlemmer:	Fredrikke Rusten Mikael Klingberg (vara) Eirik Brusset (vara)

Valgkomité:	Steffen Steffensen (leder) Fridtjof Rusten
-------------	---

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat. Ballongseksjonen disponerer en ressurs på deltid i administrasjonen etter behov.

Medlemmer

	2022	2021	2020
Antall ballonger	26	26	23

Ballonglisenser

	Utstedt 2022	Gyldige 31.12.22	Utstedt 2021	Gyldige 31.12.21	Utstedt 2020	Gyldige 31.12.20
Ballonglisenser	0	11	0	9	0	9

I tillegg er det to ballongflygere som flyr på utenlandsk sertifikat i Norge.

Ballonger

	2022	2021	2020
Antall ballonger*)	19	18	18

*) En av ballongene er registrert i utlandet, Det var ved utgangen av 2022 ni luftdyktige ballonger i Norge.

Aktivitet

Det føres ikke sentral statistikk over antall ferder og/eller fløyne timer med ballong i Norge.

Ulykker og hendelser

Det er ikke rapportert ulykker eller alvorlige hendelser med ballong.

Seksjonsstyrets arbeid

Ballongklubben Frisk Bris, som ble stiftet i begynnelsen av 2002, er eneste klubb tilsluttet Ballongseksjonen.

Seksjonsstyremøter

Seksjonen har et lite styre, men har som mål å holde åpne styremøter hvor alle medlemmer er velkomne.

Det har bare vært avholdt ett slikt møte i seksjonsstyret hvor aktuelle saker ble behandlet. Det var planlagt ett møte til, men dette ble utsatt på grunn av sykdom. I tillegg har styret holdt "møter" per e-post hvor enkeltsaker ble behandlet.

Seksjonens sentrale oppgaver

Ballongseksjonen fikk i 2022 opp organisasjon for utdanning (DTO) som en enhet under NLFs seilflyskole, og det var ved utgangen av året tre elever som skolte på ballong under de nye reglene. Skolesjef for ballongaktiviteten er Mikael Klingberg, mens skolesjef for DTO NLFs seilflyskole er Steinar Øksenholdt.

Seksjonen benytter NLFs system TMS for å dokumentere opplæringsløpet, og planlegger å avholde teorieksamen gjennom Norges Luftsportstilsyn, men her gjenstår noe arbeid.

Seksjonen er glad for å igjen ha fått muligheten til å lære opp nye ballongførere etter en periode hvor dette ikke har vært mulig.

Internasjonal representasjon

Arild Solbakken er norsk representant til FAIs ballongkommisjon (CIA), men har ikke deltatt i møter i kommisjonen i løpet av året.

Konkurranser og øvrig aktivitet

Ballongseksjonen deltok under Luftsportsuka på Starmoen, 18. - 20. august, men været tillot ikke annen flyging enn lokalt på flyplassen.

Seksjonens medlemmer organiserer ofte mer uformell aktivitet sammen gjennom felles meldingsgruppe.

For andre gang på rad arrangerte seksjonen NM i ballongflyging. Det skjedde under NM-uka i Skien, 23. - 26. juni. Oppslutningen var god, størelsen til seksjonen tatt i betraktning, og seks ballonger konkurrerte om norgesmestertittelen. Faglig konkurranseleder var Filip Pettersson fra Svenska Ballongfederasjonen. Eirik Bruset ble norgesmester i ballongflyging.

Økonomi

Ved fordeling av rammetilskuddet fra NIF har seksjonen årlig mottatt 5.000 kroner.

Ved inngangen til 2022 hadde seksjonen til gode i fellesskapet cirka 84.000 kroner, men det er ikke avklart hvilke kostnader som vil bli belastet seksjonen for DTO og TMS i denne forbindelse.

Driften av seksjonen i 2022 gikk med et underskudd på 2.174 kroner, hovedsakelig på grunn av utgifter i forbindelse med avholdelse av NM.

Sluttbemerkninger

Seksjonen er NLFs minste, og har utfordringer med få medlemmer og lite tilbud til nye medlemmer, men har hatt en positiv utvikling med tanke på aktivitetsnivå. Styret håper at det vil fortsette.

Reidar Bratsberg (s)
leder Ballongseksjonen

Svalbard. Foto: Poa Ekeblad

FALLSKJERMSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning:

Leder: Espen Finne, Oslo fallskjermklubb
 Nestleder: Helene Bjørnø, Voss fallskjermklubb
 Styremedlemmer: Anders Emil Hustoft, NTNU fallskjermklubb
 Janne Strømmen, Fønix fallskjermklubb
 Ellen Aasgaard, Tønsberg, fallskjermklubb
 Marius Wormnes, Grenland fallskjermklubb
 Siri Aasen Christiansen – Tromsø fallskjermklubb (ungdomsrepresentant)

Varamedlemmer: Ingen

Valgkomité: Audun Wiik (leder)
 Malin Skindlo
 Kristian Moxnes

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Knut Lien er ansatt som fagsjef og avdelingssjef, og lønnes over seksjonens budsjett. I tillegg er Marius Sotberg innleid som konsulent for å være landslagsansvarlig i 18 prosent stillingsprosent.

Aktivitet

	2022	2021	2020	2019	2018
Antall hopp totalt	80.023	67.559	65.657	67.559	67.388
Antall skarpe tandem	4.546	4.939	2.327	3.539	3.742

Lisenser

Klasse	Utstedt 2022	Utstedt 2021	Utstedt 2020	Utstedt 2019	Utstedt 2018
Elevbevis line	220	213	165	240	195
Elevbevis AFF (accelerated free fall)	396	451	383	336	282
Lisens A	230	334	269	174	165
Lisens B	112	143	88	66	65
Lisens C	54	38	30	27	22
Lisens D	14	10	19	17	7

*Det tas et forbehold om antallet for 2019 grunnet utfordringer i forbindelse med Min idrett ift MelWin.

Ulykker og hendelser

	2022	2021	2020	2019	2018
Antall ORSer	339	382	292	260	257
Antall omkomne	0	0	0	1	1
Antall alvorlige skader	0	0	3	2	3
Total antall skader	60	43	27	64	61
AAD fyringer	3	4	5	4	2
AAD redninger	3	0	0	1	1
Wingsuit (WS)	4	2	5	14	16

Det ble gjort 80.023 hopp på norske hoppfelt i 2022. Dette er noe bak rekordåret 2021, men fortsatt det mest aktive året med tilnærmet normale tilstander hva gjelder pandemi.

I 2022 ble det totalt registrert 339 observasjoner. Per 6. januar 2023 var status at 279 av disse var ferdigbehandlet i alle ledd og lukket. 42 av observasjonene ligger til utkast, 33 av observasjonene lå til behandling hos hovedinstruktør (HI) og seks hos sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU). Det ble ilagt totalt fem FU'er (farlig ukontrollerte hopp).

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks seksjonsstyremøter, samt ledermøte og fagseminar.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

Hovedoppgaven for styret har vært planlegging og gjennomføring av ledermøte og fagseminar i april, oppfølging av den vedtatte langtidsplanen med tilleggsføringene i protokollen fra seksjonsårsmøtet i 2021, samt generell budsjettoppfølging.

En viktig sak i 2022 har vært utfordringer med at rammebetingelsene for Voss FSK har vært i fare i forbindelse med at festeavtalen på Bømoen utløper i juni 2023. Den 2. november kom den gode meldingen om at Voss herad, Bømoen AS og Voss fallskjermklubb var blitt enige om en avtale om areal til drift av luftsportaktivitet på Bømoen. Voss fallskjermklubb får beholde klubbhus og landingsområde som i dag ved at heradet fester tomten og fremfester videre til Voss fallskjermklubb på langvarig kontrakt.

En annen viktig sak styret har jobbet med er behovet for vedlikehold av vannforsyningsystemet på luftsportssenteret på Østre Æra. Senteret ble etablert på begynnelsen av 1980-tallet og de siste årene har det blitt stadig vanskeligere å holde liv i brønn, pumpe- og rensesystemer. Senteret var timer fra å stenge ned et par ganger i løpet av sommeren 2022 på bakgrunn av vannmangel, og det må gjennomføres tiltak fra NLF som eier og utleier.

Internasjonal representasjon

Delegat til FAIs fallskjermkommissjon (ISC) er Trude Sviggum med Kristian Moxnes som alternativ delegat.

Sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU), har bestått av Espen Høst til og med mars og Harald Kvande fra og med april (leder), Anders Opsal Mæland (materiellsjef), Jan Stenmoe (AFF-ansvarlig) og Jan Einar Soltvedt (skjermflygingsansvarlig). SU har gjennomført fire formelle møter og flere telefonkonferanser med hele eller deler av SU.

De sentrale kursene bortsett fra I1-kurs ble gjennomført med tilfredsstillende deltagelse. I1-kurset ble avlyst for tredje gang siden 2017 på grunn av få deltagere. SU ser med bekymring på dette samtidig som det må bemerkes at det har vært bra deltagelse på de kursene som har vært gjennomført i samme periode.

Blue Pelican - bronse VM. Foto: Via F/NLF

Konkurransekomiteen har bestått av Carl-Erik Tuv (leder), Ellen Aasgaard (styrets representant) og Anna Fasting. NM i innendørs kroppsflyging ble gjennomført i februar i regi av Tønsberg fallskjermklubb på Modern Activity Center. Ordinært NM ble gjennomført i august på Bømoen i regi av Voss fallskjermklubb for grenene FS, FF, VFS og WS. I juni ble NM i CP ble avviklet i sammenheng med nordisk mesterskap på Gryttjom, Stockholm.

Tandem Voss. Foto: Alex Baker

Aktivitet

Norgesmestere

Ordinært NM

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 åpen	DeLand Norgyx, Tønsberg FSK	17,0	Pål Kolbenstvedt, Ole Petter Hjelle, Carl-Erik Tuv, Torstein Valen, Seth Eriksson (v)
FS 4 (int)	Viken Warriors, Nimbus FSK	11,7	Bodil Leira Stene, Kristina Aarvold, Pål Kolbenstvedt, Silje Søraas, Seth Eriksson (v)
FS 8	Norgyx 8, Tønsberg FSK	9,5	Siri Victoria Lund, Derek Nordlund Broughton, Pål Kolbenstvedt, Ole Petter Hjelle, Carl-Erik Tuv, Linda Rasmussen, Seth Eriksson, Torstein Valen, Aleksander Gamme, Seth Eriksson (v)
FF åpen	Wild Bunch, Nimbus FSK	24,5 (totalt)	Magnus Winther, Marius Abelsen, Martin Justnes Engum (v)
FF (int)	Team Maki, Oslo FSK	20,3 (totalt)	Christopher Støle, Amalie Endeve, Ole-Petter Nyland (v)
WS performance			Ikke gyldig NM på grunn av for få deltagere
VFS 2-way	Sondre & Derek & André, Oslo FSK	14,5	Derek Nordlund Broughton, Sondre Armand Tømmervold, André Bach
VFS åpen	Blue Pelican, Oslo FSK	13,0	Derek Nordlund Broughton, Sondre Armand Tømmervold, Øyvind Nyberg, Iver Amundsgård, André Bach (v)
FS 2-way (int)	G-Force, Tønsberg FSK	4,5	Jørgen Aalberg, Solveig Veshovda, Kristoffer Øverli Andersen (v)

Innendørs NM i kroppsflyging

Klasse	Lag	Resultat	Navn
FS 4 åpen	FS 2022 Agera, Tønsberg FSK	20,9	Kristoffer Thorstensen, Nadia Jørgenrud, Julian Frayne, Kjetil Viste Levik
FS 4 (int)	Viken Warriors, Nimbus FSK	20,3	Bodil Leira Stene, Tonje Culbertson, Pål Kolbenstvedt, Silje Søraas
Dynamic 2 way	Wild Bunch, NIMBUS FSK	1	Marius Abelsen, Martin Justnes Engum
Freefly (Int)	Formula Freefly, Tønsberg FSK	1	Elias Borøchstein Syslak, Tommy Christensen
Solo Freestyle åpen	Voss KFL	26,7 (totalt)	Sanna Bergsland
VFS 2-way open	Flybros, Tønsberg FSK	11,2	Torgrim Takle, Vagleik Takle
FS 2-way (int)	Weatherhold, Oslo FSK		Erik Rivalsrud, Amalie Jæger

NM Canopy piloting

Øvelse	Resultat	Navn
Distanse	78,82	Øivind Krageboen og Frank Dehli (delt)
Hastighet	4,361	Tommy Botten Jensen
Presisjon	91	Øivind Krageboen
Sammenlagt	382,591	Øivind Krageboen

Internasjonale konkurranser

VM i Arizona

I oktober ble det arrangert VM i Arizona. Norge stilte med 13 utøvere fordelt på tre forskjellige lag. I øvelsen Freefly deltok laget Aviatrix bestående av Kristine Langeland Foss, Stine Solberg og Elisabeth Viken (video) som endte på en 6. plass av totalt seks lag. I øvelsen FS4 deltok laget Agera bestående av Nadia Jørgenrud, Julian Frayne, Kjetil Viste Levik, Carl Erik Tuv og Kristoffer Øverli Andersen på video. De endte på 9. plass av totalt 21 lag. I øvelsen VFS4 deltok laget Blue Pelican bestående av Derek Nordlund Broughton, Sondre Armand Tømmervold, Øyvind Nyberg, Iver Amundsgård og André Bach (video). De endte på en 3. plass og bronsemedalje. Fem lag deltok i denne øvelsen.

European Skydive League (ESL)

I september deltok laget Thyra bestående av Camilla Marnor, Christiane Tuv, Julian Frayne, Silvana Disch Dornberger og Dennis Barstad (video) i ESL (European Skydive League) og tok en andreplass i øvelsen FS 4.

Dommerkomiteen

Dommerkomiteen har i 2022 bestått av Anna Maria Lund, Kristian Moxnes og Anna Fasting. InTime dommersystem ble benyttet både i NM i innendørs kroppsfløyning og i ordinært NM. Det ble innhentet ekstern dommerstøtte både under NM utendørs og innendørs.

Luftsportssenteret Østre Æra

Luftsportssenterkomiteen har bestått av Anders Emil Hustoft, Andreas Hemli, Espen Finne og fagsjef. Nye leieavtale med Oslo FSK for 2022 - 2026 ble signert 15. mars. Det er over tid blitt et oppdemmet behov for

rehabilitering av deler av senteret. Priser på dette er innhentet og vil bli presentert på seksjonsmøte i 2023.

Koordineringsavtalen med Forsvaret har fungert bra også i 2022. Forsvaret har etter søknad fått opprettet et nytt fareområde over Østre Æra for bruk ved langdistanseskyting med artilleri. Forsvaret ønsket høsten 2022 å aktivere dette fareområdet mens det fortsatt var aktivitet på senteret, men dette ble avvist av Luftfartstilsynet da forutsetningene om blant annet en omforent avtale hva gjelder løpende koordinering ikke var på plass. Forsvaret fikk gjennomført deler av aktiviteten rett etter stenging av senteret for sesongen

og NLF har anbefalt for Luftfartstilsynet at Forsvaret får aktivert fareområdet igjen i desember for å ferdigstille planlagt aktivitet.

Økonomi

Seksjonens økonomi er meget god. Inntektene kommer i hovedsak fra medlemskap, lisenser og overføringer av NIF-tilskudd via NLF. I tillegg er det andre inntekter som i hovedsak utgjøres av leieinntekter for Rikssenteret, momskompensasjon og internrente. Fallskjermseksjonen gikk med solid overskudd i forhold

NM 2022.
Foto: Alex Baker

Exit med tube. Foto: Alex Baker

til et budsjettert underskudd på 385.000 kroner. Dette skyldes i hovedsak økte inntekter i forbindelse med medlemskap og lisensinntekter på mer enn 1.200 tandem enn budsjettert. I tillegg ble det spart mye penger på blant annet reisekostnader da mesteparten av møtene i seksjonen har vært gjennomført digitalt.

For detaljert regnskap vises det til NLFs styrets årsberetning.

Sluttbemerkning

Styret ønsker å rette en spesiell takk til Espen Høst som på fagseminaret gikk av som mangeårig leder for sikkerhets- og utdanningsutvalget.

Espen Finne (s)
leder Fallskjermseksjonen

HANG-, PARA- OG SPEEDGLIDERSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Ledermøtet

Ledermøte ble avholdt 29. mars 2022 på Teams.

Seksjonsstyret sammensetning

Leder: JJon Erik Staurset, Tromsø hang- og paragliderklubb
 Nestleder: Berit Brudeseth, Romsdalstindene paragliderklubb
 Styremedlemmer: Ragna Breines, Bergen hang- og paraglidingklubb
 Rebecca Sortland, Bygland luftsportklubb
 Olav Opsanger, Jetta luftsportsklubb
 Magnus Breen, Voss hang- og paragliderklubb /
 Bygland luftsportklubb

Varamedlem: Lehart Eriksen, Voss hang- og paraglidingklubb

Valgkomité: Ane Pedersen (leder)
 Kjell Harald Nesengmo
 Monica Kristin Engen

Administrasjon

Seksjonens daglige administrasjon ivaretas av NLFs sekretariat hvor Trond Nilsen er ansatt som fag- og avdelingssjef.

Medlemmer

Ved utgangen av 2022 hadde seksjonen 2.744 medlemmer som er 69 færre enn ved utgangen av 2021 (2.813).

Flygebevis

Oversikt i tabellform over utstedte flygebevis i løpet av året, sammenlignet med foregående år, samt antallet gyldige flygebevis ved årsskiftene.

Klasse	Utstedt 2022	Gyldige 31.12.22	Utstedt 2021	Gyldige 31.12.21
Hangglider -				
Elevbevis SP 2	3	17	8	25
Flygebevis SP 3	3	22	3	26
Flygebevis SP 4	5	33	1	35
Flygebevis SP 5	0	86	1	95
Sum SP flygebevis	11	158	13	181
Paraglider -				
Elevbevis PP 2	240	395	232	569
Flygebevis PP 3	114	543	129	493
Flygebevis PP 4	60	187	46	204
Flygebevis PP 5	28	558	36	508
Sum PP flygebevis		1.683	434	1.774
Speedglider -				
Elevbevis SPG 2	73	80	6	62
Flygebevis SPG 3	37	176	0	173
Flygebevis SPG 4	5	75	0	88
Flygebevis SPG 5	12	60	0	51
Sum SPG flygebevis	127	391	6	374
Totalt flygebevis		2.232	462	2.329
Paramotor (PPG+PHG)	10	134	13	142
FAI sportslisenser	60	267	38	247

Aktivitet, antall turer logget

	2022	2021
Paraglider turer	39.658	43.369
Hangglider turer	1.752	1.860
Speedglider turer	19.017	10.820
PPG/PHG turer	1.302	1.852

Tabellen viser de turer som logges i loggboka (no.flightlog.org) på nettet. Man er ikke pålagt å logge turer unntatt ved paramotor og tandemflyging, så derfor er det reelle tallet høyere enn tabellen viser.

Kursaktivitet

Liste over nybegynnerkurs de siste to årene (elever som har bestått):

	2022	2021
Antall HG kurs	2	3
Antall PG kurs	40	37
Antall SPG kurs	12	0
Antall kurs totalt	54	40
Antall HG elever	3	8
Antall PG elever	273	201
Antall SPG elever	114	0
Antall elever totalt	390	209

Rapporterte ulykker / hendelser *)

	2022	2021
Næruhell PG	84	99
Uhell PG	34	36
Ulykker PG	25	31
Næruhell HG	3	0
Uhell HG	2	2
Ulykker HG	2	1
Næruhell SPG	14	5
Uhell SPG	4	3
Ulykker SPG	10	6
Næruhell PPG/PHG	0	2
Uhell PPG/PHG	0	2
Ulykker PPG/PHG	0	0
Fatale ulykker	0	0

*) Seksjonens definisjoner avviker fra de øvrige seksjonenes definisjoner:

- **Næruhell** er hendelse uten skade på person eller utstyr.
- **Uhell** er hendelse med mindre skade på person eller utstyr.
- **Ulykke** er hendelse med skade på person eller utstyr, eksempelvis forstuing eller brudd. Ulykke med fatal utgang er angitt i egen rubrikk.

PG er paragliding

HG er hanggliding

SPG er speedgliding

PPG er paramotor

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt seks seksjonsstyremøter, hvor 26 saker er behandlet.

Faglig ledergruppemøter

Fagutvalget har avholdt to møter og har ellers jobbet via e-post.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

HPS seksjonen er fortsatt påvirket av Covid-19 pandemien som har medført restriksjoner for møtevirksomhet, klubbese og kursing. Dette har medført at seksjonen i stor grad har avholdt digitale møter og med gode opparbeidede rutine på dette har det bidratt til å opprettholde god fremdrift i styrets arbeid.

Arbeidet med å modernisere seksjonens læremateriell har preget året. Seksjonen besluttet i 2021 at man ønsket å kjøpe rettighetene til å oversette «Paragliding – The beginner's guide» en nyutkommet engelsk lærebok, i stedet for å friske opp den gamle. Boken ble oversatt av et oversettelsesbyrå, hvoretter oversettelsen ble kvalitetssikret av frivillige i seksjonen. Dette viste seg å bli en stor jobb og gjennomgangen var først ferdig i januar 2022. Deretter skulle redigert tekst oppdateres i trykkfilene og boka brekkes om. Det ble noen runder med ytterligere korreksjoner før den endelig kunne bli klar til trykking i juni.

Det ble i oktober 2021 oppnevnt et konkurranseutvalg for hike & fly. Leder er Brynhild Jorid Rotvold. Utvalget er i gang med utarbeidelse av regelverk. Det ble avholdt en prøve-konkurranse tilbake i 2020 og to i 2021. Interessen er økende, og det opprettes derfor et eget utvalg for dette.

Internasjonal representasjon

Seksjonens leder Jon Erik Staurset representerte NLF ved CIVL Plenary meeting (Commission Internationale de Vol Libre) som ble avholdt på ZOOM i februar.

Da rotasjonen ble forskjøvet på grunn av Covid har det ikke vært møte i EHPU (European Hanggliding and Paragliding Union) i 2022, neste møte er i februar 2023.

NLF/HPS var ikke representert ved CIMA (Comité

International de Micro Aviation) Plenary meeting som ble avholdt i Lausanne i november.

Jan Richard Hansen, leder for KUPGXC, representerte seksjonen på den nordiske paraglidingkomiteens møte i november 2022, møtet var elektronisk.

Over Forbord. Foto: Lars Gjelten

Aktivitet i utvalg

I 2021 har fagutvalget hatt ansvar for en omfattende revisjon av seksjonens sikkerhets-system og tilhørende utdanningsprogrammer. Disse ble i desember 2021 godkjent av Luftfartstilsynet og tredde i kraft 1. februar 2022.

I tillegg har det vært jobbet med felles presentasjonsmateriell til para- og speedgliderkurs og nytt teoriprøvemateriell.

Det har vært avholdt ett instruktørkurs høsten 2022.

Seksjonen fagutvalg bestod av Nikolas van Etten (Bergen HPK) og Eilif Rosnæs (Sogn FFL) da man ikke har klart å fylle de to åpne posisjonene.

KUPGxc med leder Jan-Richard Hansen har organisert konkurransevirkosmheten innen paragliding distanse.

KUPG Akro med leder Lars Gjelten organiserer konkurransevirkosmheten innen akroflyging med paraglider.

KUHF med leder Brynhild Jorid Rotvold organiserer konkurransevirkosmheten innen hike & fly med paraglider og/eller speedglider.

KUHG med leder Øyvind Ellefsen organiserer konkurransevirkosmheten innen hanggliding.

KUSPG med leder Lehart Eriksen organiserer konkurransevirkosmheten innen speedgliding.

KUPPG. Det er også oppnevnt konkurransekomité for PPG (paramotor), men denne er ikke aktiv ennå. Leder er Alf Nipe.

Voss. Foto: Morten Knapstad

Konkurranser og resultater

Paragliding distanse: NM i paragliding ble avholdt i Werfenweng, Østerrike 15. - 21. august. Norgesmester, kongepokalmottaker og vinner av åpen klasse ble Per-Inge Norang, Volda & Ørsta himmelseglarlag. Sportsklassen ble vunnet av Ander Beyer Brattli, Ringerike og Hole paragliderklubb. Kvinneklassen ble vunnet av Mari-Anne Aanes, Bergen hang- og paraglidingklubb og serieklassen ble vunnet av Rolf Dale, Bergen hang- og paraglidingklubb.

Norgescupen i paragliding distanse fikk gjennomført to omganger i Liagardane, Ål samt NC-uke i Nord-Makedonia, med syv gyldige omganger. Norgescupen åpen klasse ble vunnet av Jan Richard Hansen, Oslo paragliderklubb. Sportsklassen ble vunnet av Nathaniel Vervaart, Oslo paragliderklubb, Lill-Elisabeth Jensen, Bygland luftsportklubb vant kvinneklassen og Jostein Øysæd Hvitving luftsportklubb vant leisurklassen.

Hanggliding distanse: NM i hanggliding ble avholdt i Vågå 19. - 25. juni. Åpen klasse ble vunnet av Olav Opsanger, Jetta luftsportklubb. Sportsklassen ble vunnet av Reidar Berntsen, Bygland luftsportklubb.

Hike & Fly (H&F): Det har vært arrangert to hike & fly konkurranser i 2022. Begge gikk av stabelen 3. september. I Unneland ved Bergen vant Erlend Ukvitne konkurranseklassen. Her var det mulig å delta både med PG og SPG. I H&F konkurransen på Sæbø, Ørsta vant Marius Skaar, Ålesund paragliderklubb.

Paragliding akro: Det har ikke vært avholdt konkurranse i paragliding akro i 2022.

Speedgliding: Det har ikke vært avholdt konkurranser i

speedgliding i 2022.

Paramotor: Det har ikke vært avholdt konkurranser i paramotor i 2022.

Fri Flukt

Fri Flukt er seksjonens medlemsblad. Det er ikke utgitt noe nummer i 2022, da det på seksjonsmøtet i oktober 2021 ble besluttet at det inntil videre ikke skal utgis et medlemsblad på papir. Avgjørelsen om hvilken form Fri Flukt eventuelt skal leve videre i er overlatt

til seksjonsstyret å bestemme, men beslutning om fremtidig format er ikke tatt.

Hederstegn

Seksjonen har ikke delt ut seksjonshederstegn i 2022, men har delt ut to seksjons-hederstegn som var tildelt tidligere, men som ikke var utdelt på grunn av pandemien.

Disse gikk til Terje Brønstad, Oslo & Lier HGK samt Bjørn Nyfløtt, Sportwing HPK.

Foto av og med Morten Hole over Liagardane, Ål i Hallingdalen.

Økonomi

Seksjonen oppnådde et resultat i 2022 som var bedre enn budsjettet, til tross for at inntektene er noe lavere enn budsjettet. Det var budsjettet med et underskudd på 465.000 kroner.

Det er flere faktorer som har medført til dette, men det kan kort oppsummeres med at man har brukt mindre penger enn forventet på flere områder hvorav mye skyldes lavere aktivitet grunnet pandemien.

Driftsinntektene for rikssenteret har falt sammenlignet med 2021. Dårligere flyvær samt flommen i juni, som gjorde at senteret var stengt en kort periode og ble uten bil resten av sesongen, har nok påvirket omsetningen. Det har vært gjort en del arbeid på senteret, og hytta på Vole har fått nytt tak, nye vinduer og slåer samt ny inngangsdør. Det oppsamlede vedlikeholdsarbeidet på hytta gjorde at budsjettet for rikssenteret ble overskredet.

Sluttbemerkninger

Antall medlemskap i seksjonen har vært relativt stabilt også fra 2021 til 2022.

Antall elev- og flygebevis for HG og PG har hatt en liten nedgang fra 2021 til 2022. Antall elev- og flygebevis for SPG har fått et lite oppsving fra 2021 til 2022 siden utdanningen av nye utøvere nå er i gang igjen.

Det har blitt rapportert inn 178 hendelser i 2022 som er en liten nedgang sammenlignet med 2021. Antall loggede flyturer har totalt sett økt med cirka syv prosent fra 2021 til 2022. Men det har vært en nedgang for HG/PG og en kraftig oppgang for SPG.

Seksjonens fagutvalg har jobbet med revisjon av sikkerhetssystem og utdanningsprogrammer, samt oppdatert læremateriell. Det er i 2022 som i 2021 lagt ned mange timers frivillig arbeide med å heve kvaliteten på regelverk og læremateriell, noe man håper vil slå positivt ut på fremtidige hendelsestall.

Seksjonen har i 2022 ikke hatt noen fatale ulykker, men dessverre noen alvorlige.

Rikssenteret i Vågå har vært i drift i 2022 med et kort avbrudd i forbindelse med flom i slutten av juni. Det har likevel vært brukbar aktivitet på senteret, om enn betydelig lavere enn i 2021.

Vi har i 2022 avholdt ett instruktørkurs på Gardermoen, og vårkurset ble avlyst grunnet manglende interesse.

Styret ser frem til en god og sikker flysesong i 2023.

Jon Erik Staurset (s)

leder Hang-, para- og speedgliderseksjonen

MODELLFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Seksjonsstyrets sammensetning

Leder: Espen G. Bakke, Cirrus RC klubb
 Nestleder: Anders Holt Jacobsen, Bærum modellflyklubb
 Styremedlemmer: Alexander Hicks, Ørsta modellflyklubb
 Jonny Rinde Johansen, Andøya modellflyklubb
 Ben-Erik Ness, Bergen modellflyklubb

Varamedlem: Jon Arne Iversen, Toten droneklubb

Valgkomité: Rune Haugen (leder)
 Kenneth Kåsereff
 Jone Birkelid

Seksjonsstyrets arbeid

Styret hadde ansvar for seilflyklassene frem til ny gruppeleder kom på plass. Ny gruppeleder er Stig-Magne Olsen fra Lillehammer modellflyklubb.

NLF har jobbet for å kunne registrere medlemmene på deres vegne i Luftfartstilsynets droneoperatørregister. Samferdselsdepartementet ga NLF medhold i en klage, og saken ble sendt til ny behandling hos Luftfartstilsynet, der arbeidet fortsetter inn i 2023.

Sikkerhets- og holdningsprogrammet «TAKK!» ble innført.

Høsten 2022 ble Modellflyhåndboka revidert og innsendt til Luftfartstilsynet for re-godkjenning etter ny lovhjemmel, i god tid før overgangsperiodens utløp. Stadige skifter av kontaktpersoner i Luftfartstilsynet forsinket godkjenningen, slik at arbeidet må fortsette inn i 2023. Samtidig har andre europeiske modellflyforbund mottatt sine «Artikkel 16-godkjenninger» i 2022.

Det ble ikke avholdt klubblemøter i 2022.

Det var betydelig mediesøkelys på droner, med den pågående krigen i Ukraina og faren for sabotasje og spionasje som bakteppe. Myndighetene vurderte innføring av restriksjoner for privat dronebruk, som også ville ramme modellflyging. NLF arbeidet mot restriksjoner på vegne av medlemmene, og samferdselsministeren påla isteden Luftfartstilsynet om å bedre informere befolkningen om de restriksjoner som allerede fantes.

Administrasjon

Fagsjef Jon Gunnar Wold var sykmeldt første halvdel av 2022, og styreleder Espen Bakke fungerte som fagsjef og arbeidende styreleder gjennom hele året. Enkelte oppgaver ble satt bort til øvrige ansatte i NLFs administrasjon. Seksjonen har fått betydelig bistand fra NLFs jurist Torkell Sætervadet i arbeidet for bedre rammevilkår for modellflyging.

Antall gyldige kompetansebevis og lisenser

	2022	2021	Diff.
Flygebevis A	1.552	1.395	157
Flygebevis B stormodell	354	316	38
Flygebevis B turbin	203	195	8
Display	171	152	19
Instruktør 1	137	126	11
Instruktør 2	151	141	10
FAI Sportslisens	249	218	31

Vintercup F1A på Mjøsisen. Fra venstre: Vegar Nereng, Dag Edvard Larsen og Ernestas Dambrauskas. Foto: Tor Bortne

Aktiviteter

Seksjonen arrangerte Modellflyskole under Luftsportsuka, etter noen års pandemiopphold. Løten RC klubb arrangerte skolen, med hjelp av aktivitetskonsulent Tom Brien.

Aktivitetsnivået i klubbene har vært bra, og medlemmene har fått tatt igjen noe av det tapte fra pandemiårene 2020 og 2021

Norgesmesterskap:

F3A	RC kunstfly presisjon	Ola Fremming, Tønsberg modellflyklubb
F3F	Seilfly hang	Bjørn Tore Hagen, Bodø modellflyklubb
F3J	Seilfly termikk	Jo Grini, Valdres modellflyklubb
F3K	R/C kasteglider	Per Morten Løvsland, Sørlandets RC modellflyklubb
F5J	RC elektro termikk	Stein Vidar Torø, Cirrus RC flyklubb
F1A	Friflykt høystart	Dag Edvard Larsen, Ørnen modellflyklubb
F1B	Friflykt strikk	Vegar Nereng, Ørnen modellflyklubb
F4H	RC semiskala	Pål Anthonisen, Larvik modellflyklubb
F4C	RC skala	Jan Lødner, Forus RC klubb
F3C	Helikopter presisjon	Lars Aage Olsen, Bergen modellflyklubb
F2B	Linekontroll	Clamer Meltzer, Stjørdal modellflyklubb

Norsk klassesesterskap:

F3A FAI-G2	Arnstein Solberg, Kongsberg modellflyklubb
F3A Nordic	Jens Kristian Lindland, Vingtor RC Club
F3A Sport	Richard Knoph, Forus RC klubb
F3C Helikopter sport	Bent Nødland, Forus RC klubb
F3C Helikopter populær	Tor Henrik Hernes, Modum modellsportklubb
Weatherman Speed	Harry Kolberg, Notodden modellflyklubb
IMAC Sportsman	Gunnar Bekkemellem, Sarpsborg modellflyklubb
IMAC Intermediate	Vegard Nordlien, Vest-Telemark modellflyklubb
IMAC Advanced	Rune Borgersen, Modum modellsportklubb
IMAC Unlimited	Magne Hegstad, Moss modellflyklubb

Internasjonale konkurranser

Jo Grini fra Valdres modellflyklubb tok bronse i VM i seilflyklassen F3J. Ny verdensmester ble tsjekkiske Martin Rajsner og sølvmedaljen ble vunnet av Neal Huffman fra USA. Mesterskapet ble arrangert i Tekovsky Hradok i Slovakia, etter å ha vært korona-utsatt i to år.

Skala-VM i Norge

VM i skala-klassene F4H og F4C ble arrangert på Jarlsberg flyplass 23. – 30. juli 2022, etter å ha vært korona-utsatt to ganger. Gruppeleder Pål Anthonisen var primus motor og stevneleder for arrangementet, der Tønsberg modellflyklubb og Jarlsberg luftsportsenter stilte med arena.

Andreas Luthi fra Sveits ble verdensmester i F4C, og beste norske ble Kristen Thorrud på 20. plass. Det norske F4C-laget endte på 5. plass.

F4H ble vunnet av franske Alexis Levy. Per Holmen ble beste norske, på en 28. plass. F4H-laget fikk 8. plass.

Markus Loftets «Glogo». Foto: Torgeir Sørensen

Totalt stilte 32 deltakere i F4C, og 35 deltakere i F4H. Ettervirkningene av pandemien bidro til lavere deltakelse enn forventet. Høye kostnader som følge av inflasjon og færre deltakere enn budsjettert gjorde at mesterskapet gikk i minus, til tross for støtte fra Kulturdepartementet som ble inntektsført i 2020.

Klubber

Askim modellflyklubb meldte oppbud i 2022 grunnet lavt antall medlemmer. Skien jetmodellklubb ble tatt opp som ny klubb.

Medlemsblad

Jon Gunnar Wold trakk seg som redaktør for medlemsbladet Modellfly informasjon, etter å ha hatt ansvaret for bladet siden 2011. Styreleder Espen G. Bakke har fungert som ansvarlig redaktør mens arbeid for å rekruttere ny redaktør pågår.

Jens Haga ble ny spalteredaktør for F3A-spalten, mens Dag Wingerei ble takket av som spalteredaktør for seilflyspalten etter lang og tro tjeneste. Modellflyseksjonen takker for innsatsen.

Utvalg og komiteer

Fagutvalget (tidligere sikkerhetsutvalget)

Leder: Magne Hegstad (Moss MFK)
 Sekretær: Jon Gunnar Wold (NLF)

Seksjonsrepresentant i NLFs sentrale luftromskomiteé:

Jonny Rinde Johansen

Konkurranssutvalget (gruppeledere)

Seksjonsstyret	F3J, F3K, F5J (fungerende ut 2022)
Olav Kallhovd	F3F
Pål Lindén Anthonisen	F4C, F4H
Atle Klungrehaug	F1A, F1B, F1H
Tom Erik Holthe	F3A, F3P
Jan Thore Lygren	F3C, F3N
Clamer Meltzer	F2B
Rune Haugen	IMAC
Henrik Sandaker Palm	F9 Drone Sport

Internasjonal representasjon

Seksjonen har vært representert i FAIs modellflykommisjon (CIAM) med Narve L. Jensen som delegat, og Tom Erik Sørensen som alternativ delegat. Narve L. Jensen innehar vervet som 2. visepresident i CIAM.

Seksjonens medlemmer i CIAMs subcommittees (SC):

Ola Fremming, medlem	F3 RC Aerobatics
Jo Grini, medlem	F3 RC Soaring
Jan Thore Lygren, medlem	F3 RC Helicopter
Henrik Sandaker Palm, medlem	F3 RC Helicopter
Pål Anthonisen, leder	F4 Scale

Tekniske eksperter CIAM subkomiteer:

Pål Anthonisen	Technical Expert F4 Scale
	Judge F4 Scale F4 All Classes
Tor Bortne	Technical Expert F1 Free Flight
Tor Heine Bossum	Technical Expert F3 Aerobatics
Ola Fremming	Technical Expert F3 Aerobatics
Jo Grini	Technical Expert F3 Soaring
Erik Hicks	Judge F3 RC Aerobatics F3A - F3P - F3S
Tom Erik Holthe	Judge F3 RC Aerobatics F3A - F3P - F3S
Narve Jensen	Judge F4 Scale F4 All Classes
	Technical Expert F4 Scale
	Judge F4 Scale F4 All Classes
Jensen Niels	Technical Expert F9 Drone Sport
Kokkvoll Jannik	Technical Expert F3 Aerobatics
Espen Kvien	Judge F3 RC Aerobatics F3A - F3P - F3S
Espen Kvien	Judge F3 RC Aerobatics F3A - F3P - F3S
Lindland Jens Kristian	Judge F3 RC Helicopters F3C
Jan Thore Lygren	Judge F3 RC Helicopters F3N
	Technical Expert F3 Helicopters
	Judge F4 Scale F4 All Classes
Rolf Meum	Judge F4 Scale F4 All Classes
Sverre Moen	Technical Expert F9 Drone Sport
Sandaker Palm Henrik	Judge F4 Scale F4 All Classes
Tom Erik Sørensen	Technical Expert F1 Free Flight
Ingolf Steffensen	Technical Expert F3 Soaring
Espen Torp	

Fint flyvær i Harstad. Foto: Andreas Bredahl Lyngstad

En Concorde i skala 1:6 (10 meter lang) var største modell på den tyske messen «Jets & Props» 2022. Foto: Tore A. Hansen

European Model Flying Union (EMFU):

Haagen Valanes, kasserer

Espen G. Bakke, styremedlem og delegat

Økonomi

Økonomien følger planmessig de vedtatte budsjetter. Som følge av de økte kostnadene til skala-VM får seksjonen underskudd i 2022. Underskuddet dekkes av seksjonens kontantreserve. Kostnadene for medlemsbladet har økt i inneværende tingperiode, og styret ser på mulighetene til å kutte kostnader i samråd med seksjonsmøtet.

Sluttbemerkninger

Verden er heldigvis på vei tilbake til normalen. Flere internasjonale mesterskap som hadde vært utsatt i ett eller to år, ble gjennomført i løpet av året. Også vårt eget VM-arrangement for skala. De fleste land vi har kontakt med, har opphevet alle restriksjoner knyttet til Corona-pandemien. Det betyr gradvis økning i internasjonal deltakelse og økende besøk fra utlandet til Norge. Vi regner med at 2023 vil være tilnærmet normalt i så måte.

Seksjonen har hatt noe redusert kapasitet som følge av sykdom. Dette ser nå ut til å være tilbakelagt, og vi ser frem til at 2023 vil bli et normalår.

Seksjonen jobber med å få til et riksanlegg for modellfly. Status nå ser ut til å være at det blir et anlegg i sameksistens med en annen seksjon. Det vil gi synergieffekter både økonomisk og sportslig.

TAKK-programmet er under implementering. Arbeidet fortsetter i 2023.

De mulige restriksjonene som truer vår aktivitet som modellflygere har medført stor bekymring og betydelig ressursbruk i dialogene med Luftfartstilsynet og Samferdselsdepartementet. NLF sentralt og Modellflyseksjonen vil fortsette sitt arbeid for at modellflyving skal kunne fortsette med et minimum av begrensninger.

En eller annen form for registrering av modellflygere kommer vi nok ikke utenom. Nå

jobber vi for å få til en så kostnadseffektiv og enkel løsning som mulig. Inntil videre er det registrering på www.flydrone.no som gjelder.

Økonomien har vist en negativ utvikling som det er redegjort for ovenfor. Seksjonen har «penger på bok», så det er ingen umiddelbar økonomisk krise.

Nå ser vi frem til høyere temperaturer og lysere kvelder, slik at vi kan bedrive vår favorittaktivitet: MODELLFLYVING.

Espen G. Bakke (s)
leder Modellflyseksjonen

MOTORFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Seksjonsmøte

Det ble ikke avholdt seksjonsmøte i 2022, ettersom dette arrangeres annethvert år.

Seksjonsstyrets nye sammensetning

Leder: Bjørn Egenberg, Bergen aero klubb
 Nestleder: Linda Christine Lilleng, Nedre Romerike flyklubb
 Styremedlemmer: Ingrid Elisabeth Sørensen, Sola flyklubb
 Bjørn Skogøy, Bodø flyklubb
 Ole André Holt Utheim, Tønsberg flyveklubb
 Stig Arve Haugen, Værnes flyklubb
 Heidar Pall Ragnarsson, Værnes flyklubb

Valgkomité: Andreas Haaland (leder), Bergen aero klubb
 Ola Lilloe-Olsen, Sandane flyklubb
 Katrine Skogøy, Bodø flyklubb

Seksjonenes representant til følgende NLFs komiteer:

Anleggskomiteé: Lars Øyno og Steinar Storm Kristiansen
 Sikkerhetskomiteé: Rolf Liland og Lars Preben Sørsdahl
 Teknisk komiteé: Ulf Bjørtomt og Heidar Pall Ragnarsson
 Luftromskomiteé: Stig Arve Haugen
 Jentenettverk: Solrun Helene Krane
 Ungdomskomiteé: Martin Bjørndahl

Administrasjon

Motorflyseksjonen har vært representert i administrasjonen av fagsjef Knut Aldrin. Sommeren 2022 sa han opp stillingen som fagsjef. Etter en grundig rekrutteringsprosess ble Ola Tau Hatlestad ansatt i full stilling fra og med 1. desember 2022. Videre har NLFs kvalitets- og sikkerhetskoordinator Tobias Aleksander Fjelltorp-Veland samt rådgivere Torkell Sætervadet og Jostein Tangen bidratt sterkt i saker relevante for seksjonen.

Sertifikater

Luftfartstilsynet utsteder, fornyer og fører register over sertifikater for motorflygere i Norge. Seksjonen er derfor avhengig av opplysninger fra Luftfartstilsynet for statistikk relatert til sertifikater, tallene er derfor hentet fra Luftfartstilsynets publiserte oversikt.

	Utstedt 2022	Gyldig 31.12.22	Utstedt 2021	Gyldige 31.12.21
PPL A	51	1.070	60	1.121
LAPL A	13	204	11	180

Ulykker og hendelser

Rapportering av ulykker og hendelser med motorfly skjer til Luftfartstilsynet. Tallene i tabellen er hentet fra tilsynets analyseavdeling.

	2022	2021
Ulykker	4	6
Alvorlige hendelser	1	1
Hendelser	*325	687

*Disse tallene er foreløpig, siden det fortsatt er noen 2022-rapporter i restanse.

Statistikken omfatter alle klubb- og privatfly, ikke bare fly i klubber tilsluttet NLF. Tallene gjenspeiler derfor ikke nødvendigvis tilstanden i NLF.

Rapporteringssystemet OBSREG (OBServasjons REGistrerings system) har vært i bruk for all aktivitet i flyklubber siden siste halvdel av 2020, og det registreres en økende bruk av systemet og dertil rapporteringsvilje fra aktørene. Dette anses som svært positivt når det gjelder å gi et datagrunnlag til trendanalyse for flysikkerhetsarbeidet ved seksjonen og organisasjonen som helhet. Vi registrerer en økende bruk av OBSREG, og håper at trenden fortsetter.

OBSREG	2022	2021
Antall rapporter	120	131
Ulykker	0	0
Alvorlige hendelser	6	0
Hendelser	75	68
Erfaringer	39	0

Seksjonsstyrets arbeid

2022 har vært et år der man har jobbet mot å skalere opp mot normal drift, etter et par år med redusert aktivitet på grunn av Covid-19.

Seksjonsstyremøter

Det har i løpet av året blitt avholdt syv styremøter. To av disse har blitt avholdt som digitale møter. Seksjonen setter stor pris på at det igjen har blitt mulig å avholde fysiske møter.

Seksjonsstyrets sentrale oppgaver

2022 har bydd på ulike utfordringer. På anleggs siden har Avinor måttet spare penger og stramme inn på grunn av reduserte inntekter, noe som har ført til utfordringer for flyklubber flere steder i Norge. Flydrivstoff har i større og større grad blitt et marginalt produkt, der leverandørene har lave inntekter og prisene dermed øker kraftig. I tillegg har miljø blitt et stadig større fokusområde, og det jobbes i seksjonen for å klargjøre og tilrettelegge for nye, miljøvennlige drivstofftyper til å supplere 100LL.

I etterkant av en tid med redusert aktivitet ser seksjonen viktigheten av å ha fokus på rekruttering, og styret ønsker i enda større grad å motivere nye utøvere til å begynne, samt at eksisterende utøvere forblir aktive. Rekruttering til PPL/LAPL, så vel som akrobatikk- og konkurranseflyging er en målsetning for styret også i det kommende året.

Skolevirksomheten i tråd med EASA-regelverket begynner å fungere ganske godt og stabilt. Seksjonen har utviklet et treningssystem, TMS, som benyttes av samtlige klubber i landet. TMS har gjennom året blitt oppdatert.

Luftsportens dag

Luftsportens dag kom i stand for to år siden på initiativ fra Motorflyseksjonen. Tanken bak arrangementet var å skape et lavterskeltilbud landet rundt der flest mulig av seksjonene i NLF går sammen om et felles arrangement. «Luftsportens dag» ble dermed gjennomført i fjor for andre gang. Tilbakemeldingene er gode fra klubbene som deltok, men det bør fortsatt være mulig å få med enda flere. Forhåpentligvis bidrar tiltaket til økt interesse for NLFs aktiviteter, og dermed bedre rekruttering. Ved neste korsvei må enda flere klubber, på tvers av seksjonene, være med på arrangementet.

Luftsportsuka

Luftsportsuka ble, etter et par års opphold, arrangert på Starmoen. Værutsiktene var i forkant noe tvilsomme, men det slo til med godvær omtrent hele uken, noe som medførte stor aktivitet. Styre i Motorflyseksjonen var godt representert på Luftsportsuka, og det ble også fløyet introduksjonsturer med NLFs elektriske fly, noe som ble svært godt mottatt av de som fikk prøve det.

Sikkerhetsutvalget

Stig Arve Haugen ledet seksjonens sikkerhetsutvalg bestående av Lars Preben Sørsdahl, Øyvind Rein og Øystein Belsvik. Utvalget har gjennomført møter og jobbet i dialog med Tobias A. Fjelltorp-Veland og benyttet trender fra OBSREG til blant annet å utarbeide sikkerhetsbulletenger. Det forventes at det snart vil være mulig å hente enda flere data ut av systemet som kan følges opp og kommuniseres fra utvalget.

Utdanningsutvalget

Bjørn Skogøy har ledet seksjonens utdanningsutvalg bestående av Dmytro Yakovenko, Ruben Stenevik, Tor Endre Sved og Geir Solheim. Utvalget har hatt dialog med administrasjonen og andre utvalgsledere i saker relatert til utdanning, samt utvikling av treningsprogram. I 2022 har utvalget befattet seg med kvalitetssikring og innspill på TMS programmet for «constant speed propeller» og opptrekkbart understell. Det er også blitt levert et forslag til Motorflyseksjonen på innhold i 12-timerstur med instruktør. Utvalget har ikke hatt fysiske møter i 2022.

Flyteknisk utvalg

Seksjonen viser til forbundets rapport om CAMO. Seksjonens flytekniske utvalg har vært ledet av Ole Andre Utheim med Eirik Brusset som bidragsyter og Heidar Pall Ragnarsson ble også rekruttert til å representere seksjonen i NLFs sentrale tekniske komité.

Motorflyseksjonen er representert med to personer i forbundets tekniske komité, hvorav en er komiteleder.

Akroulvalget

Akroulvalget har gjennomført tre utvalgsmøter i 2022, samt vært medarrangør sammen med Luftfartstilsynet i sikkerhetsseminar i flyoppvisning på Kjeller. Etter en periode med lite aktivitet grunnet Covid-19, var det stor interesse og seminaret var fulltegnet med 32 deltakere.

Ellers har utvalgets hovedfokus vært oppfølging og erfaring med forskrift for flyoppvisning som nå er under revisjon samt utarbeidelse og revisjon av treningsprogrammer med hovedfokus på formasjonsflyging.

Konkurranssutvalget - presisjon, rally og ANR

Ola Tau Hatlestad har ledet utvalget sammen med Jorge Dalsbø. Utvalget jobber med tilrettelegging for arrangering av nasjonale konkurranser og representasjon ved internasjonale konkurranser innenfor presisjon, rally og ANR. De arbeider også aktivt med tilrettelegging for ungdomsaktiviteter innenfor nevnte grener.

Helikopterutvalget

Utvalget ledes av Linda Christine Lilleng, og består i tillegg av Trond Sandvold og Frank Due Halvorsen. Utvalget har hatt liten aktivitet i løpet av året, men det er et ønske om i større grad å etablere et nettverk for private helikopteroperasjoner og helikoptersport i Norge.

Ski- og sjøflyutvalget

Utvalget er for tiden ikke aktivt.

Flyplasser, luftrom og anlegg

Det jobbes kontinuerlig på sentralt nivå med å sikre

Bergen. Foto: Martin Alexander Skaatun

tilgang til flyplasser, luftrom og øvrige anlegg, og i den sammenheng vises det til relevante avsnitt Luftsportstyrets rapport. Seksjonen har tett dialog med Avinor, og det er med glede å registrere at PFLY-ordningen har fungert godt gjennom året. Tilgang til lufthavner utenfor åpningstid er foreløpig ikke mulig, men Avinor har forsikret NLF om at det jobbes med å etablere en ny ordning for adgang for allmennflygere til deres lufthavner tilpasset PFLY-ordningen.

Klubbutvikling og rekruttering

På grunn av tidvis strenge restriksjoner relatert til Covid-19 har det vært gjennomført relativt få klubbetilknytninger. NLF har deltatt ved noen klubbarrangementer og jubileer, samt at det ble gjennomført godt forberedte arrangementer i forbindelse med Luftsportens dag. Et annet initiativ har vært Good Aviation Practice (GAP). Kombinasjonen av å ha sosiale arrangementer og faglig påfyll i form av presentasjoner og workshops oppfattes å være en god måte å heve kompetansen i miljøet. Det ble gjennomført tre GAP-samlinger som et testprosjekt: En på Stord, en i Bodø samt en på Starmoen under Luftsportsuka.

Internasjonal representasjon

Kurt Norevik er delegat til FAIs motorflykomité (GAC) med Ola Tau Hatlestad som alternate.

Steinar Østby er norsk delegat i CIVA med Ulrik Hasle som alternate.

Thore Thoresen er delegat i IACs sekvenskomité.

Linda Christine Lilleng er delegat i FAIs helikopterkomité (CIG).

Bjørn Skogøy er seksjonens representant i European Powered Flying Union (EPFU).

Konkurranser

Akrobatikk

Akromiljøet har etablert en stabil bredde på 15 - 20 piloter med god deltakelse både på nasjonalt og nordisk mesterskap. Kontinuerlig nyrekruttering gjennom gode utdanningsprogram for de ulike konkurransestrinn er viktig for å kompensere for piloter som etter hvert faller fra. Sentralt i dette arbeidet er gjennomføring av effektive treningssamlinger.

Videre deltar enkelte piloter som har ambisjonsnivå på internasjonalt nivå på samlinger med høyverdige flymaskiner (Extra 330SC) i Spania med dyktige franske trenere.

De nasjonale treningssamlingene og konkurransesamlingene arrangeres av ACN (Aerobic Club of Norway) i henhold til Motorflyseksjonens mandat for akrouvalget og ACN med hensyn til ansvar og rollefordeling. ACN er en landsdekkende klubb for medlemmer som er interessert i akro- og konkurranseflyging.

For sesongen 2022 ble det gjennomført to treningssamlinger (Elverum, Stord), en kombinert treningssamling og konkurranse (Leirin) og NM på Geiteryggen i forbindelse med NM Veka. NM var et meget vellykket arrangement værmessig og arrangementsteknisk med hele 24 deltakere, hvorav to kvinnelige deltakere og to ungdomsdeltakere. Av nye regionale konkurransemiljøer var det deltakere fra Værnes og Bodø. Dette takket være et systematisk rekrutteringsarbeid i samarbeid mellom akrouvalget og ACN med økonomisk støtte fra NLF. Uten denne støtten ville ikke denne deltagelsen vært mulig. Bendik Mørstad Johansen ble norgesmester, med Thore Thoresen på andreplass og Ulrik Hasle som nummer tre i den høyeste klassen Advanced. Thomas Hauklien vant klassen Intermediate, Torbjørn Espeland Sportsman og Thom Erik Borgen vant Primary. Rebecca Hansen som contest director, dommere, funksjonærer og flymiljøet på Geiteryggen bidro alle til et vellykket NM med god mediedekning.

Nordisk mesterskap i Finland i 2022 ble kansellert på grunn av manglende påmeldinger. Dessverre har det vært liten aktivitet i akro-konkurransemiljøene i Sverige og Danmark dette året. Det er positive signaler om at Sverige kommer til å arrangere nordisk mesterskap i 2023.

Av internasjonale konkurranser deltok Bendik Mørstad Johansen og Ulrik Hasle på European Advanced Aerobatic Championship i Clinceni, Romania hvor Bendik Johansen ble nummer 20 av 29 deltakere. Clamer Fredrik Meltzer deltok på World Intermediate Aerobatic Championship som norsk deltaker og ble nummer 13 av 20 deltakere i Lotnisko Polen.

Steinar Østby fra ACN er norsk representant i CIVA og deltok på CIVA 2022 Plenary Conference i Lausanne, Sveits.

Presisjon, rally og ANR

Sesongen startet 14. mai med Bergen Open ANR og var en fin generalprøve i forkant av NM Presisjon med ny konkurranseform med bruk av Airsports Live Tracking systemet. Kurt og Louise Norevik vant konkurransen.

NM i presisjonsflyging ble avholdt 25. juni på Geiteryggen flyplass i samarbeid med Grenland flyklubb. Kvalifisering til finale gikk av stabelen 24. juni med totalt 25 påmeldte lag. De tolv beste var med i finalen som ble sendt live i sin helhet (2,5 timer) på NRK. Kurt og Louise Norevik ble norgesmestre og mottok Kongepokalen. Espen Grønstad og Frank-Olaf Semb Jacobsen kom på 2. plass etterfulgt av Anders Liberg og Johan Kvalberg på 3. plass.

I august var det VM i Presisjon i Albi, Frankrike. Norge stilte med fem deltakere. Ingen topp ti plasseringer, men fin progresjon i løpet av trening og konkurranseukene. Eric Collett kom på 3. plass i low time kategorien. Det er åpenbart at trening i forkant av internasjonale konkurranser er nødvendig for å hevde seg på resultatlistene.

I november stilte Norge med et lag i Brits, Sør-Afrika der VM i rallyflyging ble avholdt. Kurt Norevik og Ola Tau Hatlestad kom på en respektabel 20. plass, minimale forberedelser tatt i betraktning.

Informasjonsarbeid

Norges Luftsportforbunds nettside er primærkanalen for informasjon og nyheter. Dette suppleres av sosiale medier slik som Knips og Facebook. I tillegg til dette sendes det ut nyhetsbrev fra tid til annen, når det er viktig og/eller tidskritisk informasjon som må ut til klubber eller medlemmer. Motorflyseksjonen utgir også bladet Flynytt, som er en kanal for mer dyptgående informasjon og fagartikler.

Flynytt

Bladet kom ut med seks utgaver på papir i 2022.

Det ble i løpet av året satt ned et utvalg (Flynyttutvalget) bestående av redaktør Lise Grønskar, daværende fagsjef motorfly, Knut Aldrin, seksjonsleder sportsfly Sigurd Brattetveit og flyger Kristian Fahlstrøm. Utvalgets oppgave var å stake ut en kurs for et bærekraftig Flynytt for fremtiden. Det ble i den forbindelse gjennomført en leserundersøkelse blant medlemmene. Leserundersøkelsen viste at Flynytt lesere i stor grad er fornøyd med bladet slik det er i dag (86 prosent rangerte bladet mellom fem og syv på en skala der syv var best). En overveldende majoritet, 87 prosent,

ønsker å lese bladet på papir. Utvalget gikk inn for å redusere antall utgaver i året fra seks til fem, samt øke abonnementet med 70 kroner i året. Forslaget fikk full støtte fra Motorflyseksjonens styre.

Flynytt har i 2022 gått over til ny plattform på nett: Labrador. Skiftet skyldes i stor grad at dette er et produkt godt tilpasset bladets behov, men også at plattformen vi tidligere brukte ble lagt ned. Det pågår et kontinuerlig arbeid med å finne den rette balansen i forholdet mellom å formidle tidsaktuelle saker til medlemmene digitalt på nett og å belyse aktuelle saker og temaer i papirutgavene. Man vil fremover se at Flynytts nettside vil få høyere prioritet og at det vil bli jobbet aktivt med å øke synligheten i det digitale landskapet.

NLF Flytjenesten

Flytjenesten var på starten av året satt på bakken etter et tilsyn fra Luftfartstilsynet. Etter å ha dokumentert opplæring og kvalitetssikret kvalifikasjoner på ledere og fartøysjefer startet flytjenesten delvis opp våren 2022. Målet er å være fullt operative til sesongen 2023, og være en bidragsyter til samfunnet slik flytjenesten har og er ment å være.

Fra Justis- og Beredskapsdepartementet mottok NLF Flytjenesten et tilskudd på 1.377.281 kroner til drift, øvelser og utstyr for søk- og redningstjenesten i 2022.

Økonomi

Seksjonens økonomi er i hovedsak basert på inntekter fra medlemskontingenter og andel av spillemidler fra Norges Idrettsforbund (NIF).

Seksjonen kommer også i 2022 ut med et noe bedre resultat enn budsjettet, som i all hovedsak skyldes et lavere aktivitetsnivå grunnet restriksjoner i forbindelse med Covid-19. For detaljer vises det til forbundets årsrapport.

Sluttbemerkninger

Styret har også i 2022 fulgt opp de prioriterte sakene slik de ble vedtatt på seksjonsmøtet i 2021:

- Ta aktiv del i prosesser for rammevilkår for sertifikat og utdanning.
- Følge opp NLFs arbeid med å beholde anlegg for allmennflyging inkludert å sikre en allmennflyplass i Oslo-området.
- I lys av de siste års GA ulykker prioriteres arbeid for økt sikkerhet.
- Videreutvikle Flytjenesten med prioritert på SAR og skogbrannvakttjenesten.

Covid-pandemien slapp heldigvis taket våren 2022 og aktiviteten i samfunnet og klubbene har blitt normalisert. Styret opplever kontakten med klubbene som god. Medlemsklubber er selvsagt avhengig av rekruttering, og Luftsportens dag kom i stand for to år siden på initiativ fra Motorflyseksjonen. Tanken bak arrangementet var å skape et lavterskeltilbud landet rundt der flest mulig av seksjonene i NLF går sammen om et felles arrangement. Luftsportens dag ble dermed gjennomført i fjor for andre gang. Tilbakemeldingene er gode fra klubbene som deltok, men det bør fortsatt være mulig å få med enda flere. Forhåpentligvis bidrar tiltaket til økt interesse for NLFs aktiviteter, og dermed bedre rekruttering. Ved neste korsvei må enda flere klubber, på tvers av seksjonene, være med på arrangementet.

Konkurransesaktiviteten tok seg opp igjen i 2022. Det ble avholdt norgesmesterskap og vi hadde deltagere med i internasjonale mesterskap som hevdet seg godt. Styret har på grunn av begrensede midler til disposisjon valgt å prioritere støtte til arrangementer der flest mulig kan være med. Toppidrett med motorfly krever store økonomiske ressurser, og må derfor finansieres av andre kilder, som sponsing.

Foto: Niklas Orheim

Foto: Jørgen Robertsen

Som kjent har Motorflyseksjonen de siste årene gjennomført et tiltak for å få utdannet flere instruktører. Til sammen 13 kandidater fikk tilbud om økonomisk støtte, men svært få har gjennomført utdanningsløpet. Det er flere grunner til at dette initiativet ikke var spesielt vellykket. Styret har evaluert prosessen og foreslår er ny runde basert på at klubber fortsatt melder at instruktørsituasjonen er vanskelig. Endringer i ordningen vil bli gjort på bakgrunn av erfaringene som er høstet i første runde.

Det er svært gledelig at også 2022 forløp uten alvorlige motorflyulykker med fly tilsluttet NLF. Arbeidet med økt sikkerhet for småfly må likevel prioriteres. OBSREG fungerer nå etter hensikten og mange hendelser meldes inn. Dette gir oss muligheter til å fange opp trender og sette inn tiltak. Representanter fra både Motorfly- og Sportsflyseksjonen har deltatt i tilpasning av kampanjen TAKK!, til behovene for økt sikkerhetsfokus i Motorfly- og Sportsflyseksjonen. Det er nå utarbeidet en egen verktøykasse som operative funksjoner i klubbene kan benytte i sitt sikkerhetsarbeid.

Fremtiden for Kjeller flyplass er fortsatt ikke avklart, og det finnes for tiden ingen gode alternativer for en GA-flyplass i Oslo-området. Motorflyseksjonen følger tett arbeidet som gjøres av arbeidsgruppen som jobber med saken. Å finne en god permanent løsning er utfordrende og vil kreve både mye ressurser og tid.

Flytjenestens sikkerhetssystem er oppdatert, og tjenesten er nå operativ. Arbeidet med å få flere klubber klarert etter nye regler har pågått gjennom året. Flytjenesten er en svært kost-effektiv ressurs for samfunnet, som samtidig muliggjør større aktivitet i klubbene. Det må derfor jobbes videre med å få tjenesten bedre kjent, og dermed bedre utnyttet.

Bærekraft er blitt et begrep som stadig flere er opptatt av, og som vil bli en utfordring for vår aktivitet i årene fremover. Dagens motorfly er ikke optimale i denne sammenhengen, og det er et spørsmål om hvor lenge vi kan fortsette som nå. Utviklingen når det gjelder mer miljøvennlige fly går heldigvis fremover. Stadig flere elektriske fly blir utviklet og tatt i bruk. Elektriske fly er foreløpig dyre i innkjøp, men rimelige i drift. Det vil derfor være en utfordring for klubbene å finansiere denne overgangen som uunngåelig kommer. I fjor ble blyfri bensin (G100UL) godkjent i USA, og det er grunn til å tro at europeisk godkjenning følger. Dette vil være et viktig skritt i riktig retning, men det vil likevel ta tid før blyfri bensin kan leveres i Norge. Samtidig må vi sørge for at drivstoff er tilgjengelig der hvor flyene våre opererer.

Som med alle trykte medier er det utfordringer med å bevare og videreutvikle Flynytt. Bladet er svært viktig for Motorflyseksjonen – og Sportsflyseksjonen. Styret er derfor opptatt av å beholde og videreutvikle Flynytt, der det også satses på å utvikle den digitale versjonen.

Det er på flere områder knyttet stor usikkerhet til utviklingen i årene fremover, og mange opplever at den økonomiske situasjonen er krevende. Å være aktiv motorflyger forutsetter en god økonomi. Forhåpentligvis vil verden bli fredeligere samtidig som inflasjon og rentenivå synker. I den grad det er mulig skal vi i Motorflyseksjonen bidra til at klubbene og medlemmene får best mulig forhold til å drive luftsport. Gjennomføring av aktivitetene i seksjonsstyret er avhengig av en stor «frivillighetsdugnad», og seksjonsstyret vil takke alle medlemmer, klubber, tillitsvalgte, operative funksjoner og øvrige samarbeidspartnere for innsatsen og samarbeidet i 2022!

Bjørn Egenberg (s)
leder Motorflyseksjonen

SEILFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Ledermøte

Det er ikke avholdt ledermøte i seilflyseksjonen i 2022.

Styrets sammensetning

Seilflyseksjonens styre har består av:

Leder: Håvard Gangsås, Salangen seilflyklubb
 Nestleder: Trude Liavåg, NTNU flyklubb
 Styremedlem: Øystein Bjørklund, Sandefjord seilflyklubb
 Martin Bjørnebekk, Jeløy mikro- og seilflyklubb
 Tora Lindqvist Tangen (ungdom), Drammen flyklubb
 Varamedlem: Sondre Bjørø, Os aero klubb

Valgkomité: Mariann Brattland (leder)
 Arne Wangsholm
 Johan Heggelund

Administrasjon

Seilflyseksjonen administreres i hovedsak fra rikssenteret for seilflyging, Ole Reistad Senter (ORS) på Elverum. Administrasjonen er en del av NLFs sekretariat og de ansatte er underlagt generalsekretæren. Kontakten med ledelsen i NLF og øvrige seksjoner opprettholdes ved kontordager i Oslo gjennom året. Det har også i 2022 vært avholdt ukentlige Teams-møter i administrasjonen for koordinering og informasjon.

Steinar Øksenholt har vært ansatt i 100 prosent stilling som avdelingsleder, fagsjef og daglig leder av Ole Reistad Senter. Kine Beate Sagbråten Nygård har vært ansatt som vertskap ved Ole Reistad Senter i en 100 prosent stilling.

Lisenser

	Gyldig 31.12.22	Gyldig 31.12.21
SPL	230	183
LAPL(S)*	133	162
FI(S)	106	85
FE(S)	12	12
Elevbevis**	88	106
FAI sportslisenser	48	41

* Utstedte LAPL(S) vil være gyldige og byttes til SPL ved første nødvendige sertifikatbehandling fra NLT. Det utstedes ikke nye LAPL(S) fra 2021.

** Antallet angir nye elevbevis 2022 da bevisene er evigvarende.

Aktivitet og fly

	2022	2021
Timer fløyet	5.350	6.000
Antall starter	6.300	6.600
Antall km (strekflyging)	109.000	126.000
Antall seilfly/motorseilfly	109*	134

Antall kilometer er hentet direkte fra Online Competition 2021 (OLC).

*Antall seilfly registret i luftfartøyregisteret med luftdyktighet fra 2022.

Ulykker og hendelser

	2022	2021
Hendelser	41	38
Ulykker	1	0

Fra 2021 er OBSREG rapporteringsportalen benyttet i seksjonen.

Seksjonsstyrets arbeid

Seksjonsstyremøter

Det er avholdt fem seksjonsstyremøter hvor 41 saker er behandlet.

Styrets sentrale oppgaver

Styret har gjennom året jobbet videre med to prioriterte hovedsaker definert i strategi og handlingsplanen. Disse utgjøres av: 1) Oppstart og drift av utdanning i deklarerert treningsorganisasjon med tilhørende støttefunksjoner og prosedyrer, og 2) Anleggsutvikling på Starmoen med rehabilitering av gressbane, prosjektering av nye hangarplasser og avtaleverk.

I tillegg til dette har styret i enkeltsaker og oppfølging hatt fokus på gjennomføring og revisjon av løpende strategiplan, medlemsutvikling, personell og administrasjon, Nordic Gliding, sikkerhet og hendelser, teknisk oppfølging (CAO), luftrom og rammebetingelser og nordisk samarbeid (Svedanor og Nordic Gliding Meet). Dette i tillegg til andre seilflyfaglige og administrative saker. Seilflystyret valgte bevist i 2022 og ikke å igangsette ytterligere flere prosjekter og prosesser enn det som var knyttet til driften av DTO'en (Declared Training Organisation) inkludert TMS og OBSREG.

Internasjonal representasjon

Lars Rune Bjørnevik representerer seksjonen i FAIs seilflykommisjon (IGC) og Steinar Øksenholt i European Gliding Union (EGU). Begge årsmøtene ble avholdt digitalt også i 2022. Arild Solbakken ble i 2022 valgt inn som ny president for EGU.

Nordisk møte ble avholdt på Ålleberg i Sverige. Som innledning til møte ble det gjennomført en konferanse med fokus på elektrisk innføring i seilflyging (ELSKÅ).

Møtedeltakeren til nordisk møte benyttet fredagen til testflyging av nye flytyper med elektrisk drift.

Utvikling- og handlingsplanen for tingperioden

Seksjonsmøte ble flyttet fra våren til høsten i 2021 som følge av pandemien. Det nye styret har derfor en avkortet planperiode. Ny utviklings- og handlingsplan ble vedtatt på dette møte for perioden 2022 - 2025. Planen er inndelt i 12 deler med visjon, nå-analyse og mål.

Sikkerhet og utdanning

Sikkerhets- og utdanningsutvalget (SU) ledes av Svein Larssen.

Seksjonen benytter aktivt OBSREG til å rapportere hendelser, havarier og øvrige avvik. Svein Larssen er seksjonens oppnevnte OBSREG-koordinator. Gjennom portalen har vi mottatt 41 rapporter i 2022. Hovedsakelig er det små hendelser og avvik, men det er også innkommet tre rapporter med materiell skade hvor ett er landingshavari.

Seilflyvettreglene ble etablert mot slutten av 2020 og konkretisert i ett TAKK-program for 2021. Det ble gjennomført ti digitale workshoper – ett for hver regel! I forkant av sesongen 2022 ble programmet gjort tilgjengelig for klubbene i en digital verktøykasse og oppfordret til å bruke dette ved briefinger og klubbkvelder.

Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) har hatt sitt første ordinære driftsår i 2022 etter oppstarten i 2021. Skolen ledes av fagsjef Steinar Øksenholt som DTO representant og skolesjef. I alt 14 klubber har vært tilsluttete DTO-en og har hatt tilbud om opplæring i 2022. I 2022 ble det avholdt DTO- og skolesjefsamling,

instruktørkurs for FI(S), tre oppfriskingsseminarer for FI(S), samt ett oppfriskingsseminar for kontrollant FE(S).

På høsten i 2022 gjennomførte Norsk Luftsportstilsyn (NLT) virksomhetstilsyn av NLS og DTO-en. Det er avgitt rapport etter tilsynet hvor det er nødvendig å revidere skolens prosedyrer og manualer på flere områder. Det var ingen virksomhetskritiske anmerkninger.

Utdanning- og treningsdatabasen (TMS) har vært benyttet i alle klubbkolene gjennom året. Noen instruktører opplever nok den digitale overgangen utfordrende, men systemet har vært operativt og i stabil drift gjennom hele sesongen. Revisjon 1.1 av treningsprogrammene ble implementert i systemet før sesongstart.

Seksjonen har gjennomført ett formelt virksomhetstilsyn regulert i Seilflyhåndboken i 2022. Besøket var hos Os aero klubb på Ulven i desember.

Seksjonen har avholdt Svedanorkurs i strekkflyging fra Starmoen og fjellflygingskurset på Vågå i 2022. Akrokurset ble dessverre avlyst da vår instruktør måtte trekke seg på kort varsel.

Også i 2022 hadde seksjonen tilbud om instruktørutdanning. To kandidater gjennomførte grunnleggende instruktørkurs til rettigheten FI(S). Kandidatene var fra Drammen flyklubb og Gardermoen seilflyklubb. Det planlegges for nytt kurs i 2023, men de nye kravene fra EASA gjør det om mulig vanskeligere å finne kandidater nå enn tidligere.

I 2022 har seksjonen innledet et samarbeid med Stavern Folkehøyskole og flylinja deres. Tre elever, to jenter og

Svedanor Vågå. Foto: Nordic Gliding

en gutt, har begynt sin utdannelse dette skoleåret. På skolen i Stavern fokuseres det på teori og simulatortrening mens det praktiske opplæringen tilbys på Starmoen. På det sentrale grunnkurset i juli hadde vi to nye elever.

Luftrom

Jarle Mathisen er seksjonens representant i NLFs sentrale luftromskomiteé.

Komiteens arbeid er i hovedsak knyttet til å fremme tilgang til luftrom for alle luftsportsgrenene underlagt NLF. Seilflyseksjonens representant skal ivareta og fremme seilflyging inn i dette arbeidet.

I 2022 opplevde vi utfordringer knyttet til utvidelser av Farris TMA for aktivitetene på Notodden og Lunde. En justering av Flesland TMA har også gitt utfordringer for aktivitetene på Ulven.

Samarbeidet med andre luftromsbrukere oppleves bra, herunder Forsvaret og øvrige luftsportsgrener. Lokale avtaler med lufttrafikkjentesten ser også ut til å fungere tilfredsstillende.

Miljø

Fra tid til annen har enkelte av våre flysteder miljøutfordringer og behov for assistanse. Ofte dukker det opp spørsmål i forbindelse med fornyelser av konsesjoner og myndighetsgodkjenninger. Gjennom fokus på støy og hensynsfull luftsportsaktivitet kan vi forebygge denne type problematikk og skape gode naboforhold. Det er ikke registrert nye utfordringer knyttet til miljø og støy for seilflyaktivitet og klubber i 2022.

Teknisk

Ståle Lien er seksjonens representant i forbundets flytekniske komité, hvor også Øyvind Sørgaard stiller som assistent.

Fra 2021 opererer NLF CAO under regelverket EASA Part ML. Organisasjonsform ble endret fra CAMO til CAO i 2021. De fleste seilflyene i Norge er fortsatt underlagt NLF CAO. Prisnivået er differensiert og konkurransedyktig.

Det er ikke utdannet nye seilflyteknikere i 2022. Veien frem til et slikt sertifikat er endret og foreløpig mangler vi en mulighet for å avlegge eksamen. Dette har foreløpig ikke funnet sin løsning nasjonalt eller i Skandinavia.

Samarbeidet på det tekniske område styrkes på tvers av seksjoner med felles samlinger.

Rikssenteret – Ole Reistad Senter (ORS)

Anleggsutvalget ved ORS ledes av daglig leder ved senteret. Håvard Gangsås inngår i NLFs anleggskomiteé.

Steinar Øksenholt er daglig leder ved ORS med ansvaret for koordinering av drift og vedlikehold. Vertskapsrollen dekkes av Kine Beate Sagbråten Nygård som er ansatt i 100 prosent stilling. Stian Rasmussen har vært ansvarlig slepeflyger og ORS-assistent i høysesongen fra mai og ut august i 2022.

Sesongen 2022 har normalisert seg etter to år med pandemi. Det er gjennomført svært mange store og små arrangementer dette året både for interne NLF-

medlemmer og ekstern gjester. I juli var vi vertskap for en internasjonal metrologisk forskerskole, i august var Luftsportsuka tilbake og i september hadde Norsk Flygerforbund sin årskonferanse på senteret for å nevne tre store.

Den største utfordringen for driften i 2022 har vært den voldsomme økningen i strømprisen som oppstod mot slutten av 2021 og som har vedvart gjennom hele 2022. Vi har søkt og fått innvilget strømstøtte i alle fire kvartaler. Vi ser allikevel at dette alene utfordrer en drift som normalt gir et lite overskudd. Den generelle prisveksten, rentehevinger og økte avgaspriser bidrar også til denne reduksjonen.

Seilflyaktiviteten på Starmoen gikk opp fra 1.522 slep i 2021 til 1.536 i 2022. Elverum flyklubb har også hatt aktivitet på vinsjen i 2022, men aktiviteten er noe ned fra tidligere år. Hanglidersmiljøet har også i 2022 vært aktive med vinsj og flyslep.

Antall totale flybevegelser på Starmoen er ganske stabilt og ligger på om lag 12.000 bevegelser og med god kapasitet opp til begrensingen i konsesjonen på 20.000 bevegelser.

Våren 2022 startet vi på jordforbedringen av gressbanen. 65 dekar ble tilført slam og bearbeidet før såing. Arbeidet ble noe mer omfattende enn planlagt da vi måtte pløye slammet ned. Det ble mye steinplukking ut over sommeren, men området vokste godt til å kunne åpnes for bruk sent på høsten. I august 2023 begynner vi på nordre enden av gressbanen og planlegger her for jordforbedring og planering av cirka 40 dekar. Det samlede prosjektet i sør og nord er gjennomført som spillemiddelprosjekt.

I juli søkte vi Sparabank1-stiftelsen Innlandet om

støtte til innkjøp av nytt klippeaggregat til traktoren. Søknaden ble innvilget med 100.000 kroner. Ny klipper er bestilt og vil bli levert våren 2023 hvor støttebeløpet dekker cirka 50 prosent av kostnaden.

Gjennom året har det også vært jobbet videre med plan om å bygge mer hangarplasser på Starmoen. I 2022 har byggekostnadene skutt i været både hva angår materialer og arbeidskraft. Vi ser derfor på en mulighet for å komme i gang i 2023 hvor vi forventer at prisene

normaliserer seg. Et informasjonsmøte for interesserte planlegges 7. januar 2023.

Rekruttering og aktivitet

Seksjonsstyret har også i 2022 selv ledet aktiviteter knyttet til PR- og rekruttering. Tora Lindqvist Tangen er seksjonens representant i NLFs sentrale ungdomsutvalg.

NM Grand Prix. Fra venstre Kato Kvitne, Per Morten Løvsland og Eirik Marthins.
Foto: Steinar Øksenholt

Det ble ikke gjennomført noe sentrale tiltak eller programmer rettet mot rekruttering i 2022. Intensjonen var å gi klubbene ett år på å vende tilbake til normalen etter pandemien. Vi opplever allikevel god tilstrømming av nye elever totalt i seksjonen, men hvor dette nok oppleves litt forskjellig fra klubb til klubb. Enkelte klubber har inntaksstopp, mens andre gjerne skulle sett at de hadde én elev eller to.

Seksjonen inviterte klubbene også i 2022 til å ta del i nordiske seilflydager og arrangementet ble slått sammen med Luftsportens dag. Konseptet er fortsatt en åpen dag hvor klubbene viser seg frem og tilbyr introduksjonsflyging.

Rune Hovda under VM i Ungarn.
Foto: Nordic Gliding

Norsk seilflyging kan nå tilby tilrettelagt luftsport med ikke mindre enn fem seilfly, tre stykk ASK-21 og to stykker DG1001. Flyene har sine baser på Starmoen, Klanten, Hokksund og Voss. Ytterligere ett fly er i bestilling hvor NTNU flyklubb har fått støtte fra DAM stiftelsen med i alt 1,4 millioner kroner til anskaffelsen. Flyet ble bestilt i 2021, men leveres ikke før i 2023.

I 2022 arrangerte vi på nytt junioruke og juniorsamling under en sammenhengende uke på Starmoen i starten på august. Arrangementene er åpne for seilflyungdom i aldersgruppen 13 - 25 år. Dette året deltok 23 piloter hvorav fem jenter. Deltakerantallet er samlet litt ned dette året, men nye klubber var representert og ikke minst en god økning i antall jenter. Deltakeren fikk fløyet ganske mye og hadde et allsidig tilbud med både flyslep, vinsj, TMG og ulike typer av seilfly. Ungdommene var igjen veldig fornøyd!

Nordic Gliding

Jens Trabolt (DK) er redaktør og Steinar Øksenholt inngår i styret for Nordic Gliding Aps.

Nordic Gliding utgis nå digitalt som det første av medlemsbladene i NLF. Mange av våre medlemmer savner fortsatt papirbladet, men den nye digitale plattformen gir oss langt større muligheter. Vi kan være mer dynamiske og tilstede gjennom hele året og ikke bare i 4 - 6 nummer. Vi ser også norsk og nordisk seilflyging gjøres kjent på en helt annen måte internasjonalt. Dette trekker utenlandske piloter til Norge. Ellers er det interessant å se fra leserstatistikken at nesten tre ganger så mange jenter leser artikler i Nordic Gliding enn det vi har som kvinnelige medlemmer. Norske bidrag og artikler kan økes ved at vi aktivt tar del og sender inn stoff til redaktøren.

Konkurrans- og breddeidrett

Lars Rune Bjørnevik ble i løpet av 2022 avløst som leder av uttak- og konkurranseutvalget (UK). Ny leder er nå Kristoffer Samuelson.

Norge var i 2022 tilbake på den internasjonale seilflyarenaen med deltakere både i VM 18-meterklasse og junior VM klubbklasse. Rune Hovda, Os aero klubb, deltok med sin helt nye Ventus 3M i 18-meterklassen i Ungarn. Det var et mesterskap med utrolig godt vær og mye flyving. Dette var Hovda sitt første internasjonale mesterskap og læringskurven var bratt. I junior VM klubbklasse deltok Sondre Bjørø fra Os aero klubb.

Seilflyging har også festet seg som e-sport. Det flyes e-sport serie både innenfor Skandinavia og internasjonalt i Europa og verden. Norske Arne Martin Güettler har markert seg i dette selskapet og gjør det veldig bra. Han er blant annet kvalifisert for finalen i Virtual Sailplane Grand Prix 2023 med et svært godt resultat fra den svenske kvalifiseringskonkurransen i 2022, hvor han ble nummer to.

Norgesmesterskapet i Grand Prix ble arrangert av seksjonen fra Starmoen i 2022. Totalt 16 påmeldte deltakere fikk fløyet fire gyldige dager under ledelse av Arild Solbakken, Steinar Øksenholt og Leif Jørgen Ulvatne i den sentrale staben. Norgesmester ble Per Morten Løvslund, Sandefjord seilflyklubb. Harald Høimyr's minnepokal for raskeste flygning over 300 kilometer gikk til Eirik Marthins fra Gardermoen seilflyklubb.

Norgesmesterskap i sportsklassen ble arrangert av seksjonen fra Starmoen. Konkurransелеder var Steinar Øksenholt og mesterskapet fikk tre gyldige dager. Norgesmester ble Ingar Pedersen, Drammen flyklubb. Også dette året inviterte vi til «rookiesklasse». Dette konseptet er positivt mottatt og bidrar til rekruttering av nye konkurranseflygere.

Planen var å arrangere NM i akrobatikk sammen med motorfly på Geiteryggen under NM-UKA. Ved påmeldingsfristens utløp var det ikke nok påmeldte piloter til å gjennomføre mesterskapet for seilflygerne. Noe senere på høsten ble det arrangert en konkurranse på Notodden i regi av Sandefjord seilflyklubb

Total vinner av Norges Cup 2022 var Kato Kvitne, Voss flyklubb. Det ble syv gyldige konkurranser inkludert norgesmesterskapene i denne sesongen.

OLC Norway samlet totalt 83 deltaker i 2022. Disse rapporterte 603 flygninger og 109.000 kilometere. OLC Norway for distanse og hastighet ble også i 2022 vunnet av Erlend Sørbye, Elverum flyklubb. Klubbkonkurransen ble vunnet av Sandefjord seilflyklubb.

Merker og rekorder

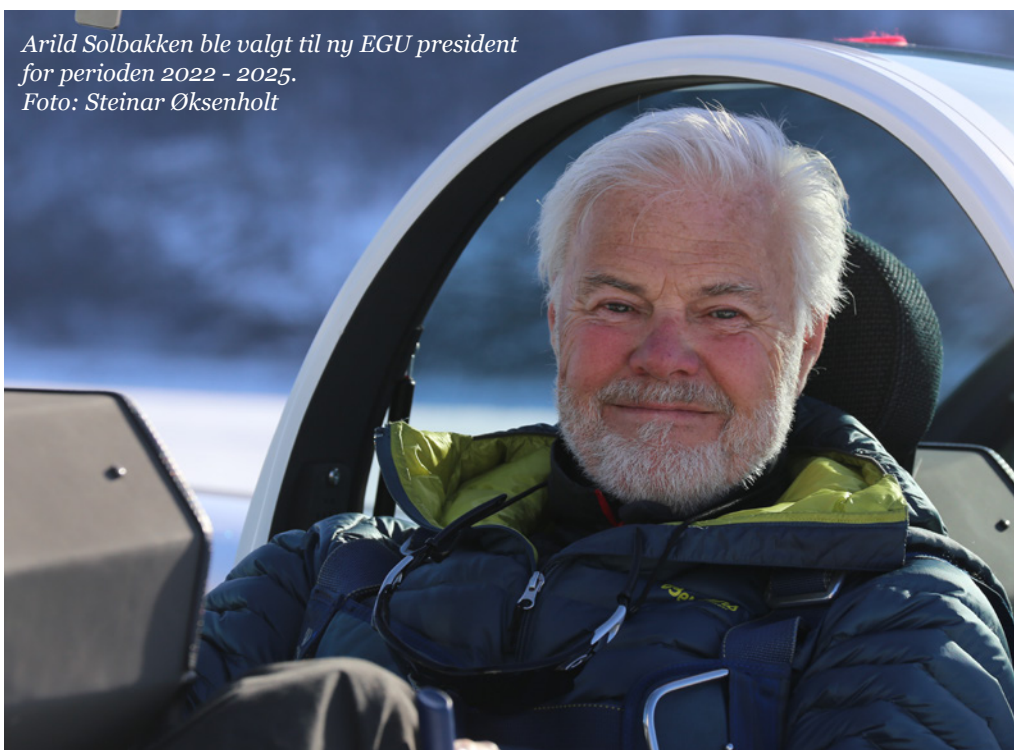
Ingar Pedersen leder merke- og rekordutvalget (MR).

Utvalget har mottatt søknader for merker og rekorder i 2022 som ble utdelt ved Seilflykonferansen i oktober. Dette inkluderte tre stykker. Sølv-C, én måldiamant, to distansediamanter, ett 750 kilometer diplom og ett 1.000 kilometer diplom. 1.000 kilometer diplom nummer fire ble tildelt Rune Hovda fra Os aero klubb for hans flygning 19. juni 2022.

Økonomi

Budsjettmålet for 2022 var et overskudd på 30.000 kroner. Regnskapet for 2022 viser et underskudd på 46.866 kroner.

I ett år med stor aktivitet og tilførsel av betydelig inntekter driftes Ole Reistad Senter fortsatt med et lite overskudd, men resultatet er sterkt preget av høye strømknostnader. I perioden desember 2021 til desember 2022 har vi mottatt 182.000

Arild Solbakken ble valgt til ny EGU president for perioden 2022 - 2025.
Foto: Steinar Øksenholt

Ventus 3M. Foto: Steinar Øksenholt

kroner i strømstøtte. Strømforbruket er redusert med 30.000 kWh i årsforbruk, men kostnaden etter strømstøtte er allikevel doblet.

Seksjonens slepefly, Piper Pawnee LN-EIC, har vært operativ gjennom hele sesongen og kan igjen vise til et driftsoverskudd bedre enn budsjett. Flyet er fra 2023 overført til Norrønafly for teknisk vedlikehold. I januar 2023 vil vi gjøre opp teknisk status med nytt verksted som vil være styrende for oppgraderinger og utskiftninger de nærmeste årene.

Seksjonens seilfly, DG1001 Club Neo LN-GOR har fløyet 368 starter og 218 timer. Flyet benyttes allsidig og har vært benyttet ved instruktøropplæring, grunnkurs, fjellflyging og til konkurranser.

Sluttbemerkning

Året 2022 har vært et godt år for seilflyseksjonen, men «normal» drift etter år med Covid-19. Utfordringen har vært høye strømpriser, som har spist opp mye av de ekstra inntektene vi tidligere har hatt fra drift av Ole Reistad Senter. Vi får glede oss over utbedringer av anlegget, gjennom oppgradering av gressflaten i sørlig ende. Når vi i tillegg fikk støtte til nytt klippeaggregat fra Sparebankstiftelsen i desember, ligger alt klart for sesongen 2023.

Aktivitetsnivået var tilbake til post-covid nivå, både ute i organisasjon, og på rikssenteret. Det følte godt å være tilbake i normalt gjenge, og seilflykonferansen samlet godt over 60 deltakere på Storefjell. Konferansen ble en meget god avslutning på en god sesong, og med gode foredrag om utviklingen i vår sport. Den blir elektrisk, det er i alle fall sikkert, ikke minst ut fra de høye drivstoffpriser på flybensin. Luftsportsuka ble en suksess også i 2022, med fullt hus på Starmoen. En rekke aktiviteter ble gjennomført, og takk til dere som stilte opp for oss i seilflymiljøet. Det var også gledelig å komme i gang med ungdomsarbeid, og junioruka som samlet mange til flyglede i begynnelsen av august. Sikring av gode vilkår for våre unge ørner, er en viktig investering for fremtiden i sporten vår. Satsing på økt rekruttering blant de yngste er og vil også være et fokusområde i årene som kommer. 2022 ble et år uten alvorlig ulykker, og OBSREG er vårt nye rapporteringssystem, som kom i full drift. Også på øvrige skader var det nedgang, selv om antall hendelser i OBSEG er på det normale.

TMS viser et økende antall elever, men noe av det skyldes overgangen fra gammelt, til nytt system. Vår nye DTO ser ut til å fungere tilfredsstillende, og for elvene og instruktørene, blir det sakte men sikkert bedre forberedelser og oppfølging. Noen klubber har også hatt fokus på tetter oppfølging, samt krav om progresjon, med godt resultat. Dette har utstedte 13 nye sertifikater i 2022, og 30 i det nye DTO siden oppstarten i 2021.

Stor takk til avdelingsleder og vertinne på ORS, som også i 2022 har lagt ned enormt mye arbeid for alle oss i seilflymiljøet. Vil også takke alle dere frivillige, som bruker mye tid og krefter på å holde vårt gode miljø i gang. Vi er nå 363 piloter med seilflysertifikat (SPL), og sammen med våre elever skal vi igjen nå nye høyder i 2023. Stor takk til våre medlemmer i seksjonsstyret, som fortsatt er tidenes yngste.

Håvard Gangsås (s)
leder Seilflyseksjonen

SPORTSFLYSEKSJONENS ÅRSBERETNING 2022

Organisasjon

Styrets sammensetning

Leder: Sigurd Brattetveit, Stord flyklubb
 Nestleder: Stig Børrestuen, Elverum flyklubb
 Styremedlemmer: Eva Therese Næss, Tromsø sportsflyklubb
 Kristina Indianna Sara, Namdal flyklubb
 Pål Vindfallet, Innlandet flyklubb
 Vegard Halden, Drammen flyklubb
 Jone R. Mathisen, Jæren sportsflyklubb

Valgkomité: Geir M. Andersen(leder),
 Petter A. Gustavsen
 Stein Erik Lundblad

Administrasjon

Tom Bjerke har i 2022 hatt en stillingsandel på 77 prosent som fag- og avdelingsjef. De resterende 23 prosentene av hans stilling er i tilknytning til NLF CAO og NLF sentralt.

I 2022 har Roger Holm vært engasjert som prosjektmedarbeider i en tilnærmet 30 prosent stillingsandel.

Gyldige sportsflyrettigheter ved årsskiftet

Nye benevnelser på rettigheter i 2022.

Klasse	31.12.22	31.12.21	31.12.20
Elevbevis rorstyring	103	115	133
Flygerettighet rorstyring	451	501	519
Instruktører/kontrollanter rorstyring	95	119	112
Elevbevis vektskift	5	1	2
Flygerettighet vektskift	31	33	35
Instruktører/kontrollanter vektskift	11	10	10
Elevbevis gyroplan	1	0	1
Flygerettighet gyroplan	9	8	10
Instruktører/kontrollanter gyroplan	3	3	3
Seniorkontrollanter	15	15	14
Kontrollanter	36	42	41
Instruktører	42	60	59
Instruktører, MBR	12	24	23
Besiktningsmann gyroplan	4	7	5
Besiktningsmann rorstyring	22	29	33
Besiktningsmann vektskifte	8	9	9

Vestlandet. Foto: Via Sigurd Brattetveit

Aktivitet på totalt 210 innrapporterte sportsfly i 2022

	2022	2021
Antall timer	7.807	9.324
Antall starter	20.304	24.453

Ulykker og hendelser

	2022	2021
Innrapporterte hendelser via OBSREG	40	37
Alvorlig personskade	0	0
Omkomne	0	0

Sportsflyregisteret

NLF fører register over alle norske sportsfly, med kjennetegn som starter på LN-Yxx

	2022	2021
Antall sportsfly med flygetillatelse ved årsskiftet	241	253
Antall sportsfly som har hatt flygetillatelse innenfor året	281	296
Antall nye sportsfly som er ført inn i registeret i løpet av året	5	3

Vestlandet. Foto: Via Sigurd Brattetveit

Seksjonsstyrets arbeid

Det er avholdt fire møter i sportsflystyret i 2022, hvor av 25 saker er behandlet.

Aktivitetsutvalget med ansvar for Informasjon og konkurranser

Pål S. Vindfallet (leder), Stig Børrestuen, Jone R. Mathisen og Tormod Veiby.

Verdensmesterskap Sportsfly 2022

I slutten av juli ble det 17. FAI World Microlight Championship avholdt på Hosin flyplass i Tsjekkia. Norge stilte med to lag i klassen RAL2 (trekkse med pilot og navigatør). Totalt var det 42 lag fra ti forskjellige nasjoner som deltok i fem forskjellige klasser. I klassen RAL2 var det 11 lag fra tre nasjoner. Etter god innsats endte team Espen Grønstad (pilot) og Frank Olaf Sem-Jacobsen (navigatør) på 8. plass og team Ole Rennehvammen (pilot) og Ayla Rennehvammen-Håkonshellen (navigatør) endte på 11. plass. Vinneren ble ukrainske Yuriy Yakovlyev og Tymofii Yakovlyev.

Norgesmesterskap 2022

Det har blitt avholdt NM i sportsflyging på Geiteryggen flyplass i Skien under NM Veka 2022. NM 2022 var et felles arrangement sammen med Motorflyseksjonen, og NRK sendte finalen live på NRK.

Grenland flyklubb sto som arrangør av NM på Geiteryggen. Et tett samarbeid med NRK og Airsport sitt tracking system bidro til at det ble god PR med live sending av finalen på NRK 1. Sportsflyseksjonen takker Grenland flyklubb for innsatsen og Airsport for samarbeidet.

Informasjonsbulletin

Utvalget har i 2022 sendt ut åtte informasjonsbulletiner til medlemmene i sportsflyklubbene med et gjennomsnittlig besøkstall på 75 prosent, noe som synes å være bra.

Flytryggingstilvalget

Flytryggingstilvalget: Stig Børrestuen (leder), Bjørn Pedersen, Stein Erik Lundblad, Bendik Mørstad Johansen.

- 1. Gjennomførte saker
 - a. Endring av sammensetning utvalg. Bjørn Pedersen og Bendik Mørstad gikk ut av utvalget i løpet av året og Tom W. Røstad gikk inn som medlem.
 - b. Behandlet 40 hendelser i perioden, 22 av disse rapportene er lukket og publisert i OBSREG.
- 2. Pågående saker
 - a. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - b. Anbefalinger etter hendelsesrapporter.
 - c. Utvikling av materiell for flytryggingstilvalget i klubbene.
- 3. Planlagte aktiviteter
 - a. Opprettholde fokus på flytrygging gjennom rapportbehandling og kontakt med miljøet.
 - b. Behandling og oppfølging av hendelsesrapporter.
 - c. Deltagelse i NLFs sikkerhetskomite.
 - d. Ledelse og deltakelse i fokus gruppe for analyse av hendelser relatert til bortfall av motorkraft på sportsfly.
- 4. Kurs og samlinger/arrangement
 - a. Deltakelse på instruktør seminar 2022.
- 5. Tilrådninger fra Flytryggingstilvalget
 - a. Etablering av fokus gruppe for å se nærmere på alle hendelser relatert til bortfall av motorkraft ved spesielt avgang. Dette gjelder i utgangspunktet Rotax 912 motorer.

Håndbokredaksjonen

Tom Bjerke (leder), Svein Olav Aasen, Ivar Moland og Roger Holm (sekretær).

Håndbokredaksjonen har i 2022 arbeidet med justering av teksten i enkelte punkter i sikkerhetssystemets utgave 8, som trådte i kraft fra 1. januar 2022. I samråd med Luftfartstilsynet ble det i alt laget fire oppdaterte versjoner, og gjeldende versjon er ved årsskiftet 8.0.4 datert 27.07.2022.

I desember kom Luftfartstilsynet med utkastet til ny en sportsflyforskrift der den viktigste endringen vil være å innføre 600 kilo MTOM for sportsfly. Håndbokredaksjonen har i samråd med de faglige utvalgene startet arbeidet med å vurdere utkastet, men det endelige arbeidet vil først komme i gang i 2023.

Operasjons- og utdanningsutvalget

Roger Holm (leder), Tor Berg, Geir Magne Andersen, Espen Grønstad, Bård Ivar Bru og Ivar Moland.

Teorikursene i Training Management System (TMS) har etter en beskjeden start kommet godt i gang i løpet av året. Det er laget studiemoduler i alle ni fag, og en ekstra tiende tilleggsmodul for vektskift. Alle eksamener i de ni fagene kan nå tas ved dette systemet, og det er tilgjengelige øvingsoppgaver av samme type som finnes til både progresjonssjekkene og eksamen. Til klasseromsundervisningen er det laget PowerPoint presentasjoner, som i kortversjon gjennomgår pensum, og med studiemodulene som er lagt tilgjengelig på TMS, blir dette et komplett studieopplegg sammen med selvstudium.

Fra elever og skolesjefer ble det rapportert inn enkelte feil i spørsmålsdatabasen, og utvalget har foretatt kvalitetskontroller gjennom hele året slik at spørsmålsstillingen skal samsvare med pensum og teksten i lærematerialet.

Det ble arrangert to oppdateringsseminarer, ett i februar med 90 deltagere og ett i oktober med 28 deltagere. Det er en av betingelsene for å forlenge instruktørrettigheten å delta hvert tredje år, og på grunn av pandemien og opphold i rekken av seminarer, ble det en del opphopning i antall deltagere dette året. Av innholdet var blant annet nyheter innen regelverk, standardisering av instruktører, og veiledning av erfarne instruktører hvordan en skal praktisere de nye ferdighetskontrollene (PC) og ferdighetsprøvene (skill test).

Standardiseringsprogrammet for instruktører ble ferdig gjennomført etter å ha blitt utsatt to år på grunn av covid-pandemien. Instruktørene har med dette gjennomført en oppdatering til en godkjent enhetlig standard. Pålegget fra Luftfartstilsynet etter tilrådsninger fra Statens Havarikommisjon om en høynet og enhetlig standard på våre instruktører er med dette gjennomført. Programmet ble utarbeidet og fulgt opp av utvalget, og gjennomført av seniorkontrollanter i samråd med skolesjefene i alle klubbene med skoletillatelse.

Det er innført et nytt regime for forlengelse og fornyelse av instruktørrettighetene basert på det som gjennomføres for motorflygere. Dette skal bidra at undervisningsstandard og nivået på instruktørene vedlikeholdes i årene som kommer.

De siste årene har det vært mindre interesse for å gå instruktørkurs enn normalt, noe som også kan skyldes pandemien, og det ble derfor i samråd med seksjonsstyret budsjettert med instruktørkurs hvert annet år istedenfor å arrangere disse årlig. Det ble derfor ikke avholdt noe instruktørkurs i 2022, men det har kommet mange påmeldinger for kurs i det påfølgende året. Utviklingen vil avgjøre om det kan bli arrangert instruktørkurs hvert år.

Seksjonen gjennomførte 12 fysiske virksomhetskontroller etter planen blant våre klubber for å kontrollere at ting er på stell, og at regelverket etterleves. I tillegg gjennomførte Luftfartstilsynet fire tilsyn i våre sportsflyklubber. En rekke funn ble registrert, og det er laget en samleliste over gjentagende funn med forslag til hvordan de lukkes, og som er sendt ut til alle klubbene for informasjon og innspill til kontinuerlig forbedring.

Norge stilte med to lag til VM i sportsfly. Frank Olaf Sem-Jacobsen, Espen Grønstad, Ayla og Ole Rennevhavmen. Foto Espen Grønstad

Teknisk utvalg

Kristian Fahlstrøm (leder), Stein Erik Lundblad, Tormod Veiby og Svein Olav Aasen.

Aktiviteten i 2022 har i hovedsak bestått i

- Pågående arbeid med regelverk.
- Avholdelse av oppdateringsseminar for besiktningspersoner.
- Noen få materiellklareringer.
- Svar på tekniske spørsmål fra flyeiere, instruktører og besiktningspersoner.
- Håndtere bekymringsmeldinger.
- Det har ikke vært noen sikkerhetsmeldinger i 2022.
- Arbeid med høringsvar på nytt regelverk 600 kilo.

Vi fikk gjennomslag for å endre tomvektreglene for materiellklarering av sportsfly, slik at dagens fly tilpasset 600 kilo i utlandet kan importeres til Norge.

Det kommer fremdeles svært få sportsfly til landet. Dette skyldes nok en kombinasjon av usikkerhet angående regelverk og økonomiske nedgangstider.

Planlagt aktivitet i 2022

- Oppdateringsseminar for besiktningspersoner i oktober.
- Oppdatering av Sportsflyhåndboka tilpasset 600 kilo regelverk.
- Innføring av begrepet «experimental sportsfly».

Økonomi

Det vises til regnskapsoppstillingen.

Sluttbemerkninger

2022 har vært et godt år, noe vi ikke minst kan takke våre piloter for, da vi har unngått alvorlige hendelser.

2022 har vært et år der en har slutført mange av oppgavene, som det enten har blitt

jobbet med, eller vært planlagt over flere år. Her vil jeg få nevne nytt læremateriell, nytt program for opplæringen vår, oppdatering av alle instruktører og implementering av sportsflyhåndboken utgave 8 med mer. Her er det mange som har bidratt til å gjøre sporten vår sikrere. En forenkling i sikkerhetssystemet har vi fått til, og dette vil være en kontinuerlig prosess.

På slutten av året kom også de nye forskriftene for sportsfly ut på høring. Her er det åpnet for nye rettigheter og muligheter.

Styret har avholdt fire styremøter i løpet av året og har behandlet 25 saker. Det er givende å arbeide med et så engasjert og dyktig styre, et godt lag som drar lasset sammen. Dyktige og engasjerte utvalg sikrer oss den kompetansen vi trenger for å stake ut veien underveis og ikke minst fremover. Utvalgene er styrets faglige organ og vil til enhver tid gjenspeile seksjonens satsingsfelt og behov for fagkompetanse.

Sigurd Brattetveit (s)
leder Sportsflyseksjonen

NORSK LUFTSPORTSTILSYNS (NLT) ÅRSBERETNING 2022

Sammendrag

NLT avsluttet revisjonen av Skolehåndboken til Norges Luftsportforbund Seilflyskole (NLS) som en Declared Training Organisation (DTO) 7. januar 2022. Dermed var deklarasjonen fra NLS ferdig og driften som startet 4. mars 2021 kunne fortsette som planlagt basert på den reviderte skolehåndboken og tilhørende utdanningsprogram.

Tidlig i 2022 ble arbeidet startet med å etablere en DTO for ballongflygere. Flere organisatoriske modeller ble diskutert med Ballongseksjonen i Norges Luftsportforbund (B/NLF) og NLS. Konklusjonen ble at DTO for ballong ble lagt inn under NLS. Dermed ble det kun én DTO i Norge som dekker utdanning til både seilflyging og ballongflyging.

Basert på avtalen med Ravn Webveveriet AS fra 23. juni 2021 om utvikling av en elektronisk eksamensløsning for teorieksamener knyttet til seilflysertifikat (SPL-sertifikat) og sertifikat for ballong flygere (BPL-sertifikat), ble denne løsningen satt i produksjon 22. mars 2022. Løsningen utgjør nå en del av NLFs Training Management System (TMS).

Det ble gjennom hele 2022 arbeidet med å etablere en funksjon for kvalitetssikring av NLT. Dette er en helt nødvendig funksjon og er også et krav fra EASA. Funksjonen må være uavhengig av NLT. En kandidat til oppgaven takket dessverre nei og en ny kandidat ble forespurgt og takket ja i slutten av april. Rollen som kvalitetsrevisor for NLT måtte kombineres med annen jobb, og det ble derfor lagt en langsiktig plan for oppstart i september 2022.

Kontakten med Luftfartstilsynet (LT) hadde ligget nede siden siste kontaktmøte i april 2019 på grunn av pandemien. Denne kontakten ble gjenopprettet i september 2022 da NLT oversendte et forslag til revidert avtale med LT sammen med et oppdatert referat fra det siste kontaktmøtet.

NLT hadde lenge sett et behov for å utvide ansvarsområdet til også å omfatte de to operative forskriftene for seilfly og ballong. Dette ble diskutert med Samferdselsdepartementet (SD) som imidlertid først ønsket en større grad av innsyn i NLTs prosedyrer for ivaretagelse av nåværende ansvarsområde.

Mot slutten av 2022 ble det opprettet kontakt med Østerrike Aeroklubb/Flugsport Allgemeine-Luftfahrt Administration (ÖAeC/FAA) som har en tilsvarende

myndighetsstruktur som Norge. Dette ga verdifull informasjon til både den pågående kvalitetssikringen av NLT og til revisjonen av NLTs styringsmanual.

Perioden med hjemmekontor ble formelt avsluttet 9. februar 2022.

Kontakt med EASA og andre myndigheter

Det har i 2022 ikke vært behov for noen direkte kontakt med EASA. Imidlertid hadde LT en inspeksjon fra EASA i mai som ga et avvik som gikk på manglende prosedyre og tilkobling av NLT opp mot den europeiske databasen for innrapportering av ulykker og hendelser (ECCAIRS).

Kontakten med LT har i hovedsak vært sporadisk og knyttet til rene faglige avklaringer og koordineringer. Imidlertid sendte NLT 7. september 2022 et forslag til revisjon av den eksisterende avtalen mellom LT og NLT sammen med en oppdatering av aksjonspunktene fra det siste kontaktmøtet 25. april 2019. Dette for å reetablere den formelle kontakten som hadde ligget nede under pandemien. Som en oppfølger til dette ble det avholdt et telefonmøte med LT 7. desember der forholdet LT/NLT/EASA ble diskutert i lys av det avviket LT hadde fått under EASA inspeksjon i mai 2022. Dette møtet konkluderte blant annet med at LT skulle komme tilbake med navn på ny kontaktperson, samt forslag til dato for nytt kontaktmøte.

NLT mottok 2. august et forslag til State Safety Program fra LT. Høringssvar ble sendt LT 26. september hvor det ble påpekt enkelte uklarheter knyttet til forholdet LT/NLT. Det ble avholdt et Teams-møte med Østerrike Aeroklubb/Flugsport Allgemeine-Luftfahrt Administration (ÖAeC/FAA) 31. oktober 2022. Som et resultat av møtet fikk NLT informasjon om både organisasjon, bemanning og ansvarsområder, samt et detaljert innsyn i kvalitetsplanen for ÖAeC/FAA. NLT fikk også en kopi av det spørreskjemaet som ÖAeC/FAA hadde mottatt før en inspeksjon fra EASA i november 2021.

NLT deltok 23. juni og 6. oktober 2022 på formøter i regi av LT før EASA komitemøter henholdsvis 28. – 29. juni og 12. – 13. oktober. Av de tre formøtene som ble avholdt i 2022 var det kun disse to som var relevant for NLT.

2. juni 2022 ble det avholdt årlig møte med Samferdselsdepartementet (SD) hvor årsrapporten for 2021 ble gjennomgått. Videre ble det diskutert en mulig revisjon

av NLTs gebyrregulativ samt kvalitetssikringen av NLTs virksomhet. SD hadde en klar forventning om at ved neste årlige møte i 2023 må det foreligge en plan for kvalitetssikringen av NLT, samt at første del må være gjennomført. Det ble videre avtalt at NLT skulle komme tilbake med mer konkrete planer vedrørende en eventuell utvidelse av NLTs ansvarsområde. I første omgang gjaldt dette de to operative forskriftene for seilfly og ballong (del SAO og del BOP). Etter interne diskusjoner i NLF, ble dette tatt opp i et møte med SD 22.09.2022. I lys av EASAs inspeksjon av LT i mai 2022 og det rapporterte avviket som gjaldt NLT, ble det bestemt at NLT først skulle gi SD en oversikt over de krav NLT til enhver tid må forholde seg til og hvordan samsvar med disse er sikret. Denne oversikten ble sendt SD 03.10.2022.

Kontakt med brukermiljøet

Etter at 2021 hadde vært et år med høy aktivitet knyttet til både konvertering av nasjonale sertifikater til EASA SPL- og BPL-sertifikater og etablering av DTO, ble 2022 mer preget av revisjoner til prosedyrer og skjemaer, samt informasjon og rettleiding basert på alle erfaringene som ble gjort i 2021. Spesielt for instruktører og kontrollanter var det ønskelig med informasjon og avklaringer før starten på sesongen 2022. Dette ble i hovedsak ivaretatt ved e-post, NLTs hjemmesider samt at NLT deltok under en spørretime for seilflygere arrangert av NLS 10. januar og i to seminarer for skolesjefer/instruktører knyttet til deres rolle og ansvar i en DTO-organisasjon avholdt henholdsvis 8. og 9. februar og 18. og 19. mai. Alle møter og seminarer ble avholdt på Teams. NLT deltok også på et oppfriskningskurs for seilflyinstruktører 15. og 16. mars.

Også i 2022 har det vært behov for juridisk bistand i forbindelse med tolking av regelverket for å gi riktig informasjon ut til brukermiljøet.

NLTs hjemmeside har blitt jevnlig oppdatert i hele perioden både med faglig informasjon og en rekke skjemaer som skal benyttes i forbindelse med både søknader og selve gjennomføringen av opplæringen i en DTO. Videre er postlisten lagt ut med jevne mellomrom. Firmaet LRB TECH AS har blitt benyttet til det datatekniske og layout.

I februar ble hele postlisten konvertert til Excel for lettere å kunne håndtere både størrelse og kompleksitet, samt gi en bedre søkefunksjon.

Hovedtyngden av kommunikasjonen har i hele 2022 vært mot seilflymiljøet med kun sporadisk kontakt med ballongmiljøet.

Ved starten av 2022 var det fortsatt ni søknader om konvertering av nasjonale seilflylisenser som fortsatt ikke var avsluttet. Dette skyldtes ufullstendige søknader. Disse søkerne ble kontaktet i løpet av 2022, og åtte svarte at de ville fullføre prosessen i løpet av 2023.

Saksbehandling knyttet til personlige sertifikater

Utstedelser og revisjoner av personlige sertifikater ble i 2022 gjennomført basert på de rutine og prosedyrene som ble etablert i 2021 med noen tilpassinger basert på erfaringer og tilbakemeldinger både fra NLS og søkere. Blant annet ble det ved starten av året foretatt en revisjon av en del skjemaer for å forenkle og klargjøre bruken. Hovedtyngden av søkere i 2022 gjaldt nye SPL- sertifikater, kun et fåtall var konverteringer fra tidligere nasjonale lisenser. I 2022 startet også utsending av reviderte instruktørrettigheter til de instruktørene som fikk denne rettigheten under den gamle forordning (EU) 1178/2011 som ga en gyldighetsperiode på tre år. Denne tidsbegrensningen ble fjernet med innføringen av del SFCL og del BFCL 15.10.2020.

Det ble også mottatt en del søknader til allerede eksisterende SPL-sertifikater om utvidelser med flere rettigheter, blant annet fire nye instruktørrettigheter.

I 2022 ble også en ny kontrollant for seilflyging (FE(S)) godkjent av NLT. Vedkommende hadde tidligere en instruktørrettighet (FI(S)) som nå ble søkt utvidet til en FE(S)-rettighet. Godkjennelsen ble basert på gjennomføring av et oppfriskningskurs 27. mai 2022 som omfattet både teori og praktisk flyging. NLT var til stede under kurset og eksaminerte kandidaten i aktuelle teorispørsmål. Basert på innhold og gjennomføring av kurset kunne NLT også godkjenne NLS sitt treningsprogram for FE(S).

Det var ingen nye konverteringer eller søknader om nye utstedelser/utvidede rettigheter for ballongflygere i 2022.

Teorikurs og eksamener

I løpet av første kvartal 2022 ble eksamensdatabasen for alle de ni teorifagene for seilfly gjennomgått og kvalitetssikret. Dette som en forberedelse til innføringen av et elektronisk eksamenssystem som en ny modul i NIFs Training Management System (TMS). Denne modulen var nå ferdig utviklet og testet av Ravn Webveveriet AS. Samtidig ble det også laget brukerveiledninger. En prøveeksamen ble avholdt i april med godt resultat og det ble besluttet å legge modulen ut for generell bruk. Dermed var overgangen fra papirbaserte eksamener til en full-elektronisk versjon gjennomført.

Basert på tilbakemelding fra brukere i løpet av året, ble det gjort enkelte justeringer og tilpassinger samt noen endringer til spørsmålsdatabasen.

Declared Training Organisation (DTO)

Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) hadde sitt første hele driftsår som en DTO i 2022 med utdanning av seilflygere. Verdifulle tilbakemeldinger ble mottatt fra brukerne, noe som resulterte i nødvendig revisjoner av prosedyrer og skjemaer, samt at en del brukerinformasjon og rettledning måtte legges inn på NLTs hjemmeside. Spesielt for instruktørene og kontrollantene var det mye nytt, blant annet overgangen til det elektroniske Training Management System (TMS).

Vedrørende DTO for ballongflygere, hadde det tidligere vært diskutert forskjellige former for organisering. Etter et møte 6. mai ble det konkludert med at DTO for ballongflygere ble organisert med egen skolesjef inn under den eksisterende DTO og ikke som en egen DTO. Dermed er det én DTO i Norge (NO.DTO.001) som dekker både opplæring av seilflygere og ballongflygere. En revidert erklæring som dekker begge aktivitetene, ble mottatt fra ansvarlig representant for NO.DTO.001 24. mai 2022.

Gjennomgangen av den underliggende dokumentasjonen for opplæring av ballongflygere (skolehåndbok, treningshåndbok, opplæringsprogram og TMS) har ikke blitt sluttført i 2022. Ved utgangen av året var det tre ballongflygere under utdanning.

Kvalitetsrevisjon av NLT

Annex VI (del ARA) i forordning (EU) 1178/2011 omfatter de krav og det ansvar som pålegger myndigheten. Der settes det blant annet krav til etablering av en intern kvalitetsfunksjon. Fra en forsiktig start i 2016 med lav aktivitet de første årene, har NLT nå nådd et nivå der en kvalitetsrevisjon av NLT er helt nødvendig. Det har derfor blitt arbeidet for å få på plass en ekstern kvalitetsrevisor. Dette ble påbegynt i januar, og en kandidat deltok på tre arbeidsmøter for å få innsyn i oppgavens omfang og struktur. Dessverre takket vedkommende nei på grunn av allerede stor arbeidsbyrde.

Svalbard. Foto: Poa Ekeblad

Etter en del vurderinger og forespørsler, ble det tatt kontakt med en ny kandidat i slutten av juni. Vedkommende har også en ressurskrevende jobb ved siden av, men var interessert i oppgaven forutsatt at den kunne strekkes over noe tid. Dette var for NLT en akseptabel løsning, og det ble avholdt flere arbeidsmøter i perioden fra september og ut året. På disse møtene deltok også NLFs kvalitetsrevisor.

I forbindelse med virksomhetstilsynet med DTO ble det også identifisert noen avvik som omhandlet mangler og ufullstendige prosedyrer for NLT. Disse er samlet i en egen oversikt og korrigerende tiltak vil bli iverksatt.

Mot slutten av året ble det påbegynt en omfattende revisjon av NLTs overordnede styringsmanual. Det ble avholdt et møte med to representanter for NLF/kontrollkomiteen 19. desember der NLT i hovedsak informerte om utviklingen siden siste møte i 2020. Informasjonen ble tatt til etterretning.

Adgangskontroll og tilsyn av DTO

2022 var det første hele driftsår for Norges Luftsportforbunds Seilflyskole (NLS) som en DTO-organisasjon. I lys av dette ble det foretatt et virksomhetstilsyn av organisasjonens seilflydel 18. oktober (fysisk møte i Møllergata 39) og 8. november på Teams. Rapporten etter tilsynet ble sendt NLS 12. november. For ballongaktiviteten ble en adgangskontroll av DTO påbegynt med gjennomgangen av deler av dokumentasjonen, men er foreløpig ikke fullført.

Økonomi

Det ble i 2022 utstedt 63 SPL-sertifikater hvorav 58 var nye utstedelser eller revisjoner til allerede utstedte SPL-sertifikater (nye rettigheter), og fem var konverteringer fra nasjonale lisenser til SPL-sertifikater. Totale gebyrinntekter beløp seg til 129.600 kroner hvorav 38.000 kroner var fra DTO og 91.600 kroner var knyttet til utstedelse av SPL-sertifikater.

De totale kostnadene beløp seg til 321 758 kroner hvorav 42.853 kroner var direkte knyttet til videre utvikling og tilpassing av det elektroniske eksamenssystemet i TMS og 71.250 kroner var for benyttet IT-support fra LRB TECH AS.

Det ble i 2022 utført totalt 815 timer av administrativ leder i NLT. For dette ble det fakturert 199.992 kroner til NLF.

Videre utvikling av NLT

Det har i 2022 vært noe diskusjon rundt arbeidsoppgaver, organisasjon og økonomi for en videre utvikling av NLT. I tillegg til interne møter ble dette også tatt opp med SD både under det årlige møte 2. juni, samt i forbindelse med NLTs senere forespørsel om å utvide ansvarsområde til å omfatte de operative forskriftene for seilfly og ballong (del SAO og del BOP). Ingen konklusjon er trukket foreløpig. I denne forbindelse er det innhentet verdifull informasjon fra Østerrike Aeroklubb/Flugsport Allgemeine-Luftfahrt Administration (ÖAeC/FAA).

Andreas Mourud (s)
leder Norsk Luftsportstilsyn

UTVALG OG KOMITEER OPPNEVNT AV LUFTSPORTSTYRET

Ordnningen med at utvalg og komiteer oppnevnes med tiltredelse fra årsskiftet etter avholdt luftsportsting og med funksjonstid på 24 måneder, fungerer bra. Dette er innarbeidet i Luftsportsstyret og benyttes også i de fleste av seksjonene i NLF. I noen tilfeller har det vært endringer av personer underveis i perioden. Oversikten viser status per 31.12.2022.

Ungdomskomiteé

Jone Ravnås Mathisen	leder (sportsfly)
Fredrikke Rusten	medlem (ballong)
Siri Christiansen	medlem (fallskjerm)
Magnus Breen	medlem (HPS)
Odin Åstein	medlem (modellfly)
Espen Henriksen	medlem (motorfly)
Tora Lindqvist Tangen	medlem (seilfly)
Tom Brien	kontaktpers. i NLFs adm.

Kvinnenettverk

Mariann Brattland	leder (HPS / seilfly)
Fiona Skjennem	medlem (fallskjerm)
Sarah Wisniewski	medlem (HPS)
Anette Kåsa	medlem (modellfly)
Solrun Helene Krane	medlem (motorfly)
Merete Saglien	medlem (seilfly)
Stine Løkken	medlem (sportsfly)
Lise Grønscar	kontaktpers. i NLFs adm.

Miljøkomiteé

Oppgaven er for tiden håndtert av NLFs administrasjon. Kontaktperson er Torkell Sætervadet.

Luftromskomiteé

Per Osen	leder (seilfly)
Reidar Bratsberg	medlem (ballong)
Bjørn Schjøll Kristoffersen	medlem (fallskjerm)
Thomas Hirsch	medlem (HPS)
Jonny Rinde Johansen	medlem (modellfly)
Stig Arve Haugen	medlem (motorfly)
Jarle Mathisen	medlem (seilfly)
Stig Børrestuen	medlem (sportsfly)
Jostein Tangen	kontaktpers. i NLFs adm.

Lovkomiteé og ankeutvalg

Arne Kristian Boiesen	leder (HPS)
Per Bjørge	medlem (sportsfly)
Harald Evensen	medlem (motorfly)
Torkell Sætervadet	kontaktpers. i NLFs adm.

Anleggskomiteé

Lars Øyno	leder (motorfly / seilfly / sportsfly)
Jens-Erik Wielsgaard	medlem (ballong)
Langstrand	medlem (fallskjerm)
Ramsy Suleiman	medlem (HPS)
Olav Opsanger	medlem (modellfly)
Atle Klungrehaug	medlem (motorfly)
Steinar Storm Kristiansen	medlem (seilfly)
Håvard Gangsås	medlem (sportsfly)
Pål Vindfallet	medlem (sportsfly)
Ola Tau Hatlestad/ John Eirik Laupsa	Kontaktpers. i NLF adm.

Hederstegnkomiteé

Rebecca Hansen	leder (seilfly)
Ole Lilloe-Olsen	medlem (motor / sportsfly)
Audun Thinn	medlem (modellfly)
Hans Christian Heer Amlie	medlem (fallskjerm / motorfly)
Sissel Orderdalen	kontaktpers. i NLFs adm.

Sikkerhetskomiteé

Bendik Mørstad Johansen	leder (motorfly / seilfly / sportsfly)
Mikael Klingberg	medlem (ballong)
Tone Bergan	medlem (fallskjerm)
Ole Johnny Rønneberg	medlem (HPS)
Magne Hegstad	medlem (modellfly)
Lars Preben Sørsdahl	medlem (motorfly)
Svein Larssen	medlem (seilfly)
Stig Børrestuen	medlem (sportsfly)
Torkell Sætervadet	kontaktpers. i NLFs adm.

Flyteknisk komiteé

Ulf Bjørtomt	leder (motor)
Magnus Joten Bakke	medlem (fallskjerm)
Heidar Pall Ragnarsson	medlem (motorfly)
Ståle Lien	medlem (seilfly)
Kristian Fahlstrøm	medlem (sportfly)
Einar Bjørnebekk	kontaktpers. i NLFs adm.

DELEGATER TIL INTERNASJONALE ORGANISASJONER

Delegater til internasjonale organisasjoner

Fédération Aéronautique Internationale (FAI)

FAI kommisjoner

	Delegat	Alternativ delegat
CIA – ballong	Reidar Bratsberg	
GAC – motorfly:	Kurt Norevik	Ola Tau Hatlestad
CIG – helikopter	Linda Christine Lilleng	
IGC – seilfly	Lars Rune Bjørnevik	
ISC – fallskjerm	Trude Sviggum	Kristian Moxnes
CIAM – modellfly	Narve Jensen	Tom Erik Sørensen
CIVA – aerobatics	Steinar Østby	Ulrik Hasle
CIMA – sportsfly	Tormod Veiby	
CIVL - HG/PG	Øyvind Ellefsen	Jon Erik Staurset
CIACA - amatør.	Lars Øyno	

Europe Air Sports (EAS)

Lars Øyno, delegat

European Gliding Union (EGU)

Arild Solbakken, president

European Gliding Union (EGU)

Steinar Øksenholt, delegat

European Hanggliding and Paragliding Union (EHPU)

Trond Nilsen, delegat

European Microlight Federation (EMF)

Roger Holm, delegat

European Powered Flying Union (EPFU)

Bjørn Skogøy, delegat

European Federation of Light Experimental and Vintage Aircraft (EFLEVA)

Lars Øyno, delegat

European Model Flying Union (EMFU)

Espen Bakke, kasserer/delegat

Sogndal. Foto: Odne Einemo

ANSATTE OG KONSULENTER I NLF

Etternavn	Fornavn	Stilling
Aldrin	Knut	Fagsjef Motorflyseksjonen 01.02.2022 til 31.11.2022
Bjerke	Tom	Fag- og avdelingssjef for Sportsflyseksjonen samt administrative oppgaver for NLF sentralt og NLF CAMO
Bjørnebekk	Einar	Flyteknisk fagsjef med ansvar for NLF CAO
Brien	Tom David	Aktivitetskonsulent i 50 % stilling
Grønskar	Lise	Redaktør i Flynytt
Hatlestad	Ola Tau	Fagsjef Motorflyseksjonen fra 1.12.2022
Laupsa	John Eirik Schultz	Generalsekretær
Lien	Knut	Fag- og avdelingsleder Fallskjermseksjonen
Nilsen	Trond	Fag- og avdelingssjef for Hang-, para- og speedgliderseksjonen
Orderdalen	Sissel Bergheim	Organisasjonskonsulent med ansvar for medlems- og lisensservice
Sagbråten	Kine Beate	Vertskap på Ole Reistad Senter frem til 01.07.2020
Sætervadet	Torkell	Rådgiver luftfartsregelverk
Tangen	Jostein	Kontorsjef og fagkontakt Ballongseksjonen. Ansvarlig luftromssaker
Wold	Jon Gunnar	Fag- og avdelingssjef for Modellflyseksjonen
Øksenholt	Steinar	Fag- og avdelingssjef for Seilflyseksjonen
Konsulenter		
Fjelltorp-Veland	Tobias	Kvalitetskoordinator
Lilleby	Jan	Anleggsrådgiver
Sotberg	Marius	Landslagsansvarlig fallskjerm
Bjørnseth	Fredrik	Adm.støtte NLF Flytjenesten fra 01.11.2022

KLUBBER OG GRUPPER MED MEDLEMSTALL

Ballong

Klubbnavn	2020	2021	2022
Ballongklubben Frisk Bris	24	26	26

* Skrivemåte for NLFs klubber er svært forskjellig. Vi har i oversikten valgt å være konsekvente.

Fallskjerm

Klubbnavn	2020	2021	2022
Bergen fallskjermklubb	197	216	199
Bodø fallskjermklubb	38	52	48
Føniks fallskjermklubb	116	141	142
Grenland fallskjermklubb	190	315	276
Gudvangen fallskjermklubb		1	23
Hagl fallskjermklubb	82	119	121
Kjevik fallskjermklubb	65	67	57
Krigsskolen IL	33	45	36
Lesja fallskjermklubb	148	184	159
Lofoten & Vesterålens fallskjermklubb			2
Nimbus fallskjermklubb	246	252	245
NTNU fallskjermklubb	244	335	226
Oslo fallskjermklubb	917	1411	1154
Rana fallskjermklubb	31	31	30
Stavanger fallskjermklubb	102	145	140
Troms fallskjermklubb	94	148	148
Tromsø fallskjermklubb	79	99	142
Tønsberg fallskjermklubb	583	1295	1763
Veteranenes fallskjermklubb	51	71	66
Voss fallskjermklubb	2201	3582	2756
Voss kroppsfykarlag	69	58	46

Nedrigging etter landing. Foto: Ragnhild Lindqvist

Hang-, para og speedglider

Klubbnavn	2020	2021	2022
Bergen hang- og paragliding klubb	188	194	166
Bodø hang- og paraglider klubb	77	72	72
Bygland luftsportklubb	79	101	107
Drammen og omegn paragliderklubb	77	77	80
Dyrvedalen langflygarlaug	4	4	3
Fjordane luftsportsklubb	62	67	64
Gulen luftsportklubb	37	42	41
Hallingdal paragliderklubb	36	35	30
Hardanger paragliderklubb	35	32	29
Harstad hang- og paragliderklubb	74	76	79
Haugaland hang- og paragliderklubb	57	61	60
Hedemarken luftsportklubb	78	84	93
Hof paragliderklubb	44	44	39
Humla paramotorklubb	61	57	50
Hvittingfoss luftsportklubb	146	172	151
Indre Salten paragliderklubb	32	37	33
Jetta luftsportsklubb	15	14	14
Jæren luftsportsklubb	104	126	120
Lofoten & Vesterålen paragliderklubb	40	42	28
Longyearbyen luftsportslag	20	18	18
Narvik hang- og paragliderklubb	12	12	11
Nidaros luftsportklubb	154	152	136

Klubbnavn	2020	2021	2022
Oslo og Lier hanggliderklubb	76	82	81
Oslo paragliderklubb	372	396	382
Polarsirkelen hang- og paraglider klubb	42	36	23
Ringerike og Hole luftsportsklubb	21	20	18
Romsdalstindene paragliderklubb	60	65	61
Sande paragliderklubb		10	16
Sarpsborg paragliderklubb	40	37	26
Sirdal luftsportsklubb	8	7	1
Sogn fartsfykarlaug	36	46	37
Sogn paragliderklubb	30	45	45
Sportwing hang- og paragliderklubb	82	78	70
Steinkjer hanggliderklubb	11	11	9
Stjørdal hang- og paragliderklubb	74	78	78
Stratus paragliderklubb	41	51	53
Sørlandets paragliderklubb	66	78	69
Tromsø hang- og paragliderklubb	80	82	84
Tron luftsportklubb	12	16	18
Valdres hang- og paragliderklubb	44	50	32
Volda-Ørsta himmelseglarlag	69	82	71
Voss hang- og paragliderklubb	733	778	802
Ålesund paragliderklubb	62	58	57

Besseggen. Foto: Lars Gjelten

Modellfly

Klubbnavn	2020	2021	2022
Agder modellflyklubb	65	76	80
Andebu modellflyklubb	7	9	8
Andøya modellflyklubb	21	21	19
Asker modellklubb	78	80	83
Askim modellflyklubb	12		
Aurskog-Høland modellflyklubb	57	57	62
Bamble modellflyklubb	40	44	44
Bergen modellflyklubb	100	125	139
Bodø modellflyklubb	108	108	91
Bærum modellfly klubb	60	73	76
Bø idrettslag droneracing	14	14	14
Cirrus RC flyklubb	101	100	92
Condor modellfly klubb	12	15	15
Drammen FPV racingklubb	23	27	24
Drammen modellflyklubb	78	87	79
Elverum flyklubb	26	38	48
Fitjar modellflyklubb	9	8	8
Flystua- Oslo og omegn modellflyklubb	54	58	68
Følgefonn RC-klubb	12	12	12
Forus RC klubb	166	215	230
Fredrikstad modellflyklubb	28	34	33
Gjøvik og omegn modellflyklubb	42	45	46
Glåmdal RC klubb	26	30	29
Gudbrandsdal flyklubb	7	10	9
Gulen luftsportklubb	9	8	8
Gullknapp modellflyklubb	58	58	65

Klubbnavn	2020	2021	2022
Hadeland modellflyklubb	20	22	18
Halden modellflyklubb	39	42	41
Hallingdal flyklubb	26	35	36
Harstad modellflyklubb	25	38	46
Haugaland modell klubb	49	69	73
Hemne RC klubb	13	14	14
Hustadvika modellflyklubb	21	25	22
Innhherred modellflyklubb	18	25	29
Jetmodellklubben	32	36	32
Kongsberg modellflyklubb	58	71	74
Kongsvinger modellflyklubb	33	34	34
Kristiansund & Frei modellklubb	15	19	19
Landingen RC klubb	14	13	14
Larvik modellflyklubb	46	47	45
Lillehammer modellflyklubb	45	45	40
Lunde IGG stormodellseilflyklubb		11	16
Løten modellflyklubb	25	28	27
Malvik modellflyklubb	27	27	25
Mjøsa modellflyklubb	24	28	35
Modellflyklubben vingen	78	89	97
Modum modellsportklubb	31	36	45
Molde og omegn modellflyklubb	21	25	23
Mosjøen modellflyklubb	11	12	13
Moss modellflyklubb	45	53	49
Namdal modellflyklubb	22	23	22
Narvik modellflyklubb	29	33	35

Modellfly

Klubbnavn	2020	2021	2022
Nordby idrettslag	41	48	49
Notodden modellflyklubb	18	18	17
Orkland modellflyklubb	10	13	
Os aero klubb	54	64	74
Oslo og omegn modellhelikopterklubb	21	22	23
Phoenix RC club	75	80	85
Rana RCA klubb	26	31	30
Rena RC flyklubb	18	17	16
Ringerike modellfly klubb	24	34	36
Rjukan modellflyklubb	19	20	14
Ryfylke modellfly klubb	42	63	70
Røyken og Hurum modellflyklubb	36	38	41
Sandane flyklubb	17	16	18
Sandnessjøen aeroklubb	14	16	16
Sarpsborg modellflyklubb	67	71	71
Senja modellflyklubb	28	29	27
Sirdal luftsportsklubb	1	1	1
Skedsmo modellflyklubb	78	100	96
Skien jetmodellklubb			37
Snåsa flyklubb	9	9	8
Sokndal fly og heliklubb	17	20	22
Stjørdal modellflyklubb	39	40	40
Storfosna modellflyklubb	12	15	16
Stryn luftsportsklubb	23	30	26
Sunndal flyklubb	32	34	32
Søgne modellfly klubb	12	19	20

Klubbnavn	2020	2021	2022
Sørlandets RC modellflyklubb	87	105	125
Sør-Varanger modellflyklubb	18	19	22
Toten droneklubb	21	28	28
Toten RC helikopter klubb	9	10	11
Tromsø modellflyklubb	78	106	92
Trondheim droneklubb	16		
Trondheim modellflyklubb	97	129	130
Trysil flyklubb	3	5	9
Tynset flyklubb	11	15	15
Tønsberg modellflyklubb	100	120	108
Valdres modellflyklubb	68	70	68
Vesterålen RC klubb	28	38	37
Vest-Telen modellflyklubb	15	20	17
Vingtor RC club	88	92	91
Volda og Ørsta flyklubb	16	20	25
Voss modellflyklubb	18		
Vågen RC klubb	8	10	10
Ytre Namdal modellflyklubb	22	23	16
Ølstad modellflyklubb	18	19	18
Ørnen modellflyklubb	14	12	12
Ålesund og omegn modellflyklubb	59	74	76

Motorfly

Klubbnavn	2020	2021	2022
Aerobic club of Norway	66	67	79
Ballangen flyklubb	4	4	4
Bardufoss flyklubb	39	41	44
Bergen aeroklubb	216	251	262
Bodø flyklubb	118	129	131
Drammen flyklubb	68	73	79
Elverum flyklubb	48	52	56
Fjordane flyklubb	23	24	24
Flesland flystasjon flyklubb	28	25	25
Flyklubben øst	96	105	112
Follo flyklubb	25	25	26
Gardermoen flyklubb	71	66	75
Gjøvik & Toten flyklubb	68	66	68
Glåmdal flyklubb	7		
Grenland flyklubb	71	75	80
Gudbrandsdal flyklubb	42	40	42
Gullknapp flyklubb	12		
Hallingdal flyklubb	59	63	66
Hamar flyklubb	8	8	11
Harstad flyklubb	23	24	26
Hattfjelldal flyklubb	13	14	14
Haugaland flyklubb	19	28	35
Innlandet flyklubb og flyskole	77	91	91
Kilen sjøflyklubb	89	100	95

Klubbnavn	2020	2021	2022
Kjevik flyklubb	58	70	72
Land flyklubb	6	8	7
Lofoten flyklubb	21	23	24
Mo flyklubb	11	13	16
Molde aero klubb	18	23	26
Møre flyklubb	20	22	24
Namdal flyklubb	6	7	8
Narvik flyklubb	10	10	10
Nedre Romerike flyklubb	381	386	390
Nedre Romerike flyklubb veteranflygruppen	79	86	90
Nome flyklubb	19	20	18
Nordhordland flyklubb	29	29	26
Nordlysbyen aeroklubb	6	20	24
Notodden og Kongsberg flyklubb	74	68	63
NTNU flyklubb	9	8	7
Oppdal flyklubb	3	3	4
Oslo flyveklubb	151	197	243
Ringerikes motorflyklubb	55	52	48
Rotorving aero klubb	6	5	5
Rygge flyklubb	96	102	102
Røros flyklubb	26	27	28
Rørvik flyklubb	14	16	18
Saltdal flyklubb	11	12	12
Sandane flyklubb	12	11	11

Motorfly

Klubbnavn	2020	2021	2022
Sandefjord flyklubb	92	108	114
Sandnessjøen aeroklubb	3	4	3
Skogn luftsportsklubb			1
Sky-Wing aeroklubb	4	4	6
Sola flyklubb	228	253	263
Sola flystasjon flyklubb	54	55	59
Stord flyklubb	9	5	4
Sunndal flyklubb	2	4	5
Tromsø flyklubb	75	85	84
Trondheim flyklubb	15	17	18
Trysil flyklubb	19	18	24
Tynset flyklubb	33	37	38
Tønsberg flyveklubb	145	171	146
Uglen flyklubb	9	12	12
Valdres flyklubb	69	72	75
Volda og Ørsta flyklubb	50	65	74
Voss flyklubb			10
Værnes flyklubb	144	159	183
Ørland flyklubb	37	37	40
Ålesund flyklubb	12	14	17

Seilfly

Klubbnavn	2020	2021	2022
Atna idrettslag	3	3	3
Drammen flyklubb	130	124	121
Dyrvedalen langflygarlaug	1	1	
Elverum flyklubb	52	55	60
Flyklubben øst	2	5	4
Fornebu flyklubb	27	31	27
Gardermoen seilflyklubb	70	72	68
Gauldal seilflyklubb	35	40	40
Hallingdal flyklubb	75	76	78
Hamar flyklubb	5	4	4
Haugaland seilflyklubb	41	41	41
Jeløy seil- og sportsflyklubb	24	24	23
Land flyklubb	1	1	1
Nome flyklubb	32	33	36
Ntnu flyklubb	102	107	98
Os aero klubb	77	86	89
Oslo seilflyklubb	27	31	27
Ringerikes seilflyklubb	10	7	6
Salangen seilflyklubb	24	24	20
Sandane flyklubb	21	26	25
Sandefjord seilflyklubb	57	66	69
Seilflyhistorisk forening	16		
Stord flyklubb	1	1	1
Tønsberg seilflyklubb	15	17	20
Valdres flyklubb	53	47	49
Voss flyklubb	75	88	89

Sportsfly

Klubbnavn	2020	2021	2022
Sportsflyklubben øst	64	62	65
Ballangen flyklubb	9	8	8
Bergen aeroklubb	21	21	19
Bømoen flyklubb	33	34	34
Drammen flyklubb	69	67	66
Elverum flyklubb	25	26	25
Farsund luftsportsklubb	18		3
Grenland flyklubb	63	64	67
Gudbrandsdal flyklubb	17	18	19
Hallingdal flyklubb	40	42	45
Hardanger sportsflyklubb	26	23	23
Haugaland flyklubb	2	2	2
Hønefoss sportsflyklubb	8	8	8
Innherred flyklubb	24	23	21
Innlandet flyklubb og flyskole	58	64	69
Jarlsberg sportsflyklubb	74	68	51
Jeløy seil- og sportsflyklubb	9	9	8
Jæren sportsflyklubb	68	67	84
Kjeller sportsflyklubb	101	110	105
Kolibri sportsflyklubb	15	14	13
Lakselv sportsflyklubb	18	19	18
Land flyklubb	33	34	25
Lier sportsflyklubb	12	12	13
Lista flyklubb	28	37	35
Mikroflyklubben øst	64	62	65

Klubbnavn	2020	2021	2022
Mo flyklubb	1	1	1
Mosjøen sportsflyklubb	21	18	17
Namdal flyklubb	39	41	38
Narvik flyklubb	2	2	2
Nordlysbyen aeroklubb	21	20	20
Oppdal flyklubb	60	59	56
Os aero klubb	5	11	16
Phoenix sportsflyklubb	29	30	30
Ringerike sportsflyklubb	32	38	38
Rørvik flyklubb	1	2	2
Salten sportsflyklubb	33	32	32
Skogn luftsportsklubb	31	33	36
Snåsa flyklubb	26	25	26
Sola sportsflyklubb	59	53	58
Solungen sportsflyklubb	9	9	9
Spydeberg sportsflyklubb	43	39	36
Stord flyklubb	44	47	52
Stryn luftsportsklubb	30	33	35
Sunnal flyklubb	22	23	28
Tele-Agder flyklubb	35	37	35
Tromsø microflyklubb	30		
Volda og Ørsta flyklubb	26	30	33
Værnes flyklubb	57	60	57
Ørland flyklubb	18	22	20
Ålesund flyklubb	36	33	32

Luis Fonseca 17. mai over Røyraffellet. Foto: Kyrre Svanøy

NORGES
LUFTSPORTFORBUND

Norges Luftsportforbund
Møllergata 39, 0179 Oslo
+47 23 01 04 50
post@nlf.no
www.nlf.no